

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMET'TIR TIŞTEK NINE

Sayı 17 / MAYIS 1983 / 2.-DM

PKK-BİRECİK DAVASI SONUÇLANDI

● 7 idam 1 müebbet!

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesinde görülmekte olan PKK-Birecik gurubu davası 3 Mayıs 1983 günü sonuçlandı.

Toplam 61 kişinin "yargılandığı" davada 7 savaş esiri için idam cezası verilirken, bir savaş esiri için de müebbet hapis cezası verildi. 20 devrimcinin üç yıl ile yedi yıl arasında değişen çeşitli hapis cezalarına çarptırıldığı davada, 28 kişi de beraat etti.

Haklarında idam verilen devrimcilerin isimleri şöyle: Kemal TEKSÖZ,

Salih SEĞİZ, Musa ASLAN ve Mehmet YALÇIN. Savaş esirlerinden Tahir ERTÜRK ise müebbet hapis cezasına çarptırılmıştır.

PKK-MERKEZ DAVASINDA "KARAR" BU HAFTA AÇIKLANIYOR!

● 99 savaş esirinin idamı isteniyor!

13 Nisan 1981 günü başlayarak iki yıl aşkın bir süredir Sıkıyönetim 2 Nu-

maralı Askeri Mahkemesinde devam etmekte olan PKK-Merkez Davası'nda "karar"ın Mayıs ayının ikinci haftasında açıklanacağı bildirilmiştir.

Toplam 570 PKK'lı savaş esirinin "yargılandığı" mahkemede, askeri savcı, devrimcilerden 99'u için TCK'nin 125. maddesine göre idam, 285'i için 3 ile müebbet arasında değişen hapis cezaları istemiş, 136 kişi hakkında ise beraat talebinde bulunmuştur.

VERİLEN İDAM KARARLARI KATLIAMLAR ZİNCİRİNİN HALKASIDIR!

7 idam ve bir müebbet cezasının verildiği PKK-Birecik davasının sonuçlanması ardından, 570 savaş esirinin "yargılandığı" PKK-Merkez Davası da 99 idam isteğiyle "karar" aşamasına geldi.

Halkımız ve dünya ilerici kamuoyu çok açık olarak bilmektedir ki, bu idam kararlarının ilanı yeni değildir. Bu, Türk sömürgecilerinin daha ilk adımlarının atıldığı andan itibaren mücadele hakkında verdikleri kesin imha kararının bugüne ulaşan halkasıdır. Türk sömürgecileri, Kürdistan ve

Kürt gerçeğini ortadan kaldırmak doğrultusunda almış oldukları kararın, bugün kendilerini mahkûm eder bir tarzda ilan etmek zorunda kalmışlardır.

Daha mücadelenin doğuş anında bile duyduğu sonsuz korku ile devrimci önderlere saldıran Türk burjuvazisi, karşısına dikilen tehlikenin hiç de tek imha çabalarıyla ortadan kaldırmayacağını kavrayınca, halkımıza ve onun önder güçlerine doğrudan savaş ilan etmekte biran tereddüt etmedi. Bu açık sömürgeci savaşın adı olan 12 Eylül askeri-faşist cuntası, yarattığı olağanüstü terör ortamında halkımızı ve onun önder gücünü yıldırma ve teslim alabilmek için akılalmaz yöntemlere başvurdu. Ancak başvurduğu tüm yöntemlere rağmen halkımızın bağımsızlık ve özgürlük tutkusunu, devrimci militan ve önderlerin ise Partilerine ve halka olan bağlılıklarını kırmayı başaramayan cunta, tek çareyi iradelerine hükmedemediği bu gücün fiziki olarak imhada buldu.

Özellikle zindanlarda direnişin etkisini hiç bir biçimde kıramayacaklarını ve devrimcilerin mahkeme salonlarında haykırarak güçlü seslerini boğamayacaklarını gören sömürgeciler, bu kez imha politikalarını daha da hızlandırıp ve Mazlum Doğan'ın katledil-

Devamı S: 22'2e

PKK-ANTEP DAVASINDA SORGULAMA TAMAMLANDI

● 7 kişi hakkında birden fazla idam isteniyor!

Gaziantep 5. Zırhlı Tugay Komutanlığında 6. Kolordu ve Sıkıyönetim 1 Numaralı Askeri Mahkemesince görülmekte olan PKK-Antep davasında sorgulama tamamlandı.

550'si tutuklu toplam 620 devrimcinin "yargılandığı" Antep davasında yedi kişi için 4 ile 20 kez arasında değişen biçimde birden fazla idam cezası isteniyor.

Devamı S: 22'de

IRAK SINIRINDA NELER OLUYOR!

Faşist cunta neyin peşinde?

Şubat ayı ortalarında, radyo haber bültenlerinde, Türkiye ve Irak heyetlerinin Bağdat'ta Türkiye-İrak sınırının yeniden belirlenmesi ve eskimiş olan sınır taşlarının yeniden dikilmesi sorununu görüştükleri, baharla birlikte bu çalışmalara başlanacağı ve bu iş için çok büyük miktarda bir paranın masraf olarak öngörüldüğü biçiminde bir haber verildi.

Çeşitli kaynaklardan duyup öğrendiğimize göre, bu haberle eşzamanlı olarak Hakkâri'de toplanan bir komisyon, sınıra otuz-kırk km. yakınlıkta bulunan köylerde yaşayan her köylü ailesinin onbeş koyun, iki inek, vs. den fazla hayvan beslemesini yasaklamış ve bu karara uymayanların tutuklanacaklarını ilan etmiştir! Halkın geçiminin sadece hayvancılıkla sağlandığı, hayvancılıktan başka hiç bir üretimin şimdilik yapılamadığı bu alanlarda halka "acımızdan ölün, iş yapmayın" demek biçiminde komik ve yüzyıllardan beri yaşadığımız bu toprakları terkedip demek anlamında sömürgeci, ulusal imhacı ve alçakça olan bu karar, sözde "kaçakçılığın" önlenmesi için alıp uyguluyorlarmış! Ve hatta bu alanda bulunan tüm köylerin boşaltılması, halkın mecburi iskâna tabi tutulmasının da düşünüldüğü ve tehdit biçiminde halka söyleniyormuş!

Yine son olarak öğrendiğimize göre, baharla birlikte Türkiye, Irak sınırının bir km. güneye inmesi kararlaştırılmış ve bu konuda anlaşma sağlanarak gerekli hazırlıklara başlanmıştır!

Elbette bu üç haberin de birbiriyle çok yakından ilintisi ve bağlantısı vardır, kısmi eksiklikleri ve doğru olmayan yanları bulunsada esas olarak kesin bir gerçeği dile getirmektedirler. Ve bu gerçek, faşist cuntanın, Irak sınırında her iki kesime yönelik yeni bir takım uygulamalar planladığı, Güney Kürdistan'a ve Irak'a yönelik çılgınca müdahale ve saldırı emelleri peşinde koştuğudur. Çünkü, ateş olmayan yerden duman çıkmaz. Çünkü, Türk burjuvazisinin bu alanlara yönelik geçmişten beri planları ve uygulama çabaları olduğu herkeşçe bilinmektedir. Bu haberler ise, gerçeği sadece anımsatmakta, resmi olmayan ikinci ve üçüncü haberler sonderece yetersiz kalmış, birinci ve resmi olan haber ise "eskimiş sınır taşlarının değiştirilmesi" gibi oldukça gülünç ve sahte bir tanımla, geçmişten beri varolan ve bugün alevlenmiş bulunan bazı amaçları ve bir çok sorunu ele alan çabaları maskeleymeye çalışmaktadır.

Bu haberlerin altında yatan, belli bir tarihi geçmişleri olan ve bugün alevlenmiş bulunan gerçekler nelerdir?

Türk burjuva yönetimlerinin Güney Kürdistan üzerindeki bilinen emellerinin tarihi, ta birinci emperyalist paylaşım savaşları sonlarına, Türk burjuva devletinin kuruluş yıllarına kadar uzanır. Bilindiği gibi, Osmanlı İmparatorluğunun parçalanması ortamında doğup gelişen ve Türk burjuva iktidarını yaratan kemalist hareket, egemenlik alanlarını belirlediği "Misak-ı Milli" adlı belgeye, başta Musul ve Kerkük olmak üzere Güney Kürdistan'ın en önemli ve büyük kısmını da dahil etmiştir. Askeri başarılar elde ederek gittiği Lozan'da, devletin diğer sınırlarını dünyaya kabul ettirebilmesine rağmen, Kürdistan'ın paylaşılmasında, o dönemde Irak'a egemen olan İngiliz emperyalizmi ile anlaşmaya varamamış ve Türkiye'nin Irak'la olan bugünkü sınırı belirlenememiştir. Türk burjuvazisi ve onun kemalist önderliği, zengin yeraltı kaynakları, ticari önemi ve ulusal kurtuluşuna sahip çıkamayacak durumda bulunan bir halkın, Kürt halkının ulusal imhası üzerinde kendi ulusal varlığını geliştirme emelleri nedenleriyle Güney Kürdistan'ı kendisi için büyük önemde görmüştür. Böylece, İngiliz emperyalizmi ile Türk burjuvazisi arasında Kürdistan'ı bölüşme mücadelesi daha bir müddet sürmüş ve ancak Palu-Genç-Hani isyanından sonra, 1926'larda bir antlaşmaya varılarak bugünkü sınır belirlenebilmiştir.

Devamı S: 10'da

Devrimci ve yurtseverler PKK-Antep duruşmasında

KÜRDİSTAN'DAN İZLENİMLER!

Kürdistan, bir uçtan diğer uca kadar uzanan yüksek ve geçit vermez sıradağlara, derin ve keskin vadilere, büyük göl ve nehirlerle, sert akışlı ırmaklara, verimli ovalara, geniş otlaklara ve zengin yeraltı kaynaklarına sahip olan bir ülke. Bu ülke, Afrika ve Asya'yı Avrupa'ya bağlayan ve güneyden kuzeye, doğudan batıya geçen tarihi ticaret yollarına sahip.

Bu ülkede, yazlar genel olarak ya-

ğışsız ve sıcak, kışlar ise kar yağışlı ve sert, soğuklu geçer. Öyle ki, şimdi olduğu gibi, üzerine düşen kan metrelerle ölçülen yüksek dağları ve bahar yağmurlarıyla delicesine taşan uzun ırmakları büsbütün geçit vermez olur. Baharda her tarafı kaplayan bol su, orman, çiçek ve bitkisiyle adeta doğal bir cennet gibi olan bu ülkede, kış gelip de her tarafı kar kaplayınca yaşamın hareketliliği hemen hemen durur. Bu durumu görünce,

insan, ister istemez, tarih boyunca sayısız defa görülmüş olan kışa hazırlıksız giren isyancıların büyük zorluklarla karşılaşmalarını ve kılmalarını, ya da bundan daha çok görülen işgalci orduların doğal zorluklarla birleşen, isyancıların karşı saldırıları sonucunda perişan olmalarını anımsar. Doğal koşullar, gerçekten de bu tür sonuçları doğuracak cinstendir.

Devamı S: 11'de

GÜNEY KÜRDİSTAN GÜÇLERİ ARASINDAKİ ÇATIŞMALAR DURDURULMALIDIR!

İçte ve dışta doğan elverişli ortamda hızla iktidara yürümeleri beklenen Irak muhalefet güçleri ile Kuzey Kürdistan ulusal demokratik güçlerinin, bir yandan cephe ve ittifak çalışmalarını yürütürken, diğer yandan son günlerde yine, kendi aralarında şiddetli çatışmalara tutuştukları haber-

leri gelmektedir. Çok sayıda savaşçının hayatına mal olması yanında, bu çatışmaların bölgenin bugünkü nazik durumunda yolaçtığı tahribatlar karşısında bölge ilerici ve devrimci kamuoyu giderek daha sık bir biçimde şu soruları sormaya başlamıştır.

Güney Kürdistan ulusal demokratik güçleri, tarihsel hatalarını bir kez daha mı tekrarlıyor? Irak muhalefet güçleri, hem de daha iktidara yürüme aşamasındayken İran muhalefet güçlerinin durumuna mı düşüyor? Irak iktidarı üzerindeki savaş kimler sürdürüyor? İçine girilen kaos çözüm yolu nedir?

Ortadoğu'nun günümüzde II. emperyalist paylaşım savaşları sonrasında en sıcak görünümünü yaşadığı bilinen bir gerçektir. Denilebilir ki bölgemiz ekonomik, siyasal, diplomatik, askeri vb. her alanda ilân edilmemiş bir bölgesel savaşın içindedir. Ağır ulusal ve toplumsal sorunlarla yüklü olan Ortadoğu bölgesi için bahsettiğimiz bu sıcak görünüm, zaman zaman yaşanan nisbi durumlar ve istikrar dönemlerine karşın, tarihten günümüze dek sürekli olmuştur. Yani ne Ortadoğu ne de dünya halkları, tarihte bir türlü dinmeyen yeryüzünün bu parçasındaki çekişme ve çatışmalara yabancı değildiler. Ancak çekişki ve çatışmaların hem de sıcak savaş boyut-

larındaki bu sürekliliğine karşın, bu çekişki ve çatışmaların muhtevası ve büründüğü biçimlerde çok hızlı değişiklikler ve ciddi gelişmeler olmuştur.

Bölgemizdeki mevcut bugünkü gelişmelerin niteliği, çağ dışı kalıntıların bazı etkilerini üzerinde taşısa bile, daha çok II. dünya savaşı sonrası ekonomik ve siyasal gelişmeleri tarafından belirlenmektedir. Bu anlamda günümüz Ortadoğu'sundaki çekişki ve çatışmaların odak noktasını; II. paylaşım savaşının bölge halklarının iradesini, bağımsızlık ve özgürlüğünü hiçe sayan, daha çok askeri ve diplomatik zor kurallarıyla belirlenmiş, bu temelde bölge hakimiyetini ele geçiren ABD emperyalizminin, emperyalizmin genel çıkarları espirisi etrafında şekillendirdiği ve yeni-sömürgeci ilişkiler tarafından belirlenen bölge statükosu ile, halkların ve sosyalizm güçlerinin bu statükoyu parçalayıp kendi lehlerine, yeni bir statüko oluşturmayı hedefleyen mücadeleleri teşkil etmektedir.

Gerek emperyalizmin dünya çapındaki bunalımı ve gerekse bölge halklarının mücadelesindeki muazzam atılım nedeniyle taraflar arasındaki çatışmalar bugün kendisini en

Devamı S: 22'de

- İÇİNDEKİLER-
Haberler... Yorumlar...
2 - 3
Bir Alman heyetinin raporu
4 - 5
Küçük-Burjuvazi
6 - 7
1 Mayıs
8
Mayıs Ayı
Umudun çiçeklendiği direniş ayıdır
9
Irak Sınırında Neler Oluyor?
10 - 11
Örgütlenme
12 - 13 - 14 - 15
Kürdistan'dan izlenimler
16 - 17
Dünyada bu ay
18
Kürtçe yazılar
19 - 20 - 21

"İşkence, zulüm ve sömürünün hesabını sormanın zamanı gelmiştir"

Birecik ve Suruç yöresinde sömürgecilerin zulüm ve zorbalığı:

Bilindiği gibi 12 Eylül faşist cuntası Kürdistan halkına karşı açılmış açık bir savaş ilanıdır. Hem de en vahşi ve barbar yöntemlerle kural tanımaksızın Kürt halkının yok edilmesine yönelik sömürgeci bir savaştır. Sömürgeciler halkın en kutsal değerlerine düşmanca saldırmakta, iğrenç yüzlerini hergün, her saat köy meydanlarında kadın-erkek, genç-ihliyar, çocuk ayırımı yapmadan uyguladıkları iğrenç ve aşağılık işkencelerle açıkça göstermektedirler. Masum insanlar lazımsız sebepsiz kurşunlanmakta, bu topraklar üzerinde Kürt ve insan olmak suç sayılarak insanlar aylarca ağır işkencelere tabi tutulmaktadır.

Sömürgeciler, uyguladığı bu işkence ve baskının yanı sıra talanı da gerçekleştirmektedirler. Bir yandan hergün artan pahalılıkla halkı açlık ve sefaletle iterken diğer yandan halktan rüşvet ve çeşitli yollarla zorla polisler ve devletin diğer resmi güçleri para gaspetmektedirler. Devrimcilerin yakınları sürekli tutuklanarak onlardan tehditle, santajla para alınmakta ve dışarda tüm bu olanları söyledikleri an tutuklanma ve işkenceyle tehdit edilmektedirler.

Sıradan insanlar bile tutuklanarak onlardan para ve silah istenmektedir. Bunları verecek durumda olmayanlar ise aylarca ağır işkencelere tabi tutulmaktadır. -Elektrik, jop sokma vs.- bu işkencelere uğrayan insanlar ya sakat kalmakta ya da ölmektedir. Örneğin: çeşitli bahanelerle yakalanan ve onlardan silah vs. istenen Birecik'in Çoğun köyünde Mustafa Tuç ve Suruç'un Kazık köyünden Katvan isimli şahıslar. Silahları olmadığından polislerin bu isteği yerine getirilememiş, bu nedenle de ağır işkencelere tabi tutulmuşlardır. Uğradıkları ağır işkenceler sonucu durumları ağırlaşınca da ailelerine teslim edilmişlerdir. Bu kiş-

ler hastahaneye götürülmelerine rağmen ağır işkence darbeleri sonucu ölmüşlerdir.

Bu örneklerden de açıkça anlaşılacağı gibi, sömürgecilerin eline düşen birisi canını kurtarmak için, onların istediği kadar rüşvet vereceği açıktır.

Ayrıca sömürgecilerin çapulculuğu dışarda da devam etmektedir. Hergün köyler ve evler arama, operasyon bahanesiyle aranarak halkın değerli malları gaspedilmekte ve çalınmaktadır. Para vs. çalındığını söyleyenler ise tutuklanmakta, tehdit edilmektedirler.

Bu çapulculuğu apaçık sergileyen bir oyun da Birecik'in Kurt mahallesinde polisler arama gerekçesiyle M.Z'nin evine giriyorlar ve evin gelininin onbir altın bir kolyesini gelinin boynundan zorla çekip alıp gaspediyorlar. -Hatta sarkıntılık bile ediyorlar

Ertesi gün ev sahibi "altınların çalındı, polislerden başka kimse evime girmedi" diyerek şikayet edince de "sen nasıl polisleri hırsızlıkla suçlarsın" diyerek adamı ve oğlunu hapise atıyorlar.

Yukarıda belirttiğim birkaç örnek Kürdistan'da 12 Eylül faşist cuntasından sonra yaşanan gerçeklerin binde biri bile değildir. Rüşvet, çapulculuk, işkence, katliam halkın hergün yaşadığı olaylardır. Kürdistan halkı artık kimin dost kimin düşman olduğunu çok iyi görmektedir. Ve artık tüm bu işkence, zulüm ve sömürünün hesabını sormanın zamanı gelmiştir. Çünkü, PKK gibi güçlü ve yenilmez bir önderimiz vardır artık.

**Kahrolsun sömürgeciler!
Yaşasın bağımsızlık!
Yaşasın önderimiz PKK!
Urfa yöresinden bir yurtsever
Cemil**

"Artık yapılacak tek şey, PKK etrafında birleşerek ülkemizi, namusumuzu ve canımızı korumaktır!"

Kürdistan, yıllardır sömürgeci güçlerin egemenliği altında sömürülmektedir. Türk sömürgecileri de sömürülerini, egemenliklerini her alanda gerek bizzat kendileri, gerekse ülkemizdeki oluşturdukları ajan-muhbir ağı vasıtasıyla hayasızca sürdürmektedirler. Bunun en önemli dayanaklarından biri bildiğimiz gibi ağalar, ajanlardır. Bugün, faşist cuntaya ajanlık yaparak, sömürgecilerle birlikte halkımızı inim inim inilen bu uşakların durumunun daha iyi anlaşılabilmesi için yakın tarihlerde yaşadığımız olaylara kısaca bakmak yararlı olacaktır.

Sınır boylarında veya buralara yakın köy ve kasabalarda yaşayan halkımızın en önemli geçim kaynağı kaçakçılıktır. Bu işle uğraşanların ancak yüzde biri kaçakçı patronluğu yaparken, diğer kesimlerin ise, bu patronlara hamallıkla geçimlerini sağladıkları bilinmektedir. Zaten, köylerin hemen hemen tümünde ağaların -ki, bu ağaların çoğu daha Osmanlı İmparatorluğu zamanında buralarda idari amirlikler yapmış olanlar ve onların çocuklarıdır- oluşturmuş olduğu bir denetim vardır. Daha o dönemlerde bu amirlikler ağalara sömürgeci güçler tarafından verilmiş ve bunlar

miz gerekiyordu. Bunu yaparken aynı zamanda, elimizde biriktirdiğimiz paravarsa parayla, yoksa Suriye'de veya başka yerlerdeki akrabalarından elde edilen parayla da kendimize ait 40-50 kilo çay veya birkaç halı getirme fırsatını da buluyorduk. Tek amacımız vardı: Yaşayabilmek için birkaç kuruş çay, birkaç halı, birkaç kumaş... Ama işler her zaman insanın istediği gibi rast gitmediği bilinir. İki veya üç defa gidersin, dördüncüde ağa ve subaylar seni pusuya düşürür, bir lokma ekmeğin için getirdiğin çaya el koyar ve böylelikle biriktirdiğin para, borç aldığın da elinden çıkarak, sömürücülerin eline geçer. Ağalar bunu nasıl yapıyorlardı? Sınırdan ağanın arabası dolduktan sonra gider, biz de ondan sonra kendimiz için getirdiğimiz çay, halı vs. malzemeleri evimize, köyümüze götürmek için giderken sınırdan 15-20 km. uzaklıkta ağa ve işbirlikçisi subayın önüne kurduğunu pusuya düşerdik. Pusuda, elimizdeki beş-on kuruşu kaptırmamak, ailemizi yaşatabilmek için malımızı yedirmemek için çatışmak zorundayız. Bu çatışmalarda çok insan hayatını kaybetmiştir. Sömürgeci subayların, ağaların beş kuruşa olan susamışlıkları sonucu nice insan bir hiç uğruna ölüp gitmiştir. Zaten sınır

vasıtasıyla sömürgeci yapı geliştirilmek istenmiştir. Ağalar da köyleri ya zorla, ya çeşitli dalaverelerle ya da çocuklarının askere alınmasını sağlama karşılığı rüşvet vs. olarak ele geçirmişlerdir (bunların bazılarında hâlâ bey, yüzbaşı olarak bahsedilmektedir).

Bu ağalar yalnız köyleri ellerinde bulundurmakla yetinmeyip, 1970 öncesi ve sonrasında sınır boylarında görevli bulunan subaylarla anlaşarak kaçakçılık işlerine de el atıp, bu alanda da her türlü baskı ve sömürüyü geliştirmişler. İşlerini, sömürülerini nasıl geliştireceklerdi? Hiç bir iş alanı bulunmayan, açlıkla karşı karşıya bulunan, köle haline getirilmiş olan yoksul Kürt köylülerini birkaç kuruş karşılığında sırt hamallığı vs. işlerde çalıştırmakla, onları illiklerine kadar sömürmekle yaşayabilecekler ve iğrenç emellerini gerçekleştirebileceklerdi. Yüzlerce yoksul Kürt köylüsü ise mecburi olarak bu işlerin kurbanı olacaktı. Bunlardan bir tanesi de bendim. Kaçakçılıkla uğraşan bir ağanın hamalı olarak, her gidiş-gelişte 70 kilo yükü taşıyor ve buna karşılık olarak da 4-5 tane duvar halısı ya da bir veya iki kilo çayı alıyordum. Bu benim yaşamamı sürdürmenin karşılığıydı. Tabii ki bu yetmiyordu ve yaşayabilmek için birşeyler yapmamız gerekiyordu. Bu da, çocuklarımızın boğazından kesinti yaparak ve bize verilen eşyaları satıp, belli bir miktar para oluşturup, ağadan habersiz ve ayrı olarak kaçakçılık yapmaktır. Bu yolu denedim ve bir yük alabilecek kadar para biriktirdim. O dönemde (75'lerde) kaçakçı ağaların subaylarla anlaşmalı bir şekilde bu işi yaptıklarından dolayı, ağaların arabaları mayın tarlasına yakın yerlere kadar geliyordu, ve biz, subayların-ağanın yanında arabaları dolduruyorduk. Bu doldurma işlemi bir sefer gidip gelmeyle olmayordu, arabaların dolması için bir gecede 3-4 defa mayınlı tarlalardan gidip-gelme-

boylandırdaki yoksul Kürt köylülerinden veya her köyden birkaç kişinin ayağı kopmuş, kesilmiş, sakat kalmışlardır. Her köy bir o kadar insanını bu yollarda kaybetmiştir.

Tüm bunlardan sonra hem canımızı, hem de aldığımız birkaç kuruşluk malı korumak için silah almak zorundaydık. Artık ağadan habersiz, tanıdık ve akrabalarla birleşerek kaçığa gidiyor, getirdiğimiz malları satarak geçimimizi sağlamaya çalışıyorduk.

Ağadan habersiz, izinsiz çalıştığımız için de, ağa bundan hoşnut olmuyor, kaybettiği kölelerinin kendi başlarına iş görmelerine tahammül edemiyordu. Ona, onun için ölebilecek köleler lazımdı. Bu yüzden ağa ve işbirliği içinde bulunduğu subayla birlikte evlerimizi basıyor, herşeyi didik didik aratıyordu. Biz ise, geceleri uaktan bir ışık görsek, asker evi basmaya geliyor diye evi terkedip kaçıyor, günlerce evlerimizden, ailelerimizden uzak kalıyorduk. Zaten yıllardır içimize işletilmeye çalışılan asker korkusu, baskı ve dayanılmaz bir de bu yönüyle yaşıyorduk. Bu korku büyüklerden tut, ta çocuklarımıza kadar sürdürülen bir baskının ürünüydü. Bunun içindir ki, çocuklarımızı dahi "asker geliyor" korkusuyla uyutuyorduk. Bu korku, bizim halk olarak, ulus olarak uyanmadığımız, örgütlenmediğimiz dönemlerin, o karanlık günlerin çaresizliğinin korkusuydu.

Artık Kürdistan'da yepyeni bir dönem başlamaktaydı. 78'lerden itibaren alabildiğince gelişen ulusal kurtuluş, ulusal uyanış ve bilinçlenme kendini her yerde, her köyde ve her alanda duyuruyor, yoksul Kürdistan halkını kucaklayıp geliyordu. Ulusal

kurtuluş hareketinin gelişmesiyle kaçakçılık da artık kesilmisti. Silahlarımızı gelecek günler için lazım olur diye yere gömüp sakladık.

Kaçakçılığın kesilmesiyle, bu defa yeni ekmeğimizi Adana'nın pamuğu, çapası, karpuzu ... vs. idi. Ama kurtuluşumuzu, gerçek kurtuluşumuzu görmeye başlamıştık. Ve bizi gerçekten kurtaracak, Kürdistan halkını bağımsızlığa götürecektir olan hareketimize sempati duymaya ve onun saflarında bütünleşmeye başladık. Her şey değişiyordu. Yollarımız ortaya çıkıyordu. Bu arada ağalar da tarihten beri babaları olan Türk sömürgecileri gibi boş durmuyor, ilk önceleri kendi köylerine, akrabalarına karşı başlatmış oldukları ihaneti, şimdi de ulusumuza, bizi kurtuluşa götürecektir olan devrimcilerle karşı ihanetlerini sürdürmeye devam ediyorlardı. Bu yüzden, sömürgecilerle birlikte devrimcileri yakalamak, yoketmek için operasyonlara katılıyorlar ve bu ihanetlerini gizli yapmaya çalışıyorlardı. Çünkü sonralarının ne olacağını ve onların ihanetlerinin hesaplarını kimlerin soracağını çok iyi biliyorlardı.

O günlerde işlerini gizliden yürüten işbirlikçi uşak ağalar, faşist cuntanın gelişmesiyle artık gizlilikten çıkarak, açık açık ajanlıklarını sürdürmeye başladılar. Örneğin; Birecik'in Gırlavık köy muhtarı Hesenê Remê, Grişik köyünden Aloyê Olgıtın'ın oğlu İsmet, Bendbahçesi köyünden Hamaç Kızılkaya ... ağıttan açığa sömürgecilerin arabalarına binip, köy köy dolaşarak bacılarımıza, kardeşlerimize işkence yaparak, "silahları çıkarın, devrimcileri ihbar edin" gibi isteklerde bulunmaktadırlar.

Tüm köylerin basıldığı gibi, köyümüzü de basıp beni yakaladılar. Zaten köylerde kimin silahının olup olmadığı, kimlerin devrimcilerle ilişkide bulunduğu bu ajanlar tarafından verilen listeler sonucu bilinmektedir. Bu yüzden tüm köylüler dayaktan geçirilmekte ve silah getirmeleri istenmektedir. Beni yakaladıklarında, köyümüzde ajanların şefi olan muhtar Hesenê Remê yoktu. Bu da, oyunlarının bir parçasıydı. Beni köy meydanında, köylülerin, ailemin gözleri önünde çıplak soydular ve işkence yaptılar. Yaptıkları işkencelerin bazılarını şunlardı: Kişiyi bağlayıp, 50 metrelik su kuyularına sarkıtma, ellerini-ayaklarını bağlayıp daha önceden çuvalın içine konmuş olan ve adına Ayşe ve Fatê dedikleri köpeklerin yanına bırakarak, bu köpeklerin parçalayıcı saldırılarına maruz bırakılma. Bu işlemi yapmadan önce "Ayşeyle mi yoksa Fatâyile mi yatmak isiyorsun" diye sorulur, ama sonuçta biriyle veya her ikisiyle bir çuvalda parçalanmaya terk edilir insan.

Bundan sonra yaptıkları, namus olan ailelerimize el uzatmaya başladılar. İşte bu sırada ben "durun, bir hafta müsaade edin, size bir silah getireceğim" dedim. Ben kendi silahımı cuntadan önce ajan Hesenê Remê'ye 20 bin liraya satmıştım. Böylece çaresiz olarak evdeki bazı eşyalarımı satarak, borç ederek belli bir miktar para oluşturduktan sonra ajan H. Remê'den silahımı geri almak istedim ve 100.000 liraya aldım, ve bana "sen git, senin işini ben yarın hallederim" dedi. Daha sonra benden silahı almaya gelen subayı gördüğümde "neden bana daha önce Hasan beye verdiğini söylemedin" diyerek, şimdilik beni bıraktılar.

Ben eşya satıp, borç edip bu parayı zorla ödedim. Bir de bunu vermeyecek, karşılayamamak olanların durumu düşünülürse, bunların hali ne olacaktır? O zaman da karısına, bacısına veya kızına el uzatılmasına sessiz kalacaktır.

Namus olarak elimizde ailemiz vardı, bugün o da düşmanın elinde bize karşı koz olarak kullanılmaktadır. Namusumuzu ve canımızı dahi koruyamıyoruz. Bu durumda yapılacak ve yapılması gereken tek yol kalıyor: O'da önderimiz PKK etrafında birleşerek, ancak bu temelde ülkemizi, namusumuzu ve canımızı korumak...

**Kahrolsun Sömürgeci Faşist Cunta!
YAŞASIN BAĞIMSIZLIK!**

Bireciktan bir yurtsever

Sevgili Dostlar

Faşist cuntanın tüm öğretim ve eğitim kurumlarını ve özellikle yüksek öğretimi faşistleştirme planları YÖK'ün kurulmasıyla yasallaştırılmış ve Şubat-Mart, 1983 aylarında girilen planlı tasviye hareketiyle had safhasına ulaşmıştır. Önce Üniversite yönetimlerine, rektör, dekan vb. gibi önemli mevkilere, azıllı faşistler atanmış sonra 200'e yakın ileric, demokrat öğretim üyesinin görevine son verilmiş, bir o kadarının ünvan işlemleri durdurulmuş, ve arkasından gerek protesto olarak gerekse sıranın kendilerine geldiğini anlayarak 150-200 arası öğretim üyesi de istifa etmiş ya da ettirilmiştir.

Cuntanın bu tutumu karşısında ileric, devrimci-demokratlar, ne yazık ki, üzerlerine düşen görevleri gereğince yerine getirmemişlerdir. Görevlerinden atıldıktan sonra yasa gereği tekrar hiçbir devlet teşekkülünde görev alamayacak olan bunca ileric, demokrat bilim adamına sahip çıkmalıyız. Onların sorunları doğal olarak bizim de sorunlarımızdır. Bu konuda vakit geçirmeden etkin propaganda kampanyasının başlatılması gerekmektedir. Her gazete, her dergi, ve her örgüt üzerine düşen görevi yapmalı; YÖK tarafından atanan öğretim üyeleri, rektör, dekan vb. ların MHP ile ilişkileri, diğer taraftan görevlerine son verilen ya da istifa ettirilen demokrat ve ileric öğretim üyelerinin durumları, atılmalarının asıl nedenleri kamuoyuna, özellikle de yabancı dillerde Avrupa ve dünya kamuoyuna duyurulmalıdır.

Gerekenin yapılması her demokratın ve her devrimci yurtseverin görevidir.

7 Nisan 1983

Saygılarımla

Yurt dışında bir öğretim görevlisi.

Impressum

**V.i.S.d.P.: M.Aral
Grolmannstr. 20
1 Berlin 12**

Hollanda	2.50 hfl
Fransa	5.00 ff
Belçika	35.00 bfr
İsviçre	2.00 sfr
Avusturya	15.00 s
Danimarka	6.50 dkr
İsveç	5.00 skr
Norveç	5.00 nkr
Yunanistan	50.00 Dr
İngiltere	0.50 £

Yazışma Adresi:

Serxwebün

Verlag u. Handels-G.m.b.H.

Postfach 10 16 83 5 Köln 1

Deutsche Bank Köln Konto Nr. 12 82 805 (BLZ: 370 700 60)
Postcheck-Amt Köln Konto Nr. 2690 16-507 (BLZ: 370 100 500)

FAŞİST CUNTA, "SİVİL YÖNETİM'E İŞLENECEK CİNAYET BIRAKMAMAYA ÇALIŞIYOR!

Yapılan son açıklamalara göre, sıkıyönetim ilânından 31 Mart 1983 tarihine kadar toplam 79 devrimci idam cezasına çarptırılmıştır.

Önemli bir kısmı infaz edilen bu idam kararlarının, önümüzdeki günlerde daha da artacağı belli olmaktadır. Türkiye ve Kürdistan'da devam etmekte olan çeşitli davalarda 100'lerce idam ve müebbet hapis cezası istenmektedir.

Devrimcilere ve halkımıza karşı ölüm mahkemeleri kuran faşist cunta, peş peşe çıkardığı idam kararlarıyla, daha seçimlere gitmeden infazları gerçekleştirmeye çalışmaktadır. "Sivil" yönetime işlenecek fazla bir cinayet görevi bırakmadan, açık askeri yönetim altında bitirme çabaları, son günlerde hızlanan mahkemeler ve alınan kararlardan açıkça görülmektedir.

ADANA DEVRİMCİ YOL - DAVASINDA 2 DEVİMCİ İDAM CEZASINA ÇARPTIRILDI!

TKP-ML MİLİTANLARINDAN A.HAYDAR AKGÜN ve 21 ARKADAŞININ HAYATINDAN ENDİŞE EDİLİYOR!

11 Mayıs 1983 tarihili haberlere göre, 6. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesinde görülmekte olan Adana-Devrimci Yol davasında iki devrimci idam, 7 devrimci ise müebbet ile 16 yıl arasında değişen çeşitli hapis cezalarına çarptırılmıştır. 43 kişinin "yargılandığı" davada, 34 kişi hakkında da 3 ile 10 yıl arasında değişen çeşitli hapis cezaları verilmiştir.

21 KİŞİ HAPİS CEZALARINA ÇARPTIRILDI!

Dev-Yol-Gebze gurubu davasında 21 kişiye çeşitli hapis cezaları verildi.

Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Gölcük Askeri Mahkemesinde süren Dev-Yol-Gebze gurubu davasında tutuklu bulunan 21 kişi 15 yıla 4 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırıldı.

Kocaeli'nin Gebze ilçesinde Dev-Yol adına faaliyet yürüttükleri iddiasıyla haklarında dava açılan 34 tutukludan 13 kişi 20 Mart-20 Nisan tarihleri arasında yapılan duruşmada beraat etti.

ANKARA VE HATAY'DA OPERASYON!

Ankara ve Hatay illerinde faşist kolluk kuvvetleri geçtiğimiz ay içerisinde yoğun operasyonlar düzenlediler. Operasyonlar sırasında birçok devrimci ve halktan kişinin tutuklandığı bildirilmektedir.

Ankara'da yapılan operasyonlarda 13 Rizgari mensubunun tutuklandığı faşist makamlarca açıklandı. Ayrıca tutuklananların kendi ve çevre evlerine düzenlenen baskınlarda birçok malzemeye el konulduğu açıklanmıştır.

TÜRK FAŞİST CUNTASI UŞAKLIĞIN ÇUKURUNDA

Geçtiğimiz ay içinde cuntanın borozanı Türk gazetelerinin hemen hergün ele alıp işledikleri konuların başında Amerika'nın Türkiye'ye yapacağı yardım oranındaki düşüş yer alıyordu. Yunanistan hükümetinin NATO içinde "uyumsuz" bir müttefik olarak çıkardığı rahatsızlıklar ve Türk cuntasının dizginsiz silahlandırılmasını kendisi için de bir tehlike olarak gördüğünden ileri sürdüğü dayatmalar sonucu yardım oranının 7/10 oranına göre belirlenmesi biçiminde önerilen karar, sadık müttefik Türk cuntası ve tayfalarını gücungen bir kızgınlığa itti.

Hemen hergün işlenen konuda istisnasız söylenen şey, nasıl olup da kendileri gibi her şeye itirazsız boyun eğen, ABD üslerine ve Çevik Kuvvetlere ülke topraklarını sonuna kadar açan, bölge halklarına karşı emperyalizmin çıkarlarının jandarmalığını yapan bir sadık müttefik, önceden verilmiş tüm güvencelere rağmen, azılı düşman olarak gösterilen "Yunan" karşısında yenilgiye uğratılmış bir konuma düşürülürdü.

Henüz kesin karara bağlanmakla birlikte Amerikan Temsilciler Meclisi Dışişleri Alt Komisyonu'nun belirlemiş olduğu bu orana göre Türkiye'ye yapılması planlanan 755 Milyon Dolarlık yardım 715 Milyon Dolarla düşürülürken, Yunanistan'a yapılacak 280 Milyon Dolarlık yardım ise

500 Milyon Dolara çıkarılmıştır. Son aylar içinde ABD üslerini ve Kıbrıs sorununu NATO içinde bir tartışma konusu haline getirerek, ABD'nin planları önüne engel çıkaran Yunanistan hükümetinin yardım oranının artırılması yoluyla susturulmaya çalışıldığı bilinmektedir.

Gerçekten de, tarihe bakıldığında yapılan işbirlikleri ve uşaklıkların dahi belli bir kuralının olduğu görülecektir. Uşaklık ve işbirlikçilik konusunda tam bir pervasızlık içinde kendini Amerikan'ın kollarına bırakan Türk cuntası da, karar karşısında yaptığı yaygaralarla ve "biz de Avrupa'ya yaklaşıyoruz" tehditleriyle bir yere varacağına inanmamaktadır. Devletin uzun vadeli politikasından günlük uygulamalara kadar alınacak tüm kararların kendisinin denetimi dışına çıkamayacağını bilen ABD, bu nedenle Türkiye'yi "kaybetme" korkusunu tanınamamaktadır. Çünkü, Türk cuntası, kendisini bir defada satmıştır. ve artık satlığa çıkararak pazarlık konusu yapabileceği hiçbir şeyi de kalmamıştır. İşte boyalı Türk gazetelerinin "bu da bize yapılmıyordu Amerika" diye çığlık çığlığa bağırarak, Türkiye'nin ne kadar önemli olduğunu anlatma çabaları bu nedenle beyhude çabalarıdır.

Bütünyle ABD patentli olan Türk cuntasının, ABD desteği dışında bir an

Devamı S: 22'de

idam cezası isteniyor.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesince Metris Askeri Cezaevi duruşma salonunda sürdürülen iddianamenin okunmasının tamamlandığı toplam 96 tutuklunun bulunduğu davada 21 kişi için idam, diğerleri için 20 yıla kadar değişen hapis cezalarının istendiği bildiriliyor.

Haklarında 146-1 maddesine göre idam istenen tutukluların isimleri şöyle: Özgen Kalkan, Teoman Devrim, Süheyla Kaya, Halil Yavaş, Orhan Gümüş, Sadık Varer, Tank Yücel, Bilgihan Gençkardeşler, Ali Alkan, Ufuk Susmaz, Emrullah Gemci, Mehmet İşbilen, Ali Kılıç, Haydar Yılmaz, Cevat Akkaya, Murat Zengin, Saliha Nazlıkaya, Ali Özyürek, Mete Özer, Seydi Talan.

4 DEVRİMCİYE İKİŞER KEZ İDAM VERİLDİ!

İstanbul Sıkıyönetim 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde görülmekte olan 114 idam istemli Dev-Sol davasında 386 tutuklu yargılanıyor. Dev-Sol davasının görüldüğü bu duruşmada idam istemiyle yargılananların içerisinde bulunan İstanbul Emniyet Müdürü Muavini Mahmut Dikler'i öldürdükleri iddiasıyla yargılanan 4 devrimciye 2'er kez idam cezası verildi. Öte yandan Hatay'da bir süreden beridir devam eden operasyonlarda, aralarında Dev-Sol ve Acilciler gurubundan devrimcilerin de bulunduğu 53 kişi tutuklanmıştır.

Kolluk kuvvetlerince yapılan açıklamada 21'i Dev-Sol, 32'si Acilciler gurubundan oldukları iddia edilen kişilerin tutuklanışları sırasında, yine halktan birçok insanın evlerine baskınlar düzenlenmiştir. Baskınlar sırasında ele geçirilen birçok ileriçi yayınlara el konulduğu bildirilmektedir.

CUNTA GÖREVE AMADE!

İlk AWACS filosu Sonbaharda Konya'ya üstlendiriliyor!

Faşist Türk cuntasının NATO bünyesinde ve ABD ile girdiği ikili anlaşmalarda üzerine yüklenen saldırı üssü görevine hazırlıklar hızlandırılmış bulunmaktadır.

Ortadoğu, Kürdistan ve Türkiye'deki siyasal gelişmelere bağlı olarak giderek hızlandırılan bu saldırı hazırlıklarına en son örnek olarak Sonbahar'da Konya'ya üstlendirilmesi planlanan AWACS filosu gösterilmektedir. 18 uçaktan oluşan filonun ilk altısının yıl sonuna kadar hizmete gireceği bildirilmektedir. Bir Amerikan dergisi olan "Aviation" da yer alan konuya ilişkin haberde 11 NATO ülkesine mensup havacıların Almanya'nın Gelsenkirchen şehrindeki NATO üssünde AWACS uçakları ile ilgili staj gördükleri ve NATO'nun "erken uyarı sistemi"ni oluşturacak olan bu saldırı uçaklarında NATO ülkelerine mensup karma bir ekibin görev yapacağı bildirilmektedir.

370 kilometre uzaklıktaki hedefleri özel radarları ile tespit ederek saldırı yöneltilebileceği bildirilen bu uçakların, yıl sonuna kadar Türkiye'ye üstlendirilmesi, bölge halkları tarafından tepkiyle karşılanmıştır. Başta Filistin, Suriye, Irak, İran halkları olmak üzere bölge halkları üzerinde bir tehdit unsuru olan faşist Türk devletinin, emperyalizmin her türlü uşaklığına açık olan pervasız tutumu, dünya ileriçi güçleri tarafından da dikkatle izlenmektedir. Özel olarak ta Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşı ve Türkiye işçi sınıfı hareketine karşı sürdürülen savaş hazırlığının bir parçası olarak bu girişim, faşist Türk devletinin saldırı ve uşak yüzünü açıkça sergilerken, halklarımızın haklı savaşında bölge halklarının mücadelesinin vazgeçilmez bir parçası olduğunu da bir kez daha göstermiştir.

Müslüm Barın ve diğer şehitlerimizin anıları PKK'nin yaşamı ve mücadelesidir

MÜSLÜM BARIN

Gün geçmiyor ki, en kutsal ve yüce değerler uğruna kendisini mücadeleye adayan, halkımızın en bilinçli, en yiğit, en kararlı, en fedakâr neferlerinin, sömürgeciler ve onun katıksız uşakları tarafından şehit edilmişlerinin yıldönümleri anılmasın, mücadele ve devrimci yaşamları beleklerde canlanmasın.

Devamı S: 23'te

Battal EVSAN, Besey ANUŞ, Ali YAĞCIBULUT, Ali POYRAZ, Salman PORTA, Ve Ahmet ATLAN Yoldaşlar!

Onurla taşıdığınız bayrağı bizler yükselteceğiz

Sınıflı toplum boyunca egemenlik altından kurtulmak isteyen halklar, tarihleri boyunca katliamlara uğramış, bu katliamlarda değerli kadın ve erkek önderlerini ya da savaşçıları kaybetmişlerdir. Yabancı egemenliğin zorunu sürekli karşılarında bulan halklar, bu direnmelerinde öldürülen binlerce insanı da kurtuluşun bedeli olarak ödemişlerdir.

Kürdistan halkı da tarihinde yabancı egemenliğe karşı vermiş olduğu mücadelede nice yiğit önderini kaybetmiş, bu yiğit kadın ve erkek önderlerini günümüze kadar yaşatarak hafızalarda silinmeyen birer kahraman, mücadele ve yaşamı ise dillerde dolaşan destanlar yapmışlardır.

1973 yıllarına geldiğimizde, yüzyıllardır işgal, istila alanlarına ve sömürge egemenliğine maruz kalan Kürdistan halkı ve onun politik temsilcileri şunun bilincine varmışlardır; bir hareketi örgütlemeye ve yönetmeye muktedir, temsilciler, politik liderler yetiştirmeden zafere ulaşmak imkansızdır. Ve yine biliyorlardı ki; kan dökülmeden, kanla sulanmış Kürdistan toprakları bir daha ve son olarak kızla boyanmadan esaret altından kurtulamayacaktı.

Bu bilinçle yüce davalara bütün ruhlarıyla atılan işçiler, köylüler, Aydınlar, kadınlar... bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi etrafında biraraya gelerek, onu bir halk hareketi haline getirdiler. Kürdistan halkının yeniden dirilişini temsil eden bu gelişme sömürgeci egemen-

liği ve onun yerli işbirlikçilerinin otoritesini tehdit ediyor. Hatta bazı bölgelerde işlemez hale getirerek devrimci otoriteyi ve yönetimi egemen kılıyordu. Tehlikenin farkına varan sömürgeciler, eski kemalist taktiklerine (içten parçalama ve sahte ajan örgütleri oluşturma) baş vurarak, bu taktiklerini hareketimize karşı da kullanmaya başladılar. Daha ideolojik grup aşamasındayken, ajan örgütleri "Beş-Parçacılar"la başlattıkları saldırılarıyla, Kürdistan halkının değerli önderlerinden büyük enternasyonalist Haki KARER yoldaş katlederek ilk şehit kanımızı döktüler. Daha sonraki yıllarda ise hareketimize karşı farklı tonlarda saldırıya geçen reformist küçük-burjuva milliyetçileri, sosyal-şovenler, feodal-kompradorlar devreye girdiler. Bütün karşı-devrimci çabaların PKK Hareketi'nin kararlı mücadelesi ile boşa çıkarıldığını ve mücadelenin daha büyük gelişmeler sağladığını gören sömürgeciler, aynı yıllar içinde Maraş Katliamını yaratarak PKK Hareketine karşı yetersiz kalan güçlerine ek olarak askeri güçlerini devreye sokmanın ilk adımlarını attılar.

1980'lere gelindiğinde iki halkın; Türkiye devrimci-demokratik hareketi ile, Kürdistan'da PKK önderliğinde yükselen, ulusal kurtuluş mücadelesinin işbirlikçi-tekelci burjuvazinin siyasi egemenliğini tehdit eder duruma gelmesi ve emperyalizme yeni-sömürge ilişkileriyle

Devamı S: 23'te

SÖMÜRGEÇİLERİN SON SAVAŞ PROVALARI

AĞRI TATBİKATI

Sömürgeci-faşist Türk devleti, son dönemlerde Kürdistan'daki tek yanlı savaş operasyonlarına oldukça huz vermiş durumdadır. Ağrı dolaylarında gerçekleştirilen son tatbikat ise, Türk ordusu tarafından bugüne kadar gerçekleştirilmiş tatbikatların en büyüğüdür.

Faşist Türk sömürgecileri, tüm katliam ve sindirme operasyonlarına rağmen halk kitlelerinin mücadeleye bağlılığını ve mücadeleyi ortadan kaldıramamanın öfke ve telaşı ile, en sinsi planlar ve eşi görülmedik yöntemlerle sonuç almaya çalışmaktadırlar. Bugüne kadar yapılan birçok tatbikatta hakiki mermi ve tanklarla köylülere gözdağı vermeye çalışmaları ve hatta

tatbikat adı altında köyleri yıkmaları, onların hangi alçak emeller peşinde olduklarını göstermektedir. Kürdistan devrimci mücadelesinin gelişimi karşısında cinnet geçiren faşist Türk cuntası, emperyalist-kapitalist sistemin kendisine yüklemiş olduğu rol gereği de, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin dumura uğratılması için her yolu, her yöntemi ve her uygulamayı mübah görmektedir.

Onlarca köyün boşaltılarak, binlerce insanın evlerinden ve mülklerinden kopartılıp sürülmesi ile yapılan Ağrı tatbikatı da, bunların bir örneğidir. Stratejik bir konuma sahip olan Ağ-

Devamı S: 23'te

Sömürgeci-faşistler boyun eğdiremedikleri bir yurtseveri alçakça katlettiler!

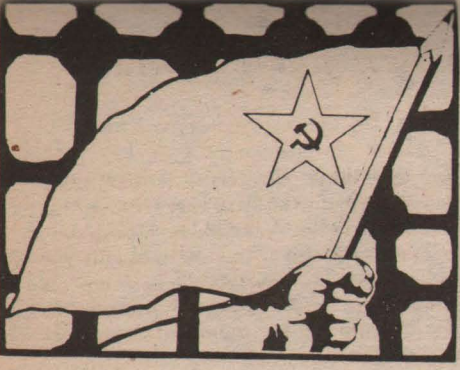
Kınkhan'ın Çatalyurt köyünde Mustafa ÇABAŞ adında yoksul bir Kürt emekçisi hunharca katledildi. 30-35 yaşlarında ve 6 çocuk babası olan Mustafa Çabaş'ın katledilişi olayının şu şekilde olduğu bildirilmektedir.

11.1.1983 günü Yalangöz köyü karakol komutanının da içinde bulunduğu köy baskınında yakalanan Mustafa Çabaş, aynı gün Kınkhan merkez jandarma komutanlığına götürülmüştür. Merkez jandarma komutanlığı

ğında kaçakçılık yaptığı iddiasıyla işkence tezgahına yatırılan Çabaş, bizzat jandarma üstteğmenin yaptığı işkence sonucu katledilmiştir. Jandarma üstteğmenin Mustafa Çabaş'ı, daha önceleri ihbarçılığı zorladığı, ancak Çabaş'ın ihbarlığı bir alçaklık olarak değerlendirerek kabul etmediği söylenmektedir. Yakalanarak işkence edilmesinin nedeninin bu olay olduğunu söyleyen çevre halkı Mustafa

Devamı S: 23'te

F. Almanya Aşağı-Saksonya Avukatlar Birliği tarafından Kürdistan'daki mahkeme ve uygulamaları izlemek üzere gözlemci olarak gönderilen 6 kişilik heyet 5 Nisan 1983'te Almanya'ya döndü.

27 Mart-5 Nisan tarihleri arasında çeşitli mahkemeleri izlemek için başvuruda bulunan heyetin ancak 3 mahkemeye girebildiği bildirilmektedir.

Birçok başvuru ve girişimlerden sonra 30.3.1983 günü yapılan üç ayrı duruşmayı izleme olanağını bulan heyet üyeleri, Almanya'ya varışlarının ardından 6 Nisan'da yaptıkları basın toplantısında izlenimlerini anlatarak, kamuoyuna duyurulmak üzere bir rapor hazırlığı içinde bulunduklarını söylemişlerdir.

30.3.1983 günü izledikleri duruşmalar karşısında Kürdistan üzerinde uygulanan baskı ve imha politikasını daha iyi anladıklarını ve bu uygulamaları dünya kamuoyuna duyurmaya çalışacaklarını bildiren heyet üyeleri, biri KUK, ikisi PKK davasının görüldüğü duruşmalardaki izlenimlerini anlatmışlardır.

PKK davalarının avukatsız sürdürüldüğünü belirten heyet üyeleri, parçalanarak sürdürülen PKK davalarından Mardin gurubunun sadece 5 kişiden oluşan duruşmasında 16 askerin bulunduğunu ve ayrıca makinalı tüfeklerle askerlerin mahkeme salonunu çevrelediklerini söylemektedirler. Siyasi muhtevassını gizleyerek, cinayet, gasp ve adam kaçırma gibi adı suçlarla yargılanmak istenen tutukluların, savunma haklarının olmadığı da açıklamalarında önemle durdukları bir nokta olmuştur.

Aynı gün görülen PKK Elazığ gurubu davasında da, aynı uygulamaların sürdüğü ve teslim olmuş birkaç dönegin ağzından alınan ifadelerle tutukluların zor duruma düşürülmek istendiği bildirilmektedir.

Mahkemeleri makinalı tüfekli askerlerin denetiminde, izlemek zorunda kaldıklarını, o duruşmalara ait not almalarını ve resim çekmelerine izin verilmediğini de belirten heyet üyeleri, orada bulundukları süre içinde sürekli bir takip altında tutulduklarını ifade etmektedirler.

Daha yol boyunca dizilmiş askeri birlikleri gördüklerini Diyarbakır'a girdiklerini anladıklarını söyleyen heyet üyeleri, Kürdistan halkı ve PKK davaları üzerinde uygulanan baskı ve vahşeti duyurmaya, dünya kamuoyunu daha duyarlı olmaya çağırmaya devam edeceklerini belirtmişlerdir.

Heyetin, 26 Nisan'da Diyarbakır zindanlarını ve mahkemelerini konu alan bir toplantı yaptığı ve Hannover yöresi avukat ve yargı görevlilerinden oluşan bir guruba yönelik olarak yapılan bu toplantıda Diyarbakır PKK duruşmasını anlatan bir video filminin de gösterildiği bildirilmektedir.

Heyetin, ayrıca 27 Mayıs'ta bir basın toplantısı daha yapacağı ve Jungen Roth'unda katılacağı bu basın toplantısına PKK avukatlarından H. Yıldırım'ın da davetli olduğu haberi verilmektedir.

Aşağı Saksonya Avukatlar Birliği tarafında gönderilen heyet üyelerinin isim ve görevleri şöyledir:

Aşağı Saksonya Avukatlar Birliği üyesi ve Braunschweig yüksek eyalet mahkemesi hakimi bay Dr. Helmut Kramer,

Hannover şehrinden Birlik yönetim kurulu üyesi bayan avukat Babara Klawitter,

Bremen Avukatlar Birliği üyesi Avukat Volkert Ohm,

Alman Sendikalar Birliği yönetim kurulu üyesi ve aşağı-saksonya bölgesi temsilcisi Dr. Jürgen Eckl,

Eyalet Başkent Hannover şehri meclisi üyesi Ludwig Liste,

Tercüman olarak Hannover şehrinden Levent Dinekoğlu.

6 kişilik heyet üyelerinden Bremen Avukatlar Birliği üyesi Av. Volkert Ohm, ve ayrıca Kürdistan'a yaptığı bir gezi sonrasında gezi izlenimlerini yazan bir Alman bayan öğretmenin gözlemlerini içeren aşağıdaki parçalar, açıklamaların sadece bir kısmının özetini oluşturmaktadır. Gelecek sayılarımızda bu çalışmalara ilişkin yapılan açıklama ve değerlendirmelere daha geniş yer vermeye çalışacağız.

Bremen Avukatlar Birliği üyesi Avukat

VOLKERT OHM:

“BU DURUŞMALARDAKİ DAVALILARA DAHA KÖTÜ VE AŞAĞILAYICI MUAMELEDE BULUNULMUŞTUR”

.....

Askeri Mahkemelerdeki gözlemler üzerine kronolojik rapor

DIYARBAKIR; 30.3. ve 31. 3.1983

Mart ayının 30'u Çarşamba ve 31'i Perşembe günleri Kürt örgütlerine üye oldukları iddia edilenlerin duruşmalarını askeri mahkemelerde izledik. Bu duruşmalar Diyarbakır şehrinin dışındaki askeri alan üzerinde kurulu mahkemelerde yapılıyor. Bizim kendi izlenimlerimize göre bu duruşmalardaki davalılara diğer askeri mahkemelerdeki davalılara kıyasla daha kötü ve aşağılayıcı muamelede bulunulmuştur. Buradaki tutuklular kapalı askeri araçlarla mahkeme binasının önüne getiriliyor, başları öne eğik, sağa sola bakmak yok, askeri nizamaya uygun ve “Uygun adımla” salona girmek zorundalar. Saçları kısa kesilmiş duruşma esnasında banklara dik bir şekilde eller dizler üzerinde, yüzler mahkeme heyetine doğrulmuş bir şekilde oturmak zorundalar. Bank sıralarının hemen yanında jopluk askerler duruyor. Tutuklulara gözdağı verildiği başlarını çevirip bize bakmak cesaretini gösterememelerinden apaçık belli oluyordu. Yalnız, hareketsiz, bir saatte fazla bir süre sert tahta bir bankın üzerinde oturma zorunluluğu bile işkence olarak tanımlanabilir.

30.3. 1983 sabahı kışla girişinde, bir duruşmaya katılmak için izin istediğimizde ortalama bir saat beklemek zorundaydık. Bir PKK duruşmasına katılma dileğimizi bildirdiğimizde ise bunun imkansız olduğunu dair çelişkili cevaplar alıyorduk. Daha sonra KUK örgütüne mensup olduğu iddia edilen davalıların duruşmasını izlememiz için bize yol gösterildi. (..) Duruşmadan sonra duruşma savcısı ile konuştuk. Savcı Türkiye'de savunma hakkı kısıtlanmasının ne 12. 9. 1980'den önce ne de sonra sözkonusu olmadığını açıkladı bize. Askeriyenin ve kanunun sağ ve sol arasında fark gözetmediğini de belirtti. Askeri mahkemelerin uyguladığı metodların 12.9.1980 öncesi Türkiye'de hergün 20 öldürölme olayının sonucu olduğunu söyledi. Bizim izlediğimiz KUK duruşmasında ise 18'in üzerinde cinayet suçundan yargılama sözkonusu imiş. Ayrıca dava TCK'nin 168. maddesine göre görülüyormuş.

Avukatların iddianame protokollerine bakmak ve bunları tutuklulara verme hakkının kısıtlanmadığını, sanıkların iddianameleri alıp bizzat kendileri ile ilgili olduğu için bunları okuyabileceklerini ve kendi evraklarını mahkemeye beraber getirip savunmaları için gerekirse kullanabileceklerini açıkladı savcı. Sözde avukat ziyaretlerinde hiç kısıtlama yokmuş, hapishanelerin fazla dolmuş olması nedeniyle ziyaret sürelerinin yarım saat veya bir saate indirildiği oluyormuş. Konuşmaların kontrolü yok, ancak uzak ve duyulmayan bir mesafeden gözetleme varmış. Tutukluların duruşma esnasında not alıp almamaları da kendilerine kalmış bir şeymiş! Bütün sanıklara Türkçe dilinde anlatımın mümkün olmadığı söyleniyor, böyle sanıklarla anlaşabilmek için tercümanlar çağırılıyormuş, fazla tercümanın bulunmaması nedeniyle ancak özel durumu olan ve Kürtçe konuşan sanıkların durumuyla çok yakından ilgili olan duruşmalara tercüman çağırılıyormuş.

İddianameye karşı sanıklar tavrı takınp takınmamakta özgürlermiş. Onun bildiği kadanyla Diyarbakır'da yalnız kimliği hakkında ifade verip iddianameye karşı tavrı takınmayan sanık yokmuş. Mahkemeyle iyi çalışmak iyi değerlendiriliyor ve bazı hallerde serbest bırakılmaya kadar yol açabiliyormuş. Çoğu sanık eskisine nazaran işledikleri suçları daha çok itiraf etmiş ve mahkemenin istediğinden fazla bilgi vermiş. Savcıya göre bu sanıklar vicdanlarını rahatlatmışlar.

Bu vicdan rahatlatma olayı ertesi gün bizim huzurumuzda da sahnelendi. 31.3. 1983'te 2 PKK duruşmasına katılmak için bize yol gösterildi. Yüzlerce davalının bulunduğu PKK davası diğer kitlesel davalarda olduğu gibi yine küçük guruplu davalıların bulunduğu duruşmalara bölünmüş. İzlememize izin verilen ilk duruşmaya 5 sanık çıkarılmıştı. PKK'nin çalışmaları üzerine burada şahitler dinleniyordu. Bu duruşmaya ayrıca 5 de avukat katılmaktaydı.

Bundan sonra izlediğimiz ikinci duruşmaya avukat katılmamıştı. Bu davada ise 8 sanık vardı. Biz salona girdikten sonra, sanıklardan biri genel bir açıklamada bulunmak için söz hakkı istedi. Kendisine söz hakkı verilmedi. Başka bir sanık söz hakkı aldı ve suçlamalara kısaca değindikten sonra daha uzun süren konuşmasında sunları ifade etti. “Şu andaki Türkiye'deki durum haksız bir şekilde insanlık dışı diye nitelendiriliyor. Türk devleti hakkında doğru olmayan propaganda yürütülmektedir. Tür-

kiye'de devlete karşı gelenler haklı olarak ceza ya uğratılıyorlar. Türkiye'de insan mahkeme her zaman fikrini savunabilir. Buna karşı Sovyetler Birliği'nin devlete karşı gelenler psikiyatrisi kliniklerine yatırılıyor. "Devlet hukuku ilişkilerinin övgü türküsüne biz salonu terk edene kadar devam edildi. Benim izlenimime göre gösterişten başka bir şey olmayan bu boyuneğme oyunu karşısında bazı davalılar içlerindeki isyanı açığa vurmamak için kendilerini zor tutuyorlardı.

Savunma haklarının kısıtlanması hakkında kısa bir açıklama:

Mahkeme izlenimlerinin bir özeti olan bu açıklamalar hukukçularla ve özellikle avukatlarla yapılan çok sayıda konuşma ve görüşmelere dayanmaktadır.

Yabancılarla Türk devleti aleyhine olumsuz açıklamalarda bulunan şahıs, askeri cuntanın çıkardığı kararnameye göre suçlu durumuna tam düştüğünden tarafımızdan yapılan bu bilgi edinme, görüştüğümüz şahıslar için büyük bir tehlike ve cezai tahkikata uğrama demektir.

1)Tutuklulara yapılan kötü muamele ve işkenceler avukatların raporu ve tutukluların açıklamaları, tutukluların bedensel durumları ve halleri üzerine kendi edindiğimiz izlenim ve gözlemlerimiz, tutukluların polis karakolunda işkence edildikleri tahminini tastiklemektedir.

1981'in Eylülüne kadar şüpheli görülen kişiler hakim önüne çıkarılmadan 90 güne kadar polis-nezaretinde tutulabiliyorlardı. Bu 90 günlük süre bu arada 45 güne indirilmiştir. İşkenceler, tutuklama ve hakim karşısına çıkma süreci içerisinde yapılmaktadır.

Amasya'daki Yeniçelttek davasında örneğin; hiçbir tutuklu yoktur ki mahkeme önündeki açıklamasında ifadesinin işkence temelinde şantaj ve zoraki olarak alındığını söylesin. İfadenin temelinde işkenceye dayanmasına rağmen, hangi şartlar altında bir tutuklu karşı kullanılabileceği sorusuna tamamı bizzat emin olmayan çeşitli tahminler duyduk. Bu soruya Türk temyiz mahkemesinin, devamlı sormamıza rağmen maledes öğrenemediğimiz bir hüküm ve karar varmış. Birkaç savunmacının (avukatın) fikrine göre; ifadelerin, işkence altında alınmasına rağmen, tutuklulara karşı kullanıldığı endişesi var.

Mahkemelerde poliste yazılan ifadelerin doğruluğuna dair bir tahmin varmış. Bu tahmini çürütmek tutuklunun meselesi imiş. Savunma avukatlarının endişesi; bu tahminin ancak, mahkumun işkenceye uğradığını keskin ispat eden bir kanıt getirmesi ile, çürütülmüş olarak görülebileceği konusundadır. Bu duruma göre, eğer bir mahkum delil olarak işkence edildiğini ileri sürerse yaranlarının nedenlerini içeren hapishane doktorunun bir raporu getirtilir. Eğer doktorun fikrine (!) göre bu yaralar işkenceden değilse, başka bir nedenden olmuşsa; poliste yazılan ifadenin doğruluğu üzerindeki tahmin çürütülemez olacaktır. Bu arada polis memurlarına karşı tutuklulara kötü davranma ve işkenceden dolayı, birkaç hazırlık tahkikatı tertiplendiği de olmuş. Hazırlık tahkikatlarının sayısı, işkence edildiklerine dair şikayette bulunan politik tutukluların dev sayısı ile karşılaştırıldığında çok küçük kalır. İşkencecilerin mahkumiyetinin sadece çok azı açıklanmıştır.

2) Tutuklularla avukatları arasındaki ilişkinin kısıtlanması:

Tutuklama ile hakim karşısına çıkarma arasındaki zaman 1. maddede açıklandığı gibi; 45 gün sürebilir. Tutuklunun bir avukat veya güvendiği herhangi birini görmeye ve konuşmaya hakkı yoktur. Hakim karşısına çıkarıldıktan sonra tevkife sevkinde biriyle temasa geçme imkanı olabiliyor. Ama şüphesiz bu imkan çok kısıtlıdır. Tutuklular ve avukatlar arasındaki bütün konuşmalar bir veya daha fazla asker tarafından kesinlikle gözetlenmektedir. Bunlar sadece konuşmaları gözetlemiyorlar, bilakis yanlarında durup konuşmaları dinliyorlar. Konuşmanın içeriği, kontrol eden askerin hoşuna gitmemesi halinde, konuşmanın zoraki bir şekilde kesildiği de oluyor. Örneğin, Ankara'dan bir avukat meslektaşın bir askeri hapishanede kadın müvekkili ile yaptığı konuşma hakkında bize rapor verildi. Askeri mahkemede dava edilen kadın tutuklu, kendisinin bir süre tek kişilik bir hücrede tutulduğunu bildirdi.

Bu hallerde konuşmayı gözetlen subay görüşmeyi şu nedenle kesmiş; bu konuşmanın konusu savunmayı değil, hapishanenin içişlerini ilgilendiriyormuş. Avukat subaya itiraz edip, konuşmanın kesilmesini protesto etmiş. Bu protestoya rağmen konuşma kesilmiş ve kadın tutuklu götürülmüş. Avukatın orada ve o anda itirazının tutanaklara geçmesine engel olmuş. Daha sonra yetkili subay avukata karşı gerçek dışı suçlamalarda bulunmuş ve güya avukat konuşmasında kadın müvekkilini hapishane görevlilerine karşı itatsızlığa teşvik etmiş. Bu suçlamadan dolayı avukata karşı dava açılmıştır.

Gözetlemeden başka avukatlar ve tutuklular arasındaki görüşmeler iyi bir savunma hazırlığı yapılmasını diye çoğu kez çok az bir zamanla (birkaç dakikayla) kısıtlanmıştır. Örneğin, bir süre önce Ankara'da savunma görüşmeleri 3 dakikalık bir zamanla sınırlandırılmıştır. Şimdi ise bu süre 5 dakikaya çıkarılmıştır. Amasya'da avukatla görüşmeler 10 dakika, başka yerlerde aynı şekilde 10 ile 15 dakika arasındadır. Yalnız bazı hapishanelerde zamanı bir kısıtlama yoktur. Mahkeme esnasında avukat ve davalı arasında konuşma mümkün değildir. Ziyaret ettiğimiz bütün mahkeme salonlarında tutukluların oturma yerleri ile avukatların oturma yerleri birbirinden çok uzak tutulmuştur. Öyleki bazı bölümlerde yüksek demir parmaklıklar bulunmaktadı. Böylece konuşmalar tamamen imkansızlaştırılmıştır. Davalılar ve avukatlar arasındaki yazışmalar hapishane yönetimi tarafından kontrol altındadır. Bütün yazılar ve dosyadan alıntılarda hapishane yönetiminin elinden geçerek mahkumlara iletilmektedir.

3) Dosyaların (evrakları) tetkik hakkına yapılan aykırılık.

Güya davalı ve avukatı davalıyı ilgilendiren bütün dosyaları tetkik hakkına sahiptir. Kitle davalarında evraklar şüphesiz yüzlerce dosyayı doldurmaktadır. Ancak yaklaşık bin kadar davalının bulunduğu bir mahkemede davalıların hiç bir zaman sayıca kalabalık olan bu evrakları tetkik etme imkanının olmayacağı açıkça ortadadır.

(.....)

4) Davalının mahkemede hazır bulunma hakkına karşı olan aykırılıklar.

Resmi olarak davalılar Türk ceza yasası hukukuna göre asıl mahkemede bulunma hakkına sahiptirler.

Yüzlerce davalıya karşı sürdürülen kitle mahkemelerinde şimdi daha çok, davalıları küçük guruplara ayırarak ayrı ayrı mahkemeye edimelerine geçişle bu hak böylece zedelenmiştir. (mukayese, yukardaki PKK davası ve Yeniçelttek davası üzerine rapor)

Böyle küçük guruplar halinde yapılan mahkemelerde bir gurubun, öteki gurubun vermiş olduğu ifadelerden haberi olmamaktadır.

5) Adli Bağımsızlığın etkilenmesi.

Askeri mahkemeler iki askeri hakim ve bir subaydan oluşmaktadır. Askeri mahkeme 200 veya daha fazla sanığa karşı açılmış olan davalarda 4 askeri hakim ve 1 askeri savcının oluşur. Mahkeme başkanlığını askeri mahkeme çevresinden en yaşlı bir hizmet adamı yürütür. Hakim mahkemenin her safhasında görevinden alınıp yerine bir başkası getirilebilir. Bir veya daha fazla hakim değişikliği hakkında, şimdiye kadar yapılmış olan dava tekrar edilmez. Askeri mahkeme kanununun 131. metnine göre -şayet mahkeme yapısı kısmi veya tamamen değiştirilmişse- sadece şimdiye kadar olan davanın tutanağı okunmak zorundadır. Askeri mahkemelerde bir hakim tarafından tutulabilir endişesi ile reddi mümkün değildir.

6) Davalıların nezaret altında iken aşağılanıp yıldırılması.

Askeri mahkemede tutuklu bulunan davalılar, askeri hapishanelere yerleştirilmektedirler. Ve bayağı askeri statüye sahiptirler. Bedensel ve ruhsal çok sıkı askeri bir talime tabi tutulmakta, eğitim yapmak ve Atatürk'ün deyimlerini ezbere öğrenmek mecburiyetinde tutulmaktadır. Askeri hapishanelerdeki durum hakkında tafsilatlı bir açıklama elde et-

mek çok zordur. İkinci (metinde) izah edilen örnek, avukatların bile mahkumiyet şartları hakkında bilgi edinmede zorluk çektiklerini açıkça ortaya koymaktadır.

Bir çok soruşturmalar üzerine bize Delegasyon üyelerinin askeri hapishanedeki mahkumlarla konuşmalarına izin verilmesinin keşin yasak olduğu, her davada söylendi. Sadece avukat ve yakınlarıyla görüşmelere müsaade ediliyormuş.

7) Diyarbakır Davasının Özellikleri;

Yaptığımız gözlemlere göre, Kürdistan'daki askeri mahkemelerin davalıları özel sıkı bir askeri talime ve daimi bir aşağılanma ve yıldırma tabi tutulmaktadırlar. Ayrıca çoğu şekilde savunma hakları kısıtlanmıştır. Örneğin, haklarında istenen cezadan dolayı mahkeme sırasında kendilerine not almalan engellenmiş veya tercüme yapılmaması ile davayı takip etme imkanı ellerinden alınmıştır.

8) Avukatların Yıldırılması ve Savunma Haklarının Kısıtlanması.

Avukatlar müvekkilleri yarana yaptıkları görüşmelerde sebepsiz yere oldukça engellenmektedirler. Askeri mahkemeler askeri hapishaneler gibi aynı garnizon alanının içinde bulunmaktadır. Avukatlar bu garnizon alanına girmeden önce arama ve kan sıkıcı formalitelere katlanmak zorundalar.

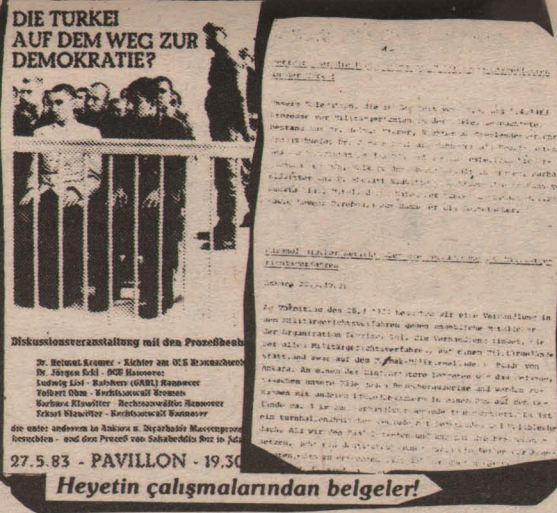
Ayrıca dava duruşmalarının izlenmesi, dosya ve evrakların tetkiki ve davalının ziyaret edilmesi gibi şeyler büyük bir zaman kaybı demektir. Garnizonların şehir dışında bulunması da zaman kaybına nedendir. Avukatlar görevlerini yaparken sık sık askeriye'nin eziyetine uğratılmaktadırlar. Davalı ve avukatlar arasındaki ilişkinin askeri hapishanelerdeki ziyaretlerde ve mahkeme esnasında kısıtlanmasını daha önce yukarıda açıklamıştım.

Askeri mahkemelerde çalışan avukatlar anlatılan bu zaman kaybindan ötürü ayrıca ekonomik baskı altında bulunmaktadır.(.....)

Askeri mahkemede görev yapan avukatlar ifade edilen ekonomik baskı ve güncel askeri eziyetlere katlanmalarının yanı sıra, işkence gibi şeylerle de tehdit altındadırlar. Mahkeme salonundan iki defa sürülen bir avukat diğer bütün mahkemelerde diskalifiye edilir.

Daha önce duruşmadan bir sefer sürülen büyük bir avukat sayısı bulunmaktadır. Bu avukatlar üzerinde daimi diskalifiye tehdidi bulunduğundan dolayı söylemeyecek her kelimeyi en hassas bir biçimde tartmak zorundadırlar. Bu baskının yanı sıra bir de cezai takibat tehdidi bulunmaktadır.

(.....)

Heyetin çalışmalarından belgeler!

Sık sık askeri mahkemelerde avukatlık yapan Ankaralı bir avukat 1982 yılında bilinmeyen kişiler tarafından saldırıya uğramıştır. Avukat zorla ve hırpalanarak bir arabanın içine sürüklenmiş, orada bir çok adam tarafından bayılana kadar boğazı sıkılmış ve daha sonra arabadan aşağı atılmıştır. Bu meslektaşda 1982 yılında 30 gün polis karakolunda tutularak işkence edilmiştir. Bu kötü muameleler açıkça meslektaşlara şantaj yapıldığını gösteriyor. Söz konusu avuktan kendi müvekkilinin tutukluluk sırasında işkenceye uğradığını halka söylememesi istenmiştir.

Avukatı iki gün boyunca kollarını açtırıp parmak uçlarıyla duvara yaslatmışlar, ayrıca ayak tabanlarına kan gelinceye kadar vurmuşlar. 30 gün içerisinde polis karakolundan alınıp askeriye'ye götürülmüş, askeri hapishanede de aynı şekilde işkence yapılmış ve küçültücü hareketlerde bulunmuşlardır. Örneğin diz çökek koşturmuşlardır.

Bir başka Ankaralı arkadaşta aynı şekilde geçen yıl yaklaşık 30 gün polis karakolunda tutuklanarak dövülmüştür. Bu tutuklama nedeni bu meslektaşın yabancı bir gazete'ye vermiş olduğu röportajdır. Umumiyetle mahkumların hapisteki durumları, savunma görüşmelerinin takibi ve davalılarla olan ilişkinin kısıtlanması hakkında açıklama yapan her avukat büyük bir cezalandırma tehlikesi içindedir.

Şu an tutuklu bulunan avukatların sayısı üzerine tahminler değişmektedir. Bazı tahminler vardır ki, bunlara göre yaklaşık yirmi tane avukat politik suçlamalardan dolayı tutuklu bulunmaktadır. Ayrıca aynı suçlamalardan dolayı toplam 50 avukat hakkında soruşturma açılmıştır. Bütün bu savunmaların kısıtlanmasına ve avukatların yıldırılmasına rağmen, Türkiye'de yaklaşık olarak 100 ile 150 avukat bütün bu tehlikeleri göze alarak politik davalarda savunma yapmaktadırlar.

Bremen, 25. Nisan 1983

Av. Volkert OHM

“Geceleri 2 ile 4 arasında işkence ölülere gömülüyordu!”

● GEZİ İZLENİMLERİ.

Gece, İstanbul-Yeşilköy havaalanına indik. Ailesini karşılamaya çok sayıda insan gelmişti. Gelenlerin hepsi askerler tarafından baskı altında tutuluyordu. İlk izlenimler üzerine şimdilik bu kadar. İçinde milyonlarca insan yaşayan İstanbul'un saçma sapan pekçok tanıtma merasimlerinden hemen sonra otobüslerle 20 saatlik Malatya yolculuğu başladı. Mevsim kış, arazi çok fakir bir görünüm veriyordu. Doğu'ya doğru yaklaştıkça, sivri tepeli dağların yolları keşilmez hale geliyordu. Çok seyrek bulunan bitkiler bazı koyun sürülerinin tek yemlikleri idi. Zira toprak erezyonları buralardaki insanların yaşamlarını zorlaştırmıştı. Hükümet tarafından önleyici tedbir alınmamış görünüyordu. İnsanları ve tabiatı eğitecek bilim, devamlı memleketin zenginlerinin ve majestelerinin tasarrufu altındaydı.

Boşalacak iş sahaları ise daha önceden cunta tarafından Kürdistan'a yerleştirilen Afganistanlılara açık tutulmaktadır. Bu durum, Kürdistan halkının kurtuluşunu etkileyen nedenlerin büyümesine yol açmakta ve daha önceleri de Kürtler ve Ermeniler arasında ceryan eden olaylardaki durum gibi halkları birbirlerine karşı loşkırtmak için yaratılmış bulunmaktadır.

Halktan birçok bilgi alıyorduk. İnsanlar anlatıyorlardı fakat cezalandırılma korkusu ile dikkatli ve rahatsız bir görünüm veriyorlardı. Daha sonra acılardan, Maraş ve Çorum'daki toplu katliamlardan ve hatta günlük eziyetlerden ve her resmi binaya girişte dikili silahların ters bakışlarından bile bahsediyorlardı.

Kürtçe dilile konuşmak kesinlikle yasaktı. Kürtçe konuşan insanların devlet dairelerine gittiklerinde kendi nezdindeki işleri için avukat bulundurulmaları mecburiyeti vardı. Bazı vijdansız avukatlar Kürtlerin zor durumlarından faydalanarak maddiyatlarını geliştiriyorlar.

- Kürt milli kıyafeti giymek yasaktır. Bu madde Almanya'da sevilen ve mağazalarda bulunabilen Filistin şalları da içine alıyor.

- Kürt adları vermek yasaktır. Adlar Türkçe çevrilmek mecburiyetindedir. Böylece Memo ismi Mehmet olur.

- Kürt edebiyatı gömülmüş veya yakılmıştır.

Malatya'dan Elazığ üzerinden Diyarbakır'a giden seyahatimizin uzun bölümündeki Fırat nehri yakınındaki alışılmış çıplak tepeli dağlar ve göze görünen form ve niteliği bakımından toprak işçiliğini andıran köyler üzerinden geçtik. Yol kenarlarında şehirler arası otobüse binmek isteyen köylü işçiler sık sık duruyorlardı. Kadınların çok renkli olan milli giysileri kışın tek renkli olan doğanın görünümüne aykırı düşüyordu. Biz, rahata alışmış Avrupalılar için -

O soğukta genellikle lastik ayakabıların giyilmiş olması ender ve ürkütücü oluyordu. İçinde yaşadığı insanların her alandaki iyi niyetli davranışları ile nefes kesici atmosferi sanki düzeltmek için takındıkları tavırları dikkatimizi çeken -Kürdistan'ın gizli başşehri- Diyarbakır. Nefes kesicilik burada kelimesi kelimesine anlaşılmalıdır. Çok sayıdaki sobaların havaya saçtıkları kirli duman ciğer ve bronşitlere öyle etkili idi ki, akşamları yapılan alışveriş ve diğer işler için harcanan zaman en düşük seviyeye indiriliyordu. Akşamları bu kara duman daha fazlaydı, Çünkü çoğu aileler bu saatlerde soba yakıyorlardı. Politik durumu böyle içler acısı olmasaydı belki bütün bunlara tahammül edilebilecekti. Yaşanan küçük bir olay belki durumu karakterize edebilir. Kamuoyuna sunulan tek telefon postahanedeydi, bu da tabi askerler tarafından kontrol ediliyordu. Postahane memuruna telefon rehberini sorduğumda arkamda hemen askeri bir koruyucunun dikildiğini gördüm. Demek haklı bir soru değilmiş. Bir gezintide bir Türk öğretmen bize şu açıklamada bulundu. “Herşey üzerine konuşabilirsiniz, siyaset hariç” Şunu da burada belirtmek isterim ki Diyarbakır hakkında edindiğim bu izlenim normal şartlarda idi, yani özel bir durum yoktu. Durumlar diğer Kürt şehirlerinde de aynı idi. Her yerde terör hüküm sürüyordu. Geceleri saat 2 ile 4 arası işkence ölülere gömülüyor, aynı anda askerlerin herhangi bir şekilde hoşuna gitmeyen insanlar tutuklanıyordu. Tutuklama nedenleri mesela:

- Kürt olmak
- Yabancı yayın bulundurma
- Veya askerlerin şüpheli buldukları mektuplar. Şu ana kadar elde olan haklar bile elden alınmış, her şey tersine, her yerde terör hüküm sürüyor.

Kürtlerin çoğunun, yok edilmelerine karşı oldukları bize çeşitli biçimlerde anlatıldı. Bundan fazla bilgide çok tehlikeli olurdu. Burada bir Kürt atasözü geçerliliğini koruyor. “Gururlu, başı dik bir gün yaşamak, yıllar boyu boynu bükük köle gibi yaşamaktan daha iyidir.”

Şunu bir daha belirtmek isterim ki, bu rapor kesinlikle kendi kişisel görüşlerimi içeriyor. Ve şu anda hatırlamak istemediğim -ne olumlu, ne de olumsuz- izlenimlerimin bir bölümünü aktarıyorum. Olayları bizzat yaşamaya kusmen bana şimdi Kürtlerin ve Türklerin özellikle solcuların neler yaşadığını ve yaşamakta olduklarını daha iyi anlama ve onlara belirli ölçüde de olsa katılma olanağını sağlıyorum.

★

“Cezamın ağır oluşunu esas nedeni gerçek ve doğru olan bir davanın, Partimin propagandasını yapıyor olmamdır”

Diyarbakır zindanlarındaki işkence ve baskıları bizzat gören Raymond Braun, PKK'li bir bayan devrimcinin kendisine yazdığı mektubu da cezaevinden çıkışından sonra çeşitli gazeteler vasıtasıyla yayınladı.

Değerli arkadaş;

Mektubunuzu dikkatle okudum. Bana cevap verdiğiniz için çok sevindim. Almanca bilmem nedeniyle size kendi dilinizde yazamayacağım. Benim de kendi yazdıklarımdaki hatalar ve anlaşılmasın kısımlardan dolayı beni bağışlayacağınızı umarım. Mevcut olan bu sınırlı iletişim araçları hiçbir zaman iyi tanışmamıza yetmeyecektir. Fakat yine de değişik dünyalardan geldiğimiz sanısında değilim.

Bu mektupta size biraz kendi hayatımdan ve hapishane hayatından bahsetmek istiyorum. Ben Van'da doğdum ve hayatımın ilk birkaç yılını orada yaşadım. Ailem orada oturur, babam ve kardeşlerim ise Köln'de. 19.7.1980'de Bitlis'te tutuklandım, yani 2½ yıldan beri tutukluyum ve .... davasında yargılanıyorum. Partimizin merkezi davası Diyarbakır'da olduğu için buraya getirildim. 18.8.1982 tarihinde beni ilk defa bir hakim karşıladı. Mahkeme önünde kendimi, kaynağımı Kürdistan'ın sosyo-ekonomik geri kalmışlığından alan ve Kürt halkının tek samimi savunucusu olan Partime haklı olarak sempati duyduğumu savundum. Cezamın ağır oluşunun esas nedeni gerçek ve doğru olan bir davanın, partinin propagandasını

yapıyor olmamdır. Fakat ben buna aldırımıyorum. Tam tersine; bununla gurur duyuyorum, mutluyum bu nedenle.

Suçlular biz değiliz ki sevgili arkadaşım. Tek suçlu emperyalistler ve sömürgecilerdir. İnsanlık gururumuz ayakları altına alınmış ve işkence artık halkımızın günlük hayatının bir parçası haline gelmiştir. Anlayacağın, yoksulluğu, açlığı, fakirliği ve acının her türlüşünü yalnız büyüklerimiz değil, biz genç kuşak da yaşadık ve yaşıyoruz da. Gözlerimizi dünyaya açtığımızda ışık değil, bilakis yokluğu gördük.

Tarih sürekli bir ilerleme içerisindedir ve biz buna engel olamayız. Sınıfların ve buna bağlı olarak bir sınıfın savaşı vardır. Kardeşlik arkadaşlık, eşitlik, mutluluk için, sömürü ve baskıya karşı ve böyle bir toplum yaratmak amacıyla devrimler yapıyor. İnsancıl bir insanlığın düşmanları, yani emperyalistler ve onların uşakları kendilerine verilecek hak ettikleri cezadan kurtulamayacaktır. Tarih gerçek ve haklıdır. Hayatın değerleri için namuslu bir hayat için savaşmak ve köleliğe boyun eğmemek kadar daha iyi bir şey yok ve hiçbir şey özgürlük ve bağımsızlıktan daha değerli olamaz. Biz fertler özgür ve mutlu olmamız nedeniyle,

kendimizi önce topluluk ve halk olarak özgürlüğe kavuşturmalıyız. Bireysel özgürlük daha başka bir şekilde elde edilemez. İnsanlarımız ölüme, köleliğe ve ağır hayat şartlarına mahkûm olduğu sürece içimizden hiçbirisi mutlu ve hayatından memnun olamaz.

Beni yanlış anlamayın: size akıl vermek için yazmıyorum; ki sizin benden daha fazla tecrübeniz vardır. Siz daha değişik toplumlar gördünüz, ve yapılarını benden daha iyi tanırıyorsunuz. Öyle sanıyorum ki Kürt tarihini benden daha iyi ve daha geniş bir şekilde tanırıyorsunuz. Ben gençken tutuklandım ve kısa bir süre öncesine kadar ülkemi tanımadım.

Türk tarihini görmekle zorlanıyoruz. Bizim kemalist beyler bize kendi (Türk) tarihlerini öğretiyorlar. Bu bizim suçumuz değil. Burada her şey baskı ve zor yoluyla oluyor. Ben her şeyin daha değişik olması için çalıştım ve yararlı olmak istedim. İçimdeki, çocukluktan bu yana artan kını haykırmam da iyi oldu. Şimdi hapishanede, bu kin ve öfke bitmedi, ama düşmanı, yani Türk sömürgecilerini daha yakından tanıdım. Burada hapishanede her şeyi daha açık ve samimi şekliyle gördüm ve tanıdım. Benim bunda hiçbir kaybım olmadı, bilakis çok kazancım oldu. Devrimci olmak zor, ama bir

şeref; işkence ve baskı ise inancımı daha da güçlendirdi. Hiçbir zaman pişmanlık duymadım. İhanet kötüdür ve halkımız hainleri her zaman lanetlemiş ve kabul etmemiştir. Bizler bugün acı çekiyorsak, zor ve işkence ile karşı karşıya isek, bunların sonucunda ölüyorsak, geleceğimiz mutlu olacak, çocuklarımıza daha iyi bir dünya bırakacağız demektir.

Biz daha dışarıda iken bu hapishane, bu mezbaha hakkında basın-yayın ve televizyon kanalıyla bir şeyler duymuş olacaksınız. Bu şartları biliniyor, bu kötü şöhrat kendini duyurmuştur. Burada düşünülebilecek her türlü uygulamaya var. Ortalama 5,000 insan tutuklu bulunuyor. Bunların çoğu militan profesyonel devrimci ve çok sayıda yaşlı, çocuk ve sempatan. Hepimizin ortak suçu Kürt olmak. Bize zorla askeri talim yaptırıyorlar. Bize kemalist ideolojiyi zorla empoze ettirmek istiyorlar. Bizi istemediğimiz şeylere zorluyorlar. Burada çok devrimci hayatını kaybetti. Geçen yıl 45 günlük bir açlık grevi yaptık. Birçok arkadaş ya öldürdüler veya sakat bıraktılar. Bu yıl 7. ayın 14'ünde bir gürub yine açlık grevini başlattı. Bunların arasında Kemal PİR, M. Hayri DURMUŞ, Ali ÇİÇEK ve Fuat KAYA vardı. Ölülerin sayısı çok, fakat biz bura-

dan isimlerini bilmiyoruz. Dışarı çıktığınızda bütün bunları anlatın, sizin burada baskı yapılabilecek arkadaş veya akrabalarınız yok. Sömürgeciler size yeteri miktarda yemek verirlerken, binanın öbür yanındaki hücre ve izolasyon kafeslerinde insanlar ölümü gözleri ile görüyor, onunla gürüşüyorlar. Açlık grevine dışarıda da katılanlar varmış. Şu anda bekliyoruz, sıra bize de gelirse açlık grevine katılmakta ne ufak bir tereddüt gösterecek ne de korkacağız. İstiyorsanız size bu konuda daha fazla şey yazabilirim.

Biz burada 37 kadını, aramızda üç çocuk var, bunların iki tanesi burada doğdu. Biz hapishanenin çiçekleriyiz 13, 20, 70 yaşlarında. Biz ağır suçlar işlemiş değiliz. Çocukları devrimci olan anneler, akrabaları devrimci olan kızlar esir olarak alınıyor. Biz hepimiz Kürdüz. İçimizden henüz hiç kimse hüküm giymemiş fakat uzun süreden beri tutuklu bulunuyoruz.

İstiyorsanız eğer, ve çekinmiyorsanız size kış için bir kazak örebilirim. Okunaksız yazımdan dolayı beni bağışlayın.

Arkadaşça selamlar...

DEVİRİMCİ MÜCADELEDE KÜÇÜK-BURJUVAZİ ve KÜÇÜK-BURJUVAZİNİN KÜRDİSTAN'DAKİ ROLÜ ÜZERİNE

3

BAŞTARAFI GEÇEN SAYIDA

B- KÜÇÜK BURJUVA HAREKETİ

Kuşku yok ki bir ara sınıf olmasına rağmen küçük-burjuvazi de; ortaya çıktığı günden bugüne kadar diğer tüm toplumsal sınıf ve tabakalar gibi, muhtevası sınıfsal konumu ve çıkarları tarafından belirlenen, kendine has özellikleri bulunan ve bütün bunlar tarafından biçimlendirilmiş olan taleplerini gerçekleştirmek amacıyla bir toplumsal hareket yaratma çabası içinde olmuştur. Küçük-burjuva hareket, sınıfsal özellikleri ve konumu nedeniyle genel olarak toplumsal harekete damgasını vurabilecek bir niteliğe kavuşmuş olmasa da; burjuvazinin feodalizme karşı, yürüttüğü mücadeleden başlayarak, günümüze kadar ki tüm sınıfsal ve ulusal mücadelelere kadar, özellikle de büyük toplumsal altüst oluşlarda tamamlayıcı bir faktör olarak tayin edici roller oynamış ve oynamaya devam etmektedir.

Küçük-burjuva hareketin tarih sahnesine çıkışı; gerek feodal despotizmin ayak bağlanından kurtulmak ve gerekse büyük-burjuvazinin gelişimi karşısında tutunabilmek için, burjuvazinin feodal monarşiye karşı yürüttüğü iktidar mücadelesine, iktidarda sözsahibi olmak amacıyla, henüz yetkinleşmiş bir biçimde olmasa da, siyasal ve örgütsel plana yansıyan, çok çeşitli biçimler altında bağımsız bir güç olarak katılmasıyla başlar.

Ancak yukarıda da kısaca değindiğimiz gibi küçük-burjuvazi; büyük burjuvazi katına yükselmeyi hedeflemesine rağmen sonuçta kapitalistler ile proleterler arasındaki aracı konumunu ve küçük üretimi koruma biçimindeki bir tutuculuğa varan, hem kendi ekonomik temelinin gerekleriyle ve hemde insanlığın gelişim yasalarıyla çelişen, tavn yüzünden, toplumsal gelişmeye damgasını vuran bir güç haline gelmemiştir.

Küçük-burjuvazinin üretimdeki konumu tarafından belirlenen ve hareketinin muhtevasını teşkil eden sınıfsal özelliklerini Engels "Almanya'da Burjuva Demokratik Devrim" adlı eserinde çok çarpıcı bir biçimde şöyle ifade etmektedir; "...En zengin sınıfın saflarına yükselme umudu ile, proleter ve hatta yoksul sınıf duruma düşme korkusu arasında bu biçimde durmadan çalkalanan, siyasal işlerin yönetiminde bir pay alarak çıkarlarına öncelik kazandırmak umudu ile, sırasız bir muhalefet yüzünden, en iyi müşterilerini elinden alma gücüne sahip bulduğuna göre, varlığını bile elinde tutan bir hükümetin öfkesini uyandırma korkusu arasında bölünmüş, güvensizliği, tutan ile ters orantılı şöyle böyle bir servete sahip bu sınıf kanırlarında son derece salanlıdır. Güçlü feodal yada monarşik hükümetin yönetimi altında, saygılı ve boynu eğik bir durumda bulunan bu sınıf, burjuvazi yükseliş yolundayken liberalizme eğilir, burjuvazi kendi üstünlüğünü sağlar sağlamaz zorlu demokratik nöbetler geçirir. Ama altındaki sınıf, proletarya bağımsız bir harekete girişmeye görsün, gene içler acısı bir yığınlık içine düşer. ... Küçük-burjuvazinin kararsız tutumu onun istediği ve yapacağı şeyin ta kendisidir. Kararsızlıkta kararlardan olan ve birşeyler yapmaya ödləri kopan, hiçbir şey yapamayan aslında yapmaları gereken şeyin ta kendisini kapayan duygulu ruhlar için... bu iş doğaldır...."

Küçük-burjuva hareketin tarihi tek başına ele alındığında kısaca bir istikrarsızlık, kararsızlık ve kaypaklık tarihidir ama, bu hiçte bu sınıfın insanlık tarihinde önemli roller oynamadığı yada oynamayacağı anlamına gelmez. Aksine nesnel koşullarının geliştiği ortamlarda; bu sınıf, tarihin tekerleğini döndüren ilercisi, önder sınıfların iktidara yürümesine destk olduğu ve onunla birlikte yürüdüğü sürece, her yerde ilercisi, devrimci bir rol oynamış, köhnemiş sınıflar ve düzenlerini tarihin çöp sepetine atmada belirleyici bir öneme sahip olmuştur. Muzaffer tüm burjuva devrimleri, helli bir kesimi feodal aristokrasi ve krallann yanında yer alsalar bile, küçük-burjuvazinin önemli bir kesiminin oynadığı bu tarihsel role tanıklık eder.

Küçük burjuva sınıfın bu özelliği, kendisini proletaryanın burjuvaziye, sömürge halkların ise yabancı egemenliğe ve ulusal ve sınıfsal köleliğe karşı savaşında tüm tarihsel süreç boyunca hissettirmiş ve bu durum önemini günümüzde de korumaktadır.

Proletaryanın burjuvaziye ve müttefiklerine karşı yürüttüğü sosyal kurtuluş mücadelesinde küçük-burjuvazinin devrimci kanadı, bu mücadelenin başyana ulaşmasında hayati bir rol oynar. Hiçbir proletarya hareketi, bu sınıfın doğrudan yada dolaylı bir biçimde desteğini almadan burjuvaziye ve onun dayandığı güç ve kurumları yıkamaz. Toplumun temel güçleri bakımından "geçici yol arkadaşları" olarak tanım-

lanmasıyla birlikte bu sınıf, aynı zamanda, örneğin: proletarya hareketi açısından, devrimi gerçekleştirmek için halkın çoğunluğunun proleterleşmesinin beklenemeyeceği gerçeği, nedeniyle bu güçler için önemli bir müttefik olma özelliği de göstermektedir. Buradan çıkarılması gereken sonuç, açıktır! Sınıfsal konumu ve özellikleri nedeniyle devrime önderlik etmesi mümkün olmayan ve bu konuda son derece güvenilir bir durumda bulunan küçük-burjuvazi, proleter önderlik altında örgütlendirilip, harekete geçirilmeden, kısaca bir müttefik güç olarak kazanılmadan devrimin gerçekleştirilmesi mümkün değildir.

Ulusal kurtuluş devrimlerinde de, gerek bu devrimlerin burjuva devrimlerin bir parçası olduğu, rekabetçi kapitalizm dönemlerinde; gerekse günümüze dek varlığını sürdüren emperyalist sömürgecilik döneminde, sömürgeci boyunduruğa karşı mücadelede bu sınıf; rekabetçi kapitalizm döneminde henüz yeni doğmuş bulunan proletarya ve yoksul köylülük ile birlikte milli burjuvazinin yedeğinde, ve hatta kimi yerde onunla birlikte önder bir konumda bulunarak, kapitalizmin emperyalizm aşamasına varması ile birlikte burjuvazinin bir bütün olarak gerilemesi nedeniyle çağımıza damgasını vuran proletarya devrimlerinin bir parçası haline gelen çağdaş ulusal kurtuluş mücadelesinde ise proletaryanın önderliğinde ve yedeğinde bir güç olarak bu devrimlerin başyana ulaşmasında önemli roller oynar.

Küçük-burjuvazinin çağdaş ulusal kurtuluş mücadelesindeki yerini ve önemini Cabral şöyle ifade etmektedir:

"Emperyalizmin bir yalancı burjuvaziye yaratmadığı sömürge ortamlarında, kitlelerin henüz yeterince bilinçlenmemiş olduğu yerlerde, ulusal kurtuluş savaşını vermeden önce, yerli küçük-burjuvazinin eline ülkeyi emperyalist egemenlikten kurtaracak hareketin önderliğini yapmak gibi tarihi bir fırsat geçmektedir. Çünkü, gerek nesnel, gerekse öznal şartlar (kitlelerden daha yüksel bir hayat düzeyine sahip olmaları, emperyalizmin ajanlarıyla daha fazla temasta bulunmaları dolayısıyla, hor görülmenin, itilip kakılmanın acısı) daha çok çekmiş olmaları, eğitim düzeylerinin ve siyasal bilgilerinin yüksek oluşu gibi nedenlerle) küçük-burjuvazinin, yabancı egemenlikten kurtulmanın mutlak gerekli olduğunu daha önce kavrayıp, daha erken bilinçlenmesine imkan vermiştir. Sömürge ortamında küçük-burjuvazinin üzerine aldığı sorumluluğa, devrimci niteliğini yansıtırabiliriz. Oysa diğer egemen sınıflar, toplumsal ayrıcalıklarını savunabilme hali peşinde sömürgecilerin yanından bir türlü ayrılmazlar.

Yeni sömürge ortamında ise "yalancı bir yerli burjuvazi" vardır ve bunun yokedilmesi gerekir. Burada da küçük-burjuvaziye, yabancı boyunduruktan kurtulma mücadelesinde önden gitme sorumluluğu düşer. Ancak bu durumda toplumsal yapının kanışıklığı önderliğin bölüşülmesine imkân vermektedir. Bir dereceye kadar olsa da önderlik yükü, küçük-burjuvazi, emekçi sınıflar ve nasılsa yurtsever duygulara kapılmış "yalancı burjuvazi" kesimleriyle paylaşılacaktır. Küçük-burjuvazinin mücadele önderliğine katılmasının sebeplerinden biri, işçi sınıfının ekonomik ve kültürel yönden sınırlı ve kanışık bir durumda bulunmasıdır. Bu durumda küçük-burjuvaziye yüklenen sorumluluk büyüktür ve devrimci bilincinin yüksek bir derecede olmasını, halk kitlelerinin, mücadelenin her aşamasında yenilenen umutlarını doğru değerlendirmeyi ve halk arasındaki farkları zamanla tamamen ortadan kalkarak bir özdeşliğin kurulmasını zorunlu kılar.

Bir hizmet sınıfı olan, yani üretim süreciyle doğrudan ilgili bulunmayan küçük-burjuvazi, bu niteliğini bilecek ve iktidara geçerek ekonomini temellerini denetleyemeyeceğini anlayacak kadar büyük bir bilince sahip olmalıdır. Tarihte bu sınıf hiçbir zaman iktidara geçmemiştir. Devrim süreci içerisinde oynadığı rol ne kadar büyük olursa olsun bu sınıf iktidara yüzünü göremez. Çünkü siyasi iktidara egemen sınıfın ekonomik gücüne dayanır. Sömürge ve yeni-sömürge ortamlarında ise bu güç iki varlığın elindedir. Emperyalistlerin ve ulusal emekçi sınıfların.

Ulusal kurtuluştan eline geçen iktidarı tutabilmek için küçük-burjuvazinin tek bir şansı vardır; onun burjuva olmaya iten tabii eğilimlerini başı boş bırakarak, daha fazla burjuvallaşmak, ticaret alanında bürokrat ve aracı bir burjuvazinin oluşumuna izin vermek ki bu katulusal yapay burjuvaziye katışabilsin; yani devrime yüz çevirsin, emperyalist kapitalle bütünleşsin. Bütün bunlar yeni-sömürge durumu, yani ulusal kurtuluşun gerçek hedeflerine ihanet demektir. Bu hedeflere ihanet etmemek için küçük-burjuvazinin bir tek seçeneği vardır: devrimci bilincini güçlendirmek, daha burjuva

olmak gibi ve daha başka sınıfsal eğilimlerine karşı koymak; emekçi kitlelerle kendini özdeşleştirme ve devrimin normal gelişimine karşı koymama. Bu demektir ki ulusal kurtuluş mücadelesindeki rolünü tam anlamıyla yapabilmesi için devrimci küçük-burjuvazinin, sınıf olarak intihar etmesi gerekir ki ait oldukları halkın özlemleriyle bütünleşmiş devrimci işçiler olarak yeniden doğabilsin.

Bu alternatifler -devrime ihanet yada sınıf olarak intihar- ulusal kurtuluş mücadelelerinin içinde, küçük-burjuvazinin taşıdığı çıkmazdır. Devrim yaranına olumlu çözüm, Fidel Castro'nun doğru olarak tanımladığı devrimci bilincin gelişimi denilen şeydir. Bu, ulusal kurtuluş mücadelesinin öncüsünün bu mücadelenin ilkelere ve temel amacına bağlı kalma yetisine dikkatimizi çekmektedir. Bu ise yine bize, bir orandan gösterir ki, eğer ulusal kurtuluş temelinde bir siyasal süreçse, gelişiminin koşulları ona ahlâksal bazı özelliklerde yükümlülmüştür. (Aktaran Marxizmde Gerilla Savaşı)

Küçük-burjuvazinin toplumsal gelişmeye denk düşen devrim süreçlerinde, bu süreçlere önderlik eden güçlerle aynı doğrultuda hareket ettiği sürece oynadığı tarihsel rolden bu şekilde söz etmek mümkün olmakla birlikte, bu sınıfın ilk burjuva hareketlerden başlayarak günümüze kadar ki tüm toplumsal ve ulusal kurtuluş süreçlerinde insanlığın yakından tanık olduğu ve yıkıcı etkilerini günümüze dek üzerinde şiddetle hissettiği, gerici yapısı ve özelliklerinden kaynaklanan yetmezliğinden de söz etmek gerekmektedir. Genellikle sınıf ayrıllıklarının henüz yeterince netleşmediği, ya da yine genellikle sömürgelerde ve yeni-sömürgelerde, milli burjuva ve proleter hareketin zayıf olduğu durumlarda etkin bir güç haline gelen küçük-burjuva hareket, önderlik açısından son derece elverişsiz olan istikrarsız ve tutucu yapısından ötürü, tarihte birçok kez belirtilen durumun söz konusu olduğu tüm mücadelelerde, hareketi, büyük kayıplara ve acılara malolan çıkmazlara sürüklemiş, yolaçtığı kaos ve yozlaşma yüzünden ezici başansızlıkların yaşanmasına neden olmuştur. Yine tarihteki birçok ulusal ve toplumsal devrim ve karşı-devrim pratiğiyle saptanmıştır ki küçük-burjuva hareketi, tarihsel olarak aşılması ve köhnemiş egemen sınıflar tarafından kazanılır veya enazından etkisiz bir hale getirilirlerse yine bu güçlere karşı mücadele içinde olan halklar ve halk güçleri, yıkıcı sonuçlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Paris Komünü, Alman Burjuva Demokratik Devrim, Hitler faşizmi ve günümüzde iktidara gelmeyi ve iktidarda kalmayı başarmış Şili vb. daha birçok faşist ve gerici yönetimin gerçekleri hep bahsedilen bu durumun geçerliliğine tanıklık etmektedirler.

Küçük-burjuvazinin Paris Komünü'nde oynadığı karşı-devrimci rolü Marx, Fransa'da sınıf savaşımını adlı eserinde şöyle dile getirmişti:

"Haziran günlerinde, hiç kimse mülkiyeti kurtarma ve krediyi yeniden tesis etme uğrına, Paris küçük-burjuvalar, kahveciler, lokantacılar, şarap satıcılar, küçük tacirler, dükkancılar, zaanatçılar vb. kadar bağnazca savunmamıştır. Dükkânı, bütün kuvvetini toplayarak sokaktan dükkana geçişi yeniden sağlamak için kapatıp barikata karşı yürümüştü. Ama barikatın ardında dükkânın müşterileri ve borçluları önünde ise alacaklıları vardı. Ve barikatlar devriliş, işçiler ezildiğinde ve mağazaların bekçileri zafer sarhoşluğu içinde yeniden dükkânlarına koştuğları zaman, dükkân kapısının, mülkiyetin bir bekçisi tarafından kendilerine bir takım göz korkutucu kağıtları uzatan resmi bir kredi memuru tarafından kesilmiş olduğunu gördüler; vadesi geçmiş police, vadesi dolmuş senet, vadesi gelmiş bono, batmış dükkân ve batmış dükkancı buldular.

Mülkiyetin korunması! ama onların oturdukları ev kendi mülkleri değildi, başında bekledikleri dükkân kendi mülkleri değildi. Artık ne ticaretleri, ne içinde yemek yedikleri tabak, ne yatıp uyudukları yatak kendilerininindi.... Küçük-burjuvalar, işçileri yenmekle, kendilerini kuzu kuzu alacaklıların ellerine teslim etmiş olduklarını büyük bir dehşetle anladılar."

Konumunu ve özelliklerini incelediğimiz bu sınıfın, tarihte istisnai haller olarak ortaya çıkan toplumsal devrime önderlik etme durumları söz konusu olduğunda içine düştükleri aczi ve yine iktidara sahip olmaları halinde ise ortaya koydukları istikrarsızlıklarını biraz uzunca bir alıntı ile de olsa konunun öneminden ötürü okuyucunun hoşgörüsüne sığınarak yine Engels'in bahsedilen bütün bu bakımlardan son derece zengin ve canlı örneklerle dolu Almanya'daki Burjuva Demokratik Devrimi'ni konu alan eserinde, yapacağımız aktarmalarla izah etmeye çalışacağız:

"Tüm hareketin ruhu, burjuvazi denmesi yeğ tutulan ve Almanya'da ve hele Güney'de egemen sınıfın ta kendisi olan küçük-burjuvazi sınıfı oldu. Bu küçük-burjuvazi, anayasal demokratik kulüpler, gibi bir çok sözde demokratik kümelenmeler olan 'Mart kulüpleri'nde ve hemen tüm demokratik basında, Reich Anayasasına Grütli bağlılık andları içmiş, bulunan küçük-burjuvazi idi; bu küçük-burjuvazi, ayrıca 'dik kafalı' prensler karşı, tek sonucu, küçük-burjuva için, yurttaşlık ödevini yerine getirmiş olmanın coşturucu dinginliğinden başka birşey olmayan, bir boğuşma yürüten küçük-burjuvazi idi. Bu küçük-burjuvazi, Frankfurt meclisinin, aşırı sol denilen enerjik bölümü ve özellikle, harekete resmi başını veren Stutgart Parlamento'su ve 'Reich Naipliği' tarafından temsil edilen küçük-burjuvazi oldu; son olarak bu küçük-burjuvazi, yerel komitelerde, güvenli komitelerinde, geçici hükümetlerde ve kurucu meclislerde egemen olan, Saksonya'da, Ren üzerinde ve Güney Almanya'da, Reich Anayasasını hak eden küçük-burjuvazi oldu.

Eğer bu ona bağlı olsaydı küçük-burjuvazi, yasal, barışçıl ve erdemli savaşımın hukuksal alanını bırakmaz ve manevi silahlar denilen silahları, tüfekler ve sokak ile değiştirmezdi. Almanya'da 1830'dan sonraki tüm siyasal hareketlerin tarihleri, Fransa ve İngiltere'de de olduğu gibi, bize hep iyi niyetleri konusunda kurum satan ve hiçbir tehlike görmediği sürece, lafazanlığı yer yer aşırılığa kadar vardırıran bu palavracılık dolu sınıfı gösterir; ama bu sınıf, en küçük bir tehlike kendisini gösterir göstermez, ürkek, sıkıntılarla dolu, herşeyi onarmaya hazır bir duruma gelir; ve kendi başlattığı hareket başka sınıfların eline geçip te ciddiye alınır alınmaz, şaşırır, kaygılanır, duraksar ve kendi küçük-burjuva varlığına karşı duyduğu bağlılık yüzünden tüm harekete ihanet etmesi için, işlerinde silah boğuşmaya varması yeter. Ve işin sonunda kahransızlığı yüzünden, gerici parti zaferi kazanır kazanmaz her zaman özellikle aldatılır ve kötü davranış görür. ...

Bu durumda sözümlüne Demokratik Partinin yani küçük-burjuvalar yığınının, Reich Anayasasına dörtelle sarılmaları doğaldı. Bu sınıf, istemlerinden kralcı Anayasacı liberal burjuvaziden her zaman daha ileri olmuştur; daha cesur bir tutum benimsemiş, birçok kez silahlı bir direnme tehdidinde bulunmuş ve özgürlük için savaşmada kanını ve yaşamını verme vadedlerini esirgememiştir, ama tehlike zamanı ortalıkta görünmeyişinin kanıtını da birçok kez vermiş bulunuyordu. ...

Önem ve etkinliğini birçok kez belirtmiş bulunduğumuz o küçük-burjuvalar sınıfı, 1849 ayaklanmasının yönetici sınıfı olarak kabul edilebilir. Bu kez büyük Alman kentlerinde hiçbir hareketin merkezleri arasında bulunmadığından, orta ve küçük kentlerde her zaman ağır basan küçük-burjuvalar sınıfı, hareketin yönetimini eline almanın yolunu buldu. Öte yandan, Reich Anayasası ve Alman Parlamento'sunun hakları için yürütülen bu savaşında sözkonusu olan çıkarların, bu sınıfın çıkarları olduğunu da görmüştük. Tüm isyancı bölgelerde kurulan geçici hükümetler, çoğunlukla halkın bu kesimini temsil ediyorlardı ve bu katmanın hangi noktaya kadar gittiği, Alman küçük-burjuvazisinin, göreceğimiz gibi, eğer kendisine verilen her hükümeti yıkıma götürmeye değilse, hiçbir şeye yetenekli olmadığına aklı uygun bir biçimde gösterebilir.

Tafratmakla üstüne olmayan küçük-burjuvazi eylemde çok yeteneksiz ve birşeyleri göze almak gerektiği zaman çok korkaktır. Tecimsel alışveriş ve kredi işlemlerinin mesguin (soysuz, bayağı) karakteri, onun özü karakteri enerji ve girişim ruhu yoksunluğunun damgasını vurmuştur; öyleyse aynı niteliklerin, bu katmanın siyasal tutumunda belirlemesini beklemek gerekir. Sonuç olarak küçük-burjuvazi, yapmaya kararlı olduğu şey üzerindeki tımturaklı ve çok saldırgan sözlerle ayaklanmayı kışkırttı; ayaklanma kendisi hiç istemediği halde, bir kez patlak verir vermez, iktidarı eline almakta ivedilik gösterdi; iktidarı sadece ayaklanmanın etkilerini yok etmek için kullandı. Silahlı bir çatışmanın, işleri ciddi bir bunalıma götürdüğü her yerde, küçük-burjuvalar önlere çıkan tehlikeli durum karşısında yıldırmıla vurulmuşa döndüler; herşeyin üstünde izleme zorunda kaldıkları siyasinin, kendileri, toplumsal konuları, servetleri bakımından doğurabileceği sonuçlar karşısında yıldırmıla vurulmuşa döndüler. Onlardan her zaman söyledikleri gibi, ayaklanma davası uğruna 'yaşam ve malların' tehlikeye atılması beklenmiyormuydu? Ayaklanmada, yenilgi durumunda onlara servetlerini yitirme tehlikesini taşıyan resmi görevler alma zorunda değilmiy-

diler' Ve zafer durumunda, savaşkan orduların ana gövdesini oluşturan muzaffer proleterlerin, kendilerini görevden kovmak ve tüm siyasalarnı altüst etmekte ivedilik göstereceklerinden emin değildiler? Böylece, iki ateş arasında kalmış, sağdan soldan tehdit edilen küçük-burjuvazi, iktidarı, herşeyi gelişigüzel gitmeye bırakmaktan başka türlü kullanamadı; bu da, beklenebileceği gibi, hala varolabilecek azıcık başarı olanağını yitiriyor ve ayaklanmayı tamamen yıkıma uğratiyordu. Taktiği, daha doğrusu taktiksizliği, her yerde aynı idi; bu nedenle 1849 Mayıs ayaklanmaları, Almanya'nın her yanında, aynı kalıba göre biçildiler. . . .

Ama genede, hareket, bir kez küçük-burjuvazinin eline düştükten sonra, daha başından beri hapi yutmuş demektir. Küçük-burjuva hükümdar raipieri, özellikle başlarında bay Brentero olmak üzere 'Baden'dekiler, 'yasal' hükümdarın, büyük-dükkanın görev ve üstünlük haklarını gaspetmekle, yurt ihaneti suçunu işlediklerini hiç unutmadılar. Bakanlık koltuklarına, yüreklerinde suçlarının ağırlığını taşıyarak kuruldular. Bu türlü ödeklere ne beklenebilir? Ayaklanmayı, komuta birliğinden, dolayısı ile etkinlikten yoksun, kendiliğindenliğe bırakmakla kalmadılar, ama hareketin gidişini kırmak, onu güçsüz düşürmek, yok etmek için ellerinden gelen herşeyin gerçekten yaptılar. Ve, küçük-burjuvazinin, Brenteno cinsinden bir avuç ahlaksız dalavereci tarafından burunlarından sürüklendikleri halde, gerçekten 'ülkeyi kurtaracaklarını' düşleyen 'demokrat' kahramanların, o akıllı sırmaz politikacı takımının acar desteği sayesinde başarı da kazandılar."

Orta sınıflar ve özellikle küçük-burjuvazi, bütünüyle bir ütopyadan ibaret olan sınıf konumlarını korumak doğrultusundaki tavırları yüzünden her zaman büyük burjuvazi ve emperyalistlerin oyuncağı haline gelmiş. Hitler Almanyasında ve günümüzde örnekleri çokça görüldüğü gibi tekkelci burjuvazinin demogojik oyunlarına alet olarak, birçok felakete, mace- rayla sürüklenmiş ve ancak proletarya hareketinin yükselmesiyle birlikte, sınıf intihanna yakın devrimci kanadının önderliğinde yeniden insanlığın gelişimi rayına girebilmiştir. Yabancı bolca örneklerini sunduğumuz gibi tutarsızlık ve kaypaklık küçük-burjuvazinin sınıf tabiatından kaynaklanan şaşmaz bir karakteri ve kaderidir.

Bahsedilen en devrimci durumda iken bile o, yine de toplumsal ve ulusal kurtuluşa kendi sınıf konumu ve çıkarlarını ebedileştirmek için katılacaktır.

Ama açıktır ki devrimci proletarya kendi önderliği altında bu tür gerici umutların beslenip, toplumun başına belâ kesilmesine bir daha izin vermedecek; onun sınıf temellerini hemen ortadan kaldırmak elinde olmasa bile, onun gerici umut ve silahlara sandığı her yerde, tüm ezilen sınıf, tabaka ve ulusların geleceği için bu sınıfla sonuna kadar savaşmayı görev bilmiştir.

Ayrıca Engels'in dediği gibi "...Bizim çıkarımız, vaatlerimizi tutmayınca bizi bugünden yarıya bırakıp gitmesi için, küçük köylüyü bu günden yarıya kazanmakta değil. Bizden küçük toprak mülkiyetinin sürdürmemizi isteyen köylüyü, hiçbir zaman sonuna kadar patron olmak isteyen küçük patronları daha çok arkadaş edinemeyiz... Bırakın onları... Küçük işletmelerin kurtulacağı voadini işletmeye gitsinler, orada bu cıfcaflı sözlerin kaç para ettiğini, ve onların cennetini dolduran kema- ların ne havalar çaldıklarını öğrenecekleri zaman, daha az vadeden ve kurtuluşu bir başka yanda arayan bizlerin daha güvenilir insanlar olduklarını, sayıları gittide büyüyerek anlayacaklardır..." (Fransa'da ve Almanya'da köylü sorunu).

Bu gerçelerin ışında hareket eden devrimci İşçi Partisinin küçük burjuva hareketi ve onun temsilcilerine karşı tavrı "...devirmeyi amaçladıkları kesime karşı olanlarla birlikte ilerle- mek, kendi çıkarları uğruna konumlarını pekiştirmeye çalıştıkları her şeyde onlara karşı çıkmak" biçiminde şekillenmiştir ve bu tavır, günümüzde de ister ulusal, isterse sosyal kurtuluş mücadelesinin başında bulunsun devrimci proletarya partisine bu kesimle ilişkilerinde yol gösteren en geçerli ve en doğru tavidir.

Son olarak, bir de bu sınıfın küçük-burjuva hareketin bir parçasını teşkil eden, proletarya hareketi içindeki eğilimlerinden de söz etmek gerekmektedir.

Proletarya, bağımsız bir güç olarak tarih sahnesine çıktığı günden bugüne kadar yürüttüğü her çeşit mücadelede ve mücadelenin her aşamasında; proletaryanın öncü müfrezesi ve hatta onun çekirdeğini teşkil eden parti merkezi de dahil olmak üzere her yerde bu sınıftan kaynaklanan, çok çeşitli biçimlerdeki eğilimlerinin etkisini üzerinde duymuş, engellemeleriyle karşılaşmış; bundan ötürü de tüm iktidar mücadeleleri ve hatta devrimden sonra bile bu sınıf ve bundan kaynaklanan eğilimlere karşı dişe diş bir mücadele yürütmek zorunda kalmıştır. Hatta bu mücadele öylesine bir zorunluluk halini almıştır ki, bundan başarıyla çıkamayan ve proletarya eğilimini hakim kılamayan hiçbir proletarya hareketinin devrime yürümesi ve iktidarı elinde tutması mümkün olmamıştır.

Genel özelliklerini böyle belirleyebileceğimiz küçük-burjuva hareketi, bu sınıfın çıkarları tarafından belirlenen ve bu çıkarların formüle

edilip hayata geçirdiği ideoloji, politika örgüt ve mücadele anlayışı alanlarında genel hatlarıyla da olsa yeniden ele almak gerek bu sınıfın özelliklerini ve mücadeledeki yerini ve önemini tüm yönleriyle bilince çıkarmak belirlemelerin gerekse bu ülkemiz somutuna daha fazla ışık tutması açısından zorunludur.

1- Küçük burjuvazi ve ideoloji:

İdeolojinin genel olarak bir sınıfın veya herhangi bir sosyal kesimin çıkarlarını dile getiren düşünce, plan ve tasarımların sistemleşmiş bir ifadesi olduğu düşünülürse, bir ara sınıf olmasına rağmen toplumun önemli bir kısmını oluşturan küçük-burjuvazinin de, kendine has özellikleri bulunan bir ideolojisi vardır. Ancak bu sınıfın ideolojisi, yukarıdaki tanımdan önemli bir farklılık gösterir ki o da; bu ideolojinin hiçbir zaman sistemli bir bütünlüğe ve tutarlılığa ulaşamadığıdır. Küçük-burjuva ideolojisi, bu sınıfın proletarya ve burjuvazi arasında yer alan ve her iki sınıfın gelişmesi tarafından da tehdit edilen konumundan ötürü ve en önemlisi de her geçen gün daha da genişleyen ve yetkinleşen büyük ölçekli üretim karşısında, çağını çoktan doldurmuş küçük üretimi savunması ve tüm toplumsal gelişmeyi kendisinin bu son derece yetersiz ve köhnemiş sınıf çıkarlarının dar çitlerine hapsedmeye çalışması nedeniyle, idealizmle materyalizmi bir arada soruna eklektik tutarsız, özel mülkiyet ile sınıf sömürüsünü meşru gören ve bu temelde sınıf karşıtlıklarını uzlaştırmaya çalışan bu nedenle de sonuçta en kötü bir burjuva kuyrukçuluğunu savunan bir özelliğe sahiptir. Belirtilen sınıf yapısından ötürü küçük-burjuva ideolojisi genel olarak, mevcut burjuva düzeniyle tüm bağların koparıp yeni sınıf güçleri temelinde her alanda bir yeniden kuruluşu zorunlu kılan yani sorunu kökten çözmeye çalışan devrimci bir özelliğe değil, günlük birtakım çelişkiler ve sorunlardan yola çıkarak, ezilen sınıf ve tabakalar için yaşamı düzen sınırları içinde biraz daha iyileştirmeye hizmet eden ve bu uğurda adım adım mücadeleyi ön gören evrimci bir özelliğe sahiptir. Felsefesi kısaca "yaşa ve bırak yaşasınlar" sözünde özetlenebilecek olan küçük-burjuva ideolojisinin biçimi anarşizm çok keskin sloganlar ve eylemlerle ifade edilmeye çalışılsa da sonuçta aynı kipiye çıkan bir başka biçimi daha vardır ki o da "Anarşizm"dir. Anarşizm, küçük-burjuvazinin Sanayi devriminin kapitalist biçimine ve sermayenin çıkarlarını savunan devletin baskısı sömürsüze nite-liğine karşı kini, nefreti ve protestosudur.

Proleter, fabrika çatısı altında gerçekleş- tirmiş olduğu büyük üretimden; ortak kaderi paylaştığı diğer proleterden ayrı düşünmemeyi ve aynı hareket etmemeyi öğrenir. Kapitalistin hergünkü çekilmez baskısı ve sömürüsüne karşı örgütlü olmayı öğrenir. Yine bu baskı ve sömürüye karşı salt kendi fabrikasındaki işçilerin değil, ülke genelindeki tüm işçilerin genel birliği ve proleter örgütlülüğünü yaşamdan öğrenir. Bunun da yeterli olmayacağını, tüm dünyada kapitalizmin baskı ve sömürüsüne maruz kalan işçilerle ve tüm ezilenlerle birliğin gerekliliğini öğrenir.

Küçük-burjuvazi ise, küçük üretimden kısa yoldan zengin olmayı düşler. Onun için de tüm toplumsal olaylarda kestirme yollardan sonuca gitmeye çalışır, ve sabırsızdır. Bireysel üretimi niteliği onu bireysel hareket etmeye götürür. Dolayısı ile dayanışma ve örgütlülüğe yabancıdır. Büyük üretimin onu iflasa sürüklemesine karşı hırslanır ve bireysel çıkışlar yapar.

Her sınıf politik alanda kendi sınıfının en bilinçli, en ileri kesimi tarafından temsil edilir. Bu, burjuvazi ve proletarya için olduğu gibi küçük-burjuvazi için de doğrudur. 1840-1860 yıllarında ciddi bir sarsıntı geçirmekte olan küçük-burjuvazi kendi teorisyenlerini yarattı. Fransız Proudhon, bu teorisyenlerin belli başlılarındandır.

Biz bu yazımızda küçük-burjuva ideolojisinin tüm biçimlerini ayrıntılı bir şekilde inceleyemeyeceğiz. Ancak kısaca ifade edecek olursak, anarşist dünya görüşü, Proudhon'un "Sefaletin Felsefesi" adlı eserinde sistemleştirdiği görüşlerinden çıkarılabilecek genel bir sonuçla; üretim ilişkilerinin tarihsel hareketini görmeyen ekonomik evrelerin ve bu temeldeki toplumsal biçimlenişlerin gerçek ilişkilerden bağımsız, kendiliğinden düşüncelerin ürünü olduğunu ileri sürer. Idealist bir dünya görüşüdür. Proudhon bu eferinde kendi tarih anlayışını şöyle ifade eder: "Biz zaman sırasına uygun değil, birbirini izleyen düşüncelere uygun bir tarih anlamaktayız" Anarşist ideologlar - temsil etmiş oldukları sınıfın karakterlerinden de kaynaklandığı gibi- bir taraftan emekçi sınıfların ezilmeleri ve sömürülmesine karşı sempati duyan, diğer taraftan burjuva nimetlerden el çekmeyen küçük-burjuva ideologlardı. Bu istikrarsız yapıları onları bilimsellikten uzaklaştırarak ütopyikleştirirken, aynı o şekilde temsil etmiş oldukları esas sınıfın sarsılan temelleri onları hırslandırmıyordu. Bu kof hırslılık, küçük-burjuvazinin sanayi devriminin canavarlığı karşısında şaşkın ve geleceğinden umutsuz bir tarzda kapitalist sınıfı nasıl ve ne ile ykacağı ve devamlı nasıl bir toplum kuracağı konusunda karamsarlığından kaynaklanıyordu.

Anarşizmin ilk temsilcilerinden Maso Stirner'in 1844'de yazdığı anarşizmin ideolojik bir akım olarak ortaya çıkışının ilk belirtisi ve anarşist ilkelerin ilk defa topluca dile getirilmesi olan eserinden sonra, Proudhon bu ideolojik akımı daha da sistemleştiren "Şefak'ın Felsefesi" adlı eserini yayınladı ve ileri sürdüğü banşçı-anarşist düşüncelerle, bazı ilkeler işçi sınıfı üzerinde etkili de oldu.

Yukarıda da değindiğimiz gibi küçük-burjuva ideolojisinin belirgin iki biçimi vardır. Birincisi tarihsel süreç içerisinde, değişik yer ve zaman koşullarına göre çeşitli biçimler ve kılıflar altında ortaya çıkan uzlaşmacı, reformist, revizyonist küçük-burjuva sağ anlayıştır. Bu anlayış büyük ve tekkelci burjuvazinin kesin hakimiyetine karşı aciz sızlanışlar içerisindedir ama, proletaryanın ideolojik ve politik düzeyde bağımsız bir güç olarak tarih sahnesine çıkmasına da şiddetle karşıdır. İşçi sınıfı hareketi üzerindeki her türlü oportünist etkiye kaynaklık eden küçük-burjuva ideolojisinin geçmişi burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf savaşımının başlangıcına kadar uzanır. Küçük-burjuva ideolojisinin henüz biçimlenirken sergilediği çarpık karakteri ve onu en iyi biçimde gözler önüne sermesi ve onun uzlaşmacı ve gerici özelliğine önemle işaret etmesi bakımından Marks ve Engels'in "Küçük-burjuva sosyalizmi" ortak yazılarındaki görüşlerine eğilelim:

"... Nüfusunun yarısından çok daha fazlasını köylülerin oluşturduğu Fransa gibi ülkelerde, burjuvaziye karşı proletaryadan yana çıkan yazarların, burjuva düzenini eleştirirken köylünün ve küçük-burjuvazinin ölçütünü kullanmaları ve işçi sınıfını bu ara sınıfların görüş açısından savunmaları doğaldır. Küçük-burjuva sosyalizmi böyle doğdu. Sismondi, yalnız Fransa'da değil, İngiltere'de de bu okulun başıydı.

Bu sosyalizm okulu, modern üretim koşullarındaki çelişkileri, büyük bir görüş keskinliği ile gözler önüne sermiştir. Emocicilerin ikiye bölme savunmalarının içyüzünü apaçık ortaya koymuştur. Makilerin ve işbölümünün sermayeyle toprağın birkaç elde toplanmasını, fazla üretimin ve buhranların felaketli etkilerini tartışma götürmez bir biçimde kanıtlanmış; küçük-burjuvazinin ve köylünün kaçınılmaz çöküşünü, proletaryanın yoksulluğunu, üretimdeki anarşiyi, servet dağılımındaki korkunç eşitsizlikleri, uluslararası sanayinin yolaçtığı yoketme savaşlarını, eski ahlak bağlarının, eski aile ilişkilerinin ve eski milliyetlerin çözüldüğünü göstermiştir.

Ancak sosyalizmin bu biçimi, kesin amaçları, ya eski üretim ve mübadele araçlarını, onlarla birlikte de eski mülkiyet ilişkilerini ve eski toplumu yeniden geri getirmeye özenir, ya da modern üretim ve mübadele araçlarını, bu araçlar tarafından havaya uçurulan ve havaya uçurulması kaçınılmaz olan eski mülkiyet ilişkilerinin çerçevesi içine sıkıştırmak ister. Bu sosyalizm, her iki durumda da hem gerici hem ütopyacıdır.

Bu sosyalizmin son sözleri şunlardır: İmalatta loncalar, tarımda pedersaki ilişkiler.

En sonu inatçı tarihsel gerçekler, kendi kendini kandırmanın bütün uyuşturucu etkilerini dağıtınca bu sosyalizm biçimi de azaplı bir kıvranişla son buldu"

Başlangıçta açıkça Marksizm aleyhtan bir karaktere sahip olan küçük-burjuva ideolojisi, proletarya hareketinin gelişimi ve Marksizmin artan etkisi karşısında bu kez de Marksizmin burjuva bakış açısından yorumlanması ve küçük-burjuva çıkarlarının Marksizm adı altında savunulması gibi biçimlere bürünmeye başladı. İşçi sınıfı hareketi içerisindeki reformizm ve revizyonizm gibi sapmaların kaynağını teşkil eden bu akım, tarihten günümüze dek özelliklerde belirli tarihsel dönemlerde artan önemde bir rol oynayarak proletarya hareketini en çok uğraştıran bir sorun olmuştur. Ancak işçi sınıfının devrimci ideolojisi de küçük-burjuva ideolojisinin çeşitli biçimlerine karşı mücadele içerisinde gelişip güçlenmiş, kendisini bu akımların etkilerinden arındırdığı oranda zafere ulaşabilmiştir.

Genel niteliği "kendiliğindenlik" olarak ifade edilebilecek olan oportünizmin en belirgin özelliği, eylemde işçi sınıfı öncü güçlerinin, işçi sınıfının partisinin yönetici rolünün yadsımasıdır.

Tarihten günümüze sendikalizm (trade union'culuk), reformizm, ekonomizm vb. biçimler altında ortaya çıkan oportünizmin "teorisi" olan kendiliğindenciligi, Leninizmin ilkelerinde Stalin şöyle izah ediyor: "... Bu teori, işçi hareketinin devrimci niteliğini taban tabana karşıtır. Hareketin kapitalizmin temel-lerine karşı savaşıma doğru yönelmesine engel olur, hareketin ancak gerçekleşmesi olanaklı olan ve kapitalizm için "kabul edilir" istemler çizgisini izlemesi gerektiği anlamını taşır. Tamamıyla "en az direnme çizgisini" destekler. Kendiliğindenlik teorisi, trade-union'cu ideoloji"dir.

Kendiliğindenciligi yüceltme teorisi, kendiliğinden hareketle bilinçli, planlı bir nitelik verilmesine karşı çıkar; bu teori, partinin işçi sınıfının başında yazması ve partinin hareketle klan-ızlık etmesine karşıdır. Bu teori hareketin bilinçli öğelerinin hareketin kendi seyrini izlemesine engel olmamalarını partinin kendiliğinden hareketi gözlemekle yetinmesini, hareketin ardından sürüklenmesine ister. Kendiliğindenlik teorisi hareket içindeki bilinç öğesinin rolünün azaltılması teorisi "kuyrukçuluk"

ideolojisi. bu teori tüm oportünizmin mantıksal temelidir.

"Ekonomistler" denilen ve birinci Rus devriminden az önce sahneye çıkan bu teorinin yandaşları, aslında, Rusya'da bağımsız bir işçi partisinin zorunluluğunu red ediyorlar; işçi sınıfının Çarlığı devirme uğrındaki devrimci savaşımına karşı koyuyorlar, hareket içinde salt trade-union'culuk siyasetini öğütüyorlar ve genel olarak işçi hareketini liberal burjuvazinin egemenliğine teslim ediyorlar..."

Alıntıda berrak bir biçimde ifade edildiği gibi çeşitli biçimler altında savunulsa da öz olarak küçük-burjuva uzlaşmacılığı dile getiren oportünizm proletarya hareketinin atılım kaydettiği ve devrimin gündeme girdiği tüm ülkelerde açıkça burjuvazinin devrimci işçi hareketi içerisindeki uzantıları durumuna geçerek gelişmelerin önündeki en ciddi engel durumuna gelmiştir.

Alman Sosyal Demokrat Partisi içerisinde, Paris Komününde, İngiltere işçi hareketi içerisinde Rusya'da RSDİP içinde ve dışında ve daha pek çok ülkede devrimci hareket üzerinde oportünist tazyiklerin kaynağını oluşturan küçük-burjuva ideolojisinin özünü, bu sapmaların tarihsel süreç içerisindeki seyrini ve büründüğü biçimleri Ne Yapmalı'da Lenin şöyle dile getiriyor: "Sosyal demokrasi bir toplumsal devrim partisidir olmaktan çıkıp, toplumsal reformların demokratik bir partisidir haline gelmiştir. Bernstein bu siyasal istemi, koskoca bir iyi uyum sağlanmış "yeni" kanıtlar ve nedenlemeler dizisi ile kuşatmıştır. Yadsınan sosyalizmi bilimsel bir temel üzerine oturtma ve tarihin materyalist kavrayış açısından onun gerekliliği ve kaçınılmazlığını sergileme olayı idi. Yadsınan artan yoksulluğun proleterleşme süreci ve kapitalist çelişkilerin yegineleşmesi, "nihai amaç" kavramı bile geçersiz ilan edildi, ve proletarya diktatörlüğü düşüncesi ise tüm den reddedildi. Yadsınan, liberalizm ve sosyalizm arasındaki ilke yönünden karşıtlıkları. Çoğunluğun iradesine uygun olarak yönetilen tam, demokratik bir topluma bunun uygulanamayacağı vb. tezine dayanarak yadsınan şey sınıf mücadelesi teorisi idi.

Böylelikle devrimci sosyal demokrasiden burjuva toplumsal-reformculuğuna kesin bir dönüş istemine, Marksizm'in tüm temel düşüncelerinin burjuva eleştirisine daha az kesin olmayan bir dönüş eşlik ediyordu. Marksizm'in bu eleştirisinin uzun zamandan beri siyasal kürsülerde, üniversite koltuklarından, sayısız bröşürlerde ve bilgiçe yazılmış bir dizi incelemelerde yönlendirilme olduğu olgusu karşısında, bu "yeni" eleştirel eğilimin sosyal-demokrasi içerisinde, tıpkı Minerva'nın Jupiter'in kafasından fırlaması gibi eksiksiz olarak fırlayıp çık masında şaşırtıcı birşey yok. Bu yeni eğilimin içeriğinin büyümesine ve biçimlenmesine gerek yoktu; burjuva yazımından sosyalist yazına olduğu gibi aktarılmıştı.

Devam edelim. Eğer Bernstein'in teorik eleştirisi ve siyasal özelemleri kimileri için hâlâ bulanık kalyorduysa, Fransızlar, bu "yeni yöntemi" çarpıcı bir biçimde sergileme zahmetine katıldılar. Bu kez de Fransa "tarihsel sınıf mücadelelerinin, her seferinde herhangi bir yerde olduğundan daha fazla, kesin karara kadar sürürüldüğü... ülke" (Engels, Marks'ın Der 18 Brumaire'ine Giriş) olma yolundaki eski ününü kanıtladı. Fransız sosyalistleri teori yapmaya değil eyleme başladılar. Fransa'daki demokratik olarak oldukça yüksek bir düzeye ulaşmış siyasal koşullar, bütün sonuçlarıyla birlikte "Bernstein'ciliği pratiğe" hemen koymaya olanak sağlamıştı Millerand, pratik Bernstein'ciliğin kusursuz bir örneğini verdi: Bernstein ve Vollmar'ın onu böylesine bir gayretleştikle savunmaları ve övmeleri nedensiz değildi. Gerçekten de eğer sosyal-demokrasi, özünde basit bir reform partisidir ise ve bunu açıkça itiraf etmek gerekiyorsa, bundan sonra bir sosyalist, sadece bir burjuva kabinesine girme hakkına sahip değil, hatta aynı zamanda buna çabalamalıdır.... Kim, bilebile gözlerini kapamıyorsa, onun, sosyalizmde yeni "eleştirici" akımın oportünizmin yeni bir oyunundan başka birşey olmadığını görmesi gerekir. İnsanlar hakkında, giydikleri üniformalarla değil, kendilerine taktıkları etkili adlarla değil, tam ter- sine nasıl davrandıkları ve gerçekte neyin propagandaını yaptıkları açısından karar verilirse, "eleştiri özgürlüğü" nün sosyal-demokrasi içinde oportünist yönün özgürlüğü, burjuva düşüncelerini ve burjuva unsurları sosyalizm içine taşıma özgürlüğü olduğu açığa çıkar...."

DÜNYA PROLETARYASI ve HALKLARI MEVZİLERİNİ GÜÇLENDİRİYOR ve YENİ SAVAŞ MEVZİLERİ YARATIYORLAR!

YAŞASIN 1 MAYIS!

Dünya proletaryası ve mazlum halklarının sınıfsız, sömürsüz, özgür ve bağımsız bir dünya uğruna, yüzyılları alan bir mücadele içinde birlik ve dayanışmasının en yalın ifadesi olan 1 Mayıs birlik ve mücadele günü, bu yılda çetin bir savaş içinde kutlanıyor.

İşçilerin sermayeye karşı birlik ve dayanışmasının ilk biçiminden günümüze kadar siyasal mücadelede zirveye ulaşan büyük deneyim ve değerleri, tüm ülkelerde devralınan bir mirastır.

düşmana en öldürücü darbeyi vurarak zafere ulaştırmada proletaryanın çağdaş, güçlü ve yüceltici önderliği altında yürümektedir.

Avrupa'daki Kürdistanlı emekçiler bu 1 Mayıs'ta, görev ve sorumluluklarının daha çok bilincinde olarak yürüdüler.

Bu mirasın en güçlü kalelerini ise sosyalist ülkeler oluşturmaktadır. Sosyalist ülkeler proletaryası, devrimin gerçekleştiği alanların geri ülkeler olmasının getirdiği sıkıntılar ve emperyalist saldırılara rağmen, mücadeleye ara vermeden hızla yolalmaktadırlar. Bu ülkeler proletaryasının iç sorunlara ve emperyalizme karşı mücadeleleri her zamankinden daha çok birbirine çakışmıştır. Bu anlamda sosyalist ülkeler proletaryasının yarattığı mücadele, emperyalizmi çöküntüye uğratmadaki belirleyici rolünü sürdürmeye devam etmektedir.

Başta emperyalist metropollerdeki proletarya hareketi olmak üzere, kapitalist ülkeler proletaryası da, dünya proletarya hareketinin emperyalist burjuvaziye karşı savaşımında siperlerdeki yerlerini korumaktadırlar. Kapitalist ülkelerde proletarya hareketi derinleşen bunalıma bağlı olarak artan emperyalist saldırıganlık, ekonomik çöküntü, işsizlik ve enflasyon ortamında giderek daha etkin bir politik nitelik kazanmaktadır. Bu ülkeler proletarya hareketi mevcut durumuyla bugün emperyalist burjuvaziye nihayi darbeyi vurmaktan henüz uzakta olsa da, gerek sömürge ülkeler ve sosyalist ülkeler proletaryasının emperyalizme karşı mücadelelerin etkinliğini arttırmak ve gerekse emperyalist sistemi merkezinde tehdit eden bir güç olarak II. bunalım döneminden sonraki en etkin konumda bulunmaktadır. Kapitalist ülkeler proletaryası bugün, tüm kıskırtmalara rağmen emperyalist saldırganlığa karşı durmakta, ezilen ve sömürge ulus proleter ve halk hareketlerini daha aktif biçimde desteklemektedir. Emperyalizmin bağında gerçekleş-tirdikleri bu köklü eylemleri ve politik eğilimleriyle kapitalist ülkeler proletarya hareketleri, ekonomik ve siyasal istikrarsızlığın pençesinde zaten tam bir ölüm-kalım mücadelesi veren emperyalizmin bunalımını arttırmaktadırlar.

Emperyalizmin en zayıf halkaları olan ezilen ve sömürge ulus proletarya hareketleri ise dünya devriminin nabzını ellerinde tutan alanlar durumundadırlar. Dünya devriminin nabızı bugün, proletarya hareketinin en hızlı bir biçimde gelişerek tarihte ilk kez zafere ulaştığı bu en zayıf halkalarda atmaktadır. Sömürge ulus proletarya hareketleri bugün emperyalizm ve ondan kaynaklanan tüm çağdaş sömürü ve baskı biçimlerine karşı göğüs göğüseye bir mücadele yürütmektedirler. Bu ülkelerin proletarya hareketleri, sosyalizm değerleriyle ifade edilen çağdaş gerçekler karşısında son derece anlamsızlaşmış bulunan her türlü baskı ve sömürü sistemine karşı proletaryanın aydınlık geleceğini öngören bir mücadeleyi gericiğin merkezinde başıyana ulaştırma göreviyle karşı karşıyadırlar. O olmaksızın bu gerici sistemin ayakta durması mümkün olmayan ezilen ve sömürge ülkelerdeki bu yaşam biçimine son vermek, Ekim devrimiyle başlatılan süreçte birçok ülkede kanıtlanmıştır ki, ancak proletaryanın başarabileceği bir görevdir. Ve tarihsel süreç onlarca yeni deneyle zenginleşerek bu doğrultuda gelişmektedir. Ezilen ve sömürge ülke halkları, mücadelelerini en doğru, en emin yollarla ve

Proletaryanın, ezilen sınıf ve halklara aydınlık bir gelecek ve yeni bir yaşam biçimi sunma doğrultusundaki tarihi misyonu kanıtlanmış bulunan önderliğine karşı, emperyalizm ve her soydan işbirlikçilerinin saldırıları da artan bir hızla devam etmektedir. Proletarya ve ulusal kurtuluş hareketlerinin dünya ölçüsünde büyümesine bağlı olarak artan bu saldırılar, proletarya hareketinin tüm tarihi boyunca olduğu gibi bu günde sadece doğrudan imha ve savaş politikalarından ibaret değildir. Tarihi süreç içinde ulusal kurtuluş ve proletarya hareketi üzerindeki etkileriyle daima bu içgüç sistemi yavaşmaya çalışan küçük burjuva eğilimlerin saldırıları da bu kapsam içinde ele alınmak zorundadır. Kısaca, sömürge ve ezilen ülkeler proletaryası bu gün salt sömürgecilğe ve emperyalist burjuvaziye karşı değil, küçük burjuvazinin çeşitli görüntüler altında devrimi yolumdan saptırma ve proleter önderliği ypratma doğrultusundaki saldırılarına karşı da amansız bir mücadele yürütmek zorundadır.

Emperyalizm ve onun sömürge sistemiyle böylesine göğüs göğüseye mücadele içerisinde olan günümüz proletarya hareketlerinden biri de Kürdistan proletarya hareketidir. Kürdistan proletarya hareketi, son derece genç olmasına ve tarih sahnesine böylesine geç çıkmış bulunmasına rağmen, uluslararası gericiğin tüm boyutlarıyla karşısına dikildiği bir harekettir. Şüphesiz bu, sadece Kürdistan proletarya hareketinin mücadelesinin şu veya bu özelliği ile izah edilemez. Kürdistan proletarya hareketi, herşeyden önce emperyalizmin yüzlerce yıllık gerici ilişkiler üzerinde temellendirdiği Ortadoğu statüsünün en hassas noktasında yer alan bir ülkede gelişmektedir. Aynı zamanda, o, emperyalist-kapitalist sisteme açık kapı bırakan tüm işbirlikçi eğilimleri hedef alarak gelişen ve bu temelde halkın desteğini almış olan bir harekettir.

Halkımızın hayat damarlarını tıkayan ülkemizdeki her türlü gerici eğilim gerçekte proletarya hareketi ile aşıldı. Tarihi olarak neredeyse yok sayılan Kürdistan sorununun böyle-sine güçlü bir biçimde tarih sahnesine çıkarılması, mezhep, aile, kabile vb. kişiliklerle hücrelerine kadar parçalanmaya tabi tutulmuş halkımızın sınıfsal ve ulusal amaçlarla birliğinin sağlanması başta ezen ulus proletaryası olmak üzere bölge ve dünya proletaryası ve halklarıyla, baskı ve sömürsüz bir dünyaya varmak için enternasyonalist temelde birliğin yaratılması, emperyalizm ve onun uşaklarının her türlü baskı ve sömürü sistemine karşı ulusal ve sınıfsal olarak mücadelede kararlılığın en yüksek boyutlara ulaştırılması, proletarya eğilimi ve hareketi olmaksızın mümkün değildi. Bu bakımdan, uğrunda savaşılması gereken bir hedef olarak proletarya önderliğinin yaratılması, Kürdistan Bağımsızlık ve Özgürlük Hareketinin yaratılmasında en canalcı sorun durumundaydı.

Böyle bir konuma sahip çıkan PKK, büyük olanaksızlıklar ve yetersizliklere rağmen, 1973'lerden bu yana yürüttüğü proletarya ön-

derliğini yaratma mücadelesinde son derece haklı olduğunu çok kısa bir sürede elde ettiği hayati önemdeki kazanımlarla ispatlamıştır. Proletarya hareketinin, Kürdistan'daki geri koşullar nedeniyle savaşması gereken engeller de çok fazla olmuştur. Kürdistan proletarya hareketi dünya proletarya hareketinin sorunları dışında hakim sınıfların toplumsal ve tarihsel olarak oynaması gereken rollerini oynayamamalarından ötürü bir çok tortuyu temizlemek, bir çok görevi onlar adına da başarmak durumuyla karşı karşıya gelmiştir. Örgütsüzlük başta olmak üzere halkın her alandaki geriliğini aşmak için muazzam bir savaş veren proletarya hareketi Kürdistan tarihinde ilk kez asgari planda da olsa halkın örgütsel birliğini yaratarak düşmana karşı güçlü bir karşı koyuşu başlatabilmiştir.

Kürdistan proletarya hareketi bir yandan tarihin önümüze yığıldığı objektif zorluk ve yetersizliklerle mücadele etmek durumundayken, öte yandan Kürt egemen sınıfları ve küçük burjuva reformistlerinin işbirlikçi karakterlerinden kaynaklanan engellemelere ve yine düşmanın doğrudan imha ve baskı politikasına karşı da savaşmak zorunda kalmıştır. Proletarya hareketi kendisine yönelmiş bulunan tüm bu baskıları objektif durumun yetersizlik ve zorluklarını, örgütsel ve siyasal gücüyle; işbirlikçi eğilimleri halkın öz gücüne güven, kararlı direniş ve yarattığı muazzam kitle gücüyle yenerek kırmağa çalışmıştır. Kürdistan proletarya hareketinin emperyalizm ve sömürgecilğe karşı mücadelesi ise yurtsever halk güçleri temelinde ve dünya proletaryası ve halklarının desteğinde yükselmiş ve yine bu temelde yükselmeğe devam etmektedir.

Proletarya eğiliminin şekillenmeye başladığı 1970'li yılların başlangıcından itibaren, Kürdistan'ın yeni bir sürece girdiği açıktır. Bu süreç, bir yandan düşmanın ve mevcut olumsuz zemin üzerinde şekillenen sınıf ve bu sınıf temsilcilerinin tanınması, yine halk güçleriyle bunun karşısında yeralan güçlerin açık bir çatışma içine girmesi sürecidir. Kürdistan proletaryası ve proletarya ideolojisini kendisine

Paris 1 Mayıs yürüyüşünde Kürdistanlı emekçiler yürüyor

temel alarak başlattığı mücadele ile bu yeni sürecin yaratıcısı olan PKK hareketi, doğal olarak ulusal mücadeleye yaşanan çatışmanın bir kutbunu oluşturmuştur. Dayandığı sınıfın geliştirici ve çağdaş karakteri nedeniyle PKK, çok kısa bir zamanda dev boyutlara varan bir gelişmeyi yaşamış, objektif zeminin olgunlaşması temelinde toplumun tüm kesitlerini de içine alan bu gelişim süreci diğer sınıf ve tabakaları da harekete zorlamıştır. Daha önceleri bir varlık gösterme durumunda olmayan küçük-burjuva akımların özellikle 1970 ve 78'ler arası dönemde bir kıpırdanış içinde olmaları bu nedenle bir tesadüf değildir. Toplumsal gelişmelerin yolaçtığı genel kabanış içinde kullandıkları sahte sloganlarla belli bir kesimi arkalarına almayı da başarabilen bu akımlar, tüm güçlerin acımasız bir sınavdan geçtiği ağır baskı yıllarında içine girdikleri dağılma ve çözülme süreciyle hangi gelişmenin ürünü olduklarını göstermişlerdir. Sömürgeciliğin, artık kesin bir tehlike olarak gördüğü PKK hareketi üzerine ve halk kitlelerine yöneldiği 1978-79 yıllarından itibaren bilinmektedir ki, legal koşullar içinde çıgırt-

kanlık yapanlar tümüyle bir dağılma ve çözülme sürecine girerken, PKK kendisini bitirmeyi hedefleyen azgın saldırılara ve bu saldırılar sonucu verdiği ağır kayıplara rağmen süreçten başarıyla geçmiştir.

12 Eylül sonrasında da proletarya eğilimi yurtsever halk cephesi temelinde kendisini çok yönlü bir biçimde uzun süreli bir halk savaşına hazırlar, ve bu hazırlıklarını hayata geçirmek amacıyla yeni bir mücadele dönemini başlatır; reformist milliyetçi akımlar, hızlanan dağılma ve çözülme süreçlerini durdurmak amacıyla yine başka güçlere dayanarak yaşama arayışları içine girmiş bulunmaktadır.

PKK önderliğindeki Kürdistan proletarya hareketi 12 Eylül sonrasında günümüze kadar ki süreç içerisinde, uluslararası ve ulusal planda gerçekleştirdiği kazanımlarla Kürdistan halkının binlerce yıllık kölelik ve dünyadan tecrit konumunu parçalamış, içinden geçilmekte olan bu zor dönemde bile mücadeleye büyük bir atılım kazandırmasını bilmiştir. Tümüyle proletarya hareketinin doğuşuna ve mücadelesine bağlı olarak gerçekleşen bu gelişmeler artık halkımızın özgür uluslar topluluğuna doğru akışını bir gerçeklik haline getirmiştir. Kürdistan halkının köle bir halk olarak tarihten silinme ile yüzyüze gelme olgusu, proletarya önderliğinde savaş içinde doğan bir halk olma olgusuna dönüşmüştür.

Kürdistan proletaryası büyük bir enternasyonalizm anlayışıyla geliştirdiği mücadelesinde ulaştığı boyutlarda dünya halklarıyla dayanışmanın en güzel örneklerini de sergilemiştir ve sergilemeye devam etmektedir. Halkımızın göz bebeği gibi koruduğu ve geleceğinin garantisi olarak gördüğü önder devrimciler, onlara en çok ihtiyaç duyulduğu dönemde dahi mazlum halkların direnişinde saf tutmuş, Filistin halkının devrimci direniş mücadelesinde en açık örnekleriyle görüldüğü gibi onlarca insanın kanı ülke topraklarından kilometrelerce uzakta başka halkların kanına karışmıştır.

Kürdistan Halkının Ulusal Bağımsızlık Savaşı, daha ilk doğuş anında böylesine yüce bir enternasyonalizm ruhuyla yoğrulmuştur. Haki Karer ve Kemal Pir gibi bir çok komünist önder, böyle bir mücadelenin içinde doğmuş, mücadeleden aldıkları güçle Kürdistan halkının direnişini daha da güçlendirip büyütmüşlerdir.

Kürdistan halkı ve bu halkın mücadelesine önderlik eden PKK, yakın direniş tarihi içinde dünya proletaryasının kardeşlik, birlik ve dayanışmasının en güçlü örneklerini sunmuştur.

Türk faşist cuntasına karşı yaratılan FKBDC ve bu temelde hızlandırılan mücadele hazırlıkları, Ortadoğu ve dünya devrim güçleriyle kurulan sağlam dayanışma köprüleri, Kürdistan halkının Lübnan topraklarına verdiği şehit kanları, Türkiye halkının en seçkin evlatlarıyla o büyük mücadeleye arkadaşlığı ve ruhu, halkımızın yeni kimliğini anlatmaktadır.

Birlik ve mücadele günü 1 Mayıs, Kürdistan'da yaratılan böylesine yüce değerler ve kazanımlar temelinde gerçek anlamına ulaşmıştır. Dünya halkları ve proletaryasıyla dayanışmanın en yalın ve gerçek ifadesi bundan böyle de Kürdistan topraklarında yükselteceğimiz ve giderek zafere ulaştıracığımız Bağımsızlık Savaşımız olacaktır.

Yaşasın 1 Mayıs!

MAYIS AYI

KÜRDİSTAN TARİHİNDE UMUDUN ÇİÇEKLENDİĞİ AYDIR

1 Mayıs işçi bayramı gibi uluslararası bir günü de kutladığımız bu ay, Kürdistan halkı açısından çok büyük bir anlama ve öneme sahip bulunmaktadır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşı tarihinde direniş şehitlerinin kanlarını fedakârca aktırdıkları ve mücadeleye temel teşkil ettikleri bu ay, 1982 Mayıs'ında DİRENME AYI olarak benimsenerek, direniş özünün ve büyüklüğünün kavranmasında, bir yenilenme-eğitim ve direnişi daha da yükseltme olayının hayata geçirilmesinde yakalanması gereken halka olarak kabul edilmiştir.

Halkımız açısından böylesine büyük bir öneme sahip olan bu ayın en doğru biçimde kavranarak, üzerimize yüklediği görevlerin günbegün hayata geçirilmesi tarihsel bir zorunluluk olduğu gibi, yaşamımıza da anlam kazandıracak tek yoldur.

NEDEN MAYIS AYI!

Gerçekte yaşanan her günün direniş olduğu, üzerinde uygulanan imha ve yoketme politikalarına karşı fiziki varlığın korunması ve devamının sağlanması bile başlı başına bir direniş olayı olan ülkemizde, Mayıs ayı, bu direnişin toprağa düşen ilk devrim şehitleriyle etekemiğe büründüğü; yani, halkımızın yüzyıllar süren suskun direnişinin bağımsızlık mücadelesi biçimine yükselerek, derin suskunluk içinde çoraklaştırılmış ülke topraklarının özgürlük ve bağımsızlık düşüncesiyle yeşerdiği bir aydır.

Şüphesiz ki, her halkın tarihinde büyük direnme olayları ve bu direnmelere damgasını vuran büyük halk kahramanları vardır. Uzun direniş mücadeleleri sonucu bağımsızlıklarına ulaşan halklar da bu günlerin anlamı, onların yaşamının her anında yansımasını bulur. Biz kendi tarihimize baktığımızda, yüzyıllar süren sömürgeci egemenlik altında, halkımızın bugüne kadar varolmasını sağlayan direnme olayının dışında, özellikle yakın tarihimizde güçlü direnme emarelerine rastlamamaktayız. Toplama önderlik etmesi gereken sınıflar, her zaman uşaklığı ve teslimiyeti seçerek halkın eşiz direnişinin kana bulanmasının sorumlusu olmuş ve sahip oldukları bu teslimiyetçi karakterlerini günümüzde de devam ettirerek, toplumun kurtuluş yollarını tkamaya çalışmışlardır.

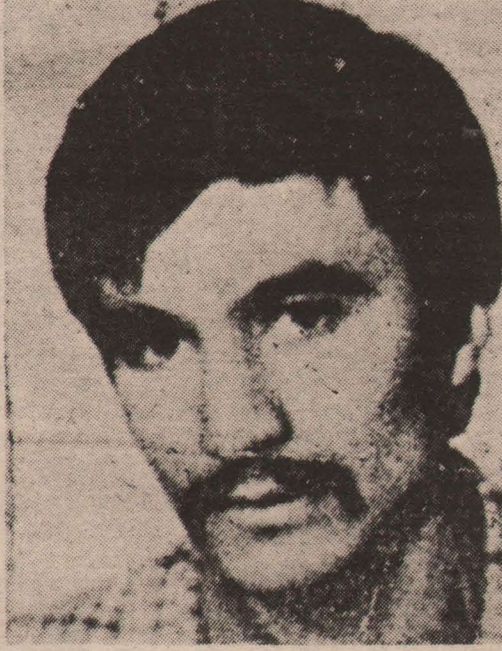
Dünya halklarının ardı ardına bağımsızlıklarına ulaştıkları bir dönemde dahi, Kürdistan bağında yaşadığı sınıfların bu olumsuz karakterlerinden ötürü yine kölece bir bağımlılık içinde tutularak, varlığı tartışılır bir noktaya kadar getirebilmiştir. Oyle ki toplum, bu sınıfların şahsında inkar edilmeye, başka bir ulusun varlığında yaşatılmaya çalışılmıştır. Kürdistan ve Kürt gerçeğinin inkarı demek olan bu durum, giderek toplumun hücrelerine kadar sıringa edilmek, toplumun sahip çıkması gereken gerçek değerler ayaklar altına alınırken en soysuz düşünceler tüm dağıtıcı özellikleriyle geliştirilmek istenmiştir.

Daha düne dönüp bakıldığında en basit şeyler için silah kuşanabilen insanlarımızın üzerinde yaşadıkları toprağa kan verme, o toprağın bağımsız ve özgür bir vatan haline gelmesi için savaşıma bilincine ulaşma konusunda çok gerilerde oldukları görülecektir. Bu durumun sorumlusu, şüphesiz ki, bu bilince ulaştığında her şeyini feda etmeye hazır olan halkımız değildir. Eğer bir ülkede, önderlik etmesi gereken sınıflar rollerini oynamıyor, tersine büyük bir ihanet içinde bulunuyorlarsa, ve hele bu ülke Kürdistan gibi uzun sömürgecilik yıllarının tahribatı içinde bulunuyorsa, sonuç kaçınılmaz olarak böyle olacaktır.

Ne uşak karekterli feodallerin ve ne de teslimiyetçi küçük-burjuvazinin toplumun kurtuluşuna önderlik edemeyecekleri çok açık olan Kürdistan'da, bu olumsuz zemindeki ilk çatlak proletaryanın doğuş olayıyla başlar. Ancak, sömürgeci kapitalizmin gelişimine bağlı olarak doğan proletaryada, öncü rolüne rağmen ülkemizdeki dağınık ve cılız bir sınıf olma özelliğinden ötürü 1970'lere kadar gerçek rolünü oynayamamış, toplumun tıkanmaya çalışılan kurtuluş yolunu çağın kendisine yüklediği o engin güçle açmayı gerçekleştirememiştir. Fakat, bu yıllara kadar kendisi ve ulusu için bir sınıf olma durumuna gelememesine rağmen, proletaryanın doğuş olayı dahi ülkede kurtuluş mücadelesinin temelini yaratmıştır.

Kürdistan için savaşmak bir yana, çoğu kişinin soruna dokunmayı dahi yakıcı bulduğu bir ortamda, Kürdistan, proletaryasını ve proletarya ideolojisini kendilerine temel olarak Kürdistan Ulusal Kurtuluş davasına sahip çıkan proletarya ve ulusal kurtuluş savaşımızın önderleri, böylesine olumsuz bir zemine rağmen savaşa atılmış, kurtuluş düşüncesi ve mücadelesini ülkede yaşanan bir gerçek haline getirmek için hummalı bir çaba içine girmişlerdir.

Bu amaçla ülke sathında giriştikleri çabalar daha ilk anda imha ve yoketme girişimleriyle karşılaşmış, mücadele henüz ideolojik birikim aşamasında bulunduğu bu dönemde ilk şehitlerini vermiştir. Dünya ölçüsünde görülmeyen böyle bir olayın Kürdistan'da yaşanması, Kür-

HAKİ KARER

distan'da değil bağımsızlık savaşını örgütlemek, düşüncesini oluşturmanın dahi kıyasıya bir savaşla mümkün olduğunu göstermiştir. 18 Mayıs 1977, düşmanın Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin ilk önder çekirdeğine verdiği böyle bir tehdit sinyali olma özelliğini taşımaktadır. Ancak 18 Mayıs 1977'de Haki KARER'in katledilmesi olayı, devrimciler tarafından artık uğruna kan dökülmüş olan bu mücadelenin anısına bağlı kalarak, tüm yakıcılığına rağmen her türlü fedakârlığı göze alıp direnişi yükseltmede bir dürtü olarak anlaşılmış ve bu temelde mücadele daha da geliştirilmiştir. Bu anlamda MAYIS ayı, daha 1977'de Kürdistan devrimci savaşının ülke topraklarına kanla kazındığı bir ay olmuştur. O tarihlerden başlanarak her 18 Mayıs, bir direnme günü haline getirilmiştir.

Toprağa düşen ilk devrim şehitlerinin anısına bağlı kalan devrimciler mücadeleyi halka doğru yaymaya başlamış ve 1978'lere gelindiğinde faşistlere ve feodal güçlere karşı verilen mücadele önemli boyutlara kazanmıştır. 19 Mayıs 1978'de Halil ÇAVGUN'un feodal komprador güçler tarafından katledilmesi olayı bu gelişmeyi daha da hızlandırmış, düşmanın mücadelenin gelişimini durdurmak için vurduğu bu ikinci darbeye de daha güçlü bir mücadeleyle cevap verilmiştir.

18 Mayıs 1977'de Haki KARER'in katledilmesi ardından mücadeleyi aydın gençliğin çabaları olmaktan çıkarak halka maletme savaşı veren devrimciler, 19 Mayıs 1978'de Halil ÇAVGUN'un katledilmesi ardından da sömürgecilğe ve feodalizme karşı mücadeleyi daha da boyutlandırarak politik bir güce dönüştürmüşlerdir.

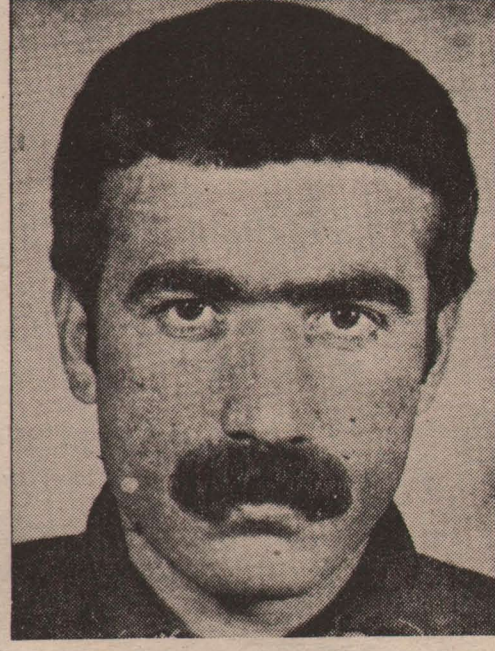
Mayıs ayı, Kürdistan devrimci direnişinde tüm acılara ve katlanılan fedakârlıklara rağmen direnişin yükseltilmesinde bir kez daha kaldıraç rolü oynamıştır.

Devrimcilerin Mayıs ayına verdikleri bu anlamdan korkuya kapılan düşman, Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesine karşı düzenlediği ve bugüne kadar da hala sürdürdüğü tutuklama ve imha operasyonlarına da 1979 yılının Mayıs ayında başvurmuştur. Elazığ tutuklamalarıyla başlayan bu sömürgeci yoketme hareketinin Mayıs ayında gerçekleştirilmesi bir tesadüf değildir.

Mayıs ayını kendileri için direnişi yükseltme ve mücadeleye kan verme günleri olarak kabul eden devrimcilerin, devrim şehitlerinin anısına bağlılığından ve her şehit düşme olayını kendileri için yeni bir direnme kaynağı haline getirmelerinden ürken düşman, bu korkusunu bir kez daha Mayıs ayında göstermiş ve planladığı 1979 Elazığ operasyonlarıyla bu ayı bir imha ve yoketme sürecinin başlangıcı haline getirmek istemiştir.

Ancak düşman bir kez daha yanıltmış ve planları fiyaskoya sonuçlanmıştır. Elazığ tutuklamaları ile bitirilmeleri planlanan devrimciler, düşmanın planlarının aksine mücadeleyi daha da geliştirmiş, Hilvan, Siverek, Batman vd. sömürgecilğe ve feodalizme karşı mücadelede güçlü birer kale haline gelirken, bağımsızlık düşüncesi ülke sathında yaygınlaşarak halka malolmuştur. İşçi, yoksul köylülük ve aydın-gençlik ittifakı 1978 Kasımında kurulan İşçi Partisinde bulunduğu gerçek ifadesini, düşmandan gelen saldırı, vahşet ve zulme rağmen hayata geçirmiş ve mücadele önü durdurulmaz bir sel haline gelmiştir.

Yakın bir geçmişe kadar bağımsızlık için yaşamak ve savaşmanın akıllara bile getirilmediği, şurada burada Kürtlük ve Kürdistan lafı etse de uğruna kan vermeyi hiçbir zaman göze alamayacak kadar kendi çıkarlarından bile uzaklaştırılmış bir küçük-burjuva reformizminin bulunduğu bir ülkede, hiç bir güçlü direnme mirasına dayanmaksızın, düşmanın üzerine bu

HALİL ÇAVGUN

cesaretle yürüyüş olayı elbette yankısını bulacaktı. Savundukları dava uğruna seve seve ölüme giden devrimcileri, gerçek önderlerini tanıdığında Kürdistan halk kitleleri, elbette mücadeleye sarılacak, küçük-burjuvazinin sindiği deliklerden halkın bağımsızlık savaşını "terörizm-anarşizm" olarak göstermeye çalışarak yükselttiği feryatlarına, kendi partisi etrafında kenetlenerek cevap verecekti.

PKK DİRENİŞ DEMEKTİR!

Kürdistan işçi sınıfının ve bir bütün olarak Kürdistan halkının iradesi ve çıkarlarının tek temsilcisi olan PKK'nin ortaya çıkış ve gelişimi, Kürdistan'da direnme olayının sadece açık düşmanla değil, yerel gericilik ve tüm toplumsal geriliklerle bir boğuşma ve hesaplaşma olayı olduğunu ortaya koymuştur. Gerçekten de yakın tarihimize baktığımızda, direnmenin sadece düşmana karşı geliştirilmediği, bunun yanında küçük-burjuva ve ilkel milliyetçilikten gelen saldırılarla da mücadele edildiği görülecektir.

Mücadelenin hemen tüm Kürdistan kentleri ve kırlarını kapladığı 1978-79 yılları, bu güçlerden gelen saldırıların da berteraf edilmesine çalışıldığı en zorlu mücadele dönemlerinden biri olmuştur. Halkın mücadelesi içinde yer alarak düşmana karşı dövüşmesi gereken bu güçler, ne yazık ki düşmana tek bir kurşun sıkma gücünü kendilerinde göremezken, yaratıkları çatışmalar ve yönelttikleri saldırılarla onlarca devrimci ve yurtseverin kanına girmişlerdir. Elbette bu durum, Kürdistan halkı için acı olduğu kadar da öğreticidir. Yüzyıllardır çeşitli sömürgeci güçlerin tahakkümü altında yaşayan Kürdistan'da geri toplumsal yapının ortaya çıkardığı ve dünya ölçülerine hiçbir biçimde sığmayan bu güçler, PKK'ye saldırırken gerçekte bir halkın iradesini kabul etmek istememişlerdir. Düne kadar sahte burjuva milliyetçiliğiyle oyalamaya çalıştıkları halk kitlelerinin, PKK etrafında giderek sınıf varlıkları ve kenetlendiklerini görmek kendi sınıf varlıkları ve çıkarlarının tehlikeye düştüğünü anlamaları için yeterli olmuş, bu ise onları, yurtsever köylüleri evlerinde, sokak ortalarında, iş yerlerinde kurşunlatacak kadar azgın bir gericiliğe ve saldırıganlığa yöneltmiştir. Bu güçlerden gelen saldırıların, özellikle düşman saldırılarından daha da arttırıldığı ve feodal güçlerle devletin elele Partiya ve halka yönelik azgın saldırılar yönelttiği bir dönemde olması ise, üzerinde ayrıca düşünülmesi gereken bir durumdur. Kürdistan'ın geri toplumsal yapısı içinde şekillenen ve bu yapıya dayanarak yaşayan bu güçlerin, devrimcilerin sömürgecilğe ve feodal gericiliğe karşı bağımsızlığı hedefleyen savaşıları karşıındaki saldırgan tutumunun izahı bu nedenle anlaşılır olmaktadır.

Kürdistan feodal-komprador güçlerinin ve küçük-burjuvazinin çeşitli katmanlarının milliyetçi, reformist ve teslimiyetçi karakterlerinin çeşitli grup ve hareketler tarzında şekillenerek her türlü engellemeleriyle devrimci gelişmenin önünü tıkama çabalarının yanı sıra, sömürgecilğin biçimlendirdiği ailecilik, kabilecilik, aşiretçilik, bölgecilik, ulusal değerlerden kopuk kişilik oluşumlarına karşı da savaşılmak zorunda kalınmıştır.

Doğru devrimci ideolojinin oluşması ve Kürdistan sahasında rolünü oynamaya başlaması, nasıl ki düşmanın ve yerel gericiliğin açık saldırısı ile göğüs göğüse gelinmesine yol açmış-

sa, Kürdistan insanının şekillendiği sömürge egemenliği altındaki toplumsal yapının her olumsuzluğu da birer engel olarak dikilmiş, bu olumsuzlukları kendilerinde taşıyan bireylerin yetersizlik ve zaafıların mücadelenin daha zorlu geçmesine neden olabilmektedir. Küçük-burjuva eğilim ve özelemler, feodal özellikler, çağdan ve ulusal gerçeklikten kopuk kafa oluşumları, bireysel tutkunluk vb. çağdaş proleter düşüncelere yaşamaya yabancı olan tüm bu yapılanmalarla kıyasıya bir mücadele, ulusal ve sosyal gelişimin yolunu açmak için kaçınılmaz bir zorunluluk olmuştur.

Kürdistan'da devrimci bir örgütlenme ve hareketin ortaya çıkış olayı, başlı başına bir direnme ve mücadeledir. Bireylerin kendi bün-yelerindeki zaafı ve yetersizlikleri aşamada dahi korkunç bir mücadele vermek zorunda oldukları ülkemizde, bir bağımsızlık mücadelesinin nelerle ve nasıl boğuşması gerektiği açıktır.

Kürdistan devrimci mücadelesi, bugün siyasi, askeri ve örgütsel alanda ulaştığı seviyeye tüm bu güçlere ve yapılanmalara karşı bir direnişle ulaşmıştır. Bu nedenle 1977 Mayıs'ında şehit düşen Haki KARER ve diğer ilk devrim şehitlerinin anlamı bizde çok daha yüklü olmaktadır. Emperyalizmin ve sömürgecilğin ağında tarihin tortuları içine gömülmeye çalışılan Kürdistan'da halkın yeniden doğmasını sağlayacak, onu canlandıracak bir özelliğe sahip olan ilk şehitler, dünya tarihinde örnekleri çokça görülen inançları uğruna ölüme giden dava insanları olmanın da ötesinde, böylesine büyük bir tarihi görevi gerçekleştirmişlerdir. Bir günlerini dahi gerçek anlamıyla devrimci bir tarzda yaşama gücünü kendide gören insanların hemen hemen olmadığı bir ortamda, yaşamının her anını devrimci çalışma ve inançla bezeme ve bu uğurda ölümü göze alarak çalışmaları ve inançlarını silinmeyecek bir biçimde ülke topraklarına kazıma olayı, Kürdistan tarihinde ilk kez gerçekleşen bir durumdur.

Devrimcilerin, Haki KARER'den başlayarak toprağa düşen her devrim şehidini kendileri için yeni bir direnme ve mücadeleyi daha da yükseltme biçiminde kavrayıp, değerlendirmeleri sonuçlarını hayatın içinde vermiş ve vermektedir. Haki KARER'in katlediliş olayında, onun uğruna can verdiği davayı kitlelere male ederek, düşmanın hesaplarını tersine çeviren, devrimciler Halil ÇAVGUN, Cuma ve Salihlerin, Şikestun kahramanlarının, Hilvan, Siverek, Gab, Batman, Mardin, Antep, Kars, Dersim vd. şehitlerinin anılarını da yine aynı biçimde ele almış ve onların direnişlerine sahip çıkma olayını bir yaşam sorunu haline getirmiştir.

PKK Hareketi içinde yeralan her devrimci, kendisinin öğretmenleri olarak başta bu devrim şehitlerini görmüş, onların yaşam ve mücadele biçimleri kendisini eğitmesi için acımasız ve kutsal bir zemin olmuştur.

12 Eylül faşist darbesi ardından dağlarda, zindanlarda ve yurtdışında yükseltilen direnişlerde, işte hep bu şehitler halkasının mücadele ve mücadele insanları üzerindeki güçlü etkeleri vardır.

Kavga adamı, dava adamı olmanın nerede ve hangi koşullarda olursa olsun direnişi yükseltmekten geçtiğini bilen PKK'li önder ve devrimciler bu direniş örneklerinin zirveye ulaşan son örneğini ise düşmanın elinde esir bulundukları zindanlarda sergilemişlerdir. Düşmanın Partiya ve halka artık son bir atakla kesin darbeyi vurarak, Kürdistan davasını yoketmeye çalıştığı bir noktada Mazlum DOĞAN, Kemal PİR, Hayri DURMUŞ, Ferhat KURTAY vd. nin ortaya koyduğu eşsiz direniş örneği, PKK'nin mücadele yaşamının yarattığı yüce değerler olarak bizlerin yolunu aydınlatmaktadır. Teslimiyet ve ihanetin alabildiğine geliştirilmeye çalışıldığı cezaevi koşullarında, inançlarından başka hiçbir silahları bulunmayan PKK'li önder ve savaşıları nasıl böylesi bir direnme olayı yarattıkları elbette düşünülmesi ve özü iyi kavranmalıdır. Çünkü bu olayın kavranması, Kürdistan'da ilkel ve reformist küçük-burjuva milliyetçiliği ile proletarya ideolojisi ve yurtseverliği arasındaki farkın, PKK'nin dayandığı temellerin anlaşılması demektir. Bu anlaşılmanın, Kürdistan'da devrimcilik olayının da anlaşılamayacağı iyi bilinmek zorundadır.

Geçen yıl olduğu gibi bundan sonra da her yıl DİRENME AYI olarak anacağımız Mayıs ayı, Parti'nin direnişi daha da yükselteceği bir ay olurken, aynı zamanda her devrimci ve yurtseverinde şehitlerin anısına sahip çıkarak kendilerini yenileme, tüm geriliklerle kıyasıya savaşı yürütmek bilinci donanma, ulusal kurtuluş savaşımızın sorunlarını daha yakından kavramaya çalışma ve gereklerini hayata geçirmede ileri adımların atıldığı ay olmalıdır.

KÜRDİSTAN BAĞIMSIZLIK ŞEHİTLERİ ÖLÜMSÜZDÜR!

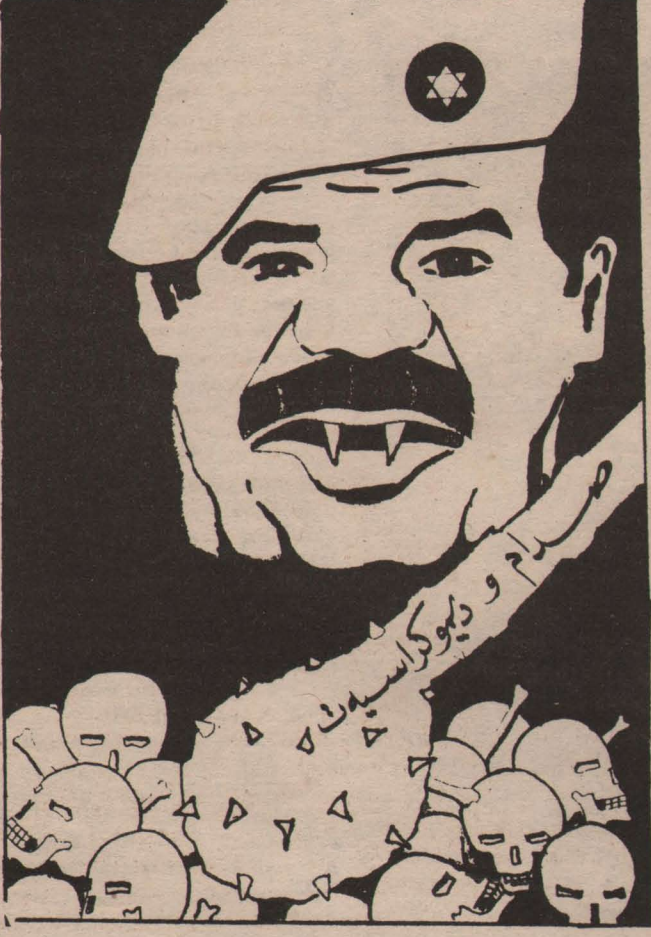
KAHROLSUN SÖMÜRGEÇİLİK VE YEREL GERİCİLİK!

YAŞASIN DEVRİMCİ DİRENİŞ MÜCADELEMİZ!

IRAK SINIRINDA NELER OLUYOR...

Faşist cunta neyin peşinde?

Baştarafı S: 1'de

Türk burjuvazisinin ve kemalist önderliğinin, Musul ve Kerkük'ü İngiliz emperyalizmine bırakmasının ve geri adım atmasının temelinde Kürt isyanlarından duyduğu korku vardır. Çünkü o, yaptığı işin bilincindedir, eriterek üzerinde yükselmek istediği gücün (Kürt halkının), aynı zamanda kendisini de yıkıma götürecektir. Bu konuda kendisini son derece zorlamış olan Palu-Genç-Hani isyanı gibi çok açık bir deney yaşamıştır. Bunun sonucunda, egemenliğini sürdürebilmesi için, Kürt isyanlarını ezen ve Kürt halkının kendi kaderine kendisinin sahip çıkabilmesini engelleyen uzlaşmaları kabul etmek zorunda kalmıştır. Türkiye-Irak sınırını çizen ve İngiliz emperyalizmi ile kemalist diktatörlük arasında yapılan anlaşmanın, "İngilizler, Türkiye egemenliğindeki Kürdistan'da ortaya çıkan Kürt isyanlarını desteklemeyecek, isyanı teşvik etmeyecek ve güneyden bu biçimde Türkiye'ye karşı yönelecek isyanı ve kışkırtıcı hareketleri ezerek önleyecek, bunun karşılığında ise Türkiye Musul ve Kerkük'ü İngilizlere bırakacak" biçimindeki ya da esas olarak bu anlama gelen metni bile, bütün bu gerçekleri açıkça göstermek için yeterlidir. (Antlaşma metni elimizde olmadığı için buraya tam olarak aktaramadık, ancak merak eden herkes antlaşma metnini bulur ve incelerse, bunun böyle olduğunu rahatlıkla görebilecektir.)

Görüldüğü gibi, bugünkü Türkiye-Irak sınırı öyle kolayca belirlenememiş, ancak İngiliz emperyalizmi ile Türk burjuvazisi arasında yıllarca süren bir çelişki, mücadele ve uzlaşma sonucunda, Kürdistan'ın paylaşılmasında anlaşmaya varılarak çizilebilmiştir. Ve fakat Türk burjuvazisi, Kürt isyanlarından duyduğu korku, emperyalistlerle vardığı anlaşmalardan sağladığı çıkarlar gibi nedenlerden ötürü böyle bir anlaşmaya razı olmuşsa da, günümüze kadar Güney Kürdistan'daki gelişmelere karşı hep dikkatli ve duyarlı davranmış, o alandaki durumu bölgesel ve uluslararası politikasının ve hatta iç politikasının temel etmenlerinden birisi yapmış, Musul ve Kerkük'e, genelde Güney Kürdistan'a yönelik emellerinden asla vazgeçmemiştir. 1926'da 1970'lerin ortalarına kadar Ortadoğu'ya yönelik politikalarında, İran ve Irak yönetimleriyle ikili ilişkilerinde ve en önemli olarak da CENTO'nun oluşturulması ve işletilmesinde bazı ticari çıkarların yanı sıra hep birinci olarak Kürt isyanlarının ezilmesini ve ikinci olarak da Musul ve Kerkük'e inme olanaklarının yaratılmasını, böyle bir olanağa kavuşabilmesini ön planda tutmuştur. Bunu yeterince kavrayabilmek için, CENTO'nun işlevini ve böyle bir paktın oluşturulmasında Türk burjuvazisinin oynadığı etkin rolün anlamını dikkate almak yeterlidir. Bunu tanımlayabilmek için, Türk yönetimlerinin, çoğu dönem Irak yönetimleriyle başka bir konuda işbirliğine gidemezken, Güney Kürdistan'daki Kürt isyanlarını bastırma ve ezmede, ve genel olarak Kürdistan sorununda, sadece bu sorunda en ileri işbirliğine girebilmiş olduklarını anımsatmak yeterlidir.

1970'lerin ortalarına gelindiğinde, CENTO ile yaratılan işbirliğine dayanarak ve çeşitli ma-

nevralar uygulanarak Güney Kürdistan'daki hareketin bastırılması ve yenilgiye uğratılması başlanmıştır. İran Şahlığı ile çeşitli tavizler vererek vardığı antlaşmaya dayanarak Kürt hareketini yenilgiye uğratabilmesi, Irak yönetimi için Kürdistan'da yeni planlar uygulamaya koyabilmeyi kolaylaştırmış, bu durum, Irak yönetimine akıl hocalığı yapan Türk burjuvazisini epeyce rahatlatmıştır. Zira Güney Kürdistan'daki hareketin bu biçimde ezilmesi ve etkisiz kılınması, Kuzey-Batı Kürdistan'da ise onlarca yıldan beri uygulanan katliam, asimilasyon ve her alanda ulusal imhayı amaçlayan zor politikaların sonucunda kitlelerin iyice pasifize edilmiş ve ulusal başkalaşıma uğratılmış olması, ekonomik ve toplumsal gelişmenin durdurulmaz yasalardan bilmeyen yada kabul etmek istemeyenler için, o meşhur "Kürt tehlikesinin" artık yok edildiği gibi bir durum yaratmıştır. Bu durumu perçinlemek ve "tehlikeyi" kesin olarak bertaraf edebilmek için, son uygulamalar olarak Türkiye ve Irak yönetimleri, sınırın her iki tarafında da yirmi-otuz km. lik alanı tümüyle boşaltma ve böylece Kürt halkının bağlantısını kopartma kararına varmışlardır. Katliam uygulamada yeni olan ve kemalist efendilerinin izinde giden Irak yönetimi, vahşi baskı ve katliam uygulamalarıyla bu karar hayata geçirip, binlerce köyü yakıp yıkarken, onbinlerce ve yüzbinlerce insanı ya İran'a sığınan mülteciler ya da güneye iskân edilen güçler haline getirirken, Türkiye beş-on köyün boşaltılması dışında bu karar hayata geçirememiştir. Türkiye'nin bu durumunda, Irak yönetiminin uygulamalarının verdiği bu konudaki rahatlığa rağmen, her alanda yaşadığı derin bunalım, burjuva iktidarına karşı Türkiye ve Kürdistan'da yükselen ve önemli boyutlar kazanan devrimci mücadelenin varlığı, burjuvazinin çeşitli kesimleri ve değişik siyasal güçleri arasındaki artan çelişki gibi etmenler rol oynamıştır.

Sömürgecilerin yönelimleri, değerlendirmeleri ve uygulamaları böyle iken, 1980'lere daha değişik bir biçimde girilmiş, sömürgeci gelişmeler karşını doğurmuş ve gelişmeler farklı olmuştur. Irak ve Türkiye yönetimlerinin esas olarak sorunu çözemedik dedikleri bir sırada, "evdeki hesap çarşıya uymamış", Irak ve Türkiye hakim sınıflarının planları tutmamıştır. Gelişmeler Türk burjuvazisinin planları ve değerlendirmelerinin tersine olmuştur; çünkü, bir yandan Güney Kürdistan'daki hareket yeniden filizlendiği gibi öte yandan Kuzey Batı Kürdistan'da onlarca yıldan beri uyguladığı ulusal imha politikası sonucunda herşeyi bitirdim dediği bir sırada, 1975-80 arasında doğup gelişen modern Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi, kitlelerin de güçlü desteğini alarak Türk sömürgeciliğini parçalamaya ve hatta burjuva iktidarı yıkıma tehdit etmeye yönelen güçlü bir devrimci hareket konumuna ulaşmıştır. Saddam diktatörlüğünün planları tutmamıştır; çünkü, "Kürt sorununu çözmedim, şimdi bu sorunu çözebilmek için İran'a verdiğim tavizleri geri alayım" dediği bir sırada, Güney Kürdistan hareketi kendisine önemli bir savaş cephesi açabilecek bir biçimde yeniden gelişmiş

ve Kürt sorununu çözmek için İran'a verdiği tavizleri geri alma serüveni ise kendisini yıkıma karşı karşıya getirmiştir. Şimdi her iki yönetim de bu sorunla muzdariptirler, uyuzların birbirlerine kaşınması misali her geçen gün birbirlerine daha çok salımla çalışmaktadırlar.

İşte başlangıçta aktardığımız haberlerin taşıdığı gerçeğin altında, üzerinde yükseldiği böyle bir tarihi gelişme temeli vardır. Eğer bugün, Kürdistan'ın yandan büyük parçasını egemenliği altına alarak Musul ve Kerkük gibi daha geniş Kürdistan topraklarını egemenlik altına alma emellerini besleyerek iktidara gelen, emperyalizmle girdiği yeni-sömürgeci ilişkileriyle birlikte Kürdistan'ın zengin kaynaklarını sömürerek ve talan ederek tekelleşen Türk burjuvazisinin çöküş döneminin iktidarlarından ve emperyalizmin başı ABD emperyalizminin sadık bir kuklası, onun Ortadoğu'ya ilişkin planlarının uygulanmasında, bölge halklarına ve dünya sosyalizmine karşı mücadelenin yürütülmesinde güvenilir bir jandarması olan faşist Türk cuntası, yüklendiği görevler gereği eski defterleri yeniden karstıyor, eski antlaşmaları ortaya çıkıyor, eski emelleri yeniden alevlendiriyor ve daha saldırgan davranıyorsa, buna şaşmamak, bunda hayrette ve anlamamazlığa düşmemek gerekir. Son defa olarak Kürdistan üzerinde ayağa kalkın ve Kürdistan'ın daha geniş parçalarını ele geçirmeyi esas amaçlarından birisi edinen Türk burjuvazisinin, yıkımı da bu emelleri doğrultusunda atılacağı çılgınca serüvenleri içinde gerçekleştireceği benzemektedir.

Türk burjuvazisinin durumunu yakından ilgilendiren ve atılacağı kuvvetle muhtemel serüvenlerin içinde gelişeceği alan Güney Kürdistan ve Irak'tır. Bugün Irak, Ortadoğu'da, devrim ve karşı-devrim güçleri arasındaki mücadelenin yoğunlaştığı ve belli bir çözüm aradığı ülkelerin başında gelmektedir. Saddam diktatörlüğü, emperyalizmin ve Arap gericiliğinin kışkırtılmasına kapılarak ve 1975 antlaşması ile verdiği tavizleri geri almak, Basra Körfezinde durumunu güçlendirmek uğruna İran'a yönelttiği saldırı savaşı içinde bugün yıkımın eşğine gelmiştir. Irak'ın bu durumu, Ortadoğu'nun devrimci, ilerici güçlerinin olduğu gibi, karşı-devrim güçlerinin de, emperyalizmin ve bölge gericiliğinin de dikkatlerini üzerinde toplamaktadır. Her güç, kendi çıkarları doğrultusunda bir çok tedbir geliştirmekte ve yoğun çaba harcamaktadır.

ABD emperyalizmi, İran'da düşmüş olduğu duruma ikinci bir defa daha düşmemek, orada aldığı sonuçları yeniden almak istemektedir. Ancak Ortadoğu'ya yönelik egemenlik ve saldırı stratejisi doğrultusunda anti-Amerikancı çıkışı kaynağında İran'da boğmak için teşvik ettiği saldırı planı başanya ulaşmamış, tersine bu çıkış bölgede anti-Amerikancılığı daha da geliştirir ve bölge gericiliğini tehdit eder bir konum kazanmıştır. Irak'ta anti-emperyalist, ilerici bir hareketin zafer kazanmasının, Ortadoğu'ya ilişkin kendi planlarını bozguna uğratacağını ve Ortadoğu'daki çıkarlarını altüst edeceğini ABD emperyalistleri çok iyi bilmektedirler. Bu nedenle Saddam diktatörlüğünü desteklemekte, Arap ve bölge gericiliğini birleştirip hazırlamakta ve bu güçleri donatmaktadırlar. Hatta bundan da öteye, ABD emperyalistleri, Mısır, Kuveyt, Türkiye gibi ülkelere, Çevik Kuvvetler adı altında kendi saldırı güçlerini yerleştirmiş bulunmaktadır. Bütün bunlarla, Basra Körfezini ve petrol bölgelerini korumak uğrunda ABD emperyalizminin Irak'taki devrimci, ilerici güçlerin başını kazanması olayına müdahale edecekleri kesin gibidir. Diğer emperyalist güçler, bütün bu çabalarında ABD emperyalistlerini desteklemekte, birlikte hareket etmektedirler.

Arap gericiliği -Suudi, Mısır, Ürdün ve Körfez Emirlikleri-, Saddam'ı İran üzerine saldırarak yarattıkları durumun bugün kendileri açısından ne kadar tehlikeli bir konum ortaya çıkardığını bilincindedir. Özellikle Suriye, Libya gibi Arap yönetimlerinin Saddam'a karşı mücadele ediyor olması, gericiliğin işini daha da zorlaştırmaktadır. Saddam'ın yıkılmasında kendi ölümlerini de gören bu güçler, bugün her alanda Saddam yönetimini desteklerken, emperyalizmle işbirliği halinde Irak gericiliğinin yıkılması olayına kesin müdahale edeceğe benzemektedirler.

Irak'taki gelişmelerle yakından ilgilenen, Irak'ta gerici ve işbirlikçi bir yönetimin bulunmasından yarar gören güçlerin en önemlilerinden birisi de Türkiye'dir. Saddam diktatörlüğünün yıkılması, Irak'ta anti-emperyalist ilerici bir iktidarı kurulması, Türk faşizmi için indirilmiş ciddi bir

darbe olacaktır. Birincisi, Türkiye'nin karadan dışarıya açıldığı tek kapı konumunda olan Irak kapısı da kapanacak ve faşist Türkiye yönetimi her taraftan kendisine düşman yada önemli çelişkiler içinde olduğu yönetimlerle kuşatılmaya gelecektir. İkincisi, Türkiye ekonomik ve ticari alanda çok büyük kayıplara uğrayacaktır. Çünkü, bugün Irak Türkiye'nin dış ticaret yaptığı ülkeler arasında birinci sırayı tutmaktadır; Türkiye gelişmiş olan hafif sanayiinin ürettiği mallarını önemli bir kısmını Irak'a ihraç etmekte ve petrol ihtiyacının önemli bir kesimini Irak'tan sağlamaktadır. Üçüncüsü, Irak'ta gericiliğin yıkıma götürülmesi, bölge gericiliği ve bölgedeki emperyalist çıkarlar için çok önemli bir darbe olacak ve bölge anti-emperyalist mücadeleyi önemli oranda güçlendirecektir. Bu durum, bir yandan Türkiye'yi etkileyeceği gibi, öte yandan bölge gericiliğini birleştirme ve bölgede ABD'nin çıkarlarını koruma işinde başa geçen Türk faşizmini başarısız kılacaktır. Dördüncüsü ve en önemlisi, Türk burjuvazisini ve onun her türlü iktidarı canevinden vuran "Kürt tehlikesi", böyle bir gelişme durumunda çok önemli bir güç haline gelmiş olarak Türk sömürgeciliğinin karşısına çıkacaktır. Bugün bile, Güney Kürdistan'daki mevcut gelişmeler faşist cuntayı çılgına döndürmeye yetmektedir. Bütün bunlar, emperyalizm ve Arap gericiliği kadar, hatta onlardan daha fazla olarak Türk burjuvazisinin Irak'ta gerici ve işbirlikçi bir yönetim bulunmasından yarar gördüğünü ve bu konumda olan bugünkü yönetimin yaşamasını istediğini açıkça gösterir. Bütün bunlar, Irak'taki anti-emperyalist ilerici gelişmelere karşı herkesten daha çok Türk faşizminin duyarlı olduğunu ve bu tür gelişmelerin başarı kazanması olayına karşı müdahale etmeye hazır konumda bulunduğunu ortaya koyar.

Faşist cunta, ABD emperyalizmi ve Arap gericiliği ile işbirliği halinde, Irak'ta gelişmekte olan anti-emperyalist hareketin başarı kazanması ya da başka bir deyişle bugünkü iktidarı yıkılması olayına karşı müdahale etmeye ve tarihi emellerine uygun olarak Güney Kürdistan'ı işgal etmeye hazırlanmaktadır. Açıkır ki, böyle bir eylem, Türk burjuvazisi ve onun faşist yönetimi için çılgınca girişilmiş bir serüven olacaktır. Ancak Türk burjuvazisinin tarihi emelleri, üzerinde yükseldiği "Kürt tehlikesi" ve faşizmin içte olduğu gibi dışa yönelik de saldırgan ve işgalci, yayılcı özelliği dikkate alırsa, ülke içindeki bir çok sorunu çözemediği gibi daha da ağırlaşan faşist cuntanın böyle bir serüven içine atılması hiç de olasılık dışı değildir.

Faşist cuntanın, müttefikleriyle birlikte müdahaleye ve işgale hazırlanmakta olduğunu belirttik. Eğer böyle değilse, o zaman, ABD emperyalistlerinin "Türk silahlı kuvvetlerinin modernleştirilmesi" gereğini basbas bağlamaları, artan ABD askeri yardımlarını, bir defada alımı kararlaştırılan 160 adet F.16 savaş uçağını, Kuzey-Batı Kürdistan'ın hemen her ilinde yapılmakta olan özel askeri havaalanlarını ve bu topraklara yerleştirilmeye çalışılan Çevik Kuvvetleri, vs. ne ile izah etmeli? Bütün bunları, sadece bilinen o "Sovyet tehlikesi" nakaratlarıyla ya da faşist yönetimin sürdürdüğünü ilân etmekten çekinmediği iç savaşın bugünkü boyutuyla izah etmek mümkün müdür? Kaldı ki, donatılan askerlerin ve yapılmakta olan havaalanlarının yönü hiç de Sovyetler Birliği'ne doğru değildir; tersine bunlar, Kürdistan'a, Irak'a ve Basra Körfezine yönelik bir hava saldırı hattı oluşturmaktadırlar. Yine, eğer böyle değilse, o zaman, faşist cuntanın genelde Arap gericiliğiyle ilişkilerini ve özelde ABD denetiminde Ürdün yönetimi ile yapmakta olduğu planlarını, cuntanın başı Evren'in Ürdün Kralı Hüseyin için dizdiği incilerini ne ile açıkla- malı? Bütün bunlar, sadece ticari ilişkilerin geliştirilmesi ile açıklanabilir mi? Eğer faşist yönetim, müdahale ve işgale hazırlanmıyor ise, o zaman, faşist cuntanın iç politikasını bile, dıştaki, "güney komşulardaki" gelişmeye göre ayarlamasını, bunu her fırsatta resmi ağzından sürekli tekrarlama- sını neye yorumlamalı? Ve eğer, faşist cunta işgale hazırlanmıyorsa, o zaman, "sınır taşlarını yeniden dikme" adı altında Irak sınır meselesini yeniden gündeme getirmesini nasıl anlamalı?

Evet, yeniden baştaki haberimize ulaşmış ve kanımızca "eskiyen sınır taşlarının yenilenmesi" adı altında gizlenmeye çalışan gerçekleri ve faşist cuntanın neyin peşinde koştuğunu yeterince göstermiş bulunuyoruz. İşte, başlarken aktardığımız haberlerin taşıdığı gerçekler böyle ekonomik ve politik sorunlara ve çıkar mücadelesi- ne dayanmaktadır.

Faşist cunta, Irak'taki gerici iktidarı yıkılması koşullarında, yöneleceği en güçlü olasılık olarak Irak'a müdahale ve Güney Kürdistan'ı işgal etme hedefine ulaşmada hazırlıklarını güçlendirmek, durumunu sağlamlaştırmak ve ileri bir hamle yapabilmek için, baharla birlikte sınırda bazı çalışmalar yapmayı planlamış bulunmaktadır. "Sınırı yeniden belirleme ve eskimiş olan sınır taşlarını yenileme," adı altında, Irak sınırındaki askeri yığınağını artırmak, bütün stratejik alanlara çok sayıda askeri gücünü yerleştirmek, gerekli yolları yaparak ve uygun bir haberleşme ağı inşa ederek sınır boyunca hareket ve manevra kabiliyetini artırmak, en önemli alanlarda denetimini güçlendirerek böylece hazır bir saldırı gücü konumuna gelmek istemektedir. Bunun için, eğer gücü yeterse Kuzey-Batı Kürdistan tarafında onlarca km. genişliğindeki bir alanı boşaltmak, yaşayan halkı katliamlarla birlikte mecburi iskânâ tabi tutmak ve yüzlerce km. uzunluğunda ve onlarca km. genişliğindeki alanları askeri yasak bölge haline getirmek yöntemlerine başvurulabilecektir. Askeri yerleşim alanlarının seçiminde Türkiye ya da Irak "toprağı" gibi bir ayrıntıya bağlı kalmaksızın askeri açıdan stratejik olan yerlere yerleşerek böylece Irak yönetiminin ve halk muhalefetinin güçsüzlüklerinden yararlanarak Güney Kürdistan'da yeni topraklar gaspedecektir. Önemli ölçüde zayıflamış ve bu alanlardaki denetimini büyük oranda kaybetmiş olan Saddam diktatörlüğü, kendisi desteklenmek ve karşılarına karşı -bunlar, aynı zamanda faşist yönetimin de karşıdurlar- mücadele edilmek koşuluyla bir çok alanın denetimini faşist Türk yönetimine bırakmaya gönüllü hale gelmiş bulunmaktadır. İşin garip tarafı -durumu yeteri kadar bilemeyen ve anlayamayanlar için gerçekten gariptir-, kendi payında bulunan Kürdistan topraklarının bir kısmını Türk faşist yönetimine bırakmaya razı olduğu gibi, Saddam diktatörlüğü, aynı zamanda bu alanlara Türk ordusunun yerleşmesi masraflarının bir kısmını da karşılayacağı benzetilmektedir. Faşist cunta, bir yandan kendisi için en büyük önemde olan "tehlkeye" karşı mücadele edebilmek, diğer taraftan ise ortaya çıkmış olan bu elverişli durumda yararlanabilmek çabası içindedir. İşte, sınır yeniden belirleme heyetleri, esas olarak bu konuları görüşmekte ve bunlara çözüm bulmaya çalışmaktadırlar.

Belirttiğimiz bu hedeflerine ulaştığında, yani Irak sınırındaki stratejik alanlarda -bu alanlar içinde bugün Irak egemenliğinde bulunan önemli yerler vardır- saldırgan askeri yığınağını yaptığında, faşist Türk yönetimi, a) Saddam'a ve Irak gericiliğine askeri yardım da dahil her alanda daha çok ve daha kolay yardım ve destek sağlayabilecek; b) Saddam rejiminin denetleyemediği İpek Yolu, petrol boru hattı gibi önemli ekonomik kaynakların güvenliğini kendisi sağlayabilecek; c) Her iki parçada da Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketine karşı mücadele etmede daha güçlü bir konuma ulaşacak; d) Irak gericiliğinin yıkılması koşullarında Irak'a müdahale ve Güney Kürdistan'ı işgal eylemini gerçekleştirebilmek için daha elverişli bir konumda bulunacak; ve e) Ortadoğu halklarının kurtuluş hareketlerini tehdit etmede daha güçlü ve hazırlıklı bir konumda olacaktır. İşte baharla birlikte başlanması öngörülen "sınır taşlarını yenileme" meselesi, gerçekte bu kadar kapsamlı ve bu kadar ciddi önemi olan bir meseledir.

Faşist cuntanın Irak sınırına yönelik bu planları ve çabaları, uygulanmasının altında yatan gerçekler, yüklendiği görevler ve amaçları dikkate alınrsa, başta Güney Kürdistan ve Irak halkı olmak üzere tüm Ortadoğu halkları için sonderece ciddi ve tehlikeli bir gelişmedir. O, Arap gericiliği, İsrail siyonizmi ve emperyalizm ile sıkı bir ittifak içinde, bu ittifakın önderliğini ve doğrudan vurucu güçlüğü yaparak, ABD planının Ortadoğu'da uygulanmasının, Ortadoğu halklarının azgın gericilik altında inletilmesinin ve Ortadoğu'nun devrimci, ilerici hareketlerinin ezilmesinin, bütün bu emperyalist ve gerici amaçların gerçekleştirilmesinin bir numaralı gücü haline gelmiştir. Bu durum, Ortadoğu'nun tüm devrimci, ilerici güçlerinin önüne, faşist cuntanın manevralarına karşı uyanık olmak, sınır hareketinde olduğu gibi saldırı planlarına karşı çıkmak, ona karşı mücadele etmek ve onu hedeflemeye görevlerini koymaktadır. Hele hele, Güney Kürdistan ve Irak halkı için, bu görev, daha şimdiden faşist Türk yönetimine karşı doğrudan mücadele haline gelmiştir. Bütün bunlardan sonra, şunu belirtmenin tam zamanıdır: başta Kürdistan'da diğer parçaları, İran, Irak ve Suriye olmak üzere genelde Ortadoğu ülkelerindeki gerçek halk devrimlerinin, faşist Türk yönetimini hedeflemedikçe, ona karşı mücadele içinde olmadıkça ve onun tehditlerine rağmen gelişmedikçe zafer kazanmaları ya

da zaferlerini uzun süre yaşatmaları sonderece zordur.

Faşist cuntanın Irak sınırına yönelik faaliyetleri ve emelleri, Türk proletaryası ve halkı içinde, içine atılmak istendikleri bir kan deryasının ilk adımları olarak sonderece ciddi ve tehlikelidir. O, böyle bir girişime dayanarak, içerde, Türkiye'de burjuva şovenizmini alabildiğine geliştirip, baskı, zulüm ve sömürüyü katbekat arttırıp, böyle bir uygulama altında Türk halkını güçten düşürmek, devrimci kurtuluş güçlerini ezmek ve ömrünü doldurmuş kendi iktidarı zorla yaşatmak istemektedir. Türk proletaryasının ve halkının, onun öncüsü olan devrimcilerin, faşizmin böyle çılgınca girişimlerine karşı duyarlı olma, burjuva şovenizmine ve burjuvazinin saldırgan ve ilhakçı girişimlerine karşı durma, bütün bunlara karşı her türlü zorluğu göğüsleyerek kurtuluş yolunda mücadele etme görevleri, bugün her zamankinden daha önemli, daha acil, daha zorunlu ve daha sonuç alıcı bir noktaya gelmiş bulunmaktadır. Denilebilir ki, Türkiye'de burjuva şovenizmine ve burjuvazinin ilhakçılığına karşı bilinçli, tutarlı, aktif ve yeterli bir mücadele yürütülmedikçe, burjuva şovenizminin kitleler üzerindeki etkisi kurtulmadıkça, ne gerçek özgürlük ve demokrasiden söz etmek ve ne de gerçek bir halk devriminin zafere götürebileceğini beklemek olanak dışıdır. Ve böyle bir anlayış ve çalışma içinde olmayan bir kişi, sözde devrimcilikten ne kadar çok dem vurursa vursun, niyeti ne olursa olsun objektif gerçeklik olarak o, burjuvazinin devrim saflarındaki bir uzantısı ve onun bir hizmetçisi konumunda düşmüş olur.

Halkımız açısından, faşist cuntanın bu girişimleri, hem onun ulusal varlığına kastetme emellerinin bu biçimlerde tamamlanmak istenmesi, hem de ortaya çıkmış olan yeni durumlarda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketine karşı daha etkin bir mücadele yürütebilecek bir konum alması anlamını taşır. Faşist Türk sömürgecileri, eskiden beri uygulamakta oldukları baskı, zulüm, katliam, mecburi iskân politikalarını, bugün yürütmekte oldukları sömürgeci savaş içinde daha da geliştirerek barbarca uygulamak istemektedirler. Halkımızı katlederek ve iskânâ tabi tutarak, topraklarını boşaltarak, çeşitli parçalarıyla halk bütünlüğümüzü yoketmek, halkı yavaş yavaş ortadan kaldırmak, ulusal kurtuluş güçlerini ezmek ve halkımızın ulusal imhasını tamamlamak istemektedirler. Halkımız, bütün bu sömürgeci oyunlara karşı sonderece duyarlı ve dikkatli dav-

ranmalı, yüzyıllardan beri yaşadığı bu toprakları bir tek ferdi bile terketmemelidir. Ve zaten, yabancı saldırganların yüzyıllardan beri sökemediği halkımızı bu topraklardan uzaklaştırabileceğini sananlar, gerçekte ancak kendi yanlışları

.....
Anlatın ülkemin dağlarında
Aç susuz savaşan partizanları
Anlatın zindanlardaki
Kahpeliklere karşı
Direnen savaş esirlerini
Anlatın köy meydanlarında
Çınl çıplak dolaştırılan bacılarını
Anlatın işkencehanelerde
Bağımsızlık sloganlarını
Haykaran şehitleri
Anlatın kanlarıyla
Partimin ismini yazan kahramanları....

deryasında yüzebilirler. Her türlü ulusal ve toplumsal kurtuluşunu, çağdaş ilerlemesini Türk sömürgeciliğine karşı yürüttüğü mücadele içinde sağlamaya başlayan halkımız, bugün daha bilinçli ve kararlı olarak bu mücadelesini sürdürmektedir ve sonuna kadar sürdürmekte kararlıdır. Bu mücadelesinde, bugün halkımızın, kurtuluşun doğru yolunu gösteren örgütlü devrimci önderliği vardır; ve bu önderlik, her türlü sömürgeci komploya boşa çıkaracak güç ve yetenekte olduğunu

kanıtlamıştır.

Bütün bunlar, faşist cuntanın Ortadoğu ve Irak'a yönelimleri, Kürdistan devrimcilerinin, Türk burjuvazisinin ve onun faşist yönetiminin Ortadoğu'nun en tehlikeli gücü olduğu ve bu gücü doğrudan hedefleyen ve onu yenme olanaklarına sahip bulunan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin, Ortadoğu halk devrimleri içinde belirgin bir yere sahip olduğu biçimindeki görüşlerini doğrular. Bilinçte, teoride böyle ileri bir seviyeye ulaşmış bulunan, kısa ve fakat çetin bir mücadele deneyi yaşayarak önemli oranda çelikleşmiş olan Kürdistan devrimciliği, daha şimdiden Türk sömürgeciliği ile her alanda mücadele edebilecek kadar güçlenmiş ve olgunlaşmış bulunmaktadır. Devrimciler ve devrimci hareket, Türk sömürgeciliğinin bütün komplolarını boşa çıkarabilecek, onun girişebileceği böyle bir çılgınca oyunun zorluklarını göğüsleyerek ve en önemli olarak da ortaya çıkaracağı olanaklardan ustaca yararlanarak Kürdistan halkının ulusal kurtuluş mücadelesine başlarıyla önderlik edebilecektir. Eğer devrimci görevler başlarıyla yerine getirilirse, böyle çılgınca bir girişimin, Türk sömürgeciliği için, onun sonunu belirleyecek bir serüven haline gelebileceği açıktır.

Bütün bunların sonucunda bir kez daha yineliyoruz: faşist cunta, "eskimiş sınır taşlarını yenileme" adı altında çok ciddi ve tehlikeli oyunlar peşinde koşmakta, müdahale ve işgal hazırlıkları yapmakta, toplumu kendi emelleri uğruna çılgınlıklar içine sürüklemek istemektedir. Ancak, nereden bakılırsa bakılsın, hangi açıdan yaklaşılsa yaklaşılsın, ortaya çıkmış olan bazı fırsatlardan yararlanmak, tarihi emelleri gerçekleştirmek ve içteki çıkmazlarını gizlemek uğruna içine girilebilecek böyle bir çılgınlık, Türk burjuvazisi ve onun faşist yönetimleri için sonlarını belirleyecek bir serüven olacaktır. Hemen belirtelim ki, bu iş, Kıbrıs'ın kuzeyinin bir kaç günde işgal edilmesine benzemez; hele hele Demirel'lere ve Ecevit'lere büyükbaba misali yumruk kaldırmaya hiç mi hiç benzemez. Bu işin içinde, değişik ulusların, farklı sınıfların, çeşitli devlet yada örgütlerin birbirleriyle amansız bir savaş tutuşması, oluk oluk kanların akması, katliamlar ve ihmalat ortaya çıkacaktır. Ve Türk burjuvazisi ile onun faşist yönetimi, eğer böyle bir işe girişirse akıttığı kanda boğulacaktır!

Xoşnav

15 Mart 1983

GÜNEY KÜRDİSTAN'DAN HABERLER

Bilindiği gibi bugün Ortadoğu'da devrim ve karşı-devrim güçleri arasındaki çelişkinin en çok keskinleştiği, bu güçler arasında sıcak bir mücadelenin sürdüğü alanların başında Irak gelmektedir. İçten ve dıştan çeşitli anti-emperyalist, ilerici güçler, bölge gericiliğinin ve emperyalizmin bir uzantısı haline gelmiş olan Saddam diktatörlüğüne karşı açık bir savaş yürütmektedirler. Arap gericiliği ile Arap ilerici güçleri arasındaki mücadele Irak üzerinde odaklaşmıştır ve burada şiddetle bir çözümü dayatmıştır. Suudi, Ürdün, Mısır, Kuveyt, Emirlikler gibi gerici Arap yönetimleri Saddam rejimini aktif olarak desteklerken, Suriye, Libya gibi ilerici yönetimler ve muhalefet güçleri Saddam rejimine karşı açık mücadele etmektedirler. Bölgede anti-Amerikancı bir güç olarak doğan İran yönetimi, ikibuçuk yıldan beri Saddam rejimiyle savaş halindedir ve bu savaş halâ devam ettirmektedir. Bu dış güçlerle ilişki içinde Güney Kürdistan'da ve Irak'ta çok sayıda Arap ve Kürt muhalefet örgütleri kurulmuş, eskiden varolanlar yeniden örgütlenmiş ve bu güçler, ortaya çıkan elverişli ortamdan yararlanarak kendilerini geliştirmişlerdir. Muhalefet örgütleri, kendi aralarında çeşitli cepheleştirmeler rejime karşı silahlı bir mücadele yürütmektedirler. Bugün bu cepheleştirmeler bellibaşlı olarak "İrak Demokratik Vatan Cephesi", "İrak Millî Demokratik Vatan Cephesi", İran yanlısı "İslami Cephe"dir. Muhalefet güçleri, kendi aralarında daha geniş bir ittifak oluşturabilmek için çalışmaktadırlar.

Muhalefet güçlerinin rejime karşı yürüttükleri mücadelede dayandıkları en önemli alan Güney Kürdistan'dır. Her örgüt bu alanda belli bir örgütlenme yaratarak kendi anlayış doğrultusunda rejime karşı mücadelesini sürdürmektedir. Eylemler, ağır kış koşullarına rağmen kesilmeden devam etmektedir. Çeşitli muhalefet örgütlerine ait olan radyolar, her gün haber bültenlerinde Saddam rejimine karşı yöneltilmiş birçok silahlı eylem haberi vermektedir, her hafta kabank eylem listeleri yayınlamaktadırlar. Ayrıca çok sayıda yayınlanan aylık haber bültenlerinde, o ay içinde gerçekleştirilmiş olan eylem listeleri yer almaktadır. Ağır kış koşullarına rağmen Ocak ve Şubat

1983'de yayınlanan bir örgüte ait iki bültende şunları okuyoruz:

"2.1.1983 tarihinde peşmergeler, Babil köyüne yakın Dihok-Zewita yolu üzerinde düşmana bir pusu kurdular. Pusuya düşen düşman arabası parçalandı, 1 Subay ve 9 asker öldürüldü, 3 asker de yaralandı. Yine aynı gün, peşmergeler, Pêbîznê köyüne yakın Dihok-De'rebuf arasındaki yolun üzerinde bir pusu kurdular. Bir polis arabası ile yabancı bir TIR pusuya düştüler. Her iki araba da yakıldı. 1 Yüzbaşı ile 2 uzatmalı başçavuş öldürüldü. Ayrıca TIR'ın şoförü de çatışmada yaralandı. " "5.1.1983 gecesi peşmergeler, Musul'un Bab El-Şems mahalesinde bir polis arabasına bir bomba attılar. Sonuçta 2 polis öldürüldü, 1 polis de yaralandı. " "7.1.1983 tarihinde I-KDP ve I-KSP'ye bağlı ortak bir peşmerge müfrezesi, Kelekya-sinağa'da düşmana karşı bir pusu kurdu. Pusuya düşen düşman arabası tahrip edildi ve 1 yüzbaşı ile 1 BAAS sorumlusu öldürüldü. " "20.1.1983 gecesi peşmergeler, Süleymaniye'nin Çarta mıntıkasındaki Talpariz alayına ve polis merkezine saldırdılar. Sonuçta bir çok büyük silah (Doçka) tahrip edildi, 2 asker öldürüldü ve 6 asker yaralandı. " "21.1.1983 günü, I-KDP ve IKP peşmergelerinden oluşturulan bir güç, Derkaracem'deki Hizawa askeri tugayına saldırdılar. Saldırıda düşmanın 53 askeri öldürüldü ve 34 askeri de yaralandı; 1 panzer ve 3 askeri araba parçalandı; beş askeri koğuş yıkıldı ve çeşitli tahribatlar yapıldı. " "24.1.1983'de peşmergeler, Mangleş ve Dihok caddesinin üzerinde düşmana bir pusu kurdular. 8/982 plakalı, Gaz 66 marka bir askeri araba pusuya düştü. Düşman arabası tahrip edildi; 1 subay öldürüldü, 1 subay ve 3 asker esir alındı. Düşmanın silahları ele geçirildi. "

"15.2.1983'te peşmergeler, Kasrok 'Stratejik köyünde' rejime bağlı bir casusu idam ettiler. " "17.2.1983 günü peşmergeler, Dihok-Mangleş arasındaki yol üzerinde düşmana bir pusu kurdular. Bir panzer ile iki askeri arabayı pusuya düşürdüler. Peşmergeler hızlı bir biçimde saldırarak iki arabayı tahrip ettiler, panzer ise kaçtı. Ayrıca 7 asker öldürüldü ve 5 askerde yaralandılar. " "20.2.1983'te peşmerge-

ler, Süleymaniye il sınırları içinde Kenar ve Çuwarda arasında bir pusu kurdular. Pusuya düşen askeri ve sivil polis arabalarına saldırdılar. 5 sivil polis öldürüldü ve 11'i de yaralandı. Yine 15 asker öldürüldü ve 11'i de yaralandı. İki araba tahrip edildi. Daha sonra düşman buna misilleme olarak Mikokiyân köyünün halkını toplayarak işkence yaptı; 2 vatandaşı şehit etti ve birini de yaraladı. " "28.2.1983 gecesi, IKP ve I-KDP peşmergelerinden oluşturulan ortak bir kuvvet Akrê kasabasına girdi. Faşist BAAS örgütü merkezine, sivil-polis sorumlusu suçlu yüzbaşı Abbas Hidir'in evine, istihbarat subayının evine saldırdı. Çatışma saat 22.40'tan 23.45'e kadar devam etti. Ayrıca peşmergeler, PTT binası yakınında caddenin üzerine bir pusu kurdular. Bir panzer pusuya düştü ve içindekilerin tümü öldürüldü. Fakat bu çatışmada mam Şêx Ahmet Suriçi adındaki bir KDP peşmergesi şehit oldu. "

Bütün bunlar, bültenlerde yeralan eylemlerin bir kısmıdır. Ocak ayına ait bültenin yazdığına göre, bir aylık süre içinde 40'tan çok irili-ufaklı eylem yapılmış. Bu eylemlerde toplam olarak 17 askeri araç ve 5 askeri koğuş tahrip edilmiş; 9 subay ve istihbarat sorumlusu, 115'in üzerinde asker ve polis ile 7 çahş öldürülmüş; 75'in üzerinde asker yaralanmış; 7 asker esir alınmış ve çok sayıda malzeme ele geçirilmiş. Çahş diye; Saddam rejimiyle işbirliği yapan ve onun adına muhalefet güçlerine ve halka karşı savaşan hainleri tanımlıyorlar. Rejim, resmi güçleriyle yenediği muhalefete karşı savaşırken çok sayıda sivil hain milis güç örgütlemeye çalışıyor ve bunun için bol miktarda para ve silah ortaya koyuyor. Yine aynı bültenin Şubat sayısının yazdığına göre, bir aylık süre içinde 20'den çok eylem yapılmış. Bu eylemlerde 6 askeri araç tahrip edilmiş, 2 subay ve istihbarat sorumlusu, 50 asker ve polis ile 16 çahş öldürülmüş, 35 asker ve polis yaralanmış, 6 asker esir alınmış ve malzeme ele geçirilmiştir.

Devamı S: 23'te

3

Baştarafı Geçen Sayıda

Emperyalizm ve proletarya devrimleri çağında, özellikle de Kürdistan'daki biçimiyle ilerici bir harekete önderlik edemeyecek feodal aşiretçi bir gücün önder bir güç olarak ortaya çıkması, yenilginin temel nedenidir. Modern bir ideoloji ve politikaya sahip olmayan bu güçler, karşılarında son derece şoven bir milliyetçilik temelinde örgütlenen, imparatorluğun emperyalist amaçlarını iliklerine kadar duyan gücü bulunca, yenilgi kaçınılmaz olmuştur. Emperyalizm koşullarında milli kapitalizmi yaratmak için, içte işçi-köylülerinin yoğun sömürsünden başka bir olanağı olmayan, bunun için en elverişli bir alan olması nedeniyle de Kürdistan'daki insanları sınıfsal gelişmesi için temel bir alan olarak görmekten başka bir olanağı bulunmayan ve sınıfsal zayıflığı nedeniyle de buradaki insanları dünyanın herhangi bir bölgesindeki kapitalist sömürünün çok çok ötesinde ancak hayvanlardan elde edilebilecek bir sömürüyle sömürme konumunda olan bir burjuvazinin gelişmiş askeri, siyasi, ideolojik gücü ile bu olumsuz toplumsal güçlerin Kürdistan'da bulunuşu karşı karşıya getirildiğinde, yenilgiden sonra doğacak durumun çok elverişsiz olacağı açıktır. Nitekim, isyanlar bittiğinde teslim alınan şey, sadece bir ulusal hareket ve sömürünün feodallerin elinden alınması değil, tümüyle toplumsal ve ulusal varlığını, bu teslimiyet ve yenilgi temelinde Türk kapitalizminin sosyo-ekonomik kuruluşu ve uluslaştırıcı etkisi altında her yönüyle erime ve tükenme sürecine alınmasıdır. 1940'lardan 1960-70'lere kadar yaşanan süreç budur.

Yeniden teslim alınan feodaller, artık sadece yenilen bir sınıf olarak kalmayacak, kurtuluş Türk burjuvazisinin içinde erimekte göreceklerdirdi. Bu, sultan Abdülhamit döneminden biraz daha farklı bir durumdur. Artık bunlar için sınıf olarak yaşamak, ancak Kürt halkının ulusal ve toplumsal özelliklerinden tamamen soyunmak ve Türk olmakla mümkündür. Türk burjuvazisi bunlardan, egemen bir sınıf olmak istiyorlarsa kendilerini ulus olarak inkar etmelerini istemektedir. Bu sınıf, teslim olma durumundan ve sınıf çıkarları daha çekici geldiğinden ötürü böyle bir durumu seve seve kabul etmiş, kapitalizmin sömürü çarkı içine girmekte kendisini son derece sorumsuz ve rahat olarak görebilmiştir.

Yüzyıllardan beri uzlaşmış, teslim olmuş, ihanet etmiş Kürt egemen sınıfları, 1940'lardan itibaren Türk burjuvazisinin uluslaştırıcı potası içinde bir Türk'ten daha çok Türk gibi, Türk burjuvazisinin çıkarlarını kollayan ajanlar durumuna dönüşmeye başlamışlardır. Türk burjuvazisinin baskı, katliam politikası içinde diğer tüm azınlık uluslara kabul ettirilen bu durum, ağırlıklı olarak 1940'lardan sonra bu kesime de kabul ettirilmiş, bu durumu sınıf çıkarları için uygun gören Kürt egemenleri bir daha direnme sorununu aklından bile geçirmemişlerdir. Türk devletin birliği ve bütünlüğünü, kendi sınıf çıkarları açısından herkesten daha çok savunmaları gerektiği, ve bu nedenle de Kürt ulusal değerlerine sahip çıkmak bir yana bu değerlere herkesten daha fazla saldırımları gerektiği gibi düşmanca bir temelde ideolojik, politik ve ulusal yönelme içine girmişlerdir.

Kürdistan halkı yoğun bir ulusal ve toplumsal imha ve sömürü ortamı içinde geçen yakın tarihi sürecinde, kendi bağrından çıkan, fakat en büyük ihaneti ondan gördüğü, çağla bütünüyle çelişki içinde böylesine ucube bir sınıf tanıdı. Afrika ve Asya'da bir çok ulusun egemen sınıfları, emperyalizme bağımlılık koşullarında da olsa milliyetçiliğe yönelir, 1945-60-70'ler döneminde dünya halkları güçlü bir ulusal kurtuluş sürecini yaşarken; küçük-burjuvazi de dahil tüm Kürt egemen kesimlerinin herşeyi inkar ederek, hakim ulus içinde erime yolunu seçmeleri gerçekten de günümüzde ender rastlanılan bir durumdur. Kürt egemen sınıfları, dünya halkları ulusal kurtuluşlarının zirvesine çıkarken, ideolojik, politik ve uluslaşmanın diğer alanlarında örgütlenme yapmak bir yana, bu konuda en basit bir bilinç üretme zahmetine bile girmemişlerdir. Kısaca onlar, beyinlerini ve yüreklerini çağın bu güçlü akımından tümüyle uzak tutmuşlar, ABD emperyalizminin işbirliğine yönelen bir burjuva ulusculuğunun tükenmiş çemberi içinde kendilerine yer yapmak istemişlerdir.

Dünya halklarının kurtuluş mücadelelerinin zirveye ulaştığı dönemde, toplumsal ve ulusal kurtuluşu önderlik edecek modern bir gücün ortaya çıkmamış olmasının yararlanarak, bu rezil oyunu çok rahatlıkla oynatabildiler. Burjuvazinin çeşitli çıkar küklerinin çatıştığı demokrasıcılık oyunu altında din ve aşiret ideolojisi

gibi her türlü gerici tortuyu örgütlendirerek, bu ihanetlerini daha da katmerli bir hale getirdiler. Kendi sınıfsal ihanetleri yetmiyormuş gibi, bu ihanetlerini, henüz modern güçlerin temsilcilerinin ortaya çıkmadığı böyle bir dönemde tüm toplumsal ve ulusal değerlere yansıtmanın mücadelesi içine girdiler. Bir milletvekili olabilmek, bürokrasi de bir koltuk kapabilmek, bir bankadan kredi koparabilmek, bir acenta açabilmek, bir arababir kat alabilmek v.s. gibi çıkarlar adına, tüm zehirlerini topluma kusmaktan geri kalmadılar. Bütün bunları ise, çağda hiçbir eşi bulunmayan bir ihanet temelinde elde etmeye çalıştılar. Bu aşiret reisleri ve toprak beyleri, bu tarihte kapitalistler haline geldiler. Kimisi komprador, kimisi toprak ağası, kimisi tüccar veya bürokrat oldu.

İşte, çağımızın her türlü ulusal ve toplumsal kurtuluş öğeleriyle tam bir çelişki içinde olan, çağı çağ yapan bütün değerlere yabancı olduğu halde, çağda yaşadığını iddia eden böyle bir kesimin ortaya çıkması, Kürdistan'daki yabancılaşmanın ve ulusal kurtuluş mücadelesinin geriliğinin en önemli iç sosyal etkenini oluşturmaktadır. Tarihte hiçbir egemen sınıfın kolay kolay kabul etmeyeceği fosilleşmiş ideolojik, politik ve maddi çıkar yaklaşımları içine girecek uzun bir süre yaşayan bu sınıfın varlığı, Kürdistan'ın talihsiz bir gerçeğidir. İdeolojik ve politik olarak Türk burjuvazisine tamamen bağımlı olan ve ajanlık temelinde kapitalistleşen bu sınıfın, ulusal kişilik olarak Türk burjuva uluslaşmasını tercih etmesi, Türk dil ve kültür öğeleri içinde erimeyi bilinçli olarak kabul etmesi, dünya halklarının en aydınlık dönemi olan 1940-70 yıllarının Kürdistan halkı açısından en karanlık, en durgun ve en çok zehirlenen bir dönem olarak geçmesine yolaçmıştır.

Bunlar, sadece mensup oldukları ulusa karşı kendi sınıf intiharlarını yapmamışlardır. Bunun da ötesinde, kurtuluş mücadelelerinin yükseldiği bir çağda halkı her türlü ulusal kurtuluşçu düşünceden alıkoyup, ulusal ihaneti ve inkar aşılara, kendi öz sınıf çıkarları gereği Türk kapitalizmiyle çelişki içinde olması gereken pazar üzerinde hiçbir bir savaş vermemiş, ve böylece hiç olmasa Kürdistan'da da kapitalizmin gelişmesini hızlandırarak modern güçlerin en erkenden ortaya çıkmasına yolaçacak olan böyle bir görevi de yerine getirmemişlerdir. En küçük bir direnme göstermeden hakim ulusun dilini ve kültürünü gönüllü olarak kabul etmiş, tüm toplumun ulusal eritme politikası içine alınmasını normal bir olay gibi propaganda etmişlerdir. Emperyalizm ve her türlü gericiliğin çıkarlarını dile getiren burjuva kültürün benimsenmesini yalnız kendi sınıf kişiliklerinde yerine getirmekle kalmamış, bu kültürün sefil bir propagandasını yaparak, toplumu bununla zehirlemeye çalışmışlardır. Hatta, Kürtçe konuşmanın horlandığı bir durumun yaratılmasına dahi göz yumabilmiş, bu kültürü benimsememiş olanların kompleks içine itilmesine de yine bunlar neden olmuşlardır. Özgür, bağımsızlık, demokratik bir kültür yaratma bir yana, sanki dünyada böyle bir kültür hiç yokmuşcasına bir çalışma sürdürmüşlerdir. Onların bu konuları nedeniyle de, bütün bir halk tarihini unutmada varolması gelmiş, Kürt halkının tarihte hiçbir zaman varolmadığı yalanı, 1960-70 yıllarında adeta zihinlerde bir gerçek haline getirilmiştir. Tarihin bu biçimde yadsınması, gerçeğin bu kadar çarpıtılması, yalanın bu ölçüde güçlü bir şekilde beyinlere çakılması gerçekleştirilmiştir.

Denilebilir ki, bu kesim olmayıp, halk karşısında doğrudan hakim ulus burjuvazisini bulsaydı, ulusal ve toplumsal yapısı bundan bu ölçüde zarar görmeyecekti. Kendisinden olmayan yabancı bir ulusun burjuvazisinin dili ve kültürü onda erkenden bir tepki doğuracak, bu erken tepki de erken bir direnmeye götürecekti. Direkt bir İngiliz, Fransız sömürgeçliği gibi, Türk sömürgeçliği de daha başlangıçtan bu ajan kesimler kullanılmadan geliştirilmiş olsaydı, direnme daha hızlı gelişir, bu karanlık ve durgun dönem bu kadar uzun sürmez, bu kadar tahripkâr sonuçlar vermezdi. Bu nedenledir ki, Kürdistan'daki bu kesimin, açık düşmanın sınıf konumundan daha tehlikeli bir durumu vardır.

Tüm dünya halklarının klasik sömürgeçliği paramparça ederek bağımsız uluslar haline gelip, bir çoğunun sosyalizme yöneldiği, bir kısım ülkede sosyalizmin inşa edildiği 1960'lı yıllara gelindiğinde, Kürdistan'da hâlâ klasik sömürgeçliğin en tahripkâr biçiminin yaşanması ve bu yaşantı içinde halkın kendi öz ekonomik, sosyal, kültürel ve ulusal çıkarları doğrultusundaki örgütsüzlüğünün zirvede bulunması, yukarıda belirtilen

nedenlerden ötürüdür. Örgütsüzlüğün en gelişkin biçiminin yaşandığı böyle bir durumda, dinsel ve aşiret guruplaşmaları varlıklarını sürdürüyordu. Fakat, her birisinin içine bir kaç tane MIT ajanı yerleştirilmişti. Yani Kürdistan adına güç denilen şey, içinde MIT'in ağıllarını ördüğü birer örümcek yuvaları idiler. Bu durumlarıyla bunlar halk adına bir güç değil, düpedüz halkı her yanı ile kendilerine bağlayan, içinde çok ihanetçi bir yuvanın inşa edildiği güç mihraklarıydılar. Bu güçlerin varlığı, bir ulusu içinde tamamen boğmayı amaçlayan bu ağlının örülmesiyle ulusal imhanın artık tümüyle gerçekleştirildiği inancı yaratıyordu. Bu nedenle bunlar öz bir güç olamazlardı.

Egemen sınıfın bu konumuna karşın, emekçi halkın durumundaki gelişmelerde şöyle idi:

Emperyalizmin dünya çapında geliştiği 1940'lardan itibaren ABD eliyle yeni-sömürgeçliğin Türkiye'ye girişi, kapitalist pazanın gelişimini burada hızlandırdığı gibi, bunun bir uzantısı olarak Kürdistan'da da hızlandırmıştır. Bu süreçte egemen sınıflar yukarıda belirtilen yönde bir gelişme gösterirken, emekçi sınıflar eski feodal serflik kurumlarından sıyrılarak kısmen köylülük, kısmen de proleterleşme süreci içine girmişlerdir. Sömürgeci kapitalizmin Kürdistan'ı etkilemesi oranında proleterleşme artmıştır. Hem batı Avrupa ve hem de Türkiye'nin metropollerini için ucuz emeğe gereksinme artıp, tanımda kapitalizmin gelişmesine bağlı olarak Adana ve Ege gibi alanlarda ırgatçılık önem kazanınca, yine inşaatçılık gibi son derece zor bir iş kolu önem kazandıkça, eskinin aşiret bağı içindeki emekçi Kürt insanının yavaş yavaş böyle bir proleterleşme süreci içine alındığı görülmektedir.

Aşılması çağdaşı ideoloji ve inançlarla bezenmiş bu insanlar, modern toplumun en çok gelişmiş bulunduğu Avrupa'da çok farklı ulusal koşullarda proleterleşirken, Türkiye'de de Çukurova ve Ege bölgesinde toprakta ırgatçılık biçiminde, İstanbul, Ankara gibi metropol kentlerinde hamallık, inşaatçılık, işportacılık gibi toplumun en tortu işlerinde ve kapıcılık gibi hizmetçilik kollarında; Kürdistan'ın yeraltı, yerüstü zenginlik kaynaklarının sömürü alanlarında, toplumun ve ulusal değerlerin gelişimi doğrultusunda olmayan soyguna ve talana hizmet temelinde dengesiz bir biçimde geliştirilen bir proleterleşme sözkonusudur. Kürdistan'da ulusal kurtuluşla sahip çıkması gereken modern gücün, böylesine elverişsiz bir biçimde ortaya çıkma durumu vardır. Egemen sınıflar kapitalizme yönelirken, Kürdistan toplumunun bel kemiğini oluşturan köylülük, toprakta çivilenmiş gibi kalmıştır. Ne sömürgeci kapitalizm tarafından iş olanakları yaratılmış, ne de yerli kapitalistlerden iş bulabilmişlerdir. Toprakta kapitalizmin gelişmesi ile birlikte tümüyle işsizleşen ama iş bulamayan, topraksızlaşan ama topraktan kopamayan bir sınıf durumuna gelmiştir. İşçileşmek zorunda olduğu halde, elverişli sanayi kentleri olmadığından, Avrupa ve Türkiye'nin metropol kentleri de kendini kabul etmediğinden işçileşemekte, eski, geri, köylülük yapısından kurtulmak zorunda olduğu halde kurtulamamaktadır. Fakat artık, eskiyi yaşamasa da objektif olarak imkansız olan bir durumdadır. Kendi yaşamını düzenlerken, ne eski toplumdan, ne de yeni kapitalist toplumdaki en küçük bir olanak bulamamaktadır. Nüfusu sürekli artan köylülük için, en soysuzcasına bir proleterleşme dahi bu nedenle bir nimet olmuştur.

Egemen kesimin bu biçimde evrimleşmesinin etkileri kendisini kent küçük-burjuvazisinin oluşmasında da göstermiştir. Egemen kesim topraktan kopup şehirlere taşındığında kimisi kompradorlaşarak, kimisi bürokratlaşarak, kimisi memur veya acenta sahibi gibi çeşitli namlar altında sınıf niteliğini değiştirirken, doktorluk, avukatlık, memurluk gibi alanlar küçük-burjuvazinin türediği alanlar olmuşlardır. Hakim ulusun uzanmadığı bu alanlarda, yerli egemen kesimlerden kopma, özümsemiş bir küçük-burjuvazi gelişmiştir.

Küçük-burjuvazi de hakim ulusun dili, kültürü, çıkarları ortamında gelişmek, kendi yerli egemen sınıflarının yeni dönemde içine girdikleri teslimiyetçi yapının izlerini taşımadık durumundaydı. İşte bu ikili sınıfsal şartlandırma, Kürdistan'daki küçük-burjuvaziyi en tanınmaz sınıflardan birisi haline getirmiştir. Kentlerde türeyen kent küçük-burjuvazisi, aslında sınıf olarak sömürgeçliğe karşı direnmeye gerekirken, kendisini oluşturan koşulların elverişsizliği nedeniyle çok olumsuz bir kesim olarak yükselmiştir. Oluşumuna yolaçan sos-

yal etkenler, onu, 1940-50'lerden itibaren Kürdistan'da gelişen kentlerde ulusal amaçlar ve kültürel yönden uzun vadeli kurtuluşunu görmeyen çok yönlü çıkar ilişkileri arama durumunda bırakmıştır. Herhangi bir ulusal amacı olmadığı gibi, hakim ulusun ulusal amaçlarını da ciddi olarak paylaşmamaktadır. Böyle bir uluslaşma kendisine herhangi bir çıkar vaatmediğinden, fazla ulusçu olmaya gerek duymamaktadır. Ne ekonomide, ne de siyasette yükselme olanakları bulamamaktadır.

Bütün bu olanakları elde etmesi için ise ezilen ulusa yönelmek, yeni bir kültür, ideoloji ve siyaset oluşturmak zorundadır. Fakat kendisini yaratan sınıfların ideoloji, politika ve kültürleri ortada iken, son derece yapay bir sınıf olarak kendisinden böyle bir yaratıcılık beklenemez. Sınıf olarak toplumda fazla bir değer taşımayan, hiç bir yaratıcılık özelliği bulunmayan bu sınıfa, öyleyse yapacak tek şey kalıyor: gününü gün etmek, gününü kurtarmaya çalışma, bir meslek sahibi olmayı elde edecek en büyük nimet kabul etme gibi sefil bir yaşantı, Kürdistan'daki küçük-burjuvaziyi karakterize eden özelliklerdir. Küçük-burjuvazi kendisini sınıf olarak formüle edememektedir. Egemen sınıfların en irileri bu role aday olduğundan, ajanlıkta yapamamaktadır. Kendisine gerek duyulmadığından, isteğini rağmen ajanlıkta da karşılık bulamamaktadır. Halka hizmet etmek istese, kendisini küçük-burjuva yapan günlük çıkarları zedelenecik, en sert baskıyla karşı karşıya gelecektir. Bu açıdan ulusal kurtuluşu yönelmek de kendisi için düşünülemez bir olaydır. Hem hakim ulusa, hem yerli uzantılarına çok bağlı türeme bir sınıf olduğundan, ne yüreği ne de beyni buna yetmemektedir. Küçük-burjuvazinin, sınıf olarak Afrika'da bir çok ulusal kurtuluşu önderlik ederken, Kürdistan'da en küçük bir ürün vermek bir yana, ulusal ve toplumsal örgütlenişte kendisini bile örgütlemeye cesaret edememesi, çokyoksul bir sınıf olmasına rağmen ideolojik ve politik olarak böyle bir konumda ortaya çıkmasından ötürüdür. Yine dünyanın bir çok yerinde büyük kahramanlıklar yaratan bu sınıfın, Kürdistan şartlarında böylesine cüce kılması, hatta hakim sınıfın, ihanetine ek olarak bir de bu en soysuz ahlaki düşkünlüğü meziyetmiş gibi sergilemesi, her alanda toplumun baş belası olarak, kendini dağıtmayı, tembelliği, serserliliği, her türlü ahlaksızlığı bir ideoloji haline getirmesi de, bu ortaya çıkış koşullarından kaynaklanmaktadır. Kürdistan'daki ezhirlenmenin bir kaynağını da, bu kesim oluşturmaktadır. Türk kapitalizminin gelişmesi temelinde ortaya çıkan ve kaynağını da, feodallerin, şeyhlerin teşkil ettiği öğretmen, avukat, doktor vs. meslekler altında şekillenen bu kesim, oluşum tarzından ötürü Kürdistan'da ulusal kurtuluşçu yönde bir rol oynayamamıştır.

Gerçekte, Kürdistan'daki sınıfları içinde bulundukları durum nedeniyle, gerçek bir sınıf olarak değerlendirmek de pek mümkün görünmemektedir. Çünkü, bir sınıfı sınıf yapan onun üretim içindeki yeri, bu yere uygun olarak ideolojik ve politik yapısı ve örgütleniş durumudur. Kürdistan'daki bu kesimler, 1970'lere gelindiğinde kendileri için bir sınıf değildiler. Kendi çıkarları doğrultusunda ideoloji ve politika üretme ve örgütlenmeleri bir yana; hakim ulus içinde erimeyi tercih ettiklerinden hakim ulus insan ettiği ölçüde onları örgütlemekte, eğitmekte, kültür vermektedir. Kaldı ki, hep-sini aynı tarzda eğitip, örgütlemesine de gerek yoktur. Bu nedenle de daima sallantıda olan bir yapıları vardır. Bu, onların bir diğer karakteristik özelliğidir.

1970'lere gelindiğinde Kürdistan'daki örgütlenme durumunu çok genel hatlarıyla şu biçimde çizmek mülağal olmayacaktır: Emekçiler açısından son derece elverişsiz bir durum vardır. Proletarya her tarafa savrulmuş durumdadır. Gelmış olduğu son derece fosilleşmiş bir yapı ve içine yuvarlandığı Avrupa gibi yabancı ulusal koşullarda, bu proletarya ne duruma gelecekti. Bu kadar çelişik koşullarda kendisini nasıl örgütleyebilecekti. Bu nedenledir ki, bu konuda korkunç bir örgütsüzlük ve yabancılaşma sözkonusudur. Köylülüğün de, nasıl yaşayacağından emin olmayan kararsız bir durumu vardır. Ne eski toplumda, ne de yeni toplumda bir umut görememektedir. Kararsız olduğu oranda da örgütsüzdür. Egemen ulusun da, kendi sosyo-ekonomik şekillenmesi ve ulusal bünyesi içinde bu sınıfları azar azar eritme, zatene sınırlı olan eritme fonksiyonunu da tam olarak yerine getiremem durumu vardır. Adeta böylece can çekişen bir ulusal-toplumsal organizmayı ölüme terk ettiği sözkonusudur.

Bu tabloyu tamamlamak açısından aydınlann durumuna da değinmek gerekecektir. Aydınlann sınıflarla yakın ilişkileri vardır. Sınıfsal durum, aydınlann durumunu yakından karakterize eden sınıfların şekilsizliği, örgütsüzlüğü, ideoloji ve politikadan yoksunluğu bu derece gelişmiş iken, güçlü aydınlann çıkması beklene-mez.

Dünyada aydınlr, ister burjuva milliyetçiliği biçiminde, ister Marksist-Leninist ideoloji ve politikanın geliştirilmesi, uygulanması yönünde olsun, toplumsal kurtuluşta en etkin kadro olma rolünü oynarken, Kürdistan'daki aydının ne ile uğraştığını anlamak zor olmaktadır. O, eğer bir öğretmen olmuşsa Kürdistan'ın dayanılmaz hayat koşullarında bunu bir nimet sayar.

Bir avukat olmuşsa, bu ince meslek sayesinde nasıl katmerli bir sömürü elde edeceğini; eğer bir doktor olmuşsa, bu kadar hastalıkla ilgili derbeder olan bir toplumu nasıl insafsız sömüreceğini düşünür. Ve bir de o, daha sert bir görevle gelmiş bir bürokrat olmuşsa, eli altındaki insanları daha amansız biçimde nasıl ezecğini düşünür. Kürdistan'daki aydının yöneldiği eğilimler bunlardır.

Devrimci ideoloji ve politikanın oluşturulmasının ve örgütlenilmesinin temel gücü olan ve bu yıllarda dünyada büyük gelişmeler yaratan aydının, Kürdistan'da böyle bir konuma girmeyişini izah eden nedenler bunlardır. Bunların da bu yapılarıyla devrimci ideoloji ve politikayı örgütleme, ulusal ve toplumsal kurtuluşu yönelme değil, tersine bu rol kendilerinden beklendiği halde bundan uzak durma gibi bir durumları vardır. Ağırlıklı olarak kent küçük-burjuvazisinden gelen Kürdistan aydınları, kendi öz görevleri olması gereken ulusal ve toplumsal kurtuluş için modern ideoloji, politika ve örgüt yaratma görevine tam da kaynağına yakışı tarzda ihanet etmişlerdir. İşte 1960-70 yıllarına gelindiğinde, ulusal ve toplumsal haklara en fazla sahip çıldığı çağın bu döneminde büyük durgunluğun, kofluğun, dağılmanın, çürümüşlüğün yaşandığı, herşeyin ucuza satıldığı Kürdistan'da, aydınlann durumu da böyledir. Elbette ki, bu onların içinden gelmiş oldukları sınıfların oluşum özelliklerinden kaynaklanmaktadır.

Kürdistan'da modern örgütlenmenin durumunun neden bu kadar geri olduğu izah edilirken, bunun tarihsel temelini görmemek mümkün değildir. İçinde yaşadığımız ulusal kurtuluş ve örgütler çağında, partizis ve örgütsüz hiçbir halk, hiçbir sınıf ya da tabaka bulunmamaktadır. Toplumun ekonomiden siyasete kadar her alanda yoğun bir örgütlenmeyle tanıdığı bu yıllarda, çağın bu gelişimine karşılık Kürdistan'da siyasi bir güç olma, hatta direnmek bir örgüt kurma yönünden bu kadar geri bir durum yaşanmamaktadır. Kürdistan'da eğer bir örgütten bahsedilecekse bu işgalci Türk ordusu ve Türk devletin sivil-bürokrat örgütlenmesidir. Bir halkın dilinin ve kültürünün yokedildiği araçlar olarak kullanılan örgütlenmesi, yeraltı ve yerüstü kaynaklarının ve emeğin yağmalandığı, ortaya çıkan değerlerin yok pahasına elinden alındığı ekonomik alandaki örgütlerdir. İşte devlet tekelleri, devlet çiftlikleri, malmale ofisleri, et-balık kurumları vs., bütün bunlar ekonomik alanda halkın kendi öz çıkarlarının örgütsüzlüğe sevk edilerek sömürgeçliğin örgütlendiği alanlardır. Dolayısıyla da ekonomik alandaki örgütsüzlüğün kaynaklarıdır. Bir tarafta hakim ulusun her alandaki örgütlülüğü, bir tarafta bir halkın tüm bu alanlardaki örgütsüzlüğü vardır. Birisinin gelişmesi diğerinin yokluğundan geçmekte, hakim ulus bu örgütlenmeler altında gelişirken, Kürt halkının ulusal değerleri tamamen tahrip edilmekte, ulusal şekillenme şekilsizliğe dönüşmektedir. Yalnız ulusal örgütlenmenin olmaması durumu değil, buna hizmet eden ideoloji ve politikanın, örgütlerin kişilerin yaratılması, geliştirilmesi durumu vardır. Askeriyeden ekonomiyeye, kültürden eğitim alanına kadar en tüketici ve imhacı ideoloji ve politikanın hizmetinde olan örgütlerin, bu örgütlerin yürütücüleri olan kadroların geliştirilmesi sözkonusudur. 1970'lere gelindiğinde, Kürdistan'da toplumsal, ulusal ve diğer alanlarda gelişmenin olmayışının örgütlenme alanındaki sonuçları bunlardır.

1970'ler, emperyalizmin dünya çapında en yoğun bunalımı yaşadığı, emperyalist burjuvazinin toplumu her alanda dağıtıp, çançeşir hale getirdiği, yani örgütleyen bir sınıf olmaktan çıkıp, toplumu ekonomik, siyasi, sosyal, kültürel alanlarda bunalımdan bunalıma düşürdüğü ve bu bunalımları en ağır biçimde halk-

lara ödettiği bir dönemdir. Bunun en kötü kopyası da, emperyalizme en kötü bağımlılığı yaşayan Türk burjuvazisinin örgütlenmesinde görülmektedir. Başlangıçtan beri ilerici konumu çok cılız olan Türk burjuvazisi, emperyalizm koşullarında bir milli kapitalizm oluşturamamış, dolayısıyla güçlü bir ilerleme etkisi haline getirememiştir. Emperyalizme bağımlılığın iyice geliştiği 1950'lerden sonra, dünya genelinde can çekişme dönemine giren kapitalizm, etkisini ağırlıklı olarak burada da göstermiştir. Türk burjuvazisinin bu gerileşme, toplumu çıtırmadan çıkarma, anlamsız bir sömürü içinde tutma durumu yansımasını siyasi alanda bulmuş, Türk burjuvazisi en kanlı rejimlerden birisi olan faşizme yönelerek çöküşünü durdurmaya çalışmıştır. Enflasyon ve işsizlik sürekli artarken, emperyalizme bağımlı ekonominin sürdürülmesi bile olanaksız hale gelmiştir. 1980'lere gelindiğinde ise ekonomi tümüyle durmuş, milyarlarca dış borcu faizlerle bile ödenemez duruma gelmiş, enflasyon yüzde yüzleri aşan bir tirmanış gösterirken, dünyanın her tarafına işçi gönderilmesine rağmen işsizlik dev boyutlara ulaşmış, köylülerin ürünleri ellerinden yok pahasına alınmış, halkın günlük ihtiyaçları dahi kasıtlı olarak dışarıya satılmış, fakat Türk burjuvazisi bütün bunlara rağmen yine de ekonomiyi kurtaramamıştır. Toplumu sosyal ve ahlaki alanda tümüyle bir çöküş içine itmiştir.

Bu sınıf, her alandaki bu çarpık yapısının en kötü bir taktiklidi Kürdistan'da yaşatmaktadır. Kendi elindeki toplumu bile örgütleyemeyen bu sınıf, Kürdistan'da çok iğrenç çıkarlar, kaba sömürü, askeri işgal ve bu temelde halka karşı bir savaş dışında neyi örgütleyebilir. Bugün yaptığı da emperyalizmin çıkarlarına bağlı olarak halka karşı bir savaşın ve işkencenin örgütlenmesidir. Yine, çocuklara varana dek uygulanan en kasabandan bir asimilasyonun örgütlenmesidir. Artık son bir çabayla yeraltı, yerüstü kaynaklarının yeniden örgütlenmeye tâbi tutularak sömürülmesidir.

Türk burjuvazisi kendi sosyo-ekonomik ve ulusal gelişmesi içine bile alamadığı ve hatta kendisinin çıktığı böyle bir dönemde, Kürdistan'da hangi anlamda bir örgütlemeyi gerçekleştirebilir. Kendi çıkarlarını bile örgütlemeye bu kadar geri bir konuma düşen bir sınıf, tüm topluma ancak bir yıkım getirebilir. Türk burjuvazisi, bu çöküş döneminin tüm zehirini Türkiye'ye olduğu gibi ondan daha da fazla Kürdistan'a kusmaktadır. Çağımızla en çok gelişen nokta da burasıdır. Bir sınıf, eğer toplumsal kurtuluşu önderlik edecek gücü kendinde buluyorsa, o sınıfın siyasi politikası yürüyordur. Yine, toplumsal güçleri geliştirme yeteneğine ve üst yapıda böyle bir gelişme şansına sahipse, ve bir ulusu geliştirmede ilerici bir yeteneği varsa, o sınıfın yaşama şans fazladır. Böyle bir sınıfın ortadan kaldırılması zordur; çünkü, henüz yeteneklerini tümüyle ortaya koymamıştır. Bu anlamda, Marks'ın *"Bir sınıf yeteneklerinin tümünü kullanmadan tarih sahnesinden silinemez"* be-lirlemesi kesindir. Fakat artık içine geline nokta da Türk burjuvazisinin böyle bir sınıf olmaktan çıktığı, topluma ve uluslaşmaya ileri doğrultuda bir hız veremeyeceği ortadadır.

Türk burjuvazisi, özellikle elverişli dış şartlardan ötürü belli bir kapitalistleşmeyi devletçilik biçiminde başarmış, Türk uluslaşması açısından belli bir adım atmıştır. Ama, bu bile çok sınırlı bir adımdır. Emperyalizme bağımlılığın gelişmesinden sonra ve özellikle emperyalizmin III. bunalım evresinde bu sınıfın, artık Türk halkına da ilerici anlamda vereceği bir şey yoktur. Bilakis, buradaki toplumu da işsizliğe sürüklediği, onu tümüyle emperyalizme bağımlı ve ekonomisini de içinden çıkılmaz hale getirdiği, siyasi alanda faşizmin ve bir savaşının içine ittiği görülmektedir. Artık sınıf olarak yeteneği kalmayan, kendi toplumunu dahi örgütleyemeyen bu sınıfın, Kürdistan'da savaş ve çok kaba bir sömürü dışında örgütleyebileceği hiçbir şey yoktur.

Bugün, özellikle generallerin yönetimi altında güçlü bir sınıf izlenimi verilebilir. Fakat, zaten bir sınıfın tükenmişliğinin en açık ifadesi de generalleri piyasaya sürmesidir. Siyasi-sosyal alandaki zayıflığını ancak böyle sırmalı, apoletli generallerle gidermeye çalışan, toplumu sadece bir kaç kişiye yönetebileceğini hissedenden bir sınıf, tümüyle çöküşün eşğine gelmiş demektir.

Kürdistan Toplumunda Örgütlenmenin Önemi ve işçi partisi üzerine

Bu sınıfın, bu kadar dağıtıcı, çözdürücü, geriletici etkisi sürebilir mi? Çağımızdaki gelişmeler de gözönüne getirilirse, genelde emperyalizmin, özelde ona bağımlı rejimlerin, toplumu altyapısından üstyapısına kadar çıkırından çıkarıcı bu durumları devam edebilir mi? Faşizm gibi zor rejimleri de uygulansa, özellikle bu ülkelerde bu sınıfların ayakta kalmasının artık bir anlamı kalmış mıdır?

Eğer yanıt olumsuzsa, o halde, içinde yaşanılan sosyalist devrim ve ulusal kurtuluş hareketleri çağında, Ekim devrimi temelinde emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı güçlü direnme savaşımını içinde örgütlenen halkların ve proleteryanın, emperyalizmin dağıttığı, anlamsızlaştırdığı toplumu ve ulusları yeniden örgütleme ve anlam kazanan bir yaşantı içine itmesi söz konusudur. Bunu Ekim devrimi temelinde geliştiren, iki savaş arasında güçlü temellerini atan, II. dünya savaşından sonra ise dünyanın 1/3'ünde sosyalist sosyo-ekonomik ve ulusal örgütlenmelerin gelişmesine yol açan çağın bu güçlü akışı, günümüzde de hızla devam etmektedir. Zaten, bir tarafın anlamsızlığı, karşıt çelişkinin geliştiğini ve bu gücün toplumu ve ulusu örgütlen-dirdiğini ortaya koyar.

Çağımızın bu güçlü akımı, Kürdistan'da yankısını nasıl bulacaktır? Dünya halklarının ilerlemesi doğrultusunda gelişen tarih, XIX.yy'dan itibaren Kürdistan'da başaşağı bir seyir izlemiş, toplumsal ve ulusal kuruluşu dağıtılarak, siyasal, askeri, ekonomik ve kültürel alanda daraltılıp yokluk sürecine itilmiştir. Bu durum emperyalizm çağında, emperyalizme bağımlı çok geri bir sınıfın elinde daha da geliştirilmiştir. Günümüzde de, uluslararası emperyalizmin en gerici piyonlarından birisi olarak, bu rolünü özellikle Ortadoğu'da ısrarla sürdürmeye çalışan bu sınıf, bu durumuyla Kürdistan'daki ileriye yönelik örgütlenmeyi tam bir savaş ve işkenceyle durdurmaya çalışmaktadır.

Biz bunların nedenlerini, daha çok tarihin gelişim biçimine ve tarihin şartlandığı bugünkü Kürdistan koşullarına bağladık. Geçmişte uygulanan zorun bir anlamı vardı, veya bu zor yürüyebilirdi. Osmanlı imparatorluğu döneminde, bir feodal sosyo-ekonomik kuruluşun başka bir feodal sosyo-ekonomik kuruluş üzerindeki zoru yürüyebileceği gibi, cumhuriyet döneminde de yürüyebilirdi. Çünkü cumhuriyet, kapitalist sosyo-ekonomik kuruluşu ve uluslaşmayı geliştiriyordu. Kürdistan'da ise feodal durgunluk yürürlükteydi. Fakat, şimdi bunlar aşılmıştır. Cumhuriyet rejimi ve onun yönetici gücü burjuvazi çöküşü doğru gitmektedir. Kürdistan ise objektif koşullarının olgunlaşmasına bağlı olarak içinde bulunduğu durumun anlamsızlığını sebepleri ve sonuçlarıyla birlikte görmeye, çağın güçlü akımlarını anlamaya başlıyor. Çağla kendi çelişkisi ve neden çağla böyle çelişkili bir duruma geldiğini görmeye, kendisini altyapıdan üstyapıya kadar böylesine anlamsız bir durum içinde tutan gücün kim olduğunu iç ve dış bağlantılarıyla, tarihsel ve güncel koşullarıyla tanı-maya, kavramaya başlıyor. Bu kavrayış, sonuçlarını gösterecektir. Eğer bir yerde toplum, bu kadar çığırın-dan çıkarılmışsa ve yine bir toplumun ulus olma gerçeğine bu kadar anlamsızca saldırılıyorsa, tersi bir süreç kaçınılmazdır. Bu toplumun, kendisini en devrimci bir tarzda bu anlamsızlıktan kurtarması söz konusudur.

Bir şeyin en radikal tarzda kuruluşunun, eskinin en radikal tarzda yıkılışına bağlı olduğu, sıkça söylenen bir sözdür. Alt ve üst yapısı emperyalizme bağımlı bir rejim tarafından bu kadar dağıtılan Kürdistan'da da, buna karşın en güçlü akımın çıkması, ideolojik, politik ve örgütsel gücüne yürüne yürüne kaçınılmazdır. Kürdistan'da büyük oranda dağıtılan bir ulusal-toplumsal durum yaşanmaktadır. Bu feodal dönemde böyle olduğu gibi, kapitalizde de böyledir. Yani her iki rejimin de topluma hiçbir şey vermemesi, tersine hücrelerine dek çözmeye ve örgütsüzlüğe sevkmesi söz konusudur.

Bu durumda Kürdistan'da, toplumsal alanda söz konusu edilebilecek olgular yıkılmıştır. Toplumun bundan daha fazla bir örgütsüzlüğe götürülmesi ve daha çok dağılmaya uğratılması mümkün değildir. Bu duruma radikal bir tarzda karşı koyuşta, bugüne kadar ki gecikmenin anlaşılır nedenleri vardır. Dış baskı ve bunun iç sosyal dayanakları temel sebeptir. Fakat, diğer yandan da bütün bu güçler nedeniyle yokluk sürecine itilen bir toplum vardır ve bu toplumun kendi yokluğunu istemeyeceği de açıktır. Eğer bir toplumda yükselen bir sınıf varsa, ve çağın akışı daha çok bu sınıfın ideolojik, politik, askeri önderliğinde geliyorsa, böyle bir durumun tümüyle değişmesi kesindir. Kısaca Kürdistan'da, burjuva sınıfın yapamadığını işçi sınıfının ve onun müttefiklerinin yapması söz konusudur. Ulusun yeniden kuruluşunu tam bir devrimci mantıkla geliştirebilecek maddi ortam, son 20-30 yıllık bir gelişme sonucu 1970'lere gelindiğinde ortaya çıkmıştır. Ve bu maddi ortama dayanarak olumsuz gidişi durdurabilecek sınıfın güç-

lerinin ortaya çıkış şansı artık belirmiştir. Sadece bir ulusal demokratik devrim değil, Kürdistan'da bir insan soyunun aşiret örgütlenmesinden dahi daha örgütsüz bir duruma itilmesinin engellenmesi söz konusudur. Çağımız, eğer üstün bir toplumun kuruluşuna hızla giden, burjuva ulusların yerine proleter ulusların olduğu bir çağ ise, Kürdistan'daki yeni gücün tümüyle bu işi savunmaktan başka bir çaresi olmadığı gibi, bu onun tarihi bir görevidir de.

Kürdistan'da gerçekleşecek şey, sadece bir devrim sorununun çözümü değildir. Hiçbir toplumda görül-meyen bir dağılmanın, çürümenin, çöküşün ortadan kaldırılmasıdır. Kürdistan'da tam bir yıkıntı vardır, ve bunun zıddı olarak da en iyi kuruluşun gelişmesi kaçınılmazdır. Kapitalizmin en çok geliştirdiği batı Avrupa ülkeleri gibi toplumlar, bugün sosyalist devrime en uzak durumdayken, kapitalizmin hiçbir şey vermediği toplumlar devrime en yakın olanlardır. Çünkü kapitalizm, hiçbir şey vermediği bu toplumlardan kendisine karşı korkunç bir direnme ve savaştan başka bir şey bekleyemez.

Kürdistan'da Türk kapitalizmi elinde geliştirilen ve tam bir yıkıma hizmet eden kapitalizmi ise, amansız bir savaşla devrilmekten başka bir akıbet beklemektedir. Onun içindir ki, savaşıma kalkacak güç, daha ulusal kurtuluşun ilk aşamasında sosyalizmin bu bölgede geliştirilmesinde en etkin kalelerden birisi olmaya adaydır. Bu, onun tarihsel ve toplumsal özelliklerinden ileri gelmektedir. Proleteryanın çıkarları doğrultusunda gelişmeyen hiçbir çaba Kürdistan'da sonuç alamaz. Kürdistan'da proleteryanın başka hiçbir gücün çağa layık bir hareket geliştirmesi düşünülemez. Kürdistan'da sözde burjuva içerikli bazı hareketler olmasına karşın, bunların ulusal kurtuluş hareketinin bir karikatürü bile olmamaları bu gerçeği gösterir.

Kendisini bu kadar anlamsızlaştıran bir kapitalizm, elbette çok çirkin karikatürler yaratabilir. Kendi yansımasını bulduğu bu çarpık karikatürlerden ise, hiçbir olumlu işlev beklenemez. Bu nedenle de, Kürdistan'da ulusal kurtuluş adı altında ortaya çıkan burjuva nitelikli hareketler, bu ad altında kendilerini ne kadar maskelemeye çalışırlarsa çalışsınlar, burjuva ulusal güçlerinin çirkin bir karikatürü olmaktan kurtulamazlar. Bunları, Marksist maske de takınmaları, ve halktan yana da gözükmeleleri ise en soysuzundan bir oportünizmdir ve kendilerinden başka kimseyi inandıramazlar. Onların bu çirkinlikleri kendilerini hemen ele verir. Bütün bunlar, Kürdistan'da en bir gelişmenin başlatılabilmenin soylu bir tarzda atamasını zorunlu kılar. Proleteryanın katıksız, açık, yalın, ihtilalci ve insanı geliştiren ideolojisi, politikası, örgütlenmesi ve önderliği olmaksızın, normal bir gelişmeyi sürdürmek bir yana başlatmak bile mümkün değildir.

Mevcut dağınıklık bu konuda bir engel olabilir mi? En soylu eserler, en yeni temelde geliştirilir. Bir yerde bir rejim en anlamsız duruma gelmişse, orada onun karşıtı olan rejiminde en güçlü tarzda ortaya çıktığını tarih sayısız örneklerle göstermiştir. En yoz kölecilik ortamında Avrupa feodalizmi doğdu ve en çürümüş Avrupa feodalizmi temelinde de Avrupa kapitalizmi. Kapitalizmin en gerici tarzda geliştirildiği Rusya koşullarında ise, Ekim devrimi doğdu. Bugün Kürdistan'da, en yabancılaştırıcı, en dağıtıcı ve toplumu başarıya gitmesi olanaksız bir zor içinde tutan bir kapitalizm söz konusudur. Böyle bir kapitalizmin olduğu bir alanda, ancak sosyalizm gelişebilir. Ve bu anlamda tarih, Ortadoğu halklarının kapitalizmle sağlayamadıkları gelişmeyi sosyalizmle sağlamalarını ve bunu da kapitalizmin en çok yıkıma uğrattığı bir alanda başlatmalarını kaçınılmaz kılmaktadır. Bu açıdan, mevcut örgütsüzlük bizi ürkütmemektedir. Aksine, bundan sorumlu olan gücün anlamsızlığı, onun çok kolay bir ajitasyon ve propagandayla gözden düşürülmesini ve onunla çok kolay bir boğuşmayı olanaklı hale getirmektedir. Bir halka bir şeyler veren bir rejimi, ajitasyon ve propagandayla sarsmak zordur. Ama hiçbir şey vermeyen, her şeyini götüren bir rejimi teşhir etmek, tecrit etmek ve yoketmek kolaydır. İşte, Kürdistan'daki gerçek budur. Onun içindir ki, bu, kapitalizme karşı sosyalizm güçlerinin çok lehinde olan bir durumdur. Batı toplumunda ajitasyon ve propagandayla fazla bir iş yapılamamasına karşın, Kürdistan'da çok şey yapılabilir. Bugünkü dünya koşullarında en soylu bir mücadelenin de Kürdistan'da verilmesinin şartları vardır. Bu anlamda bu dağınıklığın bizi ürkütmesi bir yana, güçlü bir cesaret uyandırdığı gerçeği ortadadır. Kapitalizmden kaynaklanan sınıfların bu elverişsizliğine rağmen, onunla çelişki içinde olan sınıfların önderliğinde bu işe sanılmanın bizi cesaretli kılması söz konusudur.

Bundan şöyle bir sonuç çıkmaktadır. Sömürgeci kapitalizmin şekilsiz bir sınıflaşmaya ittiği bu insanları, mücadelemiz rahatlıkla kazanabilir. Madem ki bu sınıflar, hatta ajanlaşma sürecini yaşayanlar dahi bu kadar anlamsız bir gücün elinde bu duruma düşmüşlerdir, bizde bunları kolaylıkla etkileyebiliriz. Bunlar, korkak sınıflardır. Korkaklıkları, kapitalizmden ve içinde bulundukları ilişkilerden ileri gelmektedir. Sosyalizmin cesareti, örgütlenme gücü işe karıştığında, çok korkak olan bu kesimleri dahi elde etmek kolaydır. Bir sınıfa cesaret veren şey, o sınıfın maddi üretim içindeki yeridir. Kürdistan'da tümüyle bir tabansızlık ve tavansızlık söz konusudur. Bunları, ne altta nede üstte tutmaya cesaret verecek bir durum yoktur. Bu nedenle, Kürdistan'daki tüm insan yığınlarını sosyalizmin eğitici, örgütleyici yüceltici etkisi altına almak ve savaşa çekmek zor olmayacaktır. Bizim elimizden onları güçlü bir ideoloji alamaz, ancak ve ancak onların bu anlamsızlığı alabilir. Ama anlamsızlıkla savaş, ileri bir yaşantıyı vaadeden bir ideoloji-politika ve örgütlülük altında yürütülüyorsa, anlamsızlığın fazla direktmesi mümkün değildir. Bu sefer devrim tarafından teslim alınması kolaydır. Hatta, egemen sınıfların ajan kesimlerinin dahi teslim alınması zor değildir. Bunlar, kısa birkaç çarpışmayla elde edilecek kesimlerdir.

Bugün en son zırhına bürünen Türk burjuvazisi, halklara karşı çıplak askeri zoruyla savaş açmıştır. Fakat tarihte de görüldüğü gibi askeri zor, toplumsal-siyasal temelini yitiren bir sınıfın en son sığındığı inidir. Türk burjuvazisi de bugün, üstün bir ahlâk, üstün bir üretim biçimi, üstün bir toplum ve kültürle savaşmamakta, sadece askeri zor'un var diyebilmektedir. Ve bunlar eliyle en kötüsünden bir savaşı sürdürmektedir. Açıktır ki, o artık tükenmiştir. Günümüz koşullarında Türkiye ve Kürdistan'da böylesine bir savaşı yürüten bu güç, bu anlamsız şiddetini biraz da karşısında sosyalizmin örgütleyici güçlerini göremediği için sürdürebilmektedir. Özellikle Kürdistan'da böyle anlamsız bir savaşı yürütüyorsa ve geçici bazı başarılar elde etmiş gibi gözüküyorsa, bu, sosyalizmin etkileyici ve örgütleyici güçlerinin etkin olarak işe karışmamasından ileri gelmektedir.

Geçmişte çok kısa bir ideolojik ve politik gelişmeyle, burjuvazinin Kürdistan'daki tüm yapısı deşifre edildi. Sosyalizmin etkileyici, örgütleyici ışıkları saçılır saçılmaz, tarihsel korkusu başına vurdu. Türk burjuvazisinin, tarihte işlediği tüm suçlarının bir bir karşısına dikilmesi üzerine suçluluğun verdiği telaşla ordusuna sınırlar, kendisini koruma altına alması anlamlıdır. Çünkü, tarihe ve halklara karşı işlediği tüm suçlar bugün Kürdistan somutunda karşısına dikilmiş ve hesap istenmektedir. Sadece devrimin hayaliyle bile bu kadar baştan çıkan bir sınıfın devrilmesi zor olmayacağı gibi, işlediği suçların cezasını ödemesinin zorunlu olduğu da açıktır. Dünya tarihinin olumsuz gelişmesinde olduğu kadar, bölge halklarının olumsuz gelişmesinde de büyük payı olan, günümüzde ise emperyalizmin jandarmalığını kendisine şeref kabul ederek etkin sınıf politikası olarak gören ve bu politikanın sağladığı kırıntılarla yaşayan bu sınıfın, tarihteki tüm suçlarının hesabı sorularak cezalandırılması, çağımızın sosyalizm güçlerinin bu kadar güçlendiği bir dönemde zor olmasa gerektir. Gelip dayanılan nokta, en çok suçu işlediği, gelişmesini engellediği Kürdistan somutunda onunla hesaplaşmaktan geçmektedir.

O, kapitalizmin en gerici öğelerini içte ve dışta destek alarak üzerimize gelirken; bizim içte ve dışta çağımızın en ilerici güçlerini destek alarak, Türkiye ve Kürdistan'da bu sınıftan en çok çeken halkların desteğini sağlayarak, çok örgütsüz olan halkı sosyalizmin yüceltici etkisi altında örgütlememiz, karşıımızdaki gericiğin hizmetindeki askeri zor'a karşı halkın engin askeri ve siyasal zor'unu yaratmamız zor olmadığı gibi, çağımıza ve kendi halkımıza en yakışır olan bir durumdur. Bundan başka bir yolun hiçbir şeyi kurtaramayacağı, çok az bir çalışmayla da olsa artık çoğu insan için kavranılan bir gerçek haline gelmiştir.

Çağımızın gerçekleri ışığında kısaca böylesine bir yaklaşım içinde değerlendirdiğimiz tarihsel, toplumsal ve ulusal gerçekliğimizin devrimle değiştirilmesinde işçi sınıfı ve onun eylem klavuzu sosyalizm tarihsel rolünü nasıl oynayacaktır? Bundan sonra aydınlatmamız gereken sorun bu.

Kürdistan toplumunda örgütlenmenin önemi ve İşçi Partisi Üzerine

TÜRKİYE SOSYALİST VE DEMOKRATİK HAREKETİNİN TARİHİNE KISA BİR BAKIŞ

Türkiye sosyalist ve demokratik hareketinin tarihi uzun bir süreyi kapsar ve başlangıcı, içinde yaşadığımız yüzyılın ta başına kadar uzanır. Ne var ki, bu kadar uzun bir tarihe sahip olmasına rağmen, şimdiye kadar demokratik hareket içinde reformizm ve sosyalist hareket içinde de revizyonizm ve oportünizm etkisini ağırlıklı hissettirmiştir. Bunun sonucunda ise, sürekli bir mücadele yürütülmüş olmasına rağmen, demokrasi mücadelesinde ciddi ve önemli bir mesafe katedilemediği gibi, sosyalist hareketin de somut koşullara uygun ideolojik ve politik hattı doğru ve yeterli bir biçimde ortaya çıkarılamamış, örgütsel yapısı yeterince geliştirilememiş ve birliği sağlanamamıştır. Meselenin daha olumsuz yanı, bu durumdan sorumlu olan ya da bu mücadelenin tarihi sorumluluğunu üstlenme durumunda ve iddiasında bulunan güçler, böyle bir tarihi geçmişin irdelemesini doğru marksist-leninist ilkeler ışığında yeterince yapmamış, hata, yanlış ve eksiklikleri ortaya çıkarmamış, bunun sonucunda bunlar yerine doğruları oturtmamışlardır. Ya "uzun bir tarihi geçmişe sahibiz" diyerek geçiştirmişler, ya da yanlışları savunup daha da geliştirerek ihanetin batağına iyice batmışlardır.

İşte böylesi bir ortamda, Türkiye'de demokratik halk devrimi mücadelesinin tarihi sorumluluğunu üstlenmek durumunda olan gerçek sosyalist güçlerin, diğer görevleri yanında en önemli görevlerden birisi olarak da bu tarihi geçmişin doğru bir irdelemesini yapmaları gerektiğini, doğru ve yanlışları açıkça ortaya çıkararak kendi mücadelelerini doğrular üzerinde geliştirmeleri gerektiğini belirterek, biz kendimiz de bu süreci ana hatlarıyla ve çeşitli dönemlere ayırarak ele alıyoruz. Açık ki, bizim incelememiz kapsamlı ve bütün yönleriyle bir inceleme olmayacaktır; ve böyle bir iddiamız da yoktur. Esasen bu işin sorumluluğunu üstlenme durumunda olan güçler, bunu doğru ve kapsamlı bir biçimde yapmış olsalardı, bizim, yapılanlara bağlı kalmak gibi bir durumumuz olacaktı. Ama bu görev, o güçlerce yeterince yapılmamış olduğu için biz, bunu, ana hatlarıyla ve kısaca ele almak zorunda kaldık. Ve umut ediyoruz ki, burada yapacağımız kısa belirlemeler, bu görevi ciddi ve sorumlu bir biçimde yapmak isteyen güçlere ve Türkiye'de demokratik halk devrimi mücadelesini omuzlamak isteyen devrimci militanların geçmişini doğru bir biçimde kavrayıp, reformizm, revizyonizm, oportünizm ve sosyal-şovenizm batağını açıkça görerek doğru devrimci anlayışlar edinmelerine yardımcı olacaktır.

a) 1923'e Kadarki Dönem

19. yüzyılın ortalarından itibaren Batı kapitalizminin etkisi altına girmeye başlayan Osmanlı İmparatorluğu, yüzyılın sonuna doğru giderek bir yarı-sömürge haline geldi. Bu süreçte bazı Avrupa başkentlerinde kümelenen Türk burjuva aydınları, çeşitli tonlarda burjuva milliyetçi düşünceler geliştirmeye çalıştılsa da, kısa sürede etkinliği ortadan kalkan 1. Meşrutiyet Hareketinden (1876) başka bir şey ortaya çıkaramadılar.

Yarı-sömürgeleşme sürecinin ortaya çıkardığı yeni gelişmelere bağlı olarak, 20. yüzyılın başından itibaren İmparatorluk sınırları içindeki ezilen halkların başkaldırıları ile burjuva milliyetçi hareket hızlandı. Bu arada, feodalizme karşı köylü hareketlerinin düzensiz bir biçimde sürdüğünü ve geliştiğini de belirtmek gerekir. İşte bu mücadeleler ile 1905 Rus burjuva-demokratik devriminin etkisine dayanan ve İmparatorluk fideliginde yetişen burjuva aydınlarının yönetiminde olan Genç-Türk burjuva hareketi (İttihat ve Terakki Hareketi), 1908 devrimini gerçekleştirerek iktidara geldi. Ama, Türk burjuvazisinin bu ilk temsilcileri, burjuva demokrasisini ve burjuva-demokratik devrim mücadelesini geliştirmedikleri gibi, tersine feodal toprak ağalarıyla uzlaşıp onların temsilcisi olan padişahlıkla yönetimi paylaşarak anti-demokratizmi geliştirdiler. Böylece, Türk burjuvazisinin ve onun siyasal hareketlerinin burjuva-demokratik devrimi geliştirme ve gerçekleştirmeye gücünün olmadığı açıkça ortaya çıkmış oluyordu. Feodal toprak ağalarıyla Türk burjuvazisinin kurduğu bu ilk ittifakı ve buna bağlı olan Türk burjuvazisinin anti-demokratik özelliği, daha sonra da devam ederek ve kapitalist gelişmeye bağlı olan değişik biçimler alarak günümüze kadar sürmüştür.

Genç-Türk burjuva yönetiminin tüm bastırma çabalarına rağmen, 1908'den sonra, Balkanlar'da, Anadolu'da ve Ortadoğu'da imparatorluk tarafından baskı altında tutulan halkların başkaldırıları daha da gelişerek milli kurtuluş hareketleri halini aldı. Aynı dönemde devam eden köylü isyanları yanında, objektif olarak

belli bir gelişme katetmiş olan işçi sınıfının, ekonomik-demokratik hakları uğruna büyük kentlerdeki ilk kıpırdanmaları da başladı. Diğer emelleri yanında bu hareketleri de ezebilme amacıyla Alman bloku içinde katıldığı emperyalist savaşta, feodal-burjuva inparatorluk yönetimi, işçiler, köylüler ve ezilen halklar üzerinde barbarca katliamlar uyguladıysa da, müttefikleriyle birlikte yenilerek dağıldı. Savaş sonunda, Anadolu'ya yönelik olarak, batıdan Yunan işgali, güneyden ise İngiliz ve Fransız işgali gelişme başladı. İngiliz ve Fransız desteğini sağlayan Ermeni hareketi, yeniden canlanma gösterdi. İşte bu koşullarda ortaya çıkan işgal tehlikesine karşı Anadolu'da devrimci-demokratik köylü hareketi çete savaşı biçiminde gelişme gösterirken, büyük kentlerde de işçi sınıfı, grevler ve gösteriler biçimindeki eylemleriyle devrimci-demokratik hareketini ortaya koymaya başladı. Özellikle zafere ulaşan Ekim devriminin de etkisiyle, gelişme gösteren bu mücadeleler içinde ilk sosyalist bilinçlenme ve örgütlenme çalışmaları ortaya çıktı. Ve böylece Ekim devrimiyle birlikte doğmaya başlayan Türkiye sosyalist ve demokratik hareketi, en başta ulusal kurtuluş mücadelesi gibi bir görevi gerçekleştirmekle ve onunla birleşerek kendi gelişmesini böyle bir mücadele içinde sağlamakla karşı karşıya geldi.

Zafer kazanan Ekim devrimi, en yakın etkisini Türk ulusal kurtuluş hareketinin gelişmesi ve başarıya ulaşması üzerinde gösterdi. İşçi sınıfının kazandığı bu ilk zafer, sömürge ve yarı-sömürge halkların emperyalizme karşı direnmesini güçlü bir biçimde teşvik etti. Özellikle Bakü Doğu Halkları Kurultayı, hem siyasal ve hem de pratik alanda, ezilen halkların Ekim devriminin sonuçlarından nasıl etkilenebileceklerinin tartıştığı bir platform oldu. Bu doğrultuda, emperyalist savaşta işledikleri suçlardan dolayı yargılanmak durumunda oldukları için Anadolu'ya kaçan Türk milliyetçileri, burada örgütleyici ve merkezi bir güç oluşturucu rollerini daha çok Ekim devriminden aldıkları cesaretle oynadılar. Eğer Ekim devrimi etkeni olmasaydı, daha henüz savaşın ertesinde Anadolu'da bir ulusal kurtuluş mücadelesi içine girmek mümkün değildi. Anadolu'daki köylü hareketlerini ve çete savaşını bastırmak göreviyle gönderilen Mustafa Kemal'in buraya geldiğinde, üzerine aldığı görevi başaramayacağını, yani padişahlığın ve emperyalistlerin çıkarları doğrultusunda köylü hareketlerini bastırmayacağını anlaması, ama bu hareketleri burjuvazinin çıkarları doğrultusunda kullanabileceğini görmesi ve böyle bir işe girişmesi, daha çok kuzeyde çarlık Rusya'sı yerine yükselen devrim Rusya'sından aldığı cesaretle mümkün oldu. Bu nedenlerle, Ekim devriminin, en açık ve en somut bir biçimde, hem objektif planda ve hem de direkt yardımlarla Anadolu'daki ulusal kurtuluş hareketi üzerinde etkisini güçlü bir tarzda göstermiş olduğunu iyi bilmek gerekir.

Ekim devrimi, ulusal kurtuluş hareketi üzerinde böyle güçlü bir etki yaptığı gibi, aynı zamanda Türkiye komünist hareketi üzerinde de güçlü etkisini gösterdi. Gerek işgal sürecini yaşayan İstanbul'da işçi ve aydın hareketi içinde komünist gurupların oluşması ve Anadolu komünist gurupların şekillenmesi, gerekse Rusya'daki esir Türkler ve iltica durumunda olan aydınlar arasında komünist çekirdeklerin oluşması Ekim devriminin etkisine yakından bağlıdır. Anadolu'da bir ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmeye başladığı koşullarda bu komünist gurupların görevi, bu mücadeleye katılmak ve kendi önderliklerini sağlamak idi. Bunun içinde, ilk adım olarak bu gurupların birleştirilmesi ve bir komünist partinin kurulması gerekiyordu. Bu doğrultuda, (10-16) Eylül 1920'de Bakü'de toplanan İstanbul, Anadolu ve Rusya'daki komünist gurupların temsilcileri, mevcut komünist gurupları birleştirerek, Türkiye Komünist Partisi'ni kurdular. Parti kurulduktan hemen sonra Anadolu'daki hareketin dışta emperyalizme ve içte de toprak ağalarına ve kompradorlara karşı devrimci-demokratik muhtevasını geliştirebilmek için harekete bizzat katılma doğrultusunda çalışmalarını ve hazırlıklarını hızlandırdı.

Ama komünistler daha bu tür çalışmaları yaparken, Genç-Türkler hareketinden kalan burjuva milliyetçileri daha erkenden Anadolu'ya geçmiş ve burada örgütlenmelerini geliştirmişlerdi. İşgal edilmemiş olan Anadolu merkezlerinde kemalist hareket, şekillenmişti. Daha henüz oluşumunun bu ilk yıllarında bile kemalist hareket, Bolşevikler Rusya'sından yakın destek almasına rağmen, kendi burjuva sınıf çıkarlarını koruma konusunda son derece hassas, titiz ve özellikle komünistlerden gelebilecek tehlikeye karşı dikkatli davranıyordu. Ve kesinlikle ortak bir cephe kurma, iktidarı paylaşma

gibi bir niyetleri yoktu. Hele hele Bolşeviklerin desteğini almış olan Türkiye Komünist Partisi'nin kendi başlarına nasıl bir bela olacağını, ulusal kurtuluşta önderlik dahil olmak üzere kendileri içinde nasıl tehlikeli sonuçlar doğuracağını çok iyi bildiklerinden dolayı, bu konuda her türlü önlemi alıyor ve planlı hareket ediyorlardı. Kemalist hareketin bu özelliklerini kavramak için, aynı yıllarda demokratik devrim mücadelesi içinde olan Çin ile karşılaştırma yapmak yararlı olacaktır.

Yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülke olan Çin'de, dışta emperyalizme ve içte de toprak ağalarına ve komprador burjuvaziye karşı, milli burjuvazinin, küçük-burjuvazinin ve aydınların yer aldığı blokun yürüttüğü demokratik devrim hareketi, özellikle 1911 yılından itibaren hızla gelişmekteydi. 1920'lerde kurulan Çin Komünist Partisi de bu bloka katılarak mücadelesinin gelişmesinde etkin bir rol oynamaya başladı. Çin'de oluşturulan bu bloka yol gösteren Sun Yat Sen'in "üç halk ilkesi" yani Sovyetler Birliğiyle dostluk, Cumhuriyetçilik ve toprak devrimi (Mao, daha sonra bunları Sovyetler Birliği ile dostluk, Komünist Partisi ile ittifak ve işçilere ve köylülere yardım biçiminde ifade eder) şiarları, komünistlerin çalışması için elverişli zemin oluşturmuyordu. Ama kemalist harekette aynı durum söz konusu değildir. Kemalist hareket, sadece burjuva ulusçu bir hareket olarak, emperyalizme bağımlı ve zayıf bir güç olan Yunan işgalini ve bununla bağlantılı olarak batıda Rum, doğuda ise Ermeni topluluklarının, Anadolu'daki tüccar, eşraf ve toprak ağalarının çıkarlarına karşı oluşturdukları tehlikeye duyulan bir tepki biçiminde ortaya çıkan böyle bir ortamda ve bu güçlerin eğilimini yansıtan, fakat halkın ulusal özlemlerini de sömürerek onları kendi peşine takmayı ve karşı çıkarları ise ezmeyi başaran bir harekettir. Bu nedenle, kemalist hareketin anti-emperyalizmi çok sınırlıdır; esas olarak Yunan işgali koşullarında emperyalizme karşı olması ve fakat Yunan işgali ortadan kalktığında anti-emperyalistliğinin hemen sona ermesi gibi bir özelliğe sahiptir. İçerde ise komprador burjuvaziye karşı olma ve onunla savaşma gibi bir durumu söz konusu değildir. Onun komprador burjuvaziye karşı olması, esas olarak kendisinden önceki Türk burjuva hareketlerinin de yaptıkları gibi, İstanbul, İzmir, vb. kentlerdeki Ermeni ve Rum azınlık kompradorlarının yerine Türk kompradorlarının geçirilmesi amacını ifade eder. Yine toprak ağalarına karşı savaşım gibi bir sorunu yoktur; tersine gerek Anadolu'da ve gerekse Kürdistan'da toprak ağalarıyla sıkı bir ittifak içinde olması ve onları da kendi önderliğinde birleştirmesi gibi bir konumu vardır. Bu durum, kemalist hareketi, Çin'in Komintang'ından son derece ayrı bir konuma götürür. Dışarda anti-emperyalistliğinin çok sınırlı olması ve içerde ise demokratik yönünün, yani komprador burjuvaziye ve toprak ağalarına karşı olma yönünün hiç bulunmaması, daha çok bunların önderliğine oynaması, kemalist hareketi, daha başlangıçtan itibaren ulusal kurtuluş hareketi içinde komünistlerin çalışmaları için bir engel durumuna getirmiştir. Şurası iyi bilinmelidir ki, Mustafa Kemal bir Sun Yat Sen değildir; ve yine daha sonra CHP olan o zamanki örgütlenmeler 1927'e kadarki Komintang değildir. Tam tersine kemalist hareket, çok sınırlı anti-emperyalistliği olan, işçi-köylü düşmanı, anti-komünist ve anti-demokratik bir harekettir; ve komprador burjuvazi, toprak ağaları, orta ve küçük-burjuvazinin çıkarlarını bütünleştiren bir bloku ifade eder. Ve bu blok, demokratik devrime karşı ve demokrasi güçlerine düşman olan, ulusal kurtuluşta sağ bir bloktur.

Kemalist hareketin, dayandığı sosyal temelden aldığı bu özellikleri, devrimin geliştirilip derinleştirilmesine karşı olması, şanslı anti-emperyalist ve demokratik yönde devrimin geliştirilmesine bağlı olan komünistlerin çıkarlarını engelliyordu. Bu koşullarda komünistlerin yapması gereken en doğru şey, kendi öz güçlerine, işçilere ve köylülere dayanarak, ve bazı küçük-burjuva demokratlarını da yanına alarak ayrı bir blok oluşturmaktır. Eğer böyle bir bloku oluşturarak burjuvaziyle belli bir denge konumuna getirebilmiş olsalardı, ulusal kurtuluşu tutarlı bir anti-emperyalist ve demokratik devrim yönünde geliştirebileceklerdi. Komünistlerin bu yönden bazı faaliyetlerinin olduğu, kemalizmi zenginlerin ve burjuvazinin temsilciliğini yapan bir hareket olarak eleştirdikleri görülmektedir. Fakat bu, köklü bir tahlil ve buna dayanan doğru siyasal tavırdan ziyade, bir kaç bildiri ile dile getirilmiş olan bir gerçektir; kemalist hareketinin gerçek sınıf özünün tümüyle izah edilmesinden son derece uzaktır. Böyle bir durum içerisinde olan komünistler, daha çok kemalist hareketle bir uzlaşma politikası içine yöneldiler.

KÜRDİSTAN'DAN İZLENİMLER

Baştarafı S: 1'de

Yukarda doğal bir cennet deyimini kullandım; çünkü, insanlık bu toprakları henüz yeterince işlemedi, insanlığın doğaya karşı kazanımları henüz buraya yansımamış, ya da ancak ilk çağdaki kazanımlar yansiyabilmiş ve gelişme böyle bir seviyede tıkanmış. Bugün bile hala, diğer geri yaşam seviyesinin yanında, kış gelip de her tarafı karlar kaplayınca, insanların dünya ile ilişkileri kesilmekte, kendi dünyalarına ve evlerine hapsedilmiş varlıklar haline gelmektedirler. İnsanlığın doğa üzerinde etkinliğinin önemli ölçüde arttığı, atomun ve güneş enerjisinin bile insanlığın hizmetine koşulmakta olduğu bu çağda, bu durum, gerçekte aklı başında olan ve vicdanının sesini dinleyebilenler için utanç kaynağıdır. Peki bu topraklar bu kadar çorak ve insanı yaşatıp geliştirmeyen cinsten midir? Hiç de değil! Çünkü bu topraklara sahip olabilmek için sömürgeci asırlardan beri leş kargaları gibi saldırmışlardır. Bir başka etken olarak, bu topraklarda yaşayan insanlar bu kadar beceriksiz ve budala mıdır? Bunun böyle olmadığını Ankara, İstanbul, Halep, Şam, Bağdat ve Tahran'ı, ve hatta Avrupa ve dünyanın dört bir bucağını dolaşan herkes görür ve teslim eder. Bugün bu insanlar, kendileri yaşamaları ve kendi topraklarını imar etmeseler de, saydığımız bu alanlarda harikalar yaratmaktadır.

Gerçeğe ulaşmak için Kürdistan topraklarının sahihsiz kalmış olduğunu görmek ve göstermek gerekir. Yüzyıllardan beri, bu topraklarda yabancı egemenler hüküm sürmüşler, insanlarını istedikleri gibi kendilerine köle etmişler, zenginlik değerlerini istedikleri gibi talan etmişler, kısaca kendi çıkarlarına uygun olarak istedikleri gibi yönetmişlerdir. Bugün petrolün ve diğer yeraltı kaynaklarının sömürgeci merkezler akışı, askeri saldırı üslerinin, havaalanlarının ve ana ticaret yollarının işleyişi hiç bir koşul altında ve tüm doğal zorluklara rağmen durmamaktadır. Ama ürün mevsiminde Kürt insanının ürettiklerini yokpahasına gasp etmek için Kürdistan'ın en ücra köşelerine kadar uzatılmış olan yollar, bu işlevlerini yerine getirdikten sonra buralarda yaşayan insanlara hiç bir yarar sağlamaz hale gelmektedir. Buna, bu yollardan yararlanarak halk üzerinde yapılan vahşi asker baskısını eklemeye bile gerek yoktur. Kısaca, bu toprakları şöyle bir gezen ve gören gözlemci, sömürgeciliğin, gerçekte bir halkın ve ülkenin durumunda ne demek olduğunu, nasıl bir vahşilik ve çağdışılık olgusunu ifade ettiğini ve bu topraklarda uygulanan sömürgeciliğin çağdaş insanlık için nasıl bir yükümlülük durum olduğunu pratikte hemen anlayacaktır. Bütün bunları, burada, çıplak bir biçimde ve kolayca görebilmek mümkündür.

Biz, bilinen tarihi gerçekler ve sömürgeci uygulamaları burada belirtecek değiliz. Sadece Kürdistan'ın parçalanmış olduğu ve hem toprak ve hem de nüfus olarak yandan büyük parçanın Türk burjuvazisinin sömürgeci egemenliği altında bulunduğu, bu parçalanmanın onyedinci yüzyılda başlayıp birinci emperyalist paylaşım savaşı sonunda tamamlanmış bilinen gerçekleri belirtmekle yetinelim. Bugün üçyüzelli km. ye yaklaşan Türkiye-Irak sınırı ve hemen hemen bir o kadar olan Türkiye-Iran sınırı Kürdistan'ın ortasından geçmekte ve onu politik olarak bölmektedir. (Neredeyse ikisinin toplamına yaklaşan Türkiye-Suriye sınırını belirtme bile gerek yoktur, çünkü orası üzerinde durmayacağız.) Yöreyi gezen her gözlemci, mevcut sınırların ne kadar ulusal gerçeklikten uzak, suni ve zora dayanılarak yaratılmış olduğunu rahatlıkla görebilir.

Sömürgeciler için, her parçada zenginlik kaynaklarını talan etmek ve güçleri yettiğince emekgücünü sömürmek esastır. Tabi ki bu işte en çok ileri gitsin olan gücün Türk burjuvazisi olduğu tartışmasız bir gerçektir. Fakat iş yalnızca bu kadarla da bitmemektedir. Her gün binlerce varil ham petrol akıtan petrol borularının ve kuyularının, yine her gün eşya taşıyan yüzlerce kamyonunun ve TIR'ın tüm doğal engeller boşa çıkarak mutlakla geçtiği Gürbulak ve Habur sınır kapılarının ve transit yolları görünce, insan, sömürgeci-faşist haydutların, ağababaları emperyalist haydutlarla birlikte neden onlarca saldırı üssü ve her çeşit saldırı kuvveti hazırladıklarını, yine bir yandan Türk ve Kürt halkları üzerinde en vahşi baskıyı uygulayan ve bu biçimde Ortadoğu halklarına karşı bir saldırı gücü haline gelen sömürgeci-faşist haydutların, öte yandan neden Ortadoğu'nun "baş güvercini" imiş gibi görünmeye çalıştıklarını, bu yönde tüm güçleriyle çaba harcadıklarını, günlük ve haftalık diplomasi faaliyeti yürüttüklerini ve neden bütün bu konularına rağmen sahtekârca "Arap dostu" kesildiklerini, emperyalist ve siyonist kardeşleri varlığını bile soy-

kınmlarla ortadan kaldırmaya çalışırken neden alçakça Filistin halkının haklarının "savunucusu" imiş gibi göründüklerini daha rahat ve daha tam olarak anlamaktadır. Bütün bunlar, bu topraklarda yaşayanların her gün gördükleri ve sezdikleri gerçeklerdir.

Bütün sömürgeci baskı ve tedbirlere rağmen, Kürdistan'ın değişik parçalarında yaşayan halk kitleleri arasındaki ilişki ve ticaret engellenmemiştir. Kullanım eşyası akımı, Suriye-Türkiye arasında olduğunun tersine, daha çok Türkiye'den Irak ve İran yönüne olmaktadır. Bu durum sömürgeci devletler arasında yapılan ticaretle de birleşince, aynı malın, Kürdistan'ın değişik parçalarında çoğu kez bir kaç defa satımı yapılmaktadır. Kitleler arasındaki bu ticari ilişki, sömürgeci literatürde, "kaçakçılık" olarak adlandırılıp özellikle Türk sömürgecileri tarafından katliamlarla ve koğuşturmalarla engellenmeye çalışırken, bunun kitleler tarafından adlandırılması gerçekte olduğu gibi, "ticaret"tir ve bunu yapanlara da "tüccar" denilmektedir. Değişik parçalardaki ekonomik ve toplumsal yapının belli ölçüde farklılıklar arzettiğini, farklı bir gelişme seviyesinde bulunduğunu, dikkatli her gözlemci rahatlıkla anlayabilir. Güney ve Doğu Kürdistan'da kapitalizm öncesi ekonomik ve toplumsal biçimler iç içe geçmiş olarak ve egemen bir yapıda bulunurken, Kuzey-Batı Kürdistan'da bu yapı biraz daha fazla aşılmış, sömürgeci kapitalizm daha çok gelişmiş ve diğer biçimlerle birleşmiş (bunlar arasında çelişki vardır ve fakat ikincildir), bu temelde toplumsal ayrışma hızlanmıştır. Ancak sömürgeci kapitalizmin gelişmesi, sömürgeciliğin, ulusal baskının ve ulusal imhanın daha çok gelişmesi ve güçlenmesi demektir. Bu durum, ulusal dil ve kültürün yaşatılması ve kullanılması konusunda Doğu ve Güney Kürdistan'ın Kuzey-Batı Kürdistan'dan çok daha ilerde ve sağlam yapıda bulunmasında kendini açıkça göstermektedir. Doğu'da ve Güney'de halk kitleleri, bu durum daha çok sömürgeci egemenliğin içinde bulunduğuy ekonomik, sosyal ve siyasal gericilikten de kaynaklıdır. Hiç olmazsa kendi ulusal dillerini konuşabilmekte ve kendi ulusal değerleriyle, kültürleriyle yaşayabilmektedirler. Bütün bu açıklığıyla belirtelim ki, bu durumu görünce insan, bu parçalarda yaşayan nüfusun tümünden çok olan ve onbeş milyonun üstünde bulunan bir halkın dilini ve kültürünü bile yasaklayan, bunu şiddetle cezalandıracak en tehlikeli "suç" sayan Türk sömürgeciliğinin özelliklerini, amaçlarını, vahşiliğini açıkça görmekte, çok daha iyi ve tam olarak anlamakta, bırakalım böyle bir uygulamaya şu ya da bu biçimde destek olmayı, buna karşı çıkıp savaşmamanın bile ne kötü bir insanlık suçu olduğunu teslim etmektedir.

Bunlardan sonra, güncel politik durumu biraz daha yakından ele alabiliriz. Çeşitli politik güçlerce ve bazı yayın organlarında, çok haklı olarak, Ortadoğu'da Kürdistan sorununun önem kazan-

makta olduğu ve bu sorunun giderek daha da alevleneceği açık bir biçimde belirtilmektedir. Bunun böyle olduğunu, Kürdistan zemininde görmek daha kolay ve daha gerçekçi olmaktadır. Gerçeklere kapalı olmayan her göz, (ister burjuva ve ister proleter olsun), Kürdistan'ın her parçasında bir kıpırdanmanın olduğunu, merkezinde Kürdistan olmak üzere çevre ülkelerde politik sorunların ordu gücüyle çözüldüğünü ya da çözümlenmeye çalışıldığını, savaşın ve silah kullanmanın buralarda günlük yaşam haline geldiğini, tüm çelişki ve çatışmaların içinde Kürdistan sorununun belirgin bir yere sahip olduğunu ve her parçada sömürgeciliğin çıplak bir askeri varlık haline gelerek gerçek kimliğine kavuştuğunu, bütün bunların gerileyen değil, tersine gelişen yönler olduğunu rahatlıkla görebilir. Bu durumu erkenden gören sömürgeci gözler, askeri yapıların ve silahlı hareketlerini geliştirerek kendilerince bazı tedbirler almışlardır. Biraz geç kalmış da olsa, Kürdistan halkı da, bağımsızlığını ve özgürlüğünü kazanabilmek için, her parçada düşmanlarının anladığı dilden cevap verebileceği doğru mücadele yolunu tutmuştur ya da tutmaya çalışmaktadır.

Geçmişten beri şu ya da bu biçimde belli bir mücadelenin sürekli devam ettiği parçanın Güney Kürdistan olduğunu herkes bilir. Ve yine, böyle bir mücadeleye önderlik etmiş olan örgüt ve kişilerin nitelikleri hakkında, mücadele sürecinde ortaya çıkan sonuçlar konusunda herkesin kendine göre bazı bilgileri vardır. Ama bizce, herkesin bilmediği, bilenlerin ise ya yanlış çizdiği ya da gizlemeye çalıştığı çok önemli şeyler de var. KDP önderliğinin aldığı 1975 yenilgisi ardından Irak yönetiminin Güney Kürdistan'daki uygulamaları, Kemalist uygulamaları aratır cinsten vahşi uygulamalar olmuştur. Türkiye sınır boyunca binlerce köy yıkılmış, sınır boyunca 40-50 km. genişliğindeki alan boşaltılmış, insanlar ise ya katledilmiş ya da Kürdistan dışına (İran'a veya güneydeki Arap toplumu içine) sürgün edilmiştir. Geçenlerde gördüğüm Saddam rejimine karşı mücadele eden bir örgüt sorumlusu, "yaklaşık ikibin köyün yıkıldığını, ikiyüzelli bine yakın insanın İran'a sığındığını, bugün hala İran'da ellibine yakın Kürt mülteci bulunduğunu" belirtti; Güneye sürgün edilen insan sayısı ise kesin olarak bilinmemektedir; ve fakat bilinen bir gerçek varsa, o da, Kürt nüfusun güneyde insanın yaşamayacağı alanlara toplanmış olması ve bu insanların böyle bir alanda doğal kıyma tabi tutulmasıdır. Bu durum, Kürdistan halkının dünyada eşine ender rastlanır bir soykırıma uğratıldığını, İsrail siyonizminin Filistin halkı üzerinde uyguladığı kıym ve vahşetin bir benzerini ve hatta ondan daha beterini Kürdistan halkının yaşadığını açıkça gösterir. Ancak arada kesin bir fark vardır ki, Filistin halkı bu durumu dünya insanlığının açık bilgisi dahilinde yaşarken, Kürdistan halkı üzerindeki uygulamalardan çoğunluk habersizdir ve haberi olanlar ise dili tutulmuşçasına suskundur.

Adeta sanki Kürdistan diye bir ülke dünyada yokmuş, Kürt halkı denen bir halk dünyada yaşamıyormuş gibi!

Devam edelim. Güney Kürdistan'daki bugünkü durum, işte böyle bir gelişme üzerinde yükselmiştir. 1980 Eylül'ünde İran'a karşı başlatıldığı saldırı savaşı umut ettiği gibi gelişmeyince, Saddam diktatörlüğü, stratejik önemde olan yerleri elinde tutmakla birlikte Kürdistan'daki silahlı güçlerinin ağırlıklı bir kesimini cepheye sürmüştür. Bugün, şöyle bir gezen her gözlemcinin dışardan ilk etapta göreceği gerçekler, binlerce kilometrelik alanın sanki yerleşim yerleri değilmiş gibi bomboş olması, adım başına bir köy yıkıntısının bulunması, yüksek tepelerde, ana yollarda ve kentlerde şatolar gibi sağlam kurulmuş olan Saddam rejiminin karakollarının yer alması, Saddam rejimine karşı dövüşen Kürt ve Arap muhalefet güçlerinin ise elverişli dağlık alanlarda bulunmasıdır.

Bir asker-polis devleti olan Saddam diktatörlüğünün Kürdistan politikası son derece açıktır. Her ne kadar, bugün, savaşın zorlukları nedeniyle Kürtlere çağrı yapıyor, Saddam'ın radyoları günün yirmidört saatinde Kürtçe yayın yapıyorsa da, bunun tamamen bir aldatmaca ve rejimin içinde bulunduğu güçlüklerin bir sonucu olduğu, gerçek politikanın ise 75-80 arasındaki uygulamalarla belirlendiği kesindir. Bunu, bütün açılan yaşayan Kürt halkı ve mücadele yürüten güçler çok iyi bilmektedir. Zira bugün, Güney Kürdistan'da Saddam rejimine karşı mücadele eden çok sayıda örgüt vardır. İran-Irak savaşının yarattığı elverişli koşullardan yararlanan bu örgütler, hızla durumlarını geliştirmişler, siyasal ve askeri yapılarını belli oranda güçlendirmişlerdir. Kış-yaz demeden ve her türlü zorluğu göğüsleyerek bu güçler mücadelesini sürdürmektedirler. Kışın bütün zorluklarına rağmen, çeşitli muhalefet örgütlerinin radyoları, her hafta Saddam güçlerine karşı yöneltilmiş olan onlarca eylemin bilançosunu yayınlamaktadır. Bu zor doğa koşullarında geçenlerde görüşebildiğimiz bir muhalefet örgütü sorumlusu, "eylemleri sürdürdüklerini, bir kaç gün önce Saddam güçleriyle girdikleri çatışmada büyük zararlar verdiklerini ve kendilerinin ise üç peşmergelerinin şehit olduğunu, hava koşullarının elverişli hale gelmesiyle birlikte mücadeleyi daha da geliştireceklerini" belirtti. Örgütlerin bu durumu yanında halk kitlelerinin içinde bulundukları durum daha canlı ve daha ileridir. Halk kitleleri, yetersiz bir bilince sahip ve geri olsalar da, kurtuluşları için yeni bir mücadelenin içine tüm güçleriyle girmişlerdir; yaşamlarını mücadeleyle birleştirmişler ve Kürdistan için savaşmayı adeta bir gelenek haline getirmişlerdir. Onlarca yıldan beri çok sayıda güçle karşılaşmış ve acı katliamlar yaşamış olmalarına rağmen, kitlelerin içinde bulundukları bu mücadeleci konum, tek kelimeyle takdir edilebilir. Eğer bugüne kadar sürdürülen şiddetli mücadeleler belli bir sonuç vermemiş ve ciddi kazanımlar ortaya çıkarmamışsa, bunun, kitlelerin mücadeleye katılmamalarından değil, mücadeleye önderlik edenlerin konumundan ve politik koşullardan kaynaklandığı burada daha iyi anlaşılmaktadır.

Bugün elverişli politik koşulların, oldukça geniş muhalefin ve güçlü kitle desteğinin varolmasına rağmen, Saddam rejimine karşı mücadelenin bu seviyede ve gerekli coşku içinde sürdürüldüğü söylenemez. Bunda, mücadelenin ve kitlelerin yeterli bir örgüt önderliğine kavuşmaması olmasın temel etkindir. Var olan örgütler, Saddam rejimine karşı mücadelede kendi güçlerine yeterince güvenememekte, asgari bir program etrafında birleşememekte ve bu nedenlerle Saddam rejiminin yıkılması sonucunda kendileri için ciddi bir politik gelecek görememekteler. Bu durum, bir yandan mücadelenin gücünü ve canlılığını zayıflatırken, öte yandan da olduğu gibi kitlelere yansımakta ve onları etkilemektedir. Halk kitlelerinin önemli bir kesimi mücadeleye etkin olarak katılıp, mücadele için tüm güçlerini verirken, aynı zamanda belli bir umutsuzluk havası hakimdir. Güney Kürdistan halkı, kendileri bir mücadelenin içinde olmalarına rağmen, Kürdistan kurtuluşunun ancak Kuzey-Batı Kürdistan'da gelişecek bir mücadeleyle gerçekleşebileceğini açıkça kabul etmektedir. Bunu, konuşulan her savaşçı açıkça söylemekte ve kitleler Kuzey-Batı Kürdistan'daki kurtuluş mücadelesini ve kurtuluş güçlerini adeta kurtarılmış bir vatan parçası olarak görmektedir. Bu durum, halk kitlelerinin uzun mücadele deneyleri ve sezileriyle ulaşılan bir sonuçtur; ve ancak doğru devrimci anla-

ysın kitlelerce de doğrulanmasını gösterir.

Saddam rejiminin geleceği, esas olarak içteki muhalefet güçlerinin ve kitlelerin yürüteceği mücadele ve bu mücadeleyle birleşmiş olan İran-Irak savaşının sonuçlarına bağlı gibi görülmektedir. Bilindiği gibi, Basra Körfezinde daha çok hak elde etmek isteyen Irak yönetimi, emperyalizmin ve Arap gericiliğinin kıskırtmalarıyla da 1980'de İran'a karşı savaş açmış ve fakat savaşın seyri Saddam'ın planları ve umutları doğrultusunda gelişmemiştir. Yaklaşık ikibuçuk yıldan beri devam eden savaş, bugün daha çok Irak yönetiminin aleyhine dönmüş ve Saddam bir savaş suçlusu haline gelmiştir. Savaş içinde köyler yıkılmış, şehirler bombalanmış, üretim yerleri tahrip edilmiş, onbinlerce insan ölmüş ve bundan daha fazla da esir düşmüştür. Bugün karışıklık olarak her iki ülkede de yüzbinlerce mülteci bulunmaktadır. Bu kadar büyük tahribatlarla yolaçan savaşın yükünü bugün her iki yönetim de kaldıramamaktadır. Ancak içine girilmiş olan durum nedeniyle savaş sona da erdirememektedirler. Savaşın sonu (ister bizzat savaşla, isterse savaş desteğinde kitlelerin ayaklandırılmasıyla olsun), en güçlü olasılık olarak Saddam rejiminin de sonu olacaktır. İç ve dış politikasıyla azgın bir gericilik ve bölgede emperyalizmin ve gericiliğin açık bir uzantısı duruma gelmiş olan Saddam rejimine karşı, bugün iç ve dış devrimci-demokratik güçler topyekün mücadele yürütmektedirler. Ve günümüzde Irak, Ortadoğu'da devrim ve karşı-devrim güçleri arasındaki çatışmanın en güçlü olduğu odaklardan biri durumundadır.

Bugün Saddam rejimine karşı açık mücadele eden bölgesel dış ve iç güçler vardır. Onunla savaş içerisinde olan İran yönetimi, Saddam'ı kendi gücüyle düşürmeye çalışmakta ve Irak'ta kendi etkinliğini egemen kılmak istemektedir. Ancak son saldırı da açıkça göstermiştir ki, Saddam yönetimini salt bu biçimde yıkmak mümkün olmamaktadır. İran yönetiminin bu istemi Suriye ve Libya gibi ilerici Arap yönetimlerince ve içteki devrimci-ilerici Arap güçlerince kabul görmediği gibi, yönetimin bilinen Kürdistan politikası nedeniyle Kürdistan güçlerinden de yeterli desteği sağlayamamaktadır. Aslında Saddam rejimini yıkmak için elverişli koşullar, bölgesel dış güçler ve içte yeterli muhalefet mevcuttur. Ancak bunun başanabilmesi için, tüm bu güçlerin ortak bir çözümde birleşebilmeleri ve içteki güçlü muhalefetin etkin bir biçimde harekete geçirilebilmesi gerekmektedir. Bugün böyle bir birlik sağlanmadığı gibi, içteki örgüt güçleri tarafından güçlü kitle muhalefeti de harekete geçirilememektedir. Bu mücadelede ve Irak'ın geleceğinde İran bir taraftır ve kendi yanısıra Irak güçlerini yönetime hazırlamaktadır. Diğer taraf, dışta Suriye ve Libya gibi ilerici Arap güçleridir ve bunlar içteki çeşitli güçleri bir araya getirmeye çalışmaktadır. Bu doğrultuda ondokuz örgüt bir araya getirilmiş ve birlik yolunda bazı adımlar atılmıştır. Şimdi sıra bu iki tarafı birleştirmeye gelmiştir gibi görünmektedir ve İran, Suriye, Libya arasında hızlanan görüşmeler bunun bir işaret olarak sayılabilir. Eğer bu dış güçler ve buna bağlı olarak içteki muhalefet güçleri ortak bir platformda birleştirebilirler (Görülen odur ki, kendi programları gereği bu güçleri birleştirebilmek olanaksız gibidir; ancak Saddam rejimi yaşadıkça tüm güçlerin gelecekleri pek de parlak değildir ve bu durum birlik için tümünü zorlamaktadır), Saddam diktatörlüğünün kısa sürede yıkılmak mümkün olabilecektir. Ne var ki, bir yandan birlik çalışmaları yapılırken, öte yandan da çeşitli örgüt güçleri arasında yeni çatışmalar ortaya çıkmaktadır. Daha önce, KYB-İKP ve KYB-İKSP arasında otuza yakın savaşçının öldüğü yeni çatışmalar olduğu haberini aldık. Özellikle hem birlik çalışmaları olduğu ve hem de İran saldırıları karşısında Saddam rejiminin zorlandığı bir dönemde böyle büyük çatışmaların çıkması, insânî geniş kapsamlı düşünmeye itmektedir. Şunu kesin olarak belirtmek hatalı olmayacaktır ki, Saddam rejiminin yıkılması ancak güçlü birliklerin yaratılması ve etkin mücadele yürütülmesi ile mümkün olacaktır. Dağınıklık ve iç çatışmalar ise, kendini yaşatmada Saddam'ın dayandığı önemli etkenler olmaktadır.

Dış ve iç muhalefet güçlerinin birlik olmamaları önemli ölçüde yararlanan Saddam rejimi, Arap gericiliğinin ve emperyalizmin desteğini daha çok alarak durumunu güçlendirmeye çalışmaktadır. Irak'ta ortaya çıkabilecek ilerici bir rejimin kendileri açısından nasıl önemli bir tehlike oluşturacağını çok iyi bilen Mısır, Ürdün, Suudi Arabistan, Kuveyt, Körfez Emirlikleri gibi gerici Arap yönetimleri, ekonomik, politik ve askeri açıdan Saddam diktatörlüğünü tüm güçleriyle ve açık olarak desteklemekte, ve hatta doğabilecek "tehlîkeli" gelişmelere karşı müdahale planları ve güçleri hazırlamaktadırlar. Irak'ı Güney Asya ve Afrika'ya yönelik sömür uygulamalarında stratejik bir nokta olarak kullanan Avrupa'lı emperyalistler, aktif destekleriyle Sad-

dam rejimini yaşatmak istemektedirler. Ortadoğu'da faşist ve monarşist yönetimlere dayanarak halklar üzerinde azgın bir tahaküm kurmaya ve çıkarlarını bölgede egemen kılmaya çalışan ABD emperyalizmi, bu amaçlarının bir aracı olan Saddam yönetimini yaşatmak için çok sinsi ve çok çeşitli planlar geliştirmekte ve uygulamaktadır. Özellikle İran'dan aldığı derslere de dayanarak ne pahasına olursa olsun ve hatta gerektiğinde askeri müdahaleyi de göze alarak Saddam rejimini yaşatmak, İran'da aldığı sonucun bir benzerini de Irak'ta yaşamamak istemektedir. Daha da önemlisi, Saddam'ı değiştirebilecekleri yeni bir kukla bulamayan emperyalizm ve Arap gericiliği, tek çıkar yol olarak bugün Saddam'ı desteklemek ve onu yaşatmak zorunda kalmıştır.

Bütün bu güçler kadar ve hatta onlardan daha fazla olarak Saddam rejimini destekleyen ve İran-Irak savaşıyla ilgilenen bir güç de Türkiye yönetimidir. Irak'ta ortaya çıkabilecek ilerici bir yönetim, herkesten daha çok Türk faşist yönetimini korkutmakta ve büyük endişeye düşürmektedir. Çünkü, Saddam yönetimindeki Irak, işbirlikçi-tekelci Türk burjuvazisinin ekonomik açıdan Ortadoğu'ya açıldığı bir kapıdır; ticari açıdan onun candamandır. Günün yirmidört saatinde durmaksızın işleyen ticaret yolunu ve petrol boru hatlarını görenler, bunun Türk burjuvazisi açısından ne demek olduğunu çok iyi anlarlar. Bundan daha önemlisi, Güney Kürdistan'da gelişen kurtuluş hareketi, Kürdistan'ın yandan büyük parçasını egemenliği altında tutan ve bu temel üzerinde kendi uluslaşmasını geliştirmeyi amaçlayan Türk burjuvazisinin canevinden vurmaktadır. Bu temel iki neden bile, geçmişte bu bölgede yaratılan her türlü gerici paklarda Türk burjuvazisinin neden başrolü oynadığını ve bugün tüm Ortadoğu'da böyle bir yapı yaratmak için neden tüm gücüyle çalıştığını, bunu iç politikasının da belirleyici bir unsuru haline getirdiğini ve İran-Irak savaşıyla neden bu kadar çok ilgilendiğini açıklamaya yeterlidir. Bu durumu iyi kavrayanlar, Türk burjuvazisinin ABD ile işbirliği içinde Kürdistan'da yapmakta oldukları havaalanlarının, buraya yerleştirilmekte olan Çevik Kuvvetlerin ne demek olduklarını ve hangi görevi üstlendiklerini, neyin hazırlıklarını teşkil ettiklerini çok iyi anlarlar. Kim ne derse desin, bugün bu alanlar Türk faşist yönetiminin açık askeri tehdidi altındadır. Faşist yönetim, kendisini bu alanlardaki (özellikle Kürdistan'daki) gelişmelere göre kurumsallaştırmakta, Güney Kürdistan'a ve emperyalizmle birlikte Irak'a müdahalenin hazırlıklarını yapmaktadır. Görülen odur ki, şimdiye kadar yapmış olduğu askeri yığınlar yetmiyormuş gibi, üçyüzelli km. ye ulaşan Türkiye-Irak sınırını yeniden belirleme, sınır taşlarını sağlamlaştırma adı altında, bu yaz sınırın en stratejik alanlarına yerleşmeyi, Saddam'ın koruyamadığı sınır korumak için elverişli ve stratejik yeni alanları gasp etmeyi, askeri yığınlarını ve bu alandaki hareket kabiliyetini arttırmayı amaçlamaktadır. "Sınır yeniden belirlenme" adı altında yapılan görüşmelerde bu iş için harcanmak üzere öngörülen ödenekler bile, bunun ne kadar büyük bir düzmece olduğunu göstermeye ve bizim belirlemelerimizi doğrulamaya yeterlidir. Elbette bütün bu hazırlıkların bir anlam ifade etmediğini söylemek, politik açıdan affedilmez bir safdillik olur ve bütün bunların, ortaya çıkabilecek devrimci-ilerici gelişmelere karşı bir askeri saldırı hazırlığı olduğu kesindir.

Kısaca bir kaç sözde Doğu Kürdistan hakkında söyleyelim. İkinci dünya savaşı ardından ortaya çıkan politik gelişmelerden sonra bu parçada sürekli ve güçlü bir mücadelenin olmadığı, genel olarak uzun bir süre suskun bir dönem yaşandığı herkesçe bilinir. Bu dönem boyunca İran Şahlığı, kitleleri suskun ve geri bir yapıda tutmayı ve Kürt hakim sınıflarının desteğini sağlamayı başarmıştır. Ancak 1970 sonlarında, Şahlığı yıkmak için kitlelerin ayağa kalkış döneminde, Şahlığın egemenlik altında tuttuğu diğer halklar gibi Kürt halkı da ayağa kalkmış ve ulusal-demokratik haklarının kazanılması uğruna mücadeleye atılmıştır. Burada şunu açıkça belirtelim ki, kitlelerin harekete geçirilmesinde, ayağa kalkmış halk kitlelerinin her türlü zor aygıtını parçalaması, her türlü zorluğu aşması ve kendi yenilmez gücünü göstermesinde, halk devrimini gerçekleştirmek isteyen herkes için İran örneğinin incelenmeye değer bir deney olduğunu teslim etmek gerekir.

Şahlığın, kitlelerin görkemli bir ayaklanmasıyla yıkılmasından sonra ortaya çıkan iktidar kavgasında, şimdiki yönetim, muhaliflerini yanlış bir politik tavır içine itmeyi (ki bu, birazda onların anlayışlarından kaynaklanmıştır) ve "doğru" taktikler izlemeyi başarmış ve muhaliflerini ezecek ya da safdışı ederek yönetimi tümenden ele geçirmiştir. Bu yönetimin Kürdistan politikası son derece açıktır. Onun genel anlayışının ve iç politikasının Kürdistan somutuna yansımalarıdır. Bu anlayış ve politika, dinci ideolojik yapıları

herşeyin üstünde ve tek ölçü olarak tutmakta, milliyetler sorununu ve çeşitli milliyetlerin ulusal-demokratik haklarını inkâr etmekte ve içerde farklı sınıf eğilimlerini ve örgütlenmelerini kabul etmemektedir. Bu açıdan, mevcut yönetimin Ortadoğu düzlemindeki anti-Amerikancı tutumu ve objektif olarak halk devrimlerine belli bir süre hizmet etme konumu, içerde buna denk bir yapıları yansıtmamaktadır.

Böyle bir anlayış ve politikayla Kürdistan üzerine gelen mevcut yönetim, güçlü kitle desteğine ve Ortadoğu'daki konumuna dayanarak, milliyetler arasındaki düşmanlıktan (Azeriler Kürtler'e karşı aktif olarak savaşmıştır) ve Güney Kürdistan'lı bazı güçlerden de yararlanarak, Doğu Kürdistan halkına önderlik etmek isteyen örgüt güçlerine hatalı bir politika ve yanlış mücadele taktikleri izletmeyi başarak, duruma önemli ölçüde hakim olmuştur. Denilebilir ki, Güney Kürdistan'ın 1975'de yaşadığının bir benzerini, farklı yer ve zaman koşullarında ve farklı siyasal ortamda bugün Doğu Kürdistan yaşamaktadır. Bu durum, yanlış politika izlemenin, dışarda ve içerde düşmanları ve dostları doğru bir biçimde belirlememenin, hatalı mücadele taktikleri uygulamanın ve hakim ulus devrimci-ilerici güçleriyle doğru ve yeterli ittifak oluşturmamanın yolaçtığı ağır olumsuz sonuçları gösterir. Bu durum, örgütlü gücün hatalı politik ve pratik tutumunun ayağa kalkmış bir halkın gücünü nasıl çarçur edebildiğini gösteren en açık örneği oluşturmaktadır.

Bugün Doğu Kürdistan'da, önemli işler yapmaya kalkışan ve fakat başaramayan güçlerin suskunluğu, biraz umutsuzluğu ve içtenice kaynayan öfkeleri vardır. İ-KDP, gücünün ve etkinliğinin büyük bir kısmını kaybetmiş, bazı alanlarda sıkıca, ne yaptığını ve ne yapacağını açık olarak bilemeyen, gelişme değil gerileme içinde olan bir güç haline gelmiştir. Bu anlayış ve politikasıyla, mevcut ittifaklarıyla farklı bir durum yaratması da mümkün değildir. İran yönetimi için Kürdistan'a yerleşmenin koşulları oluşmuşsa da, içinde bulunduğu diğer sorunlar, zayıflık ve kitlelerden destek bulamaması nedenleriyle henüz güçlü bir egemenlik yaratamamıştır. Şunu açıkça belirtelim ki, İran yönetiminin bu politikasıyla Kürt halkının desteğini alması olanaksızdır; bunu, kitlelerle ilk karşılaştığında bile insan hemen anlayabilmektedir. Halk kitleleri, ekonomik ve toplumsal açıdan geri ve zayıf olmalarına, gelişmemiş bir bilince sahip bulunmalarına rağmen, kendi ulusal değerlerine ve geleneklerine bağlı ve yurtseverdirler. Bunları hiçe sayan mevcut yönetimle ilişki kurmaktan kaçınmakta, bugünkü güçsüzlükleri nedeniyle yönetime karşı açık yapamadıkları düşmanlıklarını gizli bir kin ve öfke halinde yaşatmaktadır. Halk kitlelerinde genel bir umutsuzluk varsa da, doğru anlatıldığında kavrayabilmekte ve yeniden umutlanabilmektedirler. Doğu Kürdistan halkı da, Güney'de olduğu gibi, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde Kuzey-Batı Kürdistan'ın belirgin yerini kendi öz mücadele deneyiyle kavramış durumdadır.

Diğer sınır boyunca olduğu gibi İran sınırında da Türkiye yönetiminin güçlü askeri yığınları vardır ve çok sayıda inşa ettiği karakollarla sınır denetlemeye çalışmaktadır. Faşist yönetim, Doğu Kürdistan'daki gelişmelere ve politik olarak anlayamadığı İran yönetimine karşı son derece duyarlı ve hazırlıklı davranmaktadır. Bazı azgın gerici Kürt feodalalarının ve SAVAK ajanlarının faşist Türk yönetimiyle sıkı ilişkilerinin olduğu, Kuzey-Batı Kürdistan'da faşist yönetimin ve CIA ajanlarının denetiminde beslenip hazırladıkları kitleler içinde en çok konuşulan ve kitlelerce doğrulanmış bir konudur. Bu durum ABD emperyalizmin İran'a yönelik planlarının, faşist yönetimle ortaklık halinde burada hazırlanmış ve uygulanmaya çalışıldığını açıkça gösterir.

Burada Kuzey-Batı Kürdistan üzerinde durmaya gerek görmüyoruz; çünkü, bu parça hakkında genel olarak çok şeyler yazılmıştır ve özel olarak bütün sorunlar ise ayrı ayrı işleyeceğimiz konular biçiminde önümüzde durmaktadır. Yine Türk sömürgeciliği ve faşist yönetimin politikaları ayrıntılı olarak başka yerlerde açıklanmış ve Kürdistan'ın diğer parçalarına yönelik politikalarına ise yukarıda kısaca değinilmiştir.

Ancak şunu belirtelim ki, faşist-askeri yönetim altında yaşadığı ikibuçuk yıl, Kuzey-Batı Kürdistan halkının tarihinde yaşadığı en zorlu ve en acılı dönemlerden biri olmuştur. Cuntanın ekonomik uygulamaları, halk kitlelerini oldukça yoksullaştırmış ve topyekün bir yokluğun ve açlığın içine itmiştir. Sömürgeci-faşist yönetim tarafından, halk kitleleri üzerinde asker baskısı, operasyonlar, zulüm, dayak, tutuklama, işkence ve katliam günlük uygulama haline getirilmiştir. Güçlendirilmeye çalışılan ajan-muhbir ağıyla halk kitleleri hareket edemez hale getirilmek tenmiştir. Bugün kitleler içinde en çok konuşula-

şey, sömürgeci baskı, operasyon, tutuklama ve işkencedir. Buna, her alanda ve her türlü "yığın" içinde rastlamak mümkündür; çünkü, faşist yönetimin zulmüne uğramayan hiç bir yer ve hiç bir insan kitlesi kalmamıştır. Görülen odur ki, faşist-askeri yönetim baharla birlikte baskı ve operasyonlarını daha da arttıracaktır. Çünkü, hemen her köyde bir çok kişi bilgi vermek üzere sömürgeci yönetim merkezlerine çağrılmakta, gitmeyenler ise zorla götürülmektedir. Konuştuğumuz bazı kişiler, sömürgeci baskı seferlerinin, muhbirlerinden almak istedikleri bilgilerin kapsamını belirleyen bir rapor hazırlama taslağı çıkarıp dağıtmış olduklarını, bir nüshası yurtsever devrimci güçlerin eline geçen bu taslağın son derece kapsamlı bir biçimde hazırlanmış bulunduğunu belirttiler. Bu çalışmalar ve operasyon sırasında sömürgeci canilerin konuşmaları, baskı ve operasyonların daha da arttırılacağını açıkça ifade etmektedir.

Görülen bir başka gerçek ise, büyük acılar çekmiş olmasına rağmen halk kitleleri daha canlı ve daha mücadelecidir. Çünkü, çok küçük bir azınlık dışında Kürdistan halkının "zincirlerinden başka kaybedeceği hiç bir şeyi" kalmamıştır. Denilebilir ki, sömürgeci-faşist yönetimin bütün barbarlıkları, vahşilikleri ve zorbalıkları, halk kitlelerini daha çok eğitmiş ve bilinçlendirmiş, daha çok mücadeleciler, daha çok kinli ve öfkeli kılmıştır. Bu durumu, her alanda açık olarak görmek mümkündür.

Sonuç olarak şunları söyleyebiliriz:

Kürdistan'ın coğrafyası ve iklim koşulları insan yaşamı üzerinde hemen hemen tümüyle etkindir; çünkü insanlığın doğaya karşı kazanımları başka her alanda olduğundan çok daha fazla buradadır. Bu nedenle, coğrafi özelliklerin devrimci mücadele yöntemlerinin belirlenmesi üzerindeki etkisini, başka her alanda olduğundan çok daha fazla Kürdistan devrimcileri dikkate almak zorundadırlar. Bu, devrimcilerin görevidir.

Yüzyıllardan beri, bu kadar zenginlik kaynaklarına ve böyle stratejik yere sahip olan Kürdistan üzerinde yaşayan halk, binbir çeşit yöntemlerle uyutularak bugüne kadar yabancı egemenlik altında tutulabilmiştir. Ancak bugün, parçalanmış da olsa, her parçasında yaşayan halk kitleleri uyanmaya, bilinçlenmeye ve kurtuluş sorunlarına sahip çıkmaya başlamıştır. Kurtuluşu uğrunda savaşmaya, savaş içinde yaşayıp gelişmeye azim ve cesaret etmiştir. Kürdistan'ın her parçasında rahatlıkla görülebilen bu durum, Kürdistan'ın mücadeleciler bütünlüğünü oluşturmada ve ilerisi için kesin umutlar vaat etmektedir. Ayağa kalkmaya başlamış olan Kürdistan halkının bu durumu, en başta Türk burjuvazisi olmak üzere bütün sömürgecilerin ve emperyalistlerin yüreğine büyük bir korku salmıştır; ancak çok doğru söylenmiş bir söz olarak "korkunun ecele faydası yoktur".

Faşist cunta, kabul ettirdiği anayasası ile Türkiye'de faşist bir yönetimin kurumsallaşmasını hızlandırmış ve kendi yönetici geleceğini uzun bir süre sözde yasallaştırarak "güvence altına" almıştır. Bugün oluşturulmaya çalışılan partiler ve seçim kanunlarının faşist niteliği açıktır; bununla faşist cunta, kendisi emrinde çalışacak yeni bir "danışma meclisi" ve yeni bir "Ulus hükümeti" yada daha doğrusu olağanüstü dönem hükümeti yaratmayı ve böylece askeri niteliğini maskeleyeceğine kendisini ve kendisi gibi ahmakları inandırmayı amaçlamaktadır. Siyasal miyopluga tutulmuş olan bazıları ne derse desinler, oluşturulan yasalarla yaratılacak olan yenileri, bugünkü danışma meclisinden ileri geçmeyecek ya da geçemeyecektir. Bu nedenle, içine girilebilecek seçim dönemini ve sonrasında politik uygulamalarda bir "yumuşama dönemi" olarak görmek, devrimciler için çok büyük bir hata olacaktır; tersine bu dönemin, baskı ve zulmün daha da arttırılacağı ve ağırlaştırılacağı bir dönem olacağı kesindir. Böylesi sahte manevralara ve yaratacağı yeni kurumlara dayanarak, faşist cunta, Türk ve Kürt halklarını ve devrimci-ilerici güçlerini daha çok ezmeye çalışacak ve bölge halkları içindeki devrimci-ilerici gelişmeleri daha çok tehdit edecektir. Bu nedenle, gerçekleri olduğu gibi görerek ve kabul ederek, yapılmaya çalışılan sahtekarlıklara aldanmayarak, faşist yönetime karşı bu koşullarda mücadele etmek, Türkiye emekçilerinin ve Kürdistan halkının, devrimci-demokratik güçlerinin ertelenemez görevi olmuştur. Yine, kendilerini açık bir biçimde tehdit etmekte olan faşist Türk yönetimine karşı mücadele etmek, Kürdistan'ın diğer parçalarının ve Ortadoğu'nun halk güçlerinin açık bir görevi haline gelmiştir.

EMPERYALİST-SİYONİST SALDIRININ HEDEFİ BU KEZ SURİYE

Reagen planının fiyaskoyla sonuçlanması ardından gelişen olaylar, Ortadoğu'nun yeni gelişmeler gebede olduğunu göstermektedir. Olayların etrafında gelişeceği nokta ise Suriye olacağı benzetilmektedir.

İsrail'in Lübnan'a ve Filistin güçlerine karşı yönelttiği 5 Haziran saldırılarının sonrasında, FKO içinde daha da belirginleşen görüş farklılıkları da bu gelişmelerde önemli rol oynayacaktır. ABD ve Arap gerici Filistin halkının bağımsız devletini kurma yolundaki hakkını ve iradesini çiğneme temelinde dayattıkları "çözüm" önerileri, Bağımsızlıktan ödün vermeyen güçler tarafından reddedilince, Ürdünle bir konfederasyon önerisinden çözüm arayan uzlaşmacı kanatla bunlar arasındaki derinleşen çelişkiler, uluslararası arenada yoğunlaşan Filistin sorunu tartışmasına bağlı olarak daha da büyümektedir.

Filistin halkının direnişini "Ürdün'e bağlı bir Konfederasyon" çözümü ile kırmaya ve bölge halklarının emperyalizme karşı önemli bir mevzisi olan Filistin direnişinin bu özelliğini ortadan kaldırmaya çalışan emperyalizm ve bölgedeki işbirlikçileri karşında, Filistin halkının yanında yer alarak tüm gerici "çözüm" önerilerine karşı tavır alan Suriye'nin tutumu önemli bir yer teşkil etmektedir. Çevresi gerici devletler çemberiyle kuşatılmış olmasına rağmen Suriye, sosyalizm ve bölge halklarının desteğini yanında göreceğinden emin olduğunu, Filistin sorununun çözümünün ancak bağımsız bir Filistin devletinin kurulmasıyla mümkün olacağını belirten beyanları ve bu konudaki kararlı tutumuyla bölgede önemli bir direniş merkezi oluşturmaktadır.

Filistin halkının devrimci direnişinde önemli bir dayanak noktası olan Suriye, bu nedenle emperyalizm ve İsrail siyonizminin baş hedefi durumuna gelmiştir. Filistin halkına güç veren böyle bir dayanağı mutlaka ortadan kaldırmak gerektiğine inanan emperyalizm, hazırlıklarını buna yönelik olarak sürdürmektedir. Filistin askeri güçlerinin önemli oranda dağıtılması ve FKO içinde belirginleşen görüş farklılıkları, FKO içindeki direniş kırmanın da ancak Suriye etkenini ortadan kaldırmakla mümkün olduğu düşüncesini yaratmaktadır.

Türkiye, Irak, Suudi gibi ülkelerin da devreye sokarak Suriye üzerinde sürekli bir tehdit oluşturan emperyalizm, vurucu güç olarak da İsrail'i hazırlamakta ve 5 Haziran saldırısıyla tamamlama hazırlığı içinde bulunmaktadır.

Reagen planının ağır bir darbe yiyerek, Kral Hüseyin'in safdışı bırakılmasının ardından, İsrail'in kendisini daha rahat hissedeceği yolundaki beyanlar, gelişmeleri şimdiden haber vermektedir. ABD, diplomatik yollarla elde edemediği sonucu, bu kez yine İsrail'i devreye sokarak elde etmeye çalışacaktır. Kamçı ve şeker politikasının bir kez daha tekrarlanması olacak olan bu olayda bu kez doğrudan Suriye'nin hedefleneceği açıktır. İsrail'in yaptığı son askeri yığınaklar bunun böyle olacağını göstermektedir.

Görülen odur ki, önümüzdeki dönemde Suriye, Türkiye, Irak, Ürdün, İsrail çemberi içinde sıkıştırılmaya, içte gerici Müslüman Kardeşler vasıtasıyla kanışıklıklar artırılmaya çalışılacak, yönetime yönelik komplo ve saldırılara maruz bırakılarak SAM füzeleri bahane edilerek gerçekleştirilecek bir İsrail saldırısıyla nihai hedefe ulaşmak istenecektir.

Ancak, artık sadece Suriye ve Filistin halk güçleri tarafından değil tüm dünya halkları tarafından da açık olarak bilinen bu emperyalist saldırı planı, emperyalizmi amaçlarına ulaştırabilecek midir?

Şu kadını söyleyelim ki, başta Suriye ve Filistin halkı olmak üzere bölge halkları da, beklenen bu saldırılara karşı hazırlıksız değildir. Emperyalizm ve halk güçleri arasındaki çetin bir hesaplaşmaya yol açacak olan bu planın uygulanmaya devam ettirilmesi, bölge halkları için yeni acı ve sıkıntılar getirir de sonuçta zararlı çıkacak olan, emperyalizm ve uşaklarından başkası olmayacaktır.

Başta ABD olmak üzere emperyalizmin ve İsrail siyonizminin saldırı yüzünü artık çok iyi tanıyan bölge ve dünya halkları, Filistin direniş güçleri ve Suriye halkının yanındadır.

1 MAYIS'TA MEYDANLAR DÜNYANIN ÖZGÜR GELECEĞİNİ MÜJDELEDİ!

1 Mayıs 1983 tüm dünyada büyük gösteri ve mitinglerle kutlandı.

İşçi sınıfının birlik ve dayanışma günü 1 Mayıs, bu yıl da işçi sınıfının gücünün ve birliğinin göstergesi olurken, miting alanlarını dolduran yığınların taşıdığı kızıl bayraklar ve haykardıkları sloganlar geleceğin özgür dünyasını müjdeliyordu. Kitleler, bugün alanlarda emperyalist saldırganlığın ve savaş tehditlerinin karşısına dikilirken, proletarya ve ulusal kurtuluş hareketlerine desteği dile getirdiler.

Başta SSCB olmak üzere tüm sosyalist ülkelerde, 1 Mayıs her yıl olduğu

gibi bu yıl da kızıl bayraklarla donatılan meydanlarda milyonların coşkun seli ile kutlanırken, Avrupa'da meydanları dolduran yüzbinlerin kutladığı bir 1 Mayıs daha yaşandı.

1 Mayıs, dünyanın sıcak merkezlerinde de silah sesleri ve yeni zafer hazırlıklarıyla kutlandı. Emperyalizm ve sömürgecilğe karşı mücadele içinde bulunan Latin Amerika, Afrika, Asya ve Ortadoğu halkları, bu 1 Mayıs'ı özgürlük, bağımsızlık ve sosyalizm yolunda daha güçlü ve kararlı karşıladılar.

Tam bir faşist zorbalığın hüküm sürdüğü Türkiye ve Kürdistan'da da 1 Mayıs, savaşa hazırlık ve kini bileme günü olarak kutlanırken, Avrupa'daki Türkiye ve Kürdistanlı devrimciler ve işçi kitleleri meydanlardaki yerlerini alarak ülkelerinin bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi kavgasının sesi oldular.

Alman proletaryası 1 Mayıs gösterilerinde

BEYRUT'TA SABOTAJ

Ölü sayısı 50'nin üstündel!

ABD B. Elçiliği yerle bir oldu.

18 Şubat 1983 günü Beyrut'taki Amerikan Büyük Elçiliği'nde meydana gelen patlama sonucu, elçilik binası havaya uçarken, enkaz altında kalan çok sayıda Amerikalı da öldü.

Lübnan radyosunun yaptığı açıklamaya göre, sahte kordiplomatik plakalı bir arabanın içinde taşıdığı 150 kiloluk patlayıcı maddeyle son sürat bina girişine geldiği ve patlayıcı maddelerin burada patladığı belirtilmektedir. Patlamada, Philip Habib'in özel sekreterinin de yaralıları arasında olduğu ve 8 Amerikan deniz piyadesi-

nin öldüğü açıklanmıştır.

Olayın sorumluluğunu, birkaç örgüt üstlenmekle birlikte, patlamanın İsrail saldırılarının hızlandıracağı çeşitli çevrelerin açıklamalarında ortak noktayı oluşturmaktadır. 50'nin üzerinde kişinin ölümlü ve 100'ün üzerinde kişinin ağır yaralanmasıyla sonuçlanan patlama sonrasında, Akdeniz'de bulunan Amerikan 6. Filosuna mensup iki gemi Beyrut limanına gelerek demir atmıştır. İsrail'in Lübnan ve Filistin güçlerine yönelttiği 5 Haziran saldırısı sonrasında Beyrut çok sayıda insanın ölümü ve yaralanmasıyla biten birçok saldırı ve sabotaj eylemlerine tanık oldu. Gözlemciler, Lübnan halkının iradesine rağmen Lübnan topraklarında kalan İsrail siyonistlerinin, saldırı ve işgalci amaçlarının bir sonucu olarak değerlendirdikleri bu tür sabotaj ve saldırı eylemlerinin Lübnan ve Filistin halkının özgür iradelerine dayanan bir çözüme kadar ölenemeyeceğinde birleşmektedirler.

Bölge gericiği faaliyetlerini hızlandırdı!

TÜRK FAŞİST CUNTASI BAŞROLDE!

Cunta başı Kenan Evren, geçtiğimiz günlerde bir Suudi Arabistan gazetesine verdiği demeçte, bölgede gelişmelerin önüne geçilmek ve "batı"nın çıkarları korunmak isteniyorsa, Türkiye'ye yardımın zorunlu olduğunu söylemiştir.

Suudi Arabistan Başbakan İkinci Yardımcısı, Savunma ve Havacılık Bakanı Prens Sultan Bin Abdülaziz'in Türkiye'ye ziyaretinin hemen ardından yapılan bu açıklama, bu ziyaretleri ve Türkiye'nin üstlendiği görevi bütünüyle açığa çıkarmaktadır.

Ortadoğu, son yılların en hızlı ve en ciddi gelişmelerini yaşadığı bir alan durumundadır. Özellikle İran-Irak savaşının kazandığı boyutlar ve Filistin sorunundaki çıkmaz bölgenin durumunu giderek daha da önemli kılmakta ve tüm dünyanın bakışları bu alana çevrilmiş bulunmaktadır.

Emperyalizmin bölge üzerindeki amaçlarını gerçekleştirmek için yeni saldırı hazırlıkları içinde bulunduğu artık hiç kimse için bir sır değildir. Ve görülen odur ki, emperyalizmin Ortadoğu'daki devrimci mücadeleleri bastırma doğrultusundaki planlarında Türkiye ve İsrail öncülük rollerini üstlenmişler (İsrail zaten bunun pratik adımlarını çoktan atmıştır.) ve bunun için üslerden tutun da "Çevik Kuvvetler"e varana kadar büyük hazırlıklar içerisinde dirler. Ancak özellikle Arap alevi içerisinde İsrail'in teşhir olması, Kürdistan sorununun Ortadoğu'nun atar damarı durumuna dönüşmesi ve bunun en çok da Türk faşist cuntasına zarar vereceği gerçeği, buna bir de Türkiye'nin Ortadoğu'ya yönelik ekonomik-yayılmacı amaçları eklenirse, Türk-İslam ülkeleri ekonomik ilişkileri adı altında yapılan gerici blok görüşmelerinin neden Türkiye'de merkezileştiği anlaşılacaktır. Son görüşmelerin gündemini, Irak devrimini bastırabilmek için saldırı görevi yüklenen Türkiye'nin, bu çabalanna karşın kazançlarının ne olacağı ve bu planların nasıl uygulanmaya geçirileceği konularının oluşturduğu bilinmektedir. Türkiye, gerek kendi geleceği açısından bastırma zorunda olduğu, gerek yandaşlarının, çıkan kıvılcımların kendi alanlarına yayılmasının engellenmesi istemlerini yerine getirmek için bastırma zorunda olduğu mücadeleleri, görüşmelerde taviz koparabileceği kozlar olarak görmektedir. Açık ki Kuzey-Batı Kürdistan'daki en küçük bir değişiklik direk Irak, İran vb. etkileyecek, Filistin, Lübnan devrimlerinin yeni ve de güçlü solukları almasını sağlayacaktır. Benzer özellikler, aynı oranda olmasa da başıyaya ulaşırsa Irak devriminin de sahip olduğu özelliklerdir. Bunlar da, Ortadoğu gericiğinin korkulu rüyalar görmesine yetecek sebeplerdir. Bu durum karşısında tarafların içinde bulundukları objektif konular, kozları ister istemez Türkiye'nin eline vermektedir. Şöyle ki: Irak yönetimi, gerek İran sal-

dırları, gerekse il muhalefetin mücadeleleri nedeni ile bu sorunların üstesinden gelememekte, Suudi Arabistan, gerek ordu faaliyetlerinin yetersizliği, gerekse sıcak noktaya uzak oluşu nedeni ile direkt bir askeri müdahaleye girememekte, İsrail ile girdiği ilişkiler sonucu Arap dünyasında iyice yıpranan Mısır ise daha çok perde arkası rolü oynamak istemektedir.

Bu nedenlerle rolü öne çıkan Türkiye, gerek ordu gücü gerekse stratejik konumu nedeni ile, özellikle yakın ülke devrimlerini bastırma görevini üstlenmiştir. Dikkat edilecek olursa Türkiye'nin bu yollu çabaları, aynı zamanda, Ortadoğu devrimlerinin nefes borularından biri olan Suriye'yi alaşağı etme girişiminde bulunan İsrail'in çabalarıyla çakışmaktadır.

İşte bu çabalara karşılık Ortadoğu'nun diğer jandarmalarının Türkiye'ye "yardımları" gerekmektedir. Tüm bu sorunlarla dolu olarak oturan görüşme masalarında; faşist cunta kendisine yüklenen öncülük rolünden faydalanarak adeta; 'ben olmazsam hepimiz yanarsınız', 'yaşamak istiyorsanız beni yaşatmak zorundasınız' dercesine, zaten eskiden beri beslemekte olduğu yayılmacı emellerini gerçekleştirmek için en uygun zeminin olduğu inancından hareketle yandaşlarından tavizler istemektedir. Özellikle hammede (petrol vs.) sağlama, dış borçları az da olsa hafifletmek için ihracat olanakları arama sorunlarına ağırlık verilmektedir. Öyle gözüküyor ki dostları Türk faşist cuntasının bu isteklerini yerine getirmeye hazırlanmaktadırlar. Basına yansıyan ihracat bağlantıları, son görüşmelerde, Türkiye'nin kendi "görevleri"ne karşılık Ortadoğu pazarlarının Türk montaj sanayii mamüllerine açılması isteğinin kabul edildiğini göstermektedir. Ama tüm gizleme çabalarına karşın basına yansıyan başka şeyler de vardır. Gerek cunta başı Evren'in gezilerinde gerekse dışardan ziyaretçiler geldiğinde muhataplara askeri konularda geniş bilgiler verilmektedir. Bunun en son örneği Suudi Arabistan temsilcisi prens Sultan Bin Abdülaziz'e verilen askeri brifingdir. Yani dostların yardımlarına karşılık öncülük rolünde hangi hazırlıkların içinde olduğuna dair bilgi verilmekte, yeni öneriler tartışılmaktadır.

İşte Evren'in Arap Emirlikleri ve Ürdün'e yaptığı geziler ve ardından Suudi Arabistan Savunma ve Havacılık Bakanı'nın Türkiye ziyareti; Türk-İslam ülkeleri ekonomik ilişkileri adı altında, bölge gericiğinin karşılıklı çıkarlar temelinde örgütlenme ve yeni saldırı planlarını deşifre etmektedir. İçinde yaşadığımız sıcak atmosfer içerisinde bu "sıcak" ziyaretlerde artan sıklık ortanın giderek daha da kızgınlaşacağını, sıkışıldığı takdirde bazı planların uygulamaya konulacağını göstermektedir.

● EL SALVADOR

2 Mayıs 1983 tarihli haberlere göre, El Salvador gerilla guruplarından Ferabundo Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin El Amatillo sınır karakoluna karşı düzenlediği saldırıda 200 kukla askerinin öldüğü bildirilmektedir.

Kukla yönetiminin sözcüleri saldırıyı doğrularken, geillaların yayın yaptığı radyoda yapılan açıklamalarda ise, ayrıca 60 kamyonla 4 köprü'nün de imha edildiği söylenmiştir. Sınır karakolunun tahrip edilmesi tüm Orta Amerika ticaretini yanı yanya durdurduğu ifade edilmektedir.

● NİKARAGUA

Nikaragua yönetimine karşı ABD yönetimindeki karşı-devrimci saldırı geçtiğimiz ay içinde de devam etti. Bu arada, Sandinista yönetimini yıkmak için ABD'nin Brezilya'da çevik kuvvet kurduğu, ve bu çevik kuvvetin saldırıya her an hazır bekletildiği açıklandı.

Devrimci güçler tarafından devrilen diktatör Somoza yanlısı karşı-devrimci çetelerin geçen hafta içinde Honduras sınırından yönelttikleri saldırılar ise, Sandinistler tarafından geri püskürtüldü.

● HİNDİSTAN

Hindistan'da çatışmalar giderek daha da artıyor. Çok sayıda milliyetin yaşadığı 700 milyon nüfuslu Hindistan, son yılların en bunalımlı ve çatışmalı dönemini yaşıyor. Dinsel çatışmaların da yoğun olduğu Hindistan'da, milli çelişkilerin kanlı gösterilerle kendisini daha sık duyurur olması, sosyal patlamaların daha da hızlanacağını göstermektedir.

● VIETNAM

Uzun yıllar süren ulusal kurtuluş mücadelesi sonucu zafere ulaşan Vietnam halkı, elde ettiği zafer temelinde, bir yandan sosyalist ekonominin inşasını gerçekleştirmeye çalışırken, diğer yandan da her türlü olanaksızlık ve zorluklarına rağmen Çin Hindi ülkelerindeki kurtuluş hareketlerine enternasyonalist yardımı sürdürdü.

Vietnam, Çin Hindi ülkelerinden emperyalizmin kovulması doğrultusundaki bu yardımlarını 1978 yılı sonlarından başlayarak Kampuçiya devrimci güçlerine de yapmaktaydı. Kampuçiya'da Amerikan işbirlikçisi rejimin devrilmesinden sonra kurulan devrimci hükümete yönelik saldırılar karşısında da aktif tavır alan Vietnam, yaptığı bu yardımlardan ötürü birçok saldırının hedefi oldu. Ancak Kampuçiya devrimci yönetiminde yönelik karşı devrim saldırılarının önemli oranda püskürtülmesi sonucu, Vietnam Kampuçiya'daki askeri birliklerinden bir bölümünü 3 Mayıs 1983 günü tüm dünya basınına açık bir şekilde geri çekmeye başladı.

Vietnam'ın Kampuçiya'daki askeri birliklerini geri çekmeye başladığı günlerde, Çin'in de Vietnam topraklarına yönelik saldırıları söz konusuydu. Son yıllarda sosyalizmden hızla uzaklaşma eğilimi gösteren Çin, Vietnam'ın Kampuçiya'daki devrimci güçlere yaptığı yardımı bahane ederek Nisan ayı sonlarında Vietnam sınırlarını top ateşine tutarken, Vietnam aynı zamanda Tayland'dan gelen saldırıları da püskürtmekle uğraşmaktaydı.

Emperyalizmin azgın saldırılarıyla boğuşarak yaşadığı uzun kurtuluş mücadelesi yıllarında ekonomisi ve hemen tüm doğal zenginlikleri yıkılan ve tahrip edilen Vietnam halkının, sosyalist ekonomiyi gerçekleştirme yolunda attığı adımlar, emperyalizmi ve gericiğin dört koldan saldırısıyla engellenmeye çalışılmaktadır. Ancak Vietnam halkı, tüm zorluklarına ve acılarına rağmen emperyalizmi nasıl bozguna uğratmış ve zafer kazanmışsa, bugün de bütün şiddetiyle yönelttilen saldırılara rağmen zafer yine Vietnam halkının olacak ve sosyalist ekonomi Vietnam halkının azimli çabaları ve dünya halklarının yardımlarıyla bir gerçek haline gelecektir.

PROLETARYA Û GELEN CÎHANÊ MEWZÎYÊN XWE BÎ HÊZ DIKIN; Û MEWZÎYÊN NÛH YÊN TEKOSHÎNÊ DÎAFÎRÎNÎN!

BÎJÎ 1 ê GULANÊ!

Karkerên hemû cîhanê û gelên bindest, ji bo jîyaneke bê çîn û bê mêtin di nava tekoşîneke bi sed salan virde, ev roja ku mana yekbûn û piştgirtiyê dide 1 ê Gulan'ê, îsal ji di nava şerekî pirr dişwar de tê pîroz kirin.

Ji yekbûn û piştgirtiya karkeran li dijî dewlemendiyê di roja pêşiyê da îroj, ev mîrasê bi qedr û qîmet ku bi gellek ceribîyên xurt hatiye holê û gihaye cihekî bilind, ji alî her welatî de hatiye dewrgirtin.

Xwediyên vî mîrasî, kelayên xurt û bi rûmet, welatên sosyalîst in. Karkerên welatên sosyalîst di nava çetinaîyên ku avabûna sosyalîzmê li welatên şûndemayî bi xwe re tîne û ku emperyalîst herdem êrişî ser wan dikin, dîsa ji di tekoşîna xwe da bê mabên û zûtir rê digrin. Ji bo proleterên van welatan em dikarin bêjin ku, meselên wanê hundur û tekoşîna wanê li hember emperyalîzmê ji berê bêtir gihane ser hev. Ji ber vî awahî ev rolê ku karkerên welatên sosyalîst ku ji bo hilweşandina emperyalîzmê girtinê ser xwe berdewam dike.

Ya beriyê hereketên karkerên li metropolên emperyalîst û karkerên li welatên kapitalîst jî, di şerê hereketên karkerên cîhanê li dijî çîna serdest (ya emperyalîst) cîhê xwe yê li pêşiyê diparêzin. Bi girê dayîya buhurandinê û li zêdebûna êrişkirina emperyalîzmê, abûriya binketî hilweşiyayî, bêkartî û di nava enflasyonê da ev dîghê regekî politîk û hê zêdetir xwe di nava şerekî serketinê da dibînin. Cîhê van proleterên di van welatan di meydana şoreşa cîhanê çiqas ku dîrî lêxistina derbatîyê li çîna serdest be jî, hereketên karkerên van welatan, gerek welatên mêtîngeh û tesîra tekoşîna welatên sosyalîst li hember (dijî) emperyalîzmê li ser awakî zêdekirina qeweteka yekbûnê, û gerek li metropolan bi van tekoşînan bûne qeweteka ku sîstema emperyalîzmê dihejînin, li pişt dema kapitalîzmê buhurandina II. di rewşeka hinê xurttir daye. Proletarya welatên kapitalîst îroj di nava rewşa tevlokî û êrişkirinê da jî, li hember emperyalîzmê hê zêdetir disekine, alîkariya gelên bindest û mêtîngeh hê zêdetir dike. Ev têkîrên ku di nava sîng û serê emperyalîzmê da tînin holê, bi rengê politîk, hereketên karkerên welatên kapitalîst di nava pençe buhurandinê da barê emperyalîzmê û rewşa wê ye ku berxwedana hebûn-tunebûnê dike girantir dikin.

Kawikên (xelek) emperyalîzmê yên tenik, hereketên gelên bindest û mêtîngeh bûne dilavêtina şoreşa cîhanê. Dilê şoreşa cîhanê, li van cîhên ku proletarya pirr hêl ava dibe û ku dîghên serfiraziyê, di van xelekên tenik da xwe davêje. Hereketên proleterên netewî yên welatên mêtîngeh, îroj li hember mêtina derve-dem (çağdış) û ji emperyalîzmê tînin, li hember pîkolîyê ser-biserî tekoşîna xwe dajo. Hereketên proleterên van welatan, li hember pîrozyên sosyalîzmê, li hember rastîyên hemdemîn, ev pîkolî, mijokdarî, zordestîyên bê mane, û tekoşîna ku rojên ronahî bîne, di bin barê, vê tekoşîna di nava nav û dilê paşverûtiyê avakirinê dane. Ger ew neve, ev sîstema paşverû li ser linga nasekine, ev jîyana gelên bindest û welatên mêtîngeh a derve-dem ji holê rakirin li pişt şoreşa 1917 xwe şanî me daye ku ev wezîfa proletarya ye û ev dema dirokî bi ketin û rabûna fireh dibe û dimêşe. Gelên bindest û mêtîngeh, tekoşînen xwe bi awakî rast bi rûmet, gihandina tekoşîna ku derba mirinê li dijmin xe ji bo gihandina serî dibin rêberîya proletarya ya hemdemîn xurt û serbilindî da dimeşe.

Li hember rêberîya proletarya ku dayîna jîneka nûh, hatineka ronahî êdî xwe şanî demê daye û ku girtina serxwe isbat kirîye, Êrişkirina hevkarên (işbirlikçi) ên emperyalîzmê bi her kirasî hê zêdetir dibe. Bi girêdayiya hereketên hêzên netewî û proletarya di nava cîhanê da ev êrişbûna ku zêdetir dibe, di diroka proletarya da li berê û ji virde, ne tenha politîka ji bîni de

xerabkirin û hilweşandin e. Di nava rewşa dirokî da li berê û ji virde, rûşîkên daw û dîtina burjuvayên biçûk ya bi qirêj û gomar ku li ser hereketên hêzên netewî û proletarya tesîreka pirr girîng dike em divê li ser biskinin. Bu kurtî, karkerên welatên mêtîngeh û welatên mêtîngeh û welatên bindest ne tenha (tenê) li dijî kedxwariyê û emperyalîzmê, li hember nêrîna burjuvaziya biçûk bi her rengî ku daxwazî şaşkirina şoreşê dike, tevî çewtîyên xwe ku daxwazî ji hêlxistina (güçten düşürme) proletarya dike jî, divê şerekî gellek dişwar berdewam dikin.

Di nava van hereketên (hêz) proleter ku li dijî emperyalîzmê dest-bidest, singeberî, ser-biserî ketine nava şerekî gellek dişwar, yek ji hêza proletarya Kurdistan e. Hêza proletarya Kurdistan ji ber ku hê pirr nû ye û ciwan e jî, û ku derketina xwe yê holê hê pirr dereng e jî, bûye kelem û tevaya paşverûkên cîhanê li dijî wê rabûne. Bê gumane ku em nikarin vî rengî han, bi karakterê tekoşîna Kurdistanê bi vî û wî awahî izehkin. Ji ber her tiştî hereketa proletarya Kurdistan, di nava welatekî ku emperyalîzmê bi sedsalan ji virde li ser bingehekî (paşverû) kevnarî daniye ku di nava Rojhilata-Navîn da di niqetka pirr girîng da xwe ava dike. Dîsa ew li rabûna li dijî dîtînen ku ji sîstema kapitalîst-emperyalîst re deriyê vekirî dihelîn, bingeha xwe li ser vê dijîtiyê daniye û destdaberî (alîkarî) ya gel sitendî ye.

Daw û dîtînen ku xwîna welat û gelê me xetimandibûn bi hêza proleter bi rastî bi binket. Di nava rewşa dirokî da derxistina mesela Kurdistan'ê ser holê, avakirina yekîtiya çînî û netewî ku bi meselên mezheb, qebîletî ku ji hev pij û belav bûne, ji bo dinyaka bê mêtin û zordestî, li ser bingehekî enternasyonalîstî bi proleterên der û dor û yên cîhanê re li dijî mijokdariya emperyalîzmê û ya sîstema wê avabûna yekîtiyê bê hêza proleter qet ne mumkin bû. Ji ber vî awahî, ya ku bihata danîna ber xwe, avakirina rêberîya proleter, hêza azadî û serxwebûna Kurdistan girîngtirê her tiştî bû.

PKK bi xwedîderketina vê rewşa han, li gor gellek kêmasî û bêîmkanîyên xwe jî, di tekoşîna xwe yê ji 1973yan virde, di wexte pirr kin de, bi destxwexistina gellek tiştên girîng, îsbatîya daw û dîtina xwe kir. Hêza proleter di rûyê rewşên şûndemayî de hê zêdetir bi meselan de ket. Hêza proletarya Kurdistan'ê, bê meselên proleterên cîhanê, di bin barê paqîşkirina gend û gemarên ku gerek çîna serdest bi dirokî, bi civakbendî ne lihistina rolê xwe ku li pê xwe hiştî ye de ma, û mecbûr bû gellek tişt bi navê wan bir serî. A berî bêhêzî, ji bo binketina şûnveyayîna gel bi her awahî, hêza proleter ku şerekî dişwar dida, ev cara yekemîn e ku di diroka Kurdistan'ê de yekîtiya gel bi hêzî ava kir û li hember dijmin destpêka şerekî xurt kir.

Hêza proleter ji aliyekî di nava tekoşîna ji holrakirina kêmasî û çetinaîyên xwîyayî (objektîf) ku ta dirokî bi ber xwe bû, ji alî din, xwe di nava şerekî li dijî tengasî û negihîştînen ku ji karakterê çînen serdestên Kurd û burjuvaziya biçûk ên xwesipar dihat de dît. Hêza proleter, xwe da ber barê ji bixistina evqas çavreşî û çetinaîyên xwîyayî, bi awakî hukmê xwe yê hêzî û siyasî, û ket bin qeyreta derbaskirina (şikandina) nêrînen xwesipar, bi tekoşîna xwe ya dişwar, bi bawerîya hukmê gelî û bi hawakî gelî. Tekoşîna proletarya Kurdistan'ê li dijî emperyalîzm û kedxwariyê (qolonyalîzmê) li ser bingehe qeweta niştîmanperwerên gelî û bi destdaberîya (destek) bilind bûye, û hê ji bilind dibe.

Dîtina proletarya gava di serê salên 1970 virve dest bi şikilstandinê kir, tişteki eşkere bû û Kurdistan kete demeka nûh. Ev dem li alîkî naskirina dijmin û li alê din naskirina çînan û berpirsiyarên van çîna li ser vî bingehe ne baş şikil sitandine, li alê din jî ev dem destpêka şerekî eşkere ye di nav hêzên gel û hêzên li dijî gel e. Pro-

leterya Kurdistan'ê û ya îdiolojîya proletarya bingehe sitend û dest bi tekoşîna kir, yani Hereketa PKK destpê kir û avadarê vê demê ye û tişteki taybî ye ku di vî şerî de alîyek bû. Belekera pêşvebirina û hemdemîya vê çîna ku PKK pişt xwe dayîyê, PKK di demeka pirr kurt de pêşveçûnê çîn û tebeqên dinê ji kişan de nava xwe û ev çîn û tebeqe jî rakir û kişande nav şer. Hereketa burjuvayê biçûk ku berî vê demê ti hebûn nîşan nedan, bi giranî di nav 1970 û '78 de ku di nav lekardinekên de bûn sedema vê yekê ne tesadufek e. Di nav bilindbûn û pêşveçûna civakî de, ev hereketa burjuvayê biçûk bi sloganê xwe yê sixte hinek însan li pey xwe meşandin lê gava ketin dema giran û di vê demê de tevayên hêzê xwe diceribandin, ev hereketên ha, ketin demeke rizandin û pelîşandinê û nîşandan malên (berên) çî demê ne. Dema mijokdarê Tirk dîtîna ku hereketa PKK neyarekî pirr mezin e ji wan re, û berê êrişî xwe ajotin ser PKK û gelê Kurdistan'ê, di salên 1978-79an pêve tê zanîn ku di nav şertê kanûnî demê rihet te qêrînevê şoreşgeriyê dikirin, bi tevayî ketin nav belavbûn helandinê. Lê PKK di van erîşê ku dijmin di xwast vê hunda bike, piştî van erîşê gelek derb xwaribin û wundayê wê pirr çê bûbin jî, ji vê demê jir derbas bû.

Îroj, hereket û hêzên reformîst li ser bîngê xwe yê ku bi hevdayetî û xerabûyî li pişt 12 Êlûn'ê ku ketîye nava dîtina dostyarî û dîtina daw û doza proleter jî li ser bingehe anîya welatparêziya gelî, bi tevayîya gel hazîriya xwe yê şerekî gelî dom û dirêj dike, û destpêka vî şerî da ye. Ji derketina xwe ya ser holê ta îroj di bin agirê emperyalîzm û qolonyalîzmê da, bi parastin û avakirina hebûna xwe îsbatî ya besî û tesîra xwe kirî ye. Di nava rewşa ji 12 Êlûnê ta îroj, di plana dûmajok (süreç) a înternasyonalîyê da û di plana netewî da, pirr tiştên ku bi xebata xwe xistîye dest xwe, zincîra tenhamayîya gelê Kurdistan şikandîye û gelê Kurdistan ji bo xelasîya ketîye destpêka sekinandina dijî dijmînê xwe. Ev rewşa wê dûmajokê bi tavayî girêdayîyê bi zabûna hêza proleter,

û êdî ev herikandina gelê me berva koma milletên serfiraz bûye rastîyekê. Gumana ji holên abûra ji dirokê, bi rêberîya proletarya di nava tekoşîna da bûye hebûneke netewî.

Gelê Kurdistan û proletarya, bi tekoşîna xwe yê ku li ser bingeha daw û doza xwe ya înternasyonalî avakirîye, û gihandiya rewşeka gellek mezin, nêzikbûn û bervehevîya bi gelên cîhanê re bu zanedayê mîsalên gellek qenc. Şoreşgerên serok û rêber ku gelê me wek çavên xwe wan diparêze û ku hebûna wan hatina xwe ye, di wexteka gellek teng û ku zêde di pêgeregîye da bû jî, di tekoşîna gelên bindest da cîh girtin di tekoşîna gelê Filistin ya şoreşger da, bi dehan xwîna şoreşgera li welatê xwe gellek dîr, tev xwîna gelan bû.

Tekoşîna serxwebûna netewîya gelê Kurdistan hê di çêbûna xwe ya pêşiyê de bi vî rengî, bi ruhê înternasyonalîyê ev qas pîroz de hatiye istirandin. Wek Hakî KARER û Kemal PÎR gellek serok û rêberên komunist, di nava tekoşîneke bi vî rengî de rabûn, bi hêl û qeweta ku ji vê tekoşîna girtin berxwedana gelê Kurdistan xurttir û mezintir kirin.

Rêberê tekoşîna û gelê Kurdistan PKK, di diroka berxwedana xwe ya nêzik da, bi proletarya cîhanê re wek biratî, yekîti û bervehevîyê gellek mîsalên gellek qenc dane. Li ser bingeha avakirina Eniya Berxwedanê li Dijî Faşîzmê (FKBDC) li hember cunta faşîst, xurtkirina tekoşîna bi gelên cîhanê û Rojhelata-Navîn ne. Bi xwîna gellek şehîdan bingeha biratîyê li ser erdê Libnan'ê û Kurdistan, bi ewladên gelê Tirkîyê yên bijartî rewşa rêberî û ruhê tekoşîna qerekerê gelê me yê nûh dide xwîyakirin.

Roja yekbûn û tekoşîna 1 ê Gulan'ê, bi avakirina van pîroziya gihaye mana xwe ya rastî. Bervehevîya me bi gelê cîhanê û proletarya cîhanê re, mana xwe ya rastî û esasî ji vir û ha da bi bilindkirin û gihandina serî ya tekoşîna serxwebûnê ye li ser erdê Kurdistan.

Bijî 1 ê Gulan'ê!

ORF (PLO), ray li temsîlkirina Urdin'ê neanî!

Serekê ORF, Yaser Arafat, ji bo ku Urdin di komcivîna û rûniştîna aşîtiya Rojhelata-Navîn de temsîliya Filistin bike, bi serekên dinê ya lihev rûnişt. Di rûniştînen serekan de li ser vê pîrgirêkê sekinîn. Welew li ser vê pîrgirêkê daxûyanên resmî nebûbin jî, ji netîca civînê daxûyan dibe ku, li ser vê pîrgirêkê di civînê de dengdan çenebûye. Weşanên ajansa vê netîcê ji nameya Arafat, ku ji qral Huseyin're şandîye, jê derdixin. Ji gellek hêllên dîplomasiyê daxûyan dibe ku di nameya xwe da Arafat daxûyan dike ku pîlanên Reagan ji bo bişkavtina pîrgirêka Filistinê di komcivîna netewa Filistinê de kêma hatiye dîtî. Li ser temsîlkirina Urdunê tu dîtî nexwestîye ku daxûyan bike.

Tê zanîn ku; di nava ORF, de tewrê Arafat, serekê El-Fetih li ser vê yekê ye ku; di derdorê şîrketîya Urdin de, pêşniyazên komcivîna Fas-Ereb û pîlanê USA lihev bîdilîne, ji pîrgirêka Filistin "bersîva siyasi" bîne. Lê, herçewa tewrê El-Fetih di vê rêyê da be jî, Teverîya Rizgarîya Filistinê li hemberê vê bersivê ye. Û nêzî tu bersivên bi bingehi serxwebûna Filistin daxûyan neke nabin, û lê ray naynin. Nexasim ji êrişî Îsraîl ku tevgerên Filistin derbên pêwîst xwarine, îmkana rêya bişkavtina şoreşgerî herçuqas ku asê bûbe û ji paşverûkên Ereb'a û ji hêllên navnetewa tewrê xwesipariyê piştgirtî bibîne jî, him ji hêlla Meclîsa Netewa Filistin, him jî ji aliyên ORF da ray lê nabe.

Lê, aşkere ye ku, li hemberê paşverû-

kên navnetewa û li dijî pîlanên USA wan serfirazîyan, bi hêsanî pêk nayên. Bi tekoşînen dişwar, bi berberîyên nava ORF, û nava Ereb û li hemberê paşverûkên min-tîqê ev netîce pêk tînin.

Di hemû hêllên Rojhelata-Navîn de, pîlana Reagan ji USA û ji sazûmanên berdevkên wê re, li ser hîmên nûh rêya serdestîyê vedike. Bi êrişî Îsraîl jî daxûyan bûye ku; li ser bingehe tunekirina tevgerê gelan, vegirtina koletîya rewşa nûh, amanc danîne pêş xwe.

Di pîlan de, daxwaz; ne bersivên pîrgirêka Filistinê, ne jî bişkavtina pîrgirêkên tu gelan heye. Ji her hêllî ve xûyane ku bi vî pîlanî; di destên rejîmên kukla de gelan esîr bigrin û amanca dijberîya welatên sosyalîst heye. Welew bi çî hawî û di çî hoyî de derî hollê bibe jî, li hemberê vê, tewrê rast ji gelên bindest û rêberên gelan re li ser hemû hêza xwe hemberîyê û li dijî vê, rêya berxwedanê tenê ya rast e.

Hêzên pêşverû û şoreşgerên Filistinê bi hemû tîgihîştina berpirsiyarîya xwe li ser hemû hêza xwe hemberê pîlanên rûreşî tevger datînin. Ji bo pûçkirina pîlan tekoşîna dimeşînin. Li ser vî bingehi piştgirtina alema pêşverû, tekoşîna gelên Rojhelata-Navîn û welatên sosyalîst di nav hoyên dişwar de vî tewrî bidomînin jî dîsa li hemberê leystik û pîlanên USA û berdestîkên wê radiwestin. Û hêza rawestîne û pûçkirina vê yekê heye. Wê ev tekoşîna bi-gihîje serî.

Tengasiyê cunta faşista qolonyalist çiqas kûr dibe rola wê ya cendermetiya USA jî hewqas derdikeve pêş

Di bin nîrên zilm û talanê de gelên me tên tabandinê. Di nav terora dijwar de rewşa Kurdistan û Tirkîyê derdikeve pêş, ji xeynî zilm û zorbazîyên dijwar û tengasiya hoyê jîyanê. Li hemberê van pêkanîyên dijwar, gelên me gihane wê qeyse ku hemû zilm û zorbazî li ser gelên me bêfesaş dimînin. Amancên karbidestên naçe serî. Gelê me di nav vê rewşa dijwar de gihaye pêvajoka ku hesaban ji karbidesta pirs bike. Nexasim di van sê salên dijwar de karbidestên cunta faşist bi talana kedê û bi zerpên hovîti gelên me anîbûn ber wê qeyse ku, gelên me ji hemû rengên zilmê ji hemû talan û rengê terorê tam sitendibû.

Ji van pêkanîna vir de, ma wê karbidestên cunta wê bi çi gefan li gelê me bikin? Wê bi pelîşandin û tunekirina wan ji rûyê erdê û hilweşandina wan ji dirokê! ev yek bi hemû hêllan tê zanîn ku, di nav zilm û zorbazîyê ku mîsalê wan di dirokê de tune, hîne vê yekê bûne; ku amancên karbidesta neçûye serî, gelê bêfesaş nehiştine û bê deng nemane. Karbidestên zorkar di vî alî de negihane amancên xwe û serfirazî nedine.

Ji vê rewşê faşistên qolonyalist, bi hemû metodên çavtirsandinê bikar tîne, bi gef û peznê hêza xwe rewşa bêmecali dixwaze biniximîne. Lê, ji rewşa çarenîni di nav şik û bêfesaşî de radiweste û vê yekê, ew bixwe daxûyan dikin.

Burjûvaziye faşistê qolonyalista Tirk, di vê pêvajoka ku daye ber xwe da, ji xeynî hêza zerpê pêştir xwedîyê tu tiştêkî nîne, û tu destîk di destên wî de nemane. Ji vê yekê ye ku, herdem xwe di vî alî de bikar dike. Vê rêya hebûna xwe dibîne. Lê, pê dizane ku wê ev yek jî li hemberê wê raweste. Ji sedemê van yekaye ku karbidestên faşist di bêfesaşî de bê çare û bê rê mane.

Di vê pêvajoka tê jîyanê de cunta faşist rewşeka xwaro-vîco derdixe meydanê. Hebûna bêbingeh, biryarên xware-vîco ta ku dost û berdevkên wê jî têdixe gumanê. Ew jî lê heyrî dimînin. Ev pêvajok, pêvajokeka wilo ye ku ev sê salên ku hemû destîkên karbidestîyê, hemû rengên zilm û zorbazîyê û nîrê kedxwarîyê bi diwarî pêkhatîye tenehiştin e amancên xwe, û ev hemû yekan gihîştine qeysa dawîyê. Lê, malxerabiya mezin jî, û bêmecaliya cunta jî ji vê qeyse pê de dest pê dike. Xwelîya bin lîngên wê ji vê qeyse pê de dipelişe. Di wê qeysa ku hatîye jîyanê de, melisandina ku cunta pêkanîye û gelên me bikişîne hêlla dij-şoreşê! ji zorbazîyê pêştir dibî ku tiştên dinê jî bide gelê me. Lê, ger li Kurdistanê ger jî li Tirkîyê, di bin nîrê karbidesta cunta de, mafên abûrî, demokrasi û netewî ta domandina jîyana mirovî nemumkîne. Ji bo jiyandomandinê, hemberiya karbidestê cunta ji gel re bûye rêya jîyanê. Ger cunta, ger jî berdevkên wê, pêkanîyên tune kirinê, kedxwarin, zilm û zorbazî û operasyonê zerpê hêsan kiribin, li ser karîna siyasî qedexan sist kiribin, di hêlla dengdanê û di hêllên din de nermî nîşan dabe, çavxapandinê pêk tîne.

Baldarên pêvajok û pêkanîna pê zanîn ku, van pêkanîyên nermî û sistîyê bingehîrtina zilm û zorbazîyê ye. Sistemkirina van yeka bixwe ye. Ji hêlla abûrî, siyasî û çandî hwd. ya tê kirin, ev yek bi xwe ye.

Him li Kurdistanê, him li Tirkîyê di nav civakan de lihevketineka mezin li berçav dikeve. Û ber bi geşbûn û dijberîyê diçe. Ev bi xwe nîşana vê ye ku karbidestîya cunta liser gel bikar neyê, tevgera gel ji destê karbidesta derketîye. Taybetên vê yekê di bûyerên ku pêk tên de askere xûyan dibin. Girseyên gel jî hewqas talana kedê, îşkence, zilm û zerpên giran pê de di her demî de girr û dijberîya xwe li hemberê cunta nîşan dide. Û ji vî tewrî paşve gav navêjin.

Serekê cunta Kenan Evren ku dijberîya gel bere-bere daxûyan dibe di axavtina gera Aydinê de vê yekê daxûyan dike. Li ser zerp û zilmê karbidesta û li ser xwarina bertilê van yekan dibêje. "Ji mafên xwe û dewlemendiya xwe ra, îmkânên dewletê nekin destîk..." ji bo ku karbidestên

dewletê dev ji vê berdîn, bang li wan dike. Helbet ev pêkanîyên çavsofî, bêrêyîyên berdestkên dewletê bê agahdarî van yeka nakin. Û li van peyvên nermik mîze nakin û dest ji vê yekê bernadin. Lewra, dewleta Tirk bi xwe li ser vê talanbazîyê avabûye. Talan û bertilê ew dimeşîne. Wê hingê, wê ta kîngê ewê van leystik û fenê rûreşî li gelê me bileyîze?

Aşkere ye ku pêşketin û dem bi hemû xemlên xwe li hemberê cuntayê bikar tîne. Vê yekê û berberîya nava eskerîyê ku gihaye qadê bilind cunta vê berberîyê bi çi kirasî biniximîne. Dijberîya ji tîkiliyên USA wê bi çi awahî veşêre. Hemberiya pêkanînan û dijberî gihîştîye qeysa karberdanên askere.

Ji sedemên benda partîya û dengdanê dijberî, sefa ji hev zelal dike. Hemberiya gel roj-biroj mezin dibe. Ev berberî di nav xwe da geş dibe. Ji sedemên dijberîya gel vê hemberîya fireh ji neha ve lîngên cuntayê li hev digerin. Cunta faşista qolonyalist ji neha ve ketîye nava kefte-lefteka giran. Ku biryarên 24 ê Çile destavetîna sermaye yekdest askere dikir. Bersîva ji tengasiyan re neaniye, û nîşan nedaye. Di hêlla abûrî de tengasiyeka kûr û giran heye. Ji serdestîya sermaye yekdestî kargehên senayî ye û yê bankaya dipelişin. Û roj-biroj dijberîya çînen navî fireh dibe, ji van yekan pêwîstî jî; li welatê me tewrekî piçûk û hêsan jî digihîje qeysa mirinê. Di vê rewşa giran de gel zêdetir nêzî siyaseta şoreşgerî dibe, û tevgera şoreşgerî zêdetir dihebin. Ev yekên derî hollê dibin hemû ji vê rewşa dijwar e.

Tesîra van yekan hemû cunta faşista qolonyalist li ser xwe dibîne. Ji sedemê ku bingeha çîni jare hê zêdetir xwe li paşverûkên mintiqê û xwe li emperyalîzmê digire. Û bi van jî dixwaze xwe li ser piyan bihêle.

Tê te zanîn ku di hêlla navnetewî de piştgirteka cuntayê USA ye. Di rewşeka bêhêz û pûç de burjûvaziye Tirk, di beza serdariya dinê de ku emperyalîzma USA di bêfesaşî de ji vê pêvajoka berçarenîni nefilitî ye. Aqûbeta vê yekê dikişîne. Ji bo ku vê pêvajokê bidin seknandin mîna ku jîyana wan bi hevra hatibe girêdanê. Ev jî taybeteka xûyane. Di vê pêvajokê de girêdana jîyanê ji karbidestên hêza hebûna xwe bi van sazûmanan ve girêdaye. Lewra ew jî hebûna xwe li van sazûmana digre.

Ji netîca vê rewşê ye ku karbidesta cuntayê him berdevkên xwe, him jî yê USA ji bo jiyandomandinê dide xebitandinê. Û şerê jiyandomandinê dimeşîne.

Ev meşin ji bo hêllên ku di tenehiştina wan de burjûvaziyên Tirk dema xwe ya geş diji dibî ku nerast be. Ji xwe em ji ne bi dijberîya vê yekê ku ta qeysekî rastîya wê jî hebe ku; hêza burjûvaziye Tirk gihîştîye wê qeyse ku bi amanca serdestîya derdorê bê nêrîna pûçîya bingehe xwe şerê hebûn û jiyandomandinê li diji tekoşîna serxwebûna gelê me dimeşîne.

Dibî ku pêkanîni û polîtîqên cuntayê di vî derdorî de bêne berçav.

Di hemû pêkanîni û polîtîqên cuntayê de parastina hebûn û parastina mafên USA heye. Ev di aliyên abûrî, çandî û siyasî de be jî dîsa ev yek amanc e. Tîkiliyên abûrî, siyasî, çandî hwd. û pêkanîni û polîtîkên li Rojhelata-Navîn çewtîya dîtina van hêlla dide nîşandan. Vê polîtîqê çewtî dibîşkiwînin û digihîjin vê netîcê "bere-ber ji rewşa qereqola USA derdikeve û polîtîqa serbixwe dimeşîne..."

Lê pêkanîyên eskerî û siyasî di demên de ev yek daxûyan bûye ku ev jî netîca cîh-parkirina NATO pêk dibe. Tirkîyê bi navê NATOyê xwe bikar dike. Û di pêkanînan de ev yek dibe bingehe. Amancê ewe ku Tirkîyê di Rojhelata-Navîn de tesîr ava bike.

Di meha Sebatê de berpirsiyarekî NATOyê, wezîrê parastina Almanya-Roj-ava di biranînen xwe da daxûyan dike ku hê jî sala 1979an ve di berpirsiyariya Haig de pîlanê NATO wê bi Tirkîyê li Rojhelata-Navîn bê meşandinê. Ev hê jî vê demê

ve derketîye pêş. Li gohra vî pîlanî wê Tirkîyê rewşa welatên NATOyê bide berçavên xwe û di Rojhelata-Navîn de wê ji bo mafên şîrikî xwe ji serekîyê kar bike. Û tîkiliyan pêk bîne û hemû îmkân wê jê re bêne vekirin.

Bi rewşa xwe faşista qolonyalist ji bo mafparaziya rojava û bi taybetî jî ji bo mafên USA tenê dikare wezîfa cendîmetîyê pêk bîne. Paşverûkên Rojhelata-Navîn di vî alî de piştgirteke wê ne. Ji sedemê vê rewşê emperyalîzm hebûna xwe sipartîye vê navê, ji xwe ra wê sazûmaneka pêwîst dibîne. Nexasim USA, tîkiliyên xwe hemû li ser vê derê kom dike. Ji vê yekê jî tewrên Yunanîstan û berberîya gelan nade ber xwe. Ger ku, hemû hêza xwe û bala xwe li vê derê civandibe hemû sebeb evin.

Ji vê, rola Tirkîyê di Rojhelata-Navîn de zêde bûye, û fireh bûye. Îran'a dema berê, dibîndestîya Şah de berê çi rol dileyîst, rola cuntayê jî ev cendîmetîya USA ye.

Wê evê jî li hemberê wan raweste

Li gohra daxûyana di 9.4.1983an de ya Kolordîya 6. û örf-î idarê, mahkemên PKK yên Edene, Mersîn, Hetay, Entab û Mereşê wê di 12 ê Nisanê 1983an li Entabê destpê bikin.

Dema berê ji bo ku berxwedanên girtîyê PKK bipelişînin û hêza berxwedanê jar bihêlin, girtîyan ji hev û du veqetandibûn. Li Edenê, Mersîn û li Hetayê bela kiribûn. Daxûyan dibe ku, ji ber mahkeme wê destpê bike, wan dîsa li hev kom dikin. Sawcî, ji 700 kesên zêdetirre, nivîseka ku 70 dosye digre nivîsandîye. Piştî domandina zilm û îşkencên mehan ve ji bo ku girtîya bi aliyên xwesiparî û melisandinê va bikişînin an xwesiparî bi wan bidine hebandinê, gefa îşkencên giran û gefê qirkirina li girtîyan tê kirinê. Tê zanîn ku, faşistên qolonyalist vê mahkemê gellek pêwîst dibînin, û gellek li serê disekinin. Ev hêllên di nav berpirsiyariya örf-î idarê de ne, tekoşîna şoreşgerî him piştî 12 ê Êlûnê, him jî berî 12 ê Êlûnê derbênen pêwîst li hêzên dewletê dabûn. Hêzên dewletê yên resmî û sîvil bê fesal hiştibûn.

Nexasim piştî 12 ê Êlûnê, karbidesta faşist ji bo ku, rêberê Tekoşîna Serxwebûna Kurdistan, hebûn û hêza PKK tune bike li van derdoran zerpên giran û teroreka dijwar pêk anî. Lê ji hebandin û parastina taybetên şoreşgerî, gellê me li van derdora gellek lawên xwe yên bi rûmet di rêya şoreşê de daye û berxwedanên şoreşgera di hiş û mejîyan de cîh girtine, û ev

Li welatê me, bi cîhkirina hêza pola û hwd. hêzên êrîşbaz hemû ji rola cuntayê ku di Rojhelata-Navîn de dileyîze parek jê ne.

Emperyalîzma USA, berdestkên wê û karbidestên cuntayê di Rojhelata-Navîn de ketine rêyeka ku jê nayê veğerandinê. Welew ku dest bavên çî leystik û fena jî gelên Rojhelata-Navîn bi rûkên USA û yên berdestkên wê dizanin. Amancê dijwariya wan di hemû jîyanên xwe da dibînin.

Cunta faşista qolonyalist, berdestkên USA çuqas hêza gefê û dijberê mafên gelan bin gelê Rojhelata-Navîn bi tenehiştina rewşa dirokê ra li hemberê vê sazûmanê di tekoşînen herdemî de xwe li paş nagrin. Bi taybetî jî di rewşê de berpirsiyariya giran li ser piştî Tekoşîna Serxwebûna Kurdistan e û li ser piştî tevgera gelê Tirkîyê dimîne. Ji ber ku me dinivîsên dinê de vê bişkavîyê, ji nûn ve li serê em nasekinin. Lê, ev yek tê zanîn ku; hemû tişt li ser milê hêzên gelê Tirkîyê û li ser milê hêzê Kurdistan dimîne. Ger bi agahdariya berpirsiyare dirokê xwe bikar bînin û xwedî li vê derbîkevin hemû tişt li wan dimîne, bi hebûna wan ve girêdahî ye.

★★★

berxwedan nehatine ji bîrkirin. Ji sedemê vê rewşê û li berxwedanên hêlla, hêzê qolonyalista piştî 12 ê Êlûnê li van derdoran dest bi operasyon û zerpên dijwar kirin.

Ji hêllên gindîti ta çîyan û girtîxana xwîna şoreşger û welathizan dirijîne. Lê, ji xeynî çend kesên xayîn pêştir, di nav van pêkanîyên dijwar zerp û zorbazîyên hovîti de ne gelê me, ne jî şoreşger li ber van pêkanînan serên xwe xwar nekirin e. Li hemberê dijmin di hemû fesalan de tewrên liberxwedanê nîşan dane.

Hêza qolonyalist, ji sedemê van yekaye ji bo ku, Tekoşîna Serxwebûna Kurdistan tenê bihêle, gelê me çavtirsandî bike û li ser vê hebûna xwe ava bike, îşkence û zerpên giran bi vê mahkemê dixwaze ku bigihîne dawîyê.

Lê çewa ku, ev li girtîxana Diyarbekir mîna çekek li hember wan rawest û dijmin di bêfesaşî de vê rêyê rêya hebûna xwe dît, wê ev mahkeme jî wekî çekek li hemberê dijmin raweste. Wê li hemberê hemû fen û leystikên dijmin ev mahkeme bibe hêlla ku ji emperyalîzmê, qolonyalîzmê û wê li van qada hesab ji qolonyalista Tirk pirs bînin kirinê. Wê rêberê Tekoşîna Serxwebûna Kurdistan, pêşenga gel PKK welew ku bi îşkencên giran û bi şehîdan be jî ewê dengê tekoşîne bilind bike, şervanên Partîyê wê taybet û rûmetên şoreşgerî bi parêzin. Ne leystik, ne jî xwesiparî û ne jî tu tiştêk nikare derpeşîya vê rastîyê bibe.

★★★

CUNTA FAŞISTA QOLONYALIST KUŞTINA NIKARE BİNIXIMÎNE

Cunta leşkerîya faşist bi hemû hêzên xwe yê qolonyalist li ser gelê me nîrê qolonyalistîyê girantir dike. Ji netîcên; zilm û zorbazîyên bêserî, zerp û îşkencên hovberî xwinrijandin û kuştinên ku çêdibin hêza qolonyalist bikaranîna hemû rê û destîkên xwe, dîsa nikare biniximîne. Kuştina du kesê welathiz, bi nameya ku welathizê Kurdistan ji rojnama me ra diyarî kiriye derkete meydanê.

Bûyer bi namê awha tê daxûyankirinê. Ku, li Wêranşehrê bi destê hêzên qolonyalistî de nav-bera 14.11. û 16.11.1982yan de bi îşkencê du kesên welathiz tene kuştinê. Navên wan welathizên ku di îşkencê de hatine kuştinê; İbrahim û Mehmet Aslan e. Dîsa bi îşkencê du welathiz hatine kuştin. Lê, navên wan êskere nebûye.

Tê zanînê ku bi zilm û zorbazîyên hêza qolonyalist, di operasyon û seravetîna gund û bajêran de gellek kes tene kuştinê.

Lê, ji fen û leystik û ji zerp û zorbazîyên dijmin gellek bûyer, kuştin nayêne bihîstinê û êskere nabin. Ji girtîxana ta hêllên gundîti gellekî kuştin û bûyeran de, ji hepsa ta hêllên gundîti, hêzên qolonyalist nas û malîyên kuştîya tédixin bin zerp û gefên giran, ezîyetên mezin li wan dikin, ku kesî bi bûyerê nedine hisandinê an li hawirdorên xwe bûyerê neynin zman. Hetta ku gellek caran di demên bûyeran de nas û malîyên kuştîya tene girtinê. Demekî dirêj dibin ezîyet û îşkencên giran de dimînin.

Lê di nava van hemû rengê îşkence û zerpên giran de dîsa bûyer demekî dirêj nesmandî namînin û derî meydanê dibin. Gelê me hemû qetlîam û kuştinên ku cunta pêktîne, xwinrijî û rûreşîyên cuntayê derdê derva û bi vê yekê biryarvane ku ewê pîrsa van qetlîam û îşkence ji cunta faşista qolonyalist bêne kirinê.

★★★

LÎ HEMBER DÎJMÎN DÎJBERÎYA GEL KÛR DÎBE!

Ev 3 salin ku cunta faşista qolonyalist sazûmanê karbidestiyê xistiyê destê xwe, û hêza qolonyalist bi amanca tunekirina gelê Kurdistan zilm û zorbaziyên tunekirin û melisandinê kêmkirîye. Nexasim roj-biroj ev diwartir dibe, pêkanînen wê gihîştîye qeysa nehiştîye. Ev pêkanînen hewqas bê hed bûne ku çuqas bê zman ji dîsa tîgihîştina van zerp û îşkencên giran kêmkirîye. Ji her hêllî ve ewê ev tîgihîştin nagihîje qeysa tîrîyê. Bi rastî zerp û zilmên li ser gel bi rêyên wilo tîne meşandinê ku yên mirov be li van pêkanînen faşist diheyîre. Û kûr kûr li ser van pêkanîna diponije, Ku; ji bo li Kurdistanê mîna mirova jîyan bê domandin tenê ji tekoşînê pêştir tu rê nemaye.

Lewra; zerp û îşkence û operasyonê hêzên qolonyalist her roj zêde dibin û tîne jidandinê. Girtina ser kuça, zîqaq û taxa, seravêtina gund û mala bûne parekî jîyanê. Jîyan bê van yeka nayê buhurandinê. Lê, di ew dema destpêkê de şik û tîrsên di hate dîtîne neha giraniya vê yekê tune ye û cîh guhurandine. Nexasim tîrs û şikên wilo giran tune. Hima hemû kesên Kurd hinê vê yekê bûye ku; ewê kingê, bi çî awahî operasyon çêbibin, û ewê dawîya operasyona çibe; pê dizanin. Bi jîyana xwe hinê van bûye û ji berê ve xwe hazîrê van yeka dike.

Ew taybetên ji taybetê paşîştina gelê Kurdistan tê şerê eşîrî, hêzên qolonyalist kêrî xwe tînin. Ew pozberiyên li pêş hevkarî û yekbûna gel radiwestin û gelê me bi hev û du didin şikandinê, ji hemû fen û leystikên dijmin re dibine destik. Û berberiyên eşîra ji nuh ve li hev tûj dikin. Her çuqas ji demên berê pêşdatir be ji dîsa li ser civakê tesîra wan heye û dem bi dem berberiyên eşîra dibine sedemên şerê giran.

Hêzên qolonyalist, li ew hêllên ku hêza eşîrî rabûye, an qels maye, li van dera leystik û fenên rengîn dixebitînin. Nexasim piştî bijartina "Anayasa"yê vê yekê bikar tînin. Bi giliyên devê karbidestên cunta, berberiyên nava gel li hev û du tûj dike. Bi hemû rengên xebat û tevgerên xwe berberiyên nava gel germ dihelin. Nexasim, ew netîca ku cunta bi bijartina "Anayasa" ji Kurdistanê dida berçavê xwe bi destê wan nebû. Ji sedemên vê, herçuqas demekî dirêj derbasbûbe, dîsa cunta bi diwarî hêrsa xwe vedirêşe ser gelê me.

Bi bijartina "Anayasa"yê neticên erîni negihîste destê cunta. Û gelê Kurdistan bi hejmareka mezin ray li vê "Anayasa"yê neanî. Bi vî tewrî mîna hara hêzên qolonyalist zilm û zorbaziyên xwe li ser gelê me didomîne.

Kesên ku di hilbijartinê de berpirsiyarî sitendibûn, muxtar an jî serekên eşîra yek bi yek dikişînin pîrsê. Ku kesên di hilbijartinê de rayên nerîni daye bîne eşkere kirin. Ji bo vê ji îşkence û gotinên giran li wan dibe. Ger ev kes ji amancên wan re nebîne destik, wan ji wazîfên wan hildigirin. Lê pêkanînen wan bi van yekan ji namîne. Bi giliyên derewîn, bi berberiyên tewli-hewa li nava gel beladikin. Û wan li hev dikine dijmin. Ew kesên hemberê vê berberiyê derdikevin an jî lê ray naynin, ew fen û amancê di berberiyên de tîne meşandinê, pê dizanin ji gundên xwe derdikevin û diçîne bajara an jî metropolê. Vê rêyên xelasîyê dibînin.

Hê ji destpêkê de ew metodên ji bo ciwandina çekan bikar dianîn, bi hin pêkanînen nuh didomînin. Muxbîrên dewletê û ajanên karbidestê hêllê navê gundiya dinişînin. Û van nava didine qereqolê. Leşker ji diçîne gunda ji van kesê ku navên wan hatiye nivisandinê çek û pere dixwazin. Û bi vî awahî gefa li wan dikin; "ger wun nikaribin, jinê xwe bifroşin û pê çek bistînin". Bi gefên rûreş bi îşkence û ezîyetên giran her bi çî awahî dibe bilê bibê, çek ji wan dixwazin. Û ev ne tenê ji carekîye. Gundîyên hêllê 5-6 cara vê yekê

dîtine. Nexasim ew gundên bîngehê welat-hizî lê bi hêzê û alîkarên şoreşgeran e, bi taybetî vê li ser welathizan bi diwarî didomînin.

Pîrsgirêkeka mezin ji bihatî û zem e. Ji sedemê, her rojên tê buhurandin zem û bihatî giran dibin, jîyan di rewşên dijwar de dimînin. Mîna ku gel hatibe ber sefîlî û belengazîyê. Belengazî gihîştîye qeysa pîrsê. Ger karkerî û emeletî peyda bibê, ji 500î zêdetir nîne. Li ber vê rewşê, kîloya şekir 150 ye. Ger mirov vê tenê bide hişê xwe, tîgihîştina vê yekê hêsanê ku; ji bo jîyan domandinê rewşeka dijwar heye.

Ji sedemê vê diwarîyê, ji hêllên gundîti ji berê zêdetir bi hêlla bajaran ve koçberî çêdibe. Û her roj zêdetir, gel rêya xelasî û rizgarîyê di şoreşê de dibîne. Ji tîgihîştina ber vê rêyê ye ku hêzên qolonyalist vê didine berçav û zilm û zorbaziyên xwe, girtin

û îşkencên dijwar didomînin. Ji alî dinê ve, ji bo ku ev ciwandin ber bi rêya şoreşê de nekemile, mîna darê zerpê olitî didine xebitandinê. Camîya kirine hêllê weşînê îdiolojîya faşist. Ji xeynî şîretên olî, hiş û mîjîyan bi kemalizm û îdiolojîya faşistî dadigirin. Nexasim pêkanîna van li camîya mecbûre. Meleyên van bi cîh neynin, bi muxbîran tîne kifşkirinê û îşkencên giran li wan dikin.

Nexasim betalî gihîştîye qeyseka bilind. Ji sedema seknandina karê avahîya, di nava civakê de ku hejmara wan bi milyona tî zman betal hene. Çewa betalî bi xwe ra birçîbûnê tîne, keftelefteka giran di nava civakê de heye. Di nav civakê de, bûyerên din bûne bîdervexistin û dizîti kêmkirî. Ji bo kar ger ku daxûyanekî bê kirinê, bi sedhezaran kes bi hêviya "dibî ku qeder li rûyê me jî bikene" serî li vê daxûyanê dixin. Di demên berê de, fişê xwestina kar ku ji sazûmana kar û karkeran di hate sitendîne neha bi 100.000î tî peydekirinê, û hemû sitendina karkera bi imtîhanê çêdibe. Pîrsên imtîhanê hemû li ser îdiolojîya faşizmê ne. Di imtîhanan de rêya serketinê bi hebandina îdiolojîyên faşistî ye. Lê, bi vî naqede, bi cirma dana ajanan ji nuh ve tîne neqandinê.

Mîna wekî ji dîroka xwe neha jî dewleta Tirk ya qolonyalist hebûna xwe li ser talanbazîyê meşandiye. Hebûna xwe lê digre û îro talanbazîyê gihandîye qeysa bê hedî. Vê taybeta ku nîşana qolonyalistî Tirke bi firehî dixebitîne. Ji generalan hetta eskeran, di nava hemû hêllên dewletê de ta girtîxana û pêxwasên wan jî vê par distînin. Bi giliyên derewîn kesên gel digrin û ji malî û nasên wan bi sedhezaran pere distînin. Talanbazîya xwe bê seknandin di domînin. Lê hemû hêllên Kurdistanê ev yek pêk tîne û li gellekî deran jî vê mîna meaş li ser hev û du distînin. Ji sedemê zerp û talanbazîyê gundî di nav-bera xwe da pere kom dikin. Û cirma xwe didine qereqolê û muxbîran.

Nexasim di nav hemû îşkence û hoyên dijwar de vê li ser hêllên girtîxana pêktînin. Girtîxanê hêll-bihêll jî hev vediqetînin

û nava li van hêlla dikin. Koxûşên hêsan û cîhên dijwar, vê rewşê bi nas û malîyên girtîya didine hisandinê. Û bi vî awahî pereki bê hejmar ji nas û malîyên girtîya distînin, a rastî wan di şêlinin.

Le ser gelê me her çuqas hêza qolonyalist zilm û zorbazî meşandibe û vê didomîne, rêberên bi rûmet kuştîbe ji dîsa li hêllên girtîxanan liberxwedanên şoreşgerî di nav îşkencê nedîtî de bê sistî tîne domandinê. Girtîyên cengê mîna hestî û çermê ziwa mabin jî, neticê îşkencên hovberî yên seqet mane, yan jî nexweşînen giran girtine. Hiş û aqil tînegihîje van yeka. Lewra, ew kesên ku demên dirêj di nav îşkence û ezîyetên giran de ma ne niha li derva ji tesîrên îşkencê mîna robotekî li ser hev marşên "Türküm, doxruyum (Tirkim, rastim)", "diyamin Tirk, bavêmin Tirk" hwd. dibêjin. Ev rewş bixwe nimûna

hovorî û qeysa îşkencên girtîxana dide zanandinê.

Nexasim cunta bi metodên nuh li ser hêla xortan disekine. Cunta leşkerî; tîgihîştîye rola xortê Kurdistanê ye ku di tekoşîna şoreşê de rolekî pêwîst dileyîzin, loma hemû leystik û destikên xwe li ser vê hêllê bikar tîne ku; xwe nasnekin, ji gel û welatên xwe biyan bimînin, û xorta di rêyên bê teşe de bihêle hêza wan ji hev bi pejrîne, nehêle ku hêza wan kêrî rêya tekoşînê bê hemû hunerên xwe li ser vê hêllê dixebitîne. Ji bo vê yekê, li hemû hêllên jîyanê, gunda, cîhbajêr û li taxan cîhê leystika topê çêdike. Ji alî dinê ve di bindestê polis û ajanên xwe de xwarin û vexwarina araçê, qumar û talanbazîyê belav dike.

Ji hêlleki va jî, ji destpêka xwendinê ta dibistanên dinê hiş û mîjîyên xort û zarokan bi îdiolojîya faşistî dişo. Li dibistana di bindestên muftî û serleşkeran de dersên dijî Kurdîti û şoreşgerî didin. Bi gotebêjên rûreşî taybet û xasiya Kurdî û şoreşgerî nîzm dixînin. Bi derew û rûreşî didine nîşandanê. Hemû pirtûkên dibistanê bi îdiolojîya faşistî dagirtine. Li ber van yekan hemberiyeka biçûk ku bê nîşandan di yek bîne de wan digrin û davêjin bin îşkence û ezîyetên giran. Wan jî dibistanan vediqetînin. Davêjin girtîxana.

Dîsa ew bendên danîne ber xwendevanîyê îmkane hemû xortên kedkaran birîne. Li pêşîya vê hêllê îmkana xwendina dibistanên bilind girtine. Ev rê, xort û xwendevan di nava civakê de betal dihelê, dibine hêzeka bê kar. Bê şik; bi van hemû pêkanînan hêza qolonyalist vê yekê amanc danîye ber xwe ku; xort û xwendevanên Kurdistan pêşîya xwe nebinin. Ji hemû pîrs-girêkên civak û netewî dîr bimînin, xwe nasnekin a dawî jî di "jîyaneka bêteşe" de bimînin.

Yek ji pêkanînen hêzên qolonyalist jî eve; li ew gund û hêllên lê dibistan tune ye bê hay û gumana hêllê davêjin ser dera û sebîyên biçûk, zaroyên 5-12 salî li hev dicivînin û dibine dibistanên xwe yên sêwîya. Ku piraniya van zaroya li hêllê xwe şivanin. Ev pêkanîna hêzên qolonyalist dişu-

hube demên berê. Û "Yeni Çerî Ocakları (Dibistana leşkerîya Osmanî)" bîra meriva tîne. Lê, li nava gel hemberiyê vê pêkanîne bela dibe. Ji bo ku zaroyên xwe bi parêzin, bi sitrînin piranê gundiya dest ji gundê xwe berdidin. Û terkederê hêllê çîyan û hêllê şikevta dibin.

Îşkence û ezîyetên cunta û pêkanînen yê li hemberê rêberîya Partiya Karkerên Kurdistan û tekoşîna serxwebûn û azadiya gelê me tîne meşandinê. Yek ji van jî eve ku; ew gundiyan hemû debarên wan li ser daristanê ye, ciwandina dorên ziwa jî li wan qedexe bûye. Gundîyan ji destikên debarê birîne. Sedemê ve yekê her-car li ser gundiya disekinin. Û li dû wan digerin. Dema gundî tîne girtinê îşkencê giran li wan dikin, ker û qantirê wan difiroşin, kurtana tînin dişewitînin. Ya rastî, bo ku yek carên dinê êzing û qirşik ji daristanê neynin, çî ji destên karbidesta tîne li ser gundiya pêktînin. Li hêlla şertê bûyerek wilo çêbû ku; ji bo kirîna dermanê kurêxwe yê nexweş gundiye bi ezinga diçe bajêr wî digrin. Dest davêjin ser malê wî. Piştî ezîyet û îşkence 3 meh ceza didîne, wî davêjin girtîxanê. Lê sedemê ev rê, tenê rêya debara gundiya ye, gundî hemû rê û diwarî didine berçavên xwe, ji bo ku birçî nemînin vê rêyê dimeşînin.

Ji van hemû îşkence û zerpên giran pêştir, hêzên qolonyalist bi zaneyî benda li pêş dermanê nexweşîyê vedigirin. Di nav zerp û zorkariyên giran, belengazî û nexweşînen dijwar de mîna gelê Kurd di navbera cenderê de zeft girtî mabe. Em dev ji dîtina derman jî berdin. Ew gundiyan ku li ser nexweşîna xwe digere dev ji heqê rê berdin -her roj heqê rê biha dibe, lewra roj-biroj benzîna biha dibe- dema gavên xwe davên nexweşxanê, di gavê ewilî de poşman dibe. Lewra, berî pîrsa nexweşîyê pêşî ji bo alîkariya debara nexweşxanê 500î dide. Û bi vê şêlandinê ne ku çare ji nexweşîna xwe ra bibîne. Perê derman di destê wî da namîne. Tazî û bi belengazî tîne malê.

Hêzên qolonyalist, ew hêllên ku dîtina tekoşîna rizgarîya netewî, bi geşî hatibe hebandinê û lê bîngeh vegirtîbe bi hemû hêza xwe li ser wan disekine. Hemû rengên îşkence û zorbazîyê li van hêlla mîna hêllên Adiyaman, Batman û Mêrdînê bikar tîne.

Li Batman û hêlla Ceylanpinarê 300 Afganî bi cîh kirine. Bi wan, li hemberê hêza rizgarîya netewî refê ajan û hêza milîsî saz dikin. Li van hêlla dem bê girtin derbas nabe. Ji xeynî girtinê nava Mêrdîn û Batmanê li der-dorên hêllê girtinê piranê je hev û du qutnakin. Pêkanînen wan li ser van hêlla gellek dijwarin. Mîna li roavayê Vietnamê, gunda ji hev bi eşîrî, ehl û cîrantî û hunermendî vediqetandin. Bi vê parvekirinê her hêlleki tevgersaziyên wan pêktînin di vê pêkanîne de amanc eşkere ye ku; hatin û çûna kesên biyan, gera hêllê zû kifş bikin, tîxin bin destê xwe û tîkiliya gel û şoreşgeran ji hev bibirin.

Di nav jîyana civakî de, hêz û karbidestên qolonyalist gellekî xwendîyên cîhbilindîyê ne. Ger dema diçîne çayxanê, ji wan re cîhên pêş, û xuya amade dikin. Li xwarîngeha cîhên paqij û bilind ji wan re tî xemlandinê hwd. Li hemû dera cîhên wan xuyanê ye. Bi zelalî û hemû rewşê ev bendî biçav tîne dîtîne.

Lê, bi van hemû pêkanînen dijwar dîsa dijmin, hêza qolonyalist negihaye amancê xwe. Amancê wan di nav gel de pûç mane. Xort û xwendevanên Kurdistan tîgihîştîye amancê hêza qolonyalistin ku dixwaze wan ji welat û gel biyan bihêle, bîne qeysekî ku xwe nasnekin, gel û xort û xwendevanên Kurdistan li hemberê va hemû diwarîyan sîngvegirtine. Pêkanînen dijmin, polîtîqên hêza qolonyalist ji kolandina gor'a xwe pêştir tu fêydekî nadin. Gor'a ji berê vê kolane hê kurtir dikin.

★★★

Türk faşist cuntası...

Baştarafı S: 3'te

bile yaşayamayacağı açıktır. Yapılan "yardım"lar sadece askeri planda kalmayıp, ekonomiden siyasete kadar uzanmaktadır. Yılların "küçük Amerika" özlemi faşist cuntanın iktidarı süresince önemli oranda giderilmiş durumdadır. Fabrikalardaki Amerikan sermayesi, piyasayı dolduran Amerikan metalleri, orduyu donatan Amerikan silahları, Amerikan seks filmleri, Amerikan işkence metotları, Amerikan usulu seçim ve demokrasi, Amerikan mutfakları, Amerikan okulları vb. kısaca Amerikan'ın en çirkin bir yansıması da Türkiye'de yaşanmaktadır. Adetâ "Amerika'yı" yaşayan, gerçekte ömrü tükenmiş olduğu halde Amerika'dan aldığı solukla ayakta duran faşist Türk cuntasının gazetelerinin keskin kalemlerini eliyle yönelttiği o sözüm ona acımasız "eleştiriler" çok gülünç olmuyor mu?

Bütün bunlar yanında sorulması gereken esas bir soru vardır ki o da şudur: ABD Türkiye'ye yardım miktarını gerçekten düşürmekte midir? veya başka bir deyişle ABD, Türkiye'ye yardımı düşürmeyi göze alabilir mi? Bunun hayır olacağı açıktır.

Türkiye ve Kürdistan'daki devrimci gelişmelerin artık tehlikeli boyutlara ulaştığı, Ortadoğu'nun yeni gelişmelerin arifesinde olduğu bir dönemde, ABD Türk cuntasına her zamankinden daha çok muhtaçtır. Biliyoruz ki, ABD bölgesindeki vurucu gücü İsrail vasıtasıyla başta Filistin halkı olmak üzere halklara açık saldırılar yöneltirken, Türkiye eliyle de İslam ülkeleriyle ilişki geliştirmeye çalışmakta, Türkiye'yi bölgeye yönelik yeni ekonomik, siyasal ve askeri politikasının hayata geçirilmesinde vazgeçilmez bir araç olarak görmektedir. Türkiye'ye yüklenen bu rol, Türk burjuvazisinin de iradesi dışında Türkiye'nin stratejik öneminden kaynaklanmaktadır. Yani ABD, Türk burjuvazisinin taleplerinden çok; bölgedeki çıkarları faşist Türk yönetiminin ayakta kalmasına yekından bağlı olduğu için "yardım" etmektedir ve bunun bedeli de bellidir. Türk burjuvazisi ise, başkorkusu Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşının tüm karamala ve yok etme politikalarına rağmen geliştiğini görmeyen kabusunu yaşamakta, mücadele daha ilk adımlarını attığı bir dönemde nasıl ki hemen ABD'nin etkilerine yapıtıysa, bir halk savaşı aşamasına geçildiği bugün de sarıldığı bu etkilerin altına gizlenmeye çalışmaktadır. Tercüman yazarlarından Ahmet Kabaklı AT GÖZLÜĞÜ başlığı altında yazdığı yazıda "Türkiye'nin ihtiyacı ve temel hakkı olan yardımları kısmakla, Amerikan devletine de ağır zararlar verdiklerini bilmiyor, yahut umursamıyorlar", "NATO'nun savunma hedefi Rusya ise eğer, bizim o Kuzey komşuya 1000 km. sınırmız var. Yunanistan'ın hiç yoktur. Biz 500 bin asker besleriz. Yunanistan 130 bin asker. Biz her türlü fedakârlığı yaparız. Yunanistan "üsleri"ni ağır kiralalarla satar" derken uşaklıkta bile hangi çukurda bulunduklarını ne kadar açık anlatmıyor mu? Öyleyse:

–Yardım oranındaki bu düşüş, sadece görünüştedir. Çünkü, Türkiye'ye Ortadoğu'da önemli roller yüklenmiş olan ABD, Türk cuntasını çok çeşitli yollarla besleyecektir.

–İkinci ve en önemli olaraksa, gelişen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşı ve Türkiye Devrimci Hareketi artık yeni bir süreç girmiştir. Kendi aralarında da birleşik bir Direniş Cephesi kuran bu güçler, iktidara yönelik mücadelenin hazırlıkları içerisinde dirler. Sadece Türk burjuvazisinin değil, genelde emperyalizmin özde ise ABD'nin bölgedeki varlıkları ve çıkarları için hayati bir tehlike oluşturan bu güçlere karşı savaş, Türk devleti ve orduyu vasıtasıyla yürütülecektir. ABD, sadece Türk devletini korumak için değil ama kendi hayatı çıkarlarını da güvenceye almak için Türkiye'ye her türlü yardımı yapmak zorundadır. Vietnam'da çokça örneği görüldüğü gibi bu yardım sürekli dir. Ve bu nedenle de Türk burjuvazisinin yakınına hiç gerek yoktur. Ancak bir şey daha var ki, ABD yardımları ne kurtalları ve ne de kendi çıkarlarını kurtarmaya yetmeyecektir. Dün Vietnam, bugün de Salvador vb. de görülmektedir ki, devrimci gelişmeleri boğmak için yapılan her türlü ekonomik, siyasi ve askeri "yardımlar" bu gelişmeler karşısında aciz kalmakta, ve yalnızca kukla yönetimler değil ABD'de giderek çıkmaz bir bataklık içine gömülmektedir.

Güney Kürdistan güçleri arasındaki çatışmalar...

Baştarafı S: 1'de

çok, stratejik, taktik ve örgütsel alan-daki yenilenmelerle ortaya koyan hızlı bir gelişim içindedir. Günümüz Ortadoğu'sunda ister devrim isterse karşıdevrim cephesi için olsun, yeni mevziler kazanılıp kaybedilmesi olgusu daha çok her iki cephenin de kendi güçlerini en sonuç alıcı bir biçimde ortaya çıkarmalarının ön şartı olan, objektif gelişmelere uygun ve değişen durumları karşılamaya yetenekli program, strateji, taktik ve örgütlenmeleri yaratıp yaratamamalarına doğrudan bağlıdır. Nitekim hızla çöküşe giden bir güç olmasına rağmen emperyalizm ve bölge gericiliğinin 80'li yıllarda bölge-mizde geçici de olsa kazandıkları mevziler de, yükselen bir güç olmasına rağmen bölge ulusal ve sosyal kur-tuluş hareketleri ile sosyalizm güçle-rinin kaybettiği mevziler de hep bu temel halkanın kavranıp kavranma-masına bağlı olarak kazanılıp kaybedilmişlerdir.

Bahsettiğimiz durum günümüzde de canalcı önemini korumaktadır. Tüm bölge güçleri için geçerli olan bu durum özellikle Filistin, Lübnan, İran Irak ve Kürdistan örneklerinde görüldüğü gibi kendisini en çok bölgelerin sıcak savaş alanlarında ortaya koymakta ve belirleyici önemini dayatmaktadır.

Emperyalizmin bölgede başaşağıya gitmesinin en önemli etkenlerinden olan İran halk hareketinin, demokratik bir halk diktatörlüğü ile taçlanamayıp içine sürüklendiği çıkmazlar, bölge devrimlerinin kalesi durumundaki Filistin hareketinin yediği darbeler, iktidara yürümeye için elverişli tüm olanaklara rağmen bu gücü ortaya koyamayan Irak muhalefet hareketinin açmazları ve tarihsel bir rol oynaması gerektiği bu dönemde rolüne yeterince sahip çıkamayan Kürdistan devriminin yüzüyle bulunduğu sorunlar bütününü yukarıda bahsettiğimiz, dönemin gelişmelerini karşılamaya yetenekli, ezilen sınıfların çıkarlarını temel alan ve onun önderliğinde yürütülecek gerekli program, strateji, taktik ve örgütsel yapılanma ve yenilenmeyi yaratamama veya bunda yetersiz kalmaya bağlı olarak ortaya çıkan gerçeklerdir. Bugün bu gerçeklerin acı sonuçlarını, yüzbinlerce insanın katliamdan geçirilmesi, kazanılmış mevzilerin kaybedilmesi, örgütsel ve siyasal dağınıklık ve kaos biçiminde yaşayan bölge halkları, sosyalist ve ilerici güçleri eğer bu durumu bahs edilen temelde aşmayı başaramazlarsa, daha şimdiden örnekleri yaşanan en lanetli bir biçimde, yani belkide emperyalizm ve bölge gericiliğinin doğrudan darbelerine hiç gerek kalmadan iç çatışmalar ve boğuşmalara çürümek ve çöküntüye uğramaktan kurtulamayacaklardır. Oysa devrimci ve demokratik güçlerin; kendi rollerini iyi oynamaları ile aşılması mümkün olan bu alandaki yetersizliklerin giderilmesi, bölgemizde peş peşe devrimlerin gündeme girmesine yol açacak, emperyalizm ve bölge gericiliği ile nihayi hesaplaşmayı zorunlu kılan önümüzdeki dönemdeki mücadele, dünya devrimi içinde belirleyici bir rol oynayacaktır.

İşte böylesine önemli bir konumda bulunan Ortadoğu'da günümüzdeki en sıcak merkezlerden biri de Irak'tır. Yukarıda belirttiğimiz sorunları en çarpıcı bir biçimde bağrında taşıyan

Irak'taki gelişmeler, bir yandan İran savaşı diğer yandan bu alandaki gelişmelerin merkezinde yer alan Kürdistan'daki yurtsever devrimci kaba-rış nedeniyle daha büyük bir önem kazanmaktadır.

Evet bahsedildiği gibi, Irak demokrasi ve devrim mücadelesi gerçekten tam bir bölgesel savaş görünümünü arz etmekte ve bölge devrimlerine köklü yaklaşım öngörmeyen hiç bir yöntemin çözemeyeceği karmaşık sorunlar ve görüntüler sergilemektedir. Ulusal ve uluslararası düzeyde köhne-miş ve çağdaş tüm güçlerin politik ve askeri arenada etkin rol oynadığı bu sahada içine girilen kaos ortamının devrimci bir politika ve örgütlenme ile aşılmaması, bölge devrimlerinin kaderini derinden etkilemesi nedeniyle günümüze dek görülmemiş düzeyde bir önem kazanmıştır. Bölge dengesini kendi lehlerine çevirmek için bir geçiş aşamasında bulunan devrim ve karşıdevrim güçlerinin her biri için, mevcut özellikleri ile ve özellikle de Kürdistan etkeninin ifade ettiği rolle Irak demokrasi ve sosyalizm mücadelesi canalcı bir konumda bulunmaktadır.

Ancak, tarihi ilerici ve sosyalist güçler yararına iletirmek görevi ile karşı karşıya bulunan Irak demokrasi ve sosyalizm güçleri, içinde bulundukları yetersizliklerle bölge çapında ifade edilen olumsuzlukları sergilemeye başlamış, nerede ise İran muhalefet hareketinin Şahlığı yıkarak elde ettiği mevziyi yakalamaya bile varamayan onların devrim sonrası yüz yüze geldikleri bir dağılma ve çürümeye süreci ile karşı karşı kalmışlardır.

Irak muhalefet hareketi, geçmişten günümüze taşıdıkları ve bir türlü aşamadıkları program, stratejik, taktik ve örgütsel plandaki yetmezlikleri ile yaşanan olumsuzluklardan bir bütün olarak sorumlu olmaları yanında, bu olumsuzluklardaki en belirleyici payı Kürdistan devriminin bölge devrimlerindeki belirleyici konumundan ötürü -bu ülkedeki gelişmelerde aktif rol oynayan Güney Kürdistan ulusal-demokratik güçleri oynamaktadır ve biz yazımızda daha çok bu güçlerle ilgili belirlemeler yapıp bazı önerilerde bulunacağız.

Güney Kürdistan'daki ideolojik ve politik güçler, günümüzde oldukça hızlanmış bulunan bu parçadaki ekonomik sosyal ve siyasal değişikliklere ayak uydurmadan ve bunun gerektirdiği köklü değişikliklere yönelmeden içinde bulunduğumuz bu aşamada da geçmişteki otonomi programlarını uygulamaya çalışmakta ve yine fırsatlardan yararlanıp, iki sömürgeci devlet arasındaki çelişkilere dayanarak eylem geliştirmeye çalışmaktadırlar. Yani, doğru bir ideolojik ve politik mücadele temelinde ve fırsatları olumlu bir tarzda değerlendirerek değil, adeta tarihsel hatalarını tekrarlayarak sonuca gitmeye çalışmaktadırlar.

Ağırlıklı olarak uluslararası çıkar çatışmalarına dayalı bir biçimde mücadele geliştirme anlayışları tüm Irak güçleri için geçerli olduğu gibi, özellikle de Güney Kürdistan'lı güçler açısından, eğer gerekli tedbirler alınmazsa tüm bu hareketlerin sonunu getirebilecek gelişmelere yolaçmaktadır. Nitekim son aylarda ardı arkası kesilmeyen ittifak çabaları ile en acımasız çatışmaların kol kola yürüten anlam-

sız görüntüleri, bunun en belirgin kanıtıdır ve bu durum giderek vahimleşmektedir.

Güney Kürdistan'ın mevcut ideolojik politik akımları, Irak ve Kürdistan için devrimci demokratik bir program ve yine Kürdistan için de devrimci-yurtsever bir program geliştirmek yerine, eski yanlış siyasal hedeflere bağlı olarak hareket etmektedirler.

Böylesi programların oluşturulmaması sonucu, cephe meselesi büyük bir çıkmaz ve dağınıklık içerisinde dir. Kişisel ve ailesel çıkarlar, aşiretçilik ve bölgelilik hala bu akımların içini kemirmektedir. Hala aralarında sayısız çatışmalar yapılabilmekte ve bu nedenle önemli kayıplara uğramaktadırlar. Bundan da öteye, kendi aralandaki çatışmaya Doğu ve Kuzey Batı Kürdistan'daki hareketleri de alet etmeye çalışmakta ve onları bu çatışmalara taraf yapabilmek için doğru olmayan yöntemlere başvur-maktadırlar. Bu durum, Güney Kürdistan'daki güçlerin Kürdistan'ın diğer parçalarında bir uzantılarını yaratma ve diğer parçaları kendilerine bağlı hale getirme biçimindeki eski anlayış ve çalışmalarının bir ürünü olan bu durum bu hareketlerin özellikle günümüzdeki gelişmeler karşısında en olumsuz yanlarını oluşturmaktadır. Ancak bu hareketlerin çok yanlış ve hatalı olan bu anlayış ve davranışlardan mutlaka vazgeçmeleri gerekir. Kürdistan içinde kendi yerlerini doğru belirlemeleri, Kürdistan'ın diğer parçalarıyla ve ülke dışındaki Kürtlerle doğru ilişki biçimini pratikte mutlaka uygulamaları gerekir. Bu konuda geçmişte yapılmış olan hatalar tekrarlanmamalıdır.

Bugün Güney Kürdistan'da sosyal ve siyasal gelişmeler hızlıdır. Feodal sosyal yapı hızla dönüşüme uğramaktadır. Böyle bir sosyal gelişme temelinde mevcut eğilimler devrimci-liğe doğru bir atılım yapabilirler, uygun koşullarda komünist eğilimler ortaya çıkabilir ve asgari bir marksist-leninist çekirdek, doğru bir cephe anlayışı geliştirip uygulayarak, hem yurtsever gelişmeyi olumlu biçimlerine kavuşturabilirler ve hem de kendi gelişmelerini daha elverişli bir ortam içinde sürdürebilirler. Ayrıca diğer hareketler, reformist otonomi sloganını aşıp, daha devrimci sloganlara ulaşabilirler ve bu temelde devrimci örgütlenme ve pratik geliştirebilirler.

Özellikle İran Irak savaşından dolayı şartlar daha elverişli hale gelmiştir. Eğer Güney Kürdistan'daki ideolojik ve politik akımlar kendi geçmişlerini doğru bir eleştiri süzgecinden geçirirlerse ve bu temelde hem Güney Kürdistan'da hem de Irak devrimci-demokratik güçleri ile birlikte doğru

bir siyasal programa dayanan mücadeleyi bir cephe geliştirmeyi başarabilirlerse, sadece Güney Kürdistan için değil, Kürdistan geneli için büyük bir tarihi rol ve görevi yerine getirebileceklerdir.

Böyle olumlu gelişmeler sağlandığı oranda Güney Kürdistan'daki hareketin diğer devrimci-yurtsever güçlerle ilişkileri sağlıklı gelişebilecek, bölge ve dünya devrimci güçlerinden tecrit olma durumu büyük ölçüde aşılabilecektir. Eski olumsuzlukları olumluluğa dönüştürebilecek ve eski kişilikleri olumlu bir görev yerine getirebilecektir. Eğer devrimci gelişmeler doğrultusunda hızlı adımlar atılabilirse, en eski düşmanlıkların geçmişte üzerinde doğduğu sosyal temel in bugün hızlı bir değişim içinde olduğu ve siyasal ortamında böyle düşmanlıklar için uygun olmadığı açık bir gerçektir. Bu düşmanlıklara taraf olan güçlerde bu tür davranışlarının tüm güçlere zarar verdiğini anlamalı ve buna son vermelidirler. Bu güçlerin daha olumlu bir zeminde en azından birbirlerine zarar vermeme temelinde Güney Kürdistan'da yurtsever bir mücadele geliştirmeleri ve Irak'ın devrimci-demokratik güçleri ile doğru siyasal talepler etrafında ve devrimci temellerde ittifak geliştirmeleri gerekir. Bunun için, her şeyden önce bu güçler arasındaki çatışmalar derhal durdurulmalıdır. Böyle bir anlayışla hareket ettikleri taktirde zengin bir tecrübeye sahip olan bu güçler, sadece geçmişten kalan olumsuzlukları gidermekle kalmayacaklar, aynı zamanda Kürdistan halkının ulusal kuruluş mücadelesinde kendilerinden beklenen rolü oynayabileceklerdir. Böyle bir yaklaşım temelinde biz Kuzey Batı Kürdistan'ın devrimci-yurtsever güçleri olarak, onlarla sağlam ilişkiler geliştirebilecek ve süreç içerisinde bunu daha kalıcı, ileri birliklere dönüştürebileceğiz. Geçmişte olduğu gibi bugünde biz bu doğrultuda çaba harcamaya devam edeceğiz ve üzerimize düşen her türlü görevi gerçekleştireceğiz.

Kahrolsun Emperyalizm, Sömürgecilik ve Yerel Gericilik!

Yaşasın Halkımızın Devrimci-Yurtsever Birliği! Yaşasın Bölge Halklarının Devrimci Dayanışması ve Mücadele Birliği!

Verilen idam kararları katliamlar zincirinin...

Baştarafı S: 1'de

mesi ardından, bu katliam zincirine her gün yeni halkalar eklidiler.

PKK davalarında Merkez Komitesi üyeleri olarak sahip oldukları rol ve önemden ötürü Mazlum Doğan, Hayri Durmuş, Kemal Pir ve direnişin önderleri olan diğer savaş esirlerinin yakılarak, boğularak ve diğer sadist işkenceler altında katledilişlerinin anlamı artık herkes için açıktır. Sömürgeciler, bu önderlerin mahkemeler sonrasında verilen idam kararlarıyla öldürülmelerinin halk üzerinde yaratacağı etkilerin ne olacağını kendi tarihsel tecrübelerinden bilmekte dirler. Bizat resmi ağızlarından ilân edilerek uygulanan idam kararları, tüm dünya halklarında olduğu gibi bizim tarihimizde de ciddi sonuçlar yaratmıştır. Bastırılmış ve başanlı olamamış bir hareket olmasına ve önderliğinin konumuna rağmen Kürdistan'daki işyanlara önderlik edenlerin idamları, bugün de hâlâ unutulmakta ve sömürgecilik karşı kin ve öfkenin beslenmesine kaynaklık etmektedir. Yine daha yakın geçmişte, 1970'lerin başlarında gelişen devrimci hareketi boğmak için Denizlerin idam edilmesi, ardından devrimci gelişmenin gerilemek bir yana çığı gibi büyüdüğü gözler önündedir. Sömürgeciler, bu gerçeği ve bunun Kürdistan açısından taşıdığı anlamı bilerek, özellikle parti ideolojisi, politikası ve pratiğinin yaratıcısı ve savunucusu olan önder devrimcileri kendi mahkemelerinden çıkarak idam kararlarıyla katletmeyi göze alamamış, onları teker teker ve toplu olarak cezaevi duvarları ardında iş-

kencelerle idam etmişlerdir.

İşkence sonucu ölümler ve idamlar o ölçüde büyük boyutlardadır ki, artık bu tür olaylar günlük bir haber düzeyine indirgenmiştir. Dünya basını bile ölüm ve idamları Türkiye ve Kürdistan'daki yaşamın parçası olarak görmektedir, gerçekte çok büyük olaylara ve protestolara yol açması gereken bu cinayetler karşısında çoğunlukla suskun kalmaktadır.

Faşist cunta adım adım uyguladığı bu politikası sonucu, bugün idamları daha da hızlandırmış bulunmaktadır. Ancak geline nokta söylenebilir ki, cunta, daha düne kadar titizlikle kaçınırdığı sonuca da kendi elitizlikle katmıştır. Devrimci tutukluların boyuneğmez başları karşısında, onları katlederek acizliğini ve yenilgisini sergileyen sömürgeciler, PKK davalarında verdikleri yüzlerce idam kararıyla kendi çıkmazlarını daha da derinleştirmişlerdir. Sırf PKK'li olmaktan ve ülkesinin bağımsızlığını istemekten ötürü insanlarımızı idama mahkûm etmeleri bu durumu çok açık olarak göstermektedir.

Sömürgeci-faşist cuntanın; bugüne kadarki uygulamalarında doğal bir olay haline getirmeye çalıştığı bu idam kararları da, Mazlumların, Hayri-lerin, Kemallerin, Ferhat ve Akiflerin katledilmesi zincirinin bir halkası olarak halkımız tarafından aynı öfke ve kinle, aynı mücadele ateşiyle karşılık bulacaktır. Kendi evlatlarına sahip çıkan Kürdistan halkı, bu idam kararları karşısında suskun kalmayacak, gerekli cevabı verecektir.

PKK-ANTEP DAVASI...

Baştarafı S: 1'de

11.4.1983 günü yapılan duruşmada sorguların tamamlanması ardından yapılan açıklamaya göre, mahkeme, asılsız iddialarla bugüne kadar cezaevinde bulunan 87 kişi hakkında tahliye kararı vermek zorunda kalırken, 2 devrimci için tutuklama kararı almıştır.

6. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığında görülen PKK davasına PKK-Adana gurubunun "yargılanma-lan" ile devam edileceği ve duruşmaların daha sonra İçel ve Hatay illerinde yapılacağı açıklanmıştır. Eklenen bu dosyalarla tutuklu sayısı 800'ü aşmaktadır.

11.4.1983 günü haklarında tahliye kararı verilen tutukluların isimleri şöyledir:

"Hatice Kaya, Hatice Akteke, Hüseyin Sankaya, Mehmet Yaşar Ateş, Zeliha Ömürkan, Zöhre Ömür, Ahmet Demir-mentaş, Ali Sümbül, Ali Can, Ali Taner, Celal Güzel, Haşim Güzel, İsmail Sezerkan, Kemal Akdaş, Küreysi Yorulmaz, Kazım

Gülmez, Mehmet Nuri İlhan, Mehmet Çabuk, Ali Kuşoğlu, Ali Kale, Abdullah Hoşgören, Ahmet Kök, Döne Melamin, Fatma Esanir, Fatih Rüşti Zorluylıdır. Hayri Çelik, Hüseyin Poyraz, Hasan Özcan, Kazım Atalay, Mahmut Yıldırım, Mehmet Gül-nay, Mehmet Şentürk, Muhittin Ateş, Ökkeş Şimşek, Ömer Kaya, Salman Nacakgediği, Sait Emir, Vakkas Akboğa, Aysel Doğan, Cindi Aslan, Döne Yıldırım, Döne Gölge-li, Fatma Carman, Gülşen Demirdelen, Gül-zar Uzundere, Hayriye Konar, M. Hanifi Bayındır, Hösne Contay, İnsaf Çetinel, Kazım Ağaaslan, Kadir Çam, Mehmet Nuri Taşkın, Mehmet Akboğa, Mehmet Uludağ, Tağıp Kordeve, Şehnaz Azizoglu, Şiho Müslüm Ata, Yakup Beydilli, Yusuf Turunc, Zöh-re Owayolu, Gülşen Övezoglu, Ahmet Kara-bıynk, Bekir Bozkurt, Hüseyin Oğuzcan, Mehmet Ali, Osman Çınar, Ömer Nacar, Salih Uçar, Tahir Sapan, İmam Nacacgediği, Osman Ateş, Naci Hacdeniz, Musa Sabuncu, Müslüm Gül, Münire Turan, Ali Özkan, Cafer Aykanat, Eşref İnnat, Mehmet Emre, Talat Özcan, İzzettin Fazlınar, Ahmet Uçar, Cennet Uzundere, Mehmet Yetmez, Hacı Ateş."

Onların taşıdığı bayrağı...

Baştarafı S: 3'te

bağlı olan ekonomisinin yetmezliği sonucu iktidarı gerici bir zorla yaşatıp öündeki engelleri ortadan kaldırmak amacıyla Türk burjuvazisi, 12 Eylül askeri darbisiyle faşist cuntayı yönetime getirdi. Gelişen devrimci mücadelenin karşıtı olarak ve onu zemek için bir karşı-devrim eylemi olan 12 Eylül darbisiyle faşist zor uygulanmasını doruk noktasına vırdıran burjuvazi, Türkiye ve Kürdistan halkına, özellikle iki halkın önder güçlerine karşı baskı ve terörü arttırarak katliamlara ulaşan saldırılara geçti. Bu saldırılarıyla ülkemizin her alanını kan gölüne çeviren Türk sömürgecileri, PKK hareketinin şahsında somutlaşan direnme mücadelesine karşı, Şikestun, Derik, Kızıltepe, Dersim gibi yörelerde yaptığı katliamlarla ne kadar barbar olduğunu gösterdi. Bu katliamların bir devamı olan Pazarcık direnişi de, tarihi bir olay olarak şehitlerimize yeni şehitler kattı.

1981 yılının Şubat, Mart ve Mayıs ayları içinde Türk kolluk kuvvetleriyle girilen çatışmalarda Battal EVSAN, Besey ANUŞ, Ali YAĞCIBULUT, Ali POYRAZ, Salman PORTA ... ve sömürgeci işkencehanelerde ise Ahmet ATLAN ... adlı PKK militanları yüzü davalanına sadık kalmamın örneklerini sergileyerek şehit düştüler.

Halkımızın bağımsızlığı ve özgürlüğü için büyük adımlar attığı 1977 yılı Pazarcık işçisi, köylüsü, aydını vb. içinde ulusal kurtuluşçu ideoloji ile karşılaşma yıllarıdır. İlk defa öğrenci gençlik için yankısı bu bulan Marksist-Leninist ideoloji geleceğin devrimci savaşının tohumlarını attı. Sömürgeci eğitim kurumlarında Kemalizmin ağır etkisini üzerinde hissedilen, ulusal kişiliğini yabancılaştırmış, hangi ulustan olduğunu tanımayan gençlik, milli bilinç doğrultusunda Kemalizm zehirine ve onun uzantısı sosyal-sövenizme karşı kararlı bir ideolojik eleştiriye girerek ulusal değerlerine sahip çıkmaya başladı. Kemalizme, sosyal-sövenizme karşı yürütülen ideolojik mücadele ile Kemalizmin ve sosyal-sövenizmin ideolojik etkinliği zayıflatılırken, faşistlere karşı yürütülen politik mücadele sonucu faşist gelişmenin karşısına daha etkin ve mücadelecı bir güç çıkmaya başladı.

PKK hareketinin yörede emekçi halk kesimleri arasındaki etkinliği bir yandan hızlı sempati ve destek sağlarken, gelişmenin Maraş ve diğer çevre ilçelerde sağlamış olduğu uyandırıcı 12 Eylül burjuvazisini korkutur hale getirmişti. Çünkü, Kürdistan genelinde PKK önderliğinde ortaya çıkan ideolojik ve politik gelişme, bunun Pazarcık gibi tampon yörede yol açacağı önemli gelişmeler onun, egemenliğini sarsan güçlü bir darbe olacaktı. İşte bu gelişmenin bilincinde olan Türk burjuvazisi, ulusal kurtuluş mücadelesinin önüne faşist yönetimi iktidara getirebilmek amacıyla yüzlerce kadın, çocuk, ihtiyarın ölümüne neden olan provaların uygun olan bu alanda gerçekleştirerek Maraş katliamını yarattı. Bu doğrultuda askeri güçlerini devreye sokan Türk burjuvazisi baskı ve terörünü arttırarak devrimci gelişmeyi engellemek istedi.

1979'lardan sonra PKK önderliğinde gelişen mücadele, Türk burjuvazisinin bütün engelleme çabalarına rağmen, kentten kıra doğru yönelerek sosyal-sövenizmin köylülük üzerinde zaten olmayan etkinliklerinin de yıkılması, bu güçlerin PKK hareketine saldırıların arttırılmasına neden oldu. Başta ideolojik alanda yürütülen yoğun karalamalara, TİKP ajanlarının açık ihbarları da eklenince, Türk sömürgecilerinin devrimciler, ve emekçi halk üzerindeki baskı, tutuklama operasyonları arttı.

Türk sömürgecilerinin ve diğer güçlerin bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine yönelen, bu saldırılarına elbette sessiz kalamazdı. Eğer bu güçlere karşı direnme yerine teslimiyet seçilseydi, Marksizm-Leninizmin yurkseverliği yarattığı böyle bir alanda, kendini tanımayan bir toplumu canlandırmak olanaksız olduğu gibi, Kürdistan halkına da yapılacak en büyük ihanet olurdu. Bu gelişmeler sonucu direnme yolunu seçen PKK, sömürgecilere, feodal-kompradorlara, faşistlere ve sosyal-sövenlere ideolojik ve politik alanda yürüttüğü mücadele ile bu güçlerin halk üzerinde varolan politik etkinliklerini de karmaya başladı. Böylece bu yıllarda ideolojik, politik ve örgütsel olarak yapılan çalışmalarla PKK kitlesel bir güç haline gelip, emekçi yığınlarla daha fazla kaynaşırken, birçok devrim şehidi de bu dönemde mücadeye katıldı. Halk yığınlarında PKK'nin önderliğinde ortaya çıkan bu kabanş, Türk sömürgecilerinin karşı-devrimci baskı ve terörünü de beraberinde getirdi. Artık eskisinden daha fazla askeri güçleriyle PKK hareketine ve emekçi halka yönelen sömürgeciler, tutuklama, baskı ve ope-

rasyonları arttırdılar. Bütün bunlara rağmen saldırılarına başanlı olamıyor, istedikleri sonuçları elde edemiyorlardı. Tek çareleri kalmıştı, oda Kürdistan genelinde olduğu gibi Pazarcık'ta da son kozlarını sonuna kadar kullanmak.

12 Eylül askeri darbisiyle, dehşet ve panik havası içerisinde binlerce askerin kullandığı operasyonlarla kitleler üzerindeki baskılar doruğa tımanırken, devrimcilerin ise yeterli derecede hazırlıklı olmamaları, 1981 yılında gelen saldırılarda insanlığa sığmayan katliamlarla karşı karşıya kalmalarına neden oldu. Birçok PKK militanı ve sempatizanı şehit düşerlerken, birçokları da tutuklanarak hapisanelere dolduruldu. Bugüne kadar devam eden bu savaş hali, emekçi halk yığınlarını pasif, direnmesiz, öndersiz hale getirmek istemişse de, Türk sömürgecilerinin top ve mermi saldırıları altında darbelerle dayanıklı bir halk doğmaktadır.

Battal EVSAN; ... Pazarcık ilçesinin Musalar köyünde doğdu. Orta halli bir aileden gelme, 1977-78 yılları arasında Antep'te okuduğu dönemde ulusal kurtuluş ideolojisine sempati duydu, ve kendisini bütün gücüyle bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine adadı.

Aydın gençlik kesiminden gelen Battal EVSAN; Türk sömürgecilerinin Kürdistan halkı üzerindeki baskı ve sömürünün objektif olarak bilincine varmış ve bu bilinçle Marksizm-Leninizme sanılarak proletarya partisinin ideolojisini kitlelere götürüp, ulusal kurtuluş mücadelesini örgütlemiştir. Aydın gençliğin, Türk sömürgeci eğitim kurumlarında Kemalizm zehiriyle aşılanmalarına karşılık, o, yaptığı teorik, kadrosal ve kitlesel çalışmalarla bu süreçte karşı direnmiştir. Bu doğrultuda öğrenci gençlik ve diğer emekçi halk arasında devrimci çalışmalar yaparak tutuklanmış, bazen de sürgüne gönderilmiştir.

Alçak gönüllü, fedakâr ve proleter bir kişiliğe sahip olan Battal EVSAN; sosyal-sövenizme, faşistlere, feodal-kompradorlara ve sömürgecilere karşı en önde yürümüş, Partiyeye, halka ve devrime olan yüksek sorumluluk duygusu onu güçlü bir önder yapmıştır. Battal EVSAN; Kürdistan Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelesinde gösterdiği direnmeyle ölümsüzlüştür.

Besey ANUŞ; ... Pazarcık ilçesinin Esmeporu köyünde doğdu. Orta halli bir ailenin kız çocuğuydu. 1978 yılında ulusal kurtuluşçu ideolojiye sempati duyarak, Kürdistan devrimcilerinin saflarında yer aldı.

Sömürgeci ve feodal-komprador düzen altında Kürdistan kadınının görmüş olduğu baskının ve sömürünün bilincine varan Besey ANUŞ; kurtuluş yolu olarak proletaryanın saflarına katılarak, kadınlar içerisinde yapmış olduğu çalışmalarla, Kürdistan kadınının bağımsızlığı ve özgürlüğüne duymuş olduğu özlemi temsil etmiştir.

Besey ANUŞ; Kürdistan kadını üzerinde uygulanan her türlü vahşete rağmen, direnme yolunu bulan, kararlı, azimli ve cesaretlı devrimci kadın bir militandı. Türk sömürgecilerine karşı elde silah, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde direnerek kadının devrimdeki yerini belirledi.

Ali YAĞCIBULUT; 1946-47 yılında Pazarcık ilçesinin Abdullahovası (Vietnam) köyünde doğdu. Evli 3 çocuk babası. Yoksul köylü olup yaşamını feodal-kompradorlara sakacılık (pamuk sulayıcısı) yaparak sürdürüyordu.

1979 yılında gelişen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine sempati duydu. Güçlü bir köylü devrimcisi olarak hiçbir kişisel çıkarı kapılmadan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde proletaryanın ideolojik, politik, örgütsel yapısı altında demokrasi ve sosyalizm için kendisini davaya adadı. Sömürgeci, feodal-komprador düzene karşı proletaryanın önderliğinde emekçi halk kesimleri arasında yaptığı devrimci çalışmalarla, arkadaşları arasında kararlılığı, azimliliği, yüksek moral ve yurtseverlik duygusuyla, halkına, partisine gösterdiği direnmeyle unutulmayacak militan bir önderdi.

Evet Battal, Besey, Ali, Salman, Ali, Ahmet ve daha nice yoldaşlar! Emanet ettiğiniz davaya yeminimiz var. Sizler, Kürdistan halkının yiğit evlatları olarak baskıya, sömürüye, zulme başkaldıran nice yiğit devrim şehitlerinin yolunu izlediniz. Onurlu ve soylu mücadelede bizlere yol açtınız. Taşıdığınız bayrağı bizler devralacak ve kulaklarınıza "intikamımızı komayın" diye fısıldadığınız görevi başlarıyla yerine getirmeye çalışacağız.

26.3.1983
Bir PKK sempatizanı

Müslüm Barın ve diğer şehitlerimizin anıları ...

Baştarafı S: 3'te

Şurası yüce bir gerçeği ifade ederki, ulusal yok olma sürecinde olan Kürdistan halkının, ulusal kurtuluş sürecine girmesinde, ve özellikle de bugün halkımızın HALK SAVAŞI sürecine girmesinde paha biçilmez yardımları dokunan şehitlerimizin verdiği direniş ve döktükleri kanıdır.

Bu yanıyla, yüce enternasyonalist Haki KARER ve Halil ÇAVGUN yoldaşların mücadelesi yolunuzu aydınlatan sönmez meşaleymen, Müslüm BARIN yoldaşın anısı da mücadelemizde canlı olarak yaşamaktadır...

Müslüm BARIN, daha küçük yaşta iken babasını kaybeden fakir bir ailenin çocuğu idi. Devrimci yaşamından önce bile dürüst kişiliğiyle arkadaşları arasında sevildi. O, mücadelemizin daha yeni yayılmaya başladığı bir dönemde ulusal kurtuluşçu düşünceden çabuk etkilendi. Ve Antep Eğitim Enstitüsü'nü bırakarak, yöresi olan Suruç'da devrimci mücadeleye atılmakta tereddüt etmedi. O, hareketimizin ve onun ulusal kuruluşu düşüncesinin bu yörede yayılıp hakim kılın-

masına büyük katkılarda bulundu. Yine o, devrimci yaşamı, inanç ve düşünceleriyle kısa sürede sevilen ve güvenilir bir önder durumuna gelirken, Partiyeye, halka, devrime olan bağlılığını sürekli koruyup geliştirdi ve bunu çevresine aşılamaya çalıştı.

Nitekim, 17 Mayıs 1979 gecesi, Partimizin en değerli şehitleri Haki KARER ve Halil ÇAVGUN'un değerli anılarını yaşatmak için bir grup arkadaşıyla afişleme yaparken bizzat hedef alınarak, MİT ajanı bir bekçi tarafından şehit edildi. Bu yöredeki ilk şehidini veren halk, değerli evladına sahip çıkarak, görkemli bir cenaze töreniyle Partiyeye, devrime, ülkesi Kürdistan'a olan bağlılığını gösterirken, özlem ve dileklerinin sergilemiştir.

Müslüm BARIN ve diğer tüm şehitlerimizin anıları, devrimci yaşam ve mücadeleleri Partimiz PKK'nin yaşam ve mücadelesidir. Bu vesileyle, her devrimci, her sempatizan her yurtsever buna kararlılıkla sahip çıkmalı ve bu değerleri kendi gözbebeği gibi koruyup geliştirmeli ve bu kutsal değer-

Ağrı tatbikatı...

Baştarafı S: 3'te

nı, aynı zamanda eski bir isyan merkezidir. Bu kadar geniş bir operasyon için Ağrı'nın seçilmesinin önemli nedenlerinden biri budur. Yüzlerce savaş uçağı, binlerce zırhlı araç, kara ve hava kuvvetlerine bağlı onbinlerce tam teçhizatlı askerin katıldığı bu tatbikatta, hakiki mermi, bomba, roket kullanılması, temsili düşman kuvvetlerinin ise Kürt millî giysili olması elbette yeni bir olay olmamakla birlikte, yine de düşündürücüdür. Faşist generaller çetesinin başı Kenan Evren'in bizzat komuta ettiği tatbikat ve bu tatbikatın TV'den naklinin yanı sıra, radyo ve basında da en geniş şekilde yer alması neyi ifade etmektedir. Ve tatbikatta verilen demetçeki "biz I. Dünya Savaşında yenildik. Bugün çok daha değişik tehlikelerle karşı karşıyayız. Bu tehlike bölücülük ve terörizmdir. Bölücü teröristler bu kiş hazırlık yaptılar; bahara, yaza ortaya çıkabilirler. Ordularımızı onların ve onlara yardımcı olan güçlerin kesin mahfına yol açacak şekilde hazırlamamız gerekir. Devletin gücü sınırlıdır; onun için, milletin de bölücü teröristleri yok etmede devlete yardımcı olması gerekir. Millet, onları barındırmamalıdır. Aksi halde

onlara yer veren de onların durumuna düşmüş olacaktır. Ve devletin tavnı her ikisini de hedefleyecektir" sözleri hangi gerçekleri gün yüzüne çıkarmaktadır?

Kısaca belirtmek olursak bu tatbikat, açıkça ilân edildiği gibi bir savaş hazırlığıdır. Sömürgeciler devrimcilerin eskisinden daha güçlü ve hazırlıklı bir biçimde mücadeleyi geliştirdiğini ve kararlılıklarını gördükçe, telaşları büyümektedir. Halkımıza ve devrimcilere ordularının "gücünü" göstererek gözdağı vermek istemekte ve daha şimdiden Kürdistan köylüsünü, işçisini nasıl katledeceklerinin provalarını yapmaktadırlar. Ağrı'nın seçilmesi de bu açıdan ilginçtir. Ağrı'nın isyancı geçmişinden korku duyan sömürgeciler, tatbikat sahası olarak burayı seçerken, geçmişteki katliamlarına da hatırlatmak istemişlerdir.

Ancak halkımız, düşmanın savaş uçakları ve en son Amerikan modeli tüm savaş araçlarına karşı kendi gücünü, haklı bir konumda bulunan halk olmaktan almaktadır. Halkımız bağımsızlık özlemleri ve amaçları doğrultusunda ve proletarya önderliğinde en güçlü savaşı vermeyi ve düşmanını yenilgiye uğratmayı bilecektir.

Güney Kürdistan'dan haberler

Baştarafı S: 11'de

Bunlar bir bir yada bir kaç örgütün Saddam diktatörlüğüne karşı ağır kış koşullarında gerçekleştirdikleri silahlı eylemleri. Bunlardan başka rejime karşı mücadele eden daha bir çok güç ve örgüt var. Hergün bir çok silahlı eylem haberi almak mümkün. Muhalefet güçlerinin rejime karşı silahlı mücadelelerinin elverişli yaz koşullarında daha da güçleneceği beklenebilir. Zira, "Irak Demokratik Vatan Cephesi" 16 Ocak'ta dağıttığı bir bildiride "Saddam rejimine karşı silahlı mücadelemiz daha da geliştirileceğini" yazmaktadır. Bu durumda, Ortadoğu'nun ilerici, anti-emperyalist güçleri tarafından sıkıştırılan ve içte çeşitli muhalefet güçleri tarafından yürütülen silahlı direnişle karşılaşan Saddam rejiminin, önümüzdeki yaz aylarında son derece zor durumlara düşürüleceği açıktır. Hatta bugün bile Güney Kürdistan'ın kırsal alanlarının önemli bir kesiminde etkinliği kurulmuş olan mevcut rejimin yıkılması bile mümkündür. Ancak bunun için rejime karşı muhalefet eden tüm güçlerin ortak bir çözümde anlaşılmalı ve içteki muhalefet örgütlerinin en geniş ittifakının sağlanması gerekmektedir. Ne var ki, muhalefet örgütleri kendi aralarında ittifak sağlayamadıkları

gibi, bir çok örgütün çatışmalı durumu devam etmektedir ve hemen hergün örgütler arası çatışma haberi yayılmaktadır. Bu, muhalefetin içinde bulunduğu en kötü ve en zayıf bir durumdur. Bunu gidermek için yapılan girişimler henüz ciddi bir sonuç vermekten uzaktır.

Kısaca şunları belirtmek en doğrusu olacaktır. Dış ve iç muhalefet güçleri ortak bir çözümde birleşir ve ittifak yaparlarsa, içinde bulunduğumuz ortamda gerici Saddam rejimini yıkmak ve yörede gericiğe karşı mücadeleyi derinleştirmek mümkündür. Muhalefet örgütleri arasındaki çatışmalı durum, Saddam rejimini yaşıtan etkenlerden birisidir. Muhalefet güçlerinin birliği ve ittifakı sağlanmadıkça, bu temelde mücadele geliştirilmediği Saddam rejimini yıkmak, şimdilik olanaksızdır. Tüm sorun, en geniş güçlerin ittifakından ve mücadelelerini birleştirmelerinde düğümlenmektedir. Bugün Arap ve Kürt halklarının olduğu gibi, tüm Ortadoğu halklarının çıkarları Irak'lı ilerici ve yurtsever güçlere böyle tarihi bir görev yüklemektedir. Bu görevin hakkıyla yerine getirilmesi dileğiyle!...

lere dil uzatan her türden aşağılık anlayışlara karşı acımasızca karşı çıkmalı, ONLARA olan bağlılığını ispatlamalıdır.

Yeni bir döneme girdiğimiz şu aşamada, bizleri bu noktaya getiren şehit yoldaşlar! Sizlerin manevi desteğinden, devrimci yaşam, mücadele ve direnişinizden aldığımız güçle, bu kutsal mücadeleyi sonuna kadar götürmeye, bunu zaferle taçlandırmaya ant içtik!

Ve büyük komünist STALİN'in dediği gibi; «Sizler, doğruluk uğruna canlarını feda edenler, tüm şefef sizin! Tüm şeref sizi emziren anaların! Başları şehitlik tacıyla süslenenler, ölüm saatinde solgun ve titreyen dudaklarından MÜCADELE sözünü düşürmeyenler, tüm şeref sizin! Tüm şeref üstümüzde dolaşın ve kulaklarınıza 'kanımızın öcünü komayın' diye fısıldayan ruhlarınızı!».

PKK PARTİZANLARI ÖLÜMSÜZDÜR
Bir PKK taraftan
5.4.1983

Sömürgeci-faşistler boyun eğdiremedikleri...

Baştarafı S: 3'te

Çabaş'ın jop ve dipçik darbeleriyle şehit edildiğini anlatmaktadırlar.

İşkenceler sonucu katlettikleri Mustafa Çabaş'ın çevre halkı tarafından sevilmesinden korkan sömürgeciler, olayın tepkisini azaltmak için sınıra götürerek kurşunlamışlardır, Arından da "oğlunuz kaçakçılık yaparken sınırda jandarmalarla çatışıp öldü. Gidin cesedi alın ve derhal gömün" diye ailesine haber göndermiş, böylece olayı kapatmaya çalışmışlardır.

Fakat, ailesi durumu bildiği gibi, böyle olaylarla çokça karşılaşan halkta sömürgeci propagandalara inanamamıştır. Zaten cesetdeki darp izlerinin her türlü yalan propagandayı açığa çıkardığı söylenmektedir.

Olaydan iki gün sonra 13.1.1983 günü cenaze ailesi tarafından toprağa verilmiş, ancak ailesi hem de çevre köylüler katillerin peşini bırakmayacaklarını, böylesine alçakça bir cinayet karşısında hiçbir ana-baba ve dürüst insanın sessiz kalamayacağını söylemişlerdir. Haber giderek çevre kazalara da yayılmış, bu tür uygulamalar nezdinde TC'ye ve uygulamalarına duyulan kin ve öfke dalgası büyümüştür.

Halkın gelişen tepkisinden korkan sömürgeciler çeşitli kanallardan gönderdikleri haberlerle, Mustafa'nın babasına cesedin yeniden otopsisinin yapılması için doğrudan Kenan Evren'e başvurmasını istemişlerdir. Böylece cinayet ve işkence olaylarını tek tek kişilerin üzerine yükleyerek cuntaya yönelik tepkileri azaltmaya çalışan sömürgeci faşistler, halkın öfkesini üstegmenin şahsına yöneltmeye çalışmaktadırlar.

Açık ki, sömürgeci Türk burjuvazisi uygulamış olduğu talan ve sömürü politikası ile toplumda yaratmış olduğu kargaşa ve bu kargaşanın doğal bir sonucu olan tepkiler tam bir katliam ve zulüm ile bastırılmak istenmektedir.

Gün geçmiyor ki, sömürgeci faşist cunta elini Kürdistan emekçilerinin kanına bulaştırmamış olsun. Bu uygulamaların en belirgin olanlarını da sınır boylarında hergün görmek mümkündür. TC., mutlak açlığın ve sefaletin pençesine atılmış olduğu sınır köylülerinin kendiliğinden de ölmesini beklemeye tahammül edememekte, hergün çok çeşitli yöntemlerle çok sayıda insanımızı katletmektedirler.

★★★

Yaşasın Ortadoğu halklarının emperyalizme ve bölge gericiğine karşı ortak mücadeleleri!

15 Mart 1983 A.C.

YAŞASIN 1 MAYIS

KAHROLSUZ İMPERYALİZM, SÖMÜRGEÇİLİK VE YEREL GERİCİLİK!

YAŞASIN BAĞIMSIZLIK VE PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ!

YAŞASIN KÜRDİSTAN PROLETARYASI VE HALKININ DEVRİMCİ DİRENİŞ MÜCADELESİ!